הארץ

1.30 ש"ח יום ד' כ' באדר תשמ"ח, 9 במרס VOL.69/20932 MARCH 9 1988

שקדיה
קב' גבע
חבילות שי לפסח
מבחר מלהיב לכל תקציב
אזור המרכז – 03-347241/2
אזור הצפון – 06-531001 ,531061
אזור הדרום – 057-32049
סלפן – וטעם במשרדך
שקדיה – בחירה של טעם טוב

תושבים מאריאל שרפו מכוניות של ערבים וניהלו קרב־אבנים

אדם אחד נהרג ולפחות שניים נפצעו בשתי תקריות ירי בגדה שבהן היו מעורבים מתנחלים ● שלשום נאלצו חיילים להפעיל גז מדמיע נגד מתנחלים ● אורנית וכפר קאסם החלו להפעיל אמש במשותף מאבטחים לכביש הסמוך להם

מאת אורי ביר סופר "הארץ"
גובר המתח בין מתנחלים לבין ערבים בגדה המערבית. אתמול היו כמה עימותים בין ערבים ליהודים בגדה, ביניהן – בראשונה התקיים דו־קרב אבנים בין מתנחלים מאריאל לבין ערבים מהיישוב הסמוך, כפר הארס.
בשתי תקריות הירי הבולטות שהיו אתמול בגדה המערבית, היו מעורבים ככל הנראה אזרחים ישר־אלים. לפי טענת תושבים ערבים, מדובר במתנחלים. מן הירויות נהרג אדם אחד, ולפחות שניים נפצעו.
(סוף בעמוד 4)

רמאללה, אתמול: דם נוזר ממצחו של חייל צה"ל, שנפגע מאבן שהושלכה על ידי צעירים ערביים ליד בית החולים המקומי. (צילום אי־פי)

היום 3 חודשים להתפרעויות; צה"ל בכוננות מחשש להסלמה

תהלוכות מחאה של מאות נשים התקיימו בעשרות רבות של ישובים ערביים בגדה וברצועה לרגל "יום האשה הפלשתינית"

מאת אורי ניר
לאחר יום סוער של הפגנות ותהלוכות נשים במרבית ריכוזי האוכלוסיה בשטחים, צפויים היום כוחות הביטחון בגדה וברצועה לאפשרות של הסלמת ההתפרעויות, לנוכח קריאת הנהגת המרד־ מת לציין שלושה חודשים ל"התקוממות". יום זה הוכרז בכרוז האחרון של הנהגת ה"התקוממות"
(סוף בעמוד 9)

שולץ נפגש עם ארנס, דחה הטיעון שהוועידה היא סכנה לישראל ואמר כי אי קבלת החלטה תעמיד את ישראל באור שלילי בדעת הקהל ובקונגרס – אך "יחס הממשל לישראל לא השתנה"

מסמך שולץ היום בקבינט; העבודה ודוד לוי: להחליט מיד; שמיר: לא

המערך: אם יתעקש שמיר למנוע הצבעה בקבינט לא נוכל לחייבו כי הוא מנהל הישיבה ● לוי תובע להחליט היום "מאחר שברור שהליכוד מאוחד בהתנגדותו; איזה פנים יהיו לישראל כשיבוא שמיר לארה"ב בלי תשובה"

מאת גדעון אלון, אילן שחורי וצבי בראל
חמישה שרי מפלגת העבודה החברים בקבינט (פרס, רבין, נבון, ויצמן ובר־לב) וסגן ראש הממשלה ושר הבינוי דוד לוי (ליכוד) יתבעו היום בישיבת הקבינט המדיני מראש הממשלה יצחק שמיר להכריע בעניין "מסמך שולץ" ולא לדחות את ההכרעה עד לשובו משיחותיו עם הנשיא רייגן ומזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ בוושינגטון ב־22 במרס.
למרות טענת ראשי מפלגת העבודה כי עפ"י ההסכם הקו־אליציוני ראש הממשלה וממלא מקומו רשאים לתבוע דיון והכרעה בכל נושא בקבינט, בנוכח ראש הממשלה. בהתנגדותו לקיים היום הצבעה על "מסמך שולץ" בישיבת הקבינט, הוא יאפשר רק דיון מקיף ויסודי על יוזמת השלום האמריקאית, בלי הצבעה.
(סוף בעמוד 4)

אתמול הובאו למנוחת עולמים בבאר־שבע שלושה קרבנות התקפת המחבלים על האוטובוס. בצילום: ליד הקבר הפתוח. ראה כתבה בעמוד 3. (צילום: הרצל האמנון יוסף, בזק, "הרשות")

רק לאחר מרדף של 13 ק"מ פגעו השוטרים ב"רנו" שחטפו המחבלים

כשנפגעה ה"רנו" מיהרו המחבלים תוך ירי לעבר האוטובוס שעשרות נוסעותיו נטשוהו השוטרים חששו לירות פן תפגענה הנשים ● ב"רנו" שנינטשה בידי 5 קצינים לשמע ירי הושארו המפתחות ● כל הקצינים נדונו ל־35 ימי מחבוש על נסיעה ללא נשק

מאת ראובן פדהצור
סופרו הצבאי של "הארץ"
במכונית "רנו" הצבאית, שנח־טפה שלשום ריקה, בידי המחב־לים, צפונית למצפה רמון, נסעו חמישה קצינים ולא ארבעה כפי שפורסם. אחד מהקצינים הוא רב־סרן האחראי הם סגני־משנה. החמישה שהיו לא חמושים בעת התקרית, נשפטו ל־35 ימי מחבוש בפועל. הרמטכ"ל, דן שומרון, הורה אתמול לאג"ם מבצעים, לבחון את הנוהלים השונים של קבלת החלטה על פקודות לנשיאת נשק על ידי חיילים או קצינים בתחום הקו הירוק.
את ההחלטה לשפוט משמע־תית את חמשת הקצינים הורה מפקד בית הספר לקצינים, אלוף משנה זאב זכרין, שלשום בשעת לילה מאוחרת, ולאחר התלב־טות. מיטו אחד לצעד זה רבות של הרמטכ"ל לכלי התקשורת, בהם הביע אי־שביעות רצון מהעובדה שלא נמצא נשק בר־שות הקצינים. אל"ם זכרין שפט את החמישה משום שהפרו פקודה שלו, כי כל איש סגל העוזב את בסיס בית הספר לקצינים חייב לשאת כלי נשק. (אל"ם זכרין לא העביר את המידע על המשפט שערך לחמשת הקצינים ללשכת הר־מטכ"ל או ללשכת דובר צה"ל, וזו הסיבה שהרמטכ"ל אמר אתמול בבוקר כי החמישה לא הפרו פקודה).
אל"ם זכרין אמר אתמול כי הפקודה הרב־משמעית שנתן מחייבת יציאה מהבסיס עם נשק. לדבריו, אם מדריך מבית הספר לקצינים או חניך בקורס
(סוף בעמוד 9)

המערך יפעל להקדים את הבחירות בעת ביקור שמיר בארה"ב

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות
בצמרת מפלגת העבודה התגבשה אתמול תוכנית סודית, לנצל את שהותו של ראש הממשלה יצחק שמיר בארצות הברית, ולהביא בעוד כשבועיים לקריאה שלישית בכנסת את נושא הקדמת הבחירות לסוף מאי או תחילת יוני.
(סוף בעמוד 9)

צה"ל בוחן תותח־חצץ לפיזור הפגנות

מאת ראובן פדהצור
בצה"ל בוחנים את יעילותו של אמצעי חדש לפיזור הפגנות: תול"ם המצוייד בתותח היורה אבני חצץ. הכוונה היא לירות אבני חצץ בדיוק רב, אל עבר מפגינים ומפירי סדר.
אבני החצץ הקטנות יפלטו מלוע התותח במהירות רבה ויפגעו בעוצמה רבה.
התול"ם החדש נבחן כבר מספר שבועות על ידי מומחי צה"ל, הבודקים השפעות פגיעת החצץ על בני אדם. בצה"ל מעריכים כי שי־מוש ב"תול"ם החצץ" יסייע לפזור הפגנות, משום שהמפגינים לא יוכלו להמשיך בדרכם מול גלי האבנים הקטנות בהם יתקלו, ויאלצו לברוח מהאיזור בו מופעל התול"ם.

יהודים שפתחו תיקי עליה – שוקלי־מחדש עקב המצב

רק חצי מהמספר הרגיל של נוער הבא במסגרת מפעלי הקיץ צפוי השנה

מאת נדב שרגאי
שליחי עליה דיווחו בשבועות האחרונים לראש מחלקת העליה בסוכנות היהודית, אורי גורדון, כי יהודים שפתחו תיקי עליה, שוקלים שנית את ענין עליתם לארץ בעקבות המצב.
כ־3000 מבין 6000 בני הנוער הי־הודים, הבאים כל שנה למפעלי הקיץ של הסוכנות היהודית לא נר־שמו השנה למפעלים אלה, אף זאת בעקבות המצב.

"לפני שבוע, אחרי איומים, הוא הודיע על התפטרותו מהמשטרה אבל המשטרה דחתה פנייתו"

ידי ורגלי השוטר מיריחו נקשרו – והוא נרצח ב־3 דקירות סכין

מפקד צבאי בכיר באיזור בקעת הירדן: מדובר בפעולה חבלנית של חוליה המעוניינת "לפגוע בשיתוף הפעולה שעדיין קיים בין התושבים לבין מוסדות מקומיים הקשורים לישראל"

מאת אורי ניר, ראובן פדהצור וראובן שפירא
כתבי "הארץ"
שוטר בתחנת המשטרה ביריחו נרצח בדקירות סכין שלשום בלילה. עד כה לא נפגעו שוטרים בשטחים, אך רבים מהם קיבלו איומים והופעלו עליהם לחצים להתפטר מהמשטרה.
בני משפחת הנרצח מצאו את גופתו אתמול בבוקר במרחק 30 מטרים מפתח ביתו בתוך בור ניקוז יבש, ידיו ורגליו קשורות, פיו סתום בידיעת בד, פניו מרוטשים, והפלג גופו העליון שלוש דקירות סכין.
לצה"ל ולמשטרה אין כמעט ספק כי השוטר, אב לארבעה, אכן נרצח על רקע לאומני, כחלק ממסכת האיומים נגד שוטרים ערביים בשט־חים, נגד עובדי המינהל האזרחי, ונגד מי שנחשדים ב"שיתוף פעולה" עם השלטונות. נבדקת גם אפשרות שהרצח נעשה על רקע פלילי, שכן ידוע כי חקר בעבר פרשיות סמים, הסתובך בהן. היחידה לחקירות פלי־לית במשטרה חקרה את הפרשה, והוא הועבר מתפקיד קודם שלה.
משטרת נפת יהודה הקימה צוות חקירה מיוחד לבדיקת התקרית.
מפקד צבאי בכיר באיזור בקעת הירדן, אל"ם ס., אמר אתמול כי בצה"ל מעריכים שמדובר בפעולה חבלנית של חוליה שהיתה מעוניינת "לפגוע בשיתוף הפעולה שעדיין קיים בין התושבים לבין מוסדות מקומיים הקשורים לישראל". הוא הכחיש את השמועה שלאיש היה קשר עם הצבא או עם שירות הבי־טחון הכללי.
שר המשטרה, חיים בר־לב, אמר אתמול בעניין זה כי המשטרה תעשה כל שביכולתה לחזק את ידיהם של השוטרים הערביים, ולש־כנע אותם שיישארו בתפקידם בין היתר היסבה משרד המשטרה בקשה לאוצר לשפר את תנאי שכרם של השוטרים הערביים, "כדי לשכנע אותם לא להיענות ללחצים".

ההתפטרות ברדיו

"הוא עבר במשטרה 6 שנים", סיפר בירוגה. לפני שבוע, אחרי איומים, הודיע על התפטרותו מה־משטרה, אבל המשטרה סירבה לקבל את התפטרות".
(סוף בעמוד 4)

הנשיא הקל עונש אסיר למרות בקשת המדינה לערער על קולת העונש

בעקבות החלטת הנשיא נאלצה הפרקליטות לבטל את הערעור שאמור היה להישמע בשבוע שעבר בביהמ"ש העליון ● לשכת הנשיא: משרד המשפטים לא הודיע לנו ● משרד המשפטים: טעות

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"
נשיא המדינה חיים הרצוג הקל בחודש שעבר בעונשו של עבריין שנדון לשנת מאסר אחת בפועל ולשנה נוספת של מאסר על תנאי למרות שעירעורה של פרקליטות המדינה על קולת העונש עדיין לא נדון בבהימ"ש העליון. בעקבות החלטת הנשיא להקל בדינו של העבריין ולשחררו מן הכלא, נאלצה הפרקליטות לבטל את הערעור שאמור היה להישמע בשבוע שעבר בבהימ"ש העליון.
המדובר בעבריין מכלוף הררי (27) שהורשע עפ"י הודאתו ב־15 בספטמבר אשתקד בשוד באיזור מגורים ובן באחזקת נשק ללא רשיון, באיומים ובהובלה בנסיבות מחמירות. ביהמ"ש המחוזי בתל־אביב דן אותו כאמור לשנת מאסר בפועל ובן בשנת מאסר על תנאי, תוך התחשבות בנסיבות מקילות רבות. ועדת החנינות שהוקמה ע"י שר המשפטים אברהם שריר לקראת שנת ה־40 המליצה להקל בדינו של הררי והשר קיבל את ההמלצה וחתם "הוראת קיום" על מכתב החנינה, בדין שהועבר לנשיא מבלי לבדוק אם ההליכים המשפטיים נגד הררי נסתיימו. עפ"י המלצתו המנומקת של השר שריר החליט הנשיא הרצוג להקל בדינו של העבריין.
בתגובה נמסר מלשכת שר המשפטים כי היתה כאן טעות. השר שקיבל את המלצת ועדת החנינות לא ידע על ערעור המדינה על קולת העונש ומתוך התחשבות בנסיבות המיוחדות של העבריין החליט להמליץ על הקלת עונשו.
מלשכת הנשיא נמסר אמש בת־גובה כי על יסוד החומר שהועבר לנשיא ע"י משרד המשפטים לא ניתן היה לדעת שהפרקליטות הגישה ערעור על פסק הדין. כן צוין שאילו ידע הנשיא שהמדינה הגישה ערעור, הוא לא היה דן כלל בתיק ומחזיר אותו למשרד המשפטים עד תום ההליכים המשפטיים. עם זאת הדגישו בלשכת הנשיא כי מכלוף כבר ריצה לשעתו 6 חודשי מאסר ובכל מקרה היה משוחרר ממאסרו בעוד חודשיים. כן צוין כי הנשיא לא חנן את מכלוף אלא רק הקל בעונשו מתוך התחשבות בנסיבות שנוגעות לצינעת הפרט. אולם השאיר את עונש המאסר על תנאי שגזר עליו בית המשפט המחוזי בעינו.

שוק ההון

חוסר עניין

מאת אריה לביא
חוסר העניין במתרחש בבורסה הגיע אתמול למימדים חדשים. מחזור המניות והאופציות הגיע לשפל של 3.7 מיליון שקל. מחזור כזה לא זכור בבורסה כבר קרוב לשנתיים.
הפידיונות בקרנות הנאמנות נמשכים. לטענת מנהלי הקרנות הגיעו אתמול הפדיונות לסך של כשלושה־ארבעה מיליון שקל. במניות היו ירידות קלות בדרך כלל ואילו באגרות חוב היו ירידות מינוריות.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם אריה רוקח, מדריך למניעת אלימות בבתי הספר.

על: דקירת תלמיד באולר בגלל חצי שקל
(עמ' 2)

★

כ־900 קציני מילואים עד דרגת תא"ל כתבו לשמיר: עיקי שלום על ארץ ישראל השלמה
(עמ' 2)

★

אסור: יש להכריע את ישראל ולשים קץ לפלישה הציונית לאיזור כפי שהוסלה הפלישה הצלבנית
(עמ' 2)

★

הרווח הנקי של ברקליס דיסקונט גדל ב־152% ל־27.6 מיליון ש"ח
(עמ' 10)

★

הבנקים: יש סימנים להאטה כלכלית
(עמ' 10)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: מעונן חלקית, יתכן גשם.
● ירושלים: 7-12
● תל־אביב: 10-18
● חיפה: 10-18
● באר־שבע: 9-17
הגולן 6-13, צפת 5-11, טבריה 11-20, שומרון 7-14, נתב"ג 8-18, עזה 10-18, אילת 12-23.

זכו בלוטו

בהגרלה אתמול עלו המספרים הבאים: 21, 17, 16, 11, 9, 4, המספר הנוסף: 3.

שערי הדולר

	שער הדולר	השנוי בש"ח
יציג	1.5726	-0.0083
נוסעים	1.8691	-0.0099
שחור	1.6400	-0.0100

שער הסל

יציג	1.7171	0.0018

בגליון זה 18 עמודים

ערך את העמוד: ברוך שפירא

ב־1987 הרווחת בבנק לאומי את האשראי הזול ביותר

מנתוני בנק ישראל בנושא עלות האשראי* מתברר כי בכל אחד מחודשי 1987 היתה העלות הממוצעת של האשראי בחשבונות חח"ד ועו"ש בבנק לאומי נמוכה מזו שבשאר המערכת הבנקאית.

חודש	האשראי בבל"ל היה זול ב:
ינואר	3%
פברואר	8%
מרץ	9%
אפריל	5%
מאי	9%
יוני	13%
יולי	14%
אוגוסט	12%
ספטמבר	6%
אוקטובר	8%
נובמבר	8%
דצמבר	5%

עלות האשראי בבנק לאומי ב־1987 היתה נמוכה בממוצע בשיעור של 8%.

*כולל ריבית בסיסית, מרווח סיכון, ריבית חריגה ועמלות שונות בחשבונות חח"ד ועו"ש.
החישוב מבוסס על היחס שבין העלות הממוצעת הנ"ל בבנק לאומי ובין העלות הממוצעת הנ"ל בשאר המערכת הבנקאית.

בנק לאומי - רווח יומי

صكذا من الاصل

هكذا عن الاعلام

שיחת היום / אורית גלילי

עם: אריה רוקח, מדריך למניעת אלימות בבתי ספר
על: דקירת תלמיד באולר בגלל חצי שקל

כשהסכין נתקעת — כבר מאוחר מדי לפעול למניעה

האם אפשר לומר שכף האלימות של התלמידים, נמוך שבשר יותר בגלל מצב התוקפנות בשטחים?

זה דבר שאי־אפשר לומר אותו במפורש כיוון שעדיין לא נבדק. בכל מקרה אנחנו חיים בחברה אלימה מאוד וחשופים למעשי אלימות כל הזמן. ישבתי אתמול עם קבוצה של מורים וביקשתי מהם שיספרו לי על מקרי אלימות שבהם נתקלו. אחרי כמה דקות של מבוכה אי־אפשר היה לעצור את השטף. סיפורי האלימות היו מדהימים ובאו מכל מיני תחומים.

הדקירה ב"מקס פיין" היא חריג או המשך לאווירת האלימות בבתי הספר שרווחה מאוד בשנה וחצי האחרונות?

מידת האלימות תלויה בבית הספר, באוכלוסיית התלמידים ובאווירה בבוסף. בפרוץ האלימות הרגעי הזה ב"מקס־פיין", שלא קדמה לו מריבה רגילה, אפשר להניח שמדובר באישיות התלמיד שהוא בעל סף תיסכול נמוך אשר מקשה עליו להתמודד עם בעיות. היחידה למניעת אלימות בבתי ספר מסתגלת לפעול לפני שאירוע כזה קורה. אם אנחנו שומעים על בית ספר שיש בו סימנים לאירועים אלימים אנחנו מגיעים לשם במגמה לשפר את האווירה. אנחנו בודקים עד כמה עונה בית הספר על צרכי התלמידים, עד כמה יש שיתוף פעולה בין מורים לתלמידים. כשהסכין נתקעת במישהו זה כבר מאוחר מבחינת פעולת המניעה.

מה עושה משרד החינוך בעניין אולרים שתלמידים נושאים?

יש הוראה מפורשת האוסרת על תלמידים נשיאת אולרים או הכנסת סכינים קפיציים מכל סוג שהוא. כמובן אי־אפשר לעשות חיפוש בכיסי התלמידים. באופן גלוי אין כאלה שמשוטטים עם אולרים.

האם אפשרית מניעת אלימות בקרב תלמידים?

לעולם אי־אפשר יהיה למנוע אלימות לגמרי. אפשר יהיה רק להקטין ולצמצם. גם בחברות שהן הרבה פחות אלימות מהחברה שלנו, כמו באירופה המערבית, ישנם גילויי אלימות בבתי ספר, אף על פי שאין שם בעיות של יחסי יהודים ערבים או יחסי דתיים וחילונים.

(צילומים: רבקה פינגר וראובן ארצים)

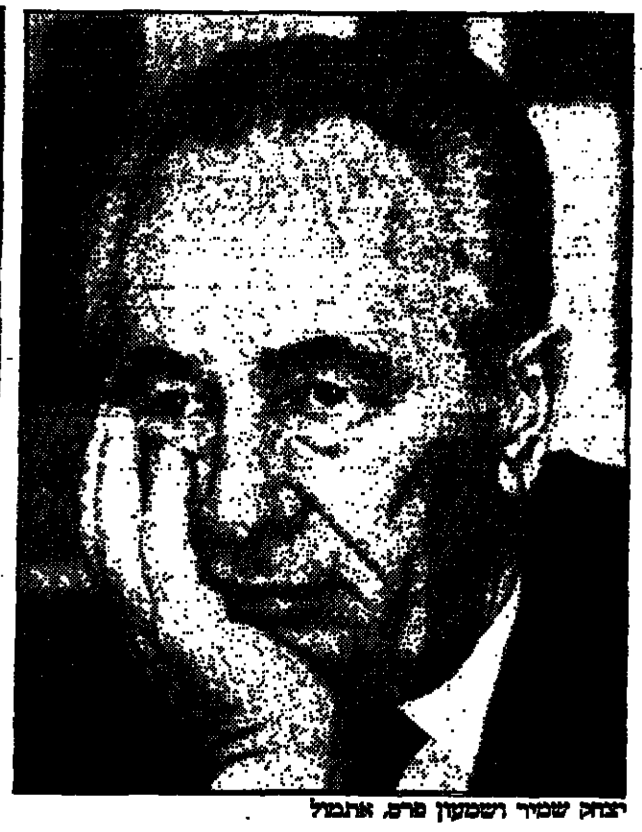

יצחק שמיר ושמעון פרס, אתמול

"זיהיתי את אחד המחבלים שעבר אצלי בגינה ושהיה גר בדהריה"

סיפרה דייזי שורק, מניצולות אוטובוס הדמים ● "כל הלילה לא ישנתי בגלל סיוטים" ● פסיכולוגים מקמ"ג החלו לטפל בנשים ● כל הניצולות יישארו בביתן ימים מספר

מאת איתן רבין
כתב "הארץ"

"כל הלילה לא ישנתי בגלל סיוטים קשים. אני משחזרת שוב ושוב את התמונות הקשות, את שלושת המחבלים הצעירים, המפוחדים, והרצח בעיניים שלהם. אחד מהם אני זיהיתי כצעיר שעבר אצלי בגינה, בביתי בעומר. שאלתי אותו אם הוא זוכר שעבר אצלי בגינה, הוא ענה לי בערבית שהוא התגורר בעבר בדהריה וגם עבד בישראל" — סיפרה אתמול דייזי שורק, תושבת עומר, מניצולות אוטובוס הדמים, יום לאחר החילוץ על ידי היחידה המיוחדת.

"התמונות הקשות חוזרות ונשנות, כל הלילה לא ישנתי. עוד זמן רב לא אעלה לאוטובוס. ישבתי בבית ואני רואה את המחבלים מול עיני. אני רואה איך הם מכוונים אלי את הנשק. ניסיתי לצלצל בלילה לבית־החולים ולבקש פסיכולוג, כך עשו גם חברות שלי. כל הבנות התקשרו אלי ושוחחנו בלילה בטלפון, אנחנו עוברות סיוטים קשים. ישבתי בבית בלילה ופתחתי חזק את הרדיו. אך התמונות חוזרות שוב ושוב. אני רואה את הפצועות. אני משחזרת את האירוע. זה קשה. הבן שלי, שעומד להתגייס, אמר לי אתמול: 'אמא, אם היו הורגים אותך כשהייתי מתגייס, הייתי הורג ערבים'".

ניצולה אחרת מספרת: "כל הלילה ישבתי בבית מאחורי דלת נעולה. שמעתי צפירות של מכוניות, משטרה ואמבולנסים, ואני פחדתי. הרעש מפחיד אותי".

מקורות בכירים בקמ"ג מסרו אתמול ל"הארץ", כי פסיכולוגים מקמ"ג החלו לעבור בין המשפחות ולטפל בנשים שהיו באוטובוס. כל משפחה תזכה לטיפול של פסיכולוגים.

כל הנשים, כ־50 במספר, שהיו באוטובוס והמיניבוס שנסע מאחוריו, יישארו בבית ימים מספר.

נשיא סוריה בעצרת עם בדמשק לרגל יום השנה ה־25 להפיכה שהעלתה את הבעת' לשלטון

אסד: אם איננו מסוגלים לנצח היום מה החיפזון לכפות על עצמנו תבוסה?

דיפלומט מערבי: סוריה אינה יכולה להרשות לעצמה כעת מלחמה אשר תהרוס את הישגיה

מאת כתב "הארץ"
לעניינים ערביים

לא יתכן הסדר שלום משום שאין מנוס אלא להכריע את ישראל ולשים קץ לפלישה הציונית לאזור, כפי שחוסלה הפלישה הצלבנית בעבר. דברים אלה אמר אמש נשיא סוריה חאפז אסד, בנאום בעצרת עם שנערכה בדמשק לרגל יום השנה ה־25 להפיכת ה־8 במארס, שהעלתה את מפלגת הבעת' לשלטון בסוריה.

אסד העלה על נס את ההתקוממות "בפלשתין, בגולן ובדרום לבנון", הזהיר מפני התפתחות ליחד מות והצעות מדומות של שלום, בציינו כי מטרה של ישראל אינן לשלום אלא להכנעת הערבים.

עוד הדגיש אסד כי הזמן פועל לטובת הערבים ולרעת ישראל, משום שלערבים יש עומק האומה גדולה בעוד שלישראל לא יהיו נכסים אלה לעולם.

מאבק ללא פשרות נגד ישראל

דמשק (ע"ח). אסד אמר כי צפוי מאבק ממושך וללא פשרות נגד ישראל, וקרא למדינות ערב שלא לרוץ על "שלום עם ישראל". "אני אומר לאחי הערבים... אם איננו מסוגלים לנצח ניצחון היום, מדוע החיפזון לכפות על עצמנו תבוסה?"

אלפי תלמידים ויכון במדים והניפו אגרופים קמוצים וקראו במקהלה: "אתה שוכן בלבבותינו. את דמנו ואת נפשנו אנו מקריבים למענך", בהגיע הנשיא לאיצטדיון כדי לשאת את נאומו, שנמשך שעתיים וחצי.

דיפלומטים אמרו כי אסד והמפלגה ניצבים מול הולכות קשות, מוטות הקשיים הכלכליים בסוריה, כולל חובות־חוץ גדולים והאינפלציה, שהגיעה בשנה שעברה בקצב של 40 עד 80 אחוזים. דיפלומטים אומרים כי סוריה חייבת לבריה"מ כ־14 מיליארד דולר, בעיקר תמורת נשק.

דיפלומט מערבי העיר: "סוריה אינה יכולה להרשות לעצמה מלחמה נוספת נגד ישראל בטווח הקצר או הבינוני... מלחמה כזו תהרוס הרבה ממה שהושג עד היום".

מפלגת הבעת' הסורית תפסה את השלטון במרס 1963, שנתיים לאחר התמוטטות האיחוד הקצר בין סוריה ומצרים. אסד, גנרל בחיל האוויר, תפס את השלטון בהפיכה ללא שפיכות דמים כעבור שבע שנים.

התמורה — איזון אסטרטגי

סגן נשיא סוריה, עבדול חלים חדאם, הכריז בראיון שפורסם אתמול בעיתון הרשמי "אל תאורה" כי ההישג העיקרי של המפלגה היה התקדמות לקראת איזון אסטרטגי עם ישראל. חדאם הכריז עוד כי לא חל כל שינוי במדיניות ארה"ב במזרח התיכון.

"לא הבחנו בשום שינוי במדיניות ארה"ב במזרח התיכון, והיא נשארת שבויה בידי היחסים האמריקאיים־ישראליים". לדעתו, על ארה"ב לאמץ לעצמה "עמדה ברורה לגבי נסיגה ישראלית מכל השטחים הכבושים ולגבי הזכויות של העם הפלשתיני, ועליה להפסיק את עזרתה הרבה לישראל".

כ־900 קציני מילואים עד דרגת תא"ל לשמיר: עדיף שלום על א"י השלמה

חתמו על נוסח כמעט זהה ל"מכתב הקצינים" שנשלח אל בגין בדיוק לפני 10 שנים ואשר ממנו צמחה "שלום עכשיו" ● "שלום עכשיו" יפגין בשבת בת"א ● הימין יפגין למחרת

מאת לילי גלילי
כתבת "הארץ"

96 קציני מילואים בדרגת תא"ל עד רס"ן, פנו אתמול במכתב אל ראש הממשלה, יצחק שמיר, ובו קריאה "להעדיף את דרך השלום על ארץ ישראל השלמה". כ־800 קצינים נוספים בדרגות נמוכות יותר חתמו על המכתב. בין החותמים, שרובם משתייכים על היחידות המובחרות של צה"ל, גם בעלי עיטורים שונים וציונים לשבח מצה"ל. מחצית מן החותמים היו חתומים על "מכתב הקצינים" המקורי מלפני 10 שנים, ממנו צמחה תנועת "שלום עכשיו". ברשימת השמות גם 3 בני משפחה אחת: הבן, סא"ל יובל נריה, האב, אל"מ יעקב נריה, והאמא, סא"ל צפורה נריה.

המכתב נשלח לשמיר בדיוק 10 שנים לאחר משלוח המכתב הראשון, אל ראש הממשלה מנחם בגין, ב־8.3.78. נוסחו של המכתב זהה כמעט לחלוטין למכתב שנשלח אז לבגין, בעיצומו של המשא ומתן לשלום עם מצרים. השינויים הבולטים בתוכן מתייחסים למספר הערבים עליהם שולטת ישראל. אז נאמר: "מדיניות הממשלה שתגרום להמשך השליטה על כמיליון ערבים, עלולה לפגוע באופיה היהודי־דמוקרטי של המדינה", ואילו עתה שונה המספר ל"מיליון וחצי". במכתב המקורי נכתב לבגין: "אנו פונים אליך כשלראשונה נפתחים בפני ישראל אופקים חדשים של חיי שלום", ואילו עתה, הוחלפה המילה "לראשונה" בביטוי "שוב נפתחים". לבד מזאת, זהה הנוסח בכל, וההזהרה באה להדגיש כי הדמיון בתחושה, בהבליטה את התמורת התנאים.

הפגנת המונים בת"א

במוצאי שבת, ערב צאתו של ראש הממשלה לארה"ב, תקיים "שלום עכשיו" הפגנת המונים בכיכר מלכי ישראל, בהבלטת הדמיון להפגנת ההמונים שהתקיימה ערב צאתו של בגין לשיחות קמפ־דיוויד. לקראת ההפגנה קיימה התנועה פגישות עם נציגי התק"ם וראשי הקיבוץ הארצי, והוחלט על תאום בין הפגנת "שלום עכשיו" למבצע שמקיים "מטה המולדת הכוללת", שיצטרף להפגנה.

ליום א', יום צאתו של שמיר לארה"ב, מתוכננת באותו מקום הפגנת המונים של מטה־העל של קבוצות הימין, חרות, התחיה, גוש אמונים מלווה במבצע לשדה התעופה. בהפגנה צפוי לשאת דברים השר דוד לוי.

שופט שיחרר ממעצר שני חשודי "פרשת הדחפור" לאחר שכבר שוחרר חשוד נוסף

(עת). שופט בית הדין הצבאי לערעורים בקריה קיבל אתמול את הערר שהגישו רס"ן שרלי דנינו וטוראי יאיר ניסימי, מחשודי "פרשת הדחפור", על ההחלטה לעצור אותם עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

"שוכנעתי שהאבחנה בין הנאשמים היא חסרת טעם", אמר השופט, אלוף משנה עודד מודריך, במתן החלטתו. כזכור, שוחרר ממעצר הנאשם השלישי באותה פרשה, טוראי דודו סגרכה.

בדיון הערר התבססו הסניגורים על שלושה טיעונים עיקריים: אפליה בין נאשמים באותו תיק, אפליה בין חיילים מיחידות שונות הנאשמים באותן האשמות, והטענה שהחשודים לא נעצרו בשל חומרת העבירות שבהן הם נאשמים, אלא בשל רצונו של בית הדין להוכיח לציבור הרחב כי מדובר במעשה חריג שיש לפעול נגדו בחומרה.

"בית הדין גם קבע כי הוא אינו פועל בחלל ריק, ולכן אני מבקשת לדון באיפה ואיפה שנעשתה במקרה זה לבין המקרה שבו צולמו שלושה החיילים שהיכו עצירים ערבים שידיהם היו קשורות", ביקשה הסניגורית סגן אירים פאפו. הסניגור השני, עורך דין גרשוני, הוסיף כי בעוד שבמקרה הזה מהווה סרט הטלוויזיה ראיה חותכת, בפרשת הדחפור קיים ויכוח והנאשמים אינם מודים במעשים המיוחסים להם.

עוד טענו הסניגורים, כי הטענה לפגיעה בשם הצבא והמדינה אינה מספיקה למעצר עד תום ההליכים ושופט בית הדין הצבאי קבע בעצמו, כי העבירות המיוחסות לנאשמים אינן חמורות דיין כדי להוות עילה למעצר. "נוצרה אצלנו הרגשה, שהמשחק מכור ושכבודה האבוד של המדינה מונח על כתפי ניסימי הצרות", הוסיפה סגן פאפו.

התובע, סגן אריה מוסקונה, טען לעומתם, כי מעורבותם של דנינו וניסימי גדולה מזו של סגן כהן, ועל כן קיימות לטענתו, עדויות ודמיים. "אם לא תהיה תגובה חריפה, יתפרש מעשה זה כאילו לא בוצעה בו עבירה חמורה", טען.

דרא"פ תסגיר לארה"ב מיליונר ישראלי־אמריקאי

יוהנסבורג (ע"צ). שלטונות דרום אפריקה מתכוננים להסגיר לארה"ב איש עסקים אמריקאי, שהוא גם בעל אזרחות ישראלית. המואשם על ידי שלטונות המשפט בארה"ב כי עמד בראש פרשת הונאה גדולה בבורסה על מניות של מכרות.

מ. מוריט, 46, לו שייכים מספר בארות נפט ומכרה זהב בארה"ב, נמלט לדרום אפריקה לאחר שהערכות הפדראלית האמריקאית פתחה בחקירה על פעילותו.

היום !!!

מצורף לעיתון "הארץ"

מוסף "שוק ההון"

אשר יכלול: ★ ראיונות עם שר האוצר, מנכ"ל הבורסה ויו"ר הדירקטוריון שלה.

★ כתבות על הבורסה הישראלית, על הוול־סטריט ועל הבנקים בישראל.

★ תחקיר על חוקי ניירות הערך

★ תולדות פיחותי המטבע הישראלי מאז 1948

לפרטים ניתן לפנות למשה מעין.

טלפון: 03־5121116

7 אישים בארה"ב כותבים לראש הממשלה:

"שמיר, האינך מסוגל לראות את עצמך בצעירים המיידים אבנים"

"בביקורך הקרוב בארה"ב תתעקש לא לנהל מו"מ תחת איומי אלימות — אך באמצע שנות ה־40 היית מוכן לנקוט אלימות"

מאת סופר "הארץ"

שבעה אישים אמריקאים, רובם פרופסורים בעלי מוניטין האוהדים בולטים איש־איש בתחומו, כמו פרופ' קנת ארו, חתן פרס נובל לכלכלה ופרופ' ארתור הרצברג, מאוניברסיטת דרטמות, פירסמו מכתב גלוי לראש ממשלת ישראל, יצחק שמיר, בכתב־העת "ניו־יורק רוויו אוף בוקס". במכתבם הם קוראים לשמיר להתגמש בתנועת במדיניותו "בימים אלה, בהם מפוצל העם היהודי בין בעלי אידיאולוגיה נוקשה לבין המתונים".

"בביקורך הקרוב בארה"ב תתעקש, בכל הנראה, לא לנהל מו"מ תחת איומי אלימות — אך באמצע שנות ה־40 היית מוכן לא אחת לנקוט אלימות על־מנת להניע את הבריטים לזוז בסיום המנדט על ארץ־ישראל", כותבים פרופ' ארו, פרופ' הרצברג, פרופ' נתן גלאזר מרצה לסוציולוגיה באוניברסיטת הארווארד, פרופ' סימור מרטין ליפסט מרצה לסוציולוגיה באוניברסיטת סטנפורד בקליפורניה, פרופ' סידני מורגנבסר פרופסור לפילוסופיה באוניברסיטת קולומביה בניו־יורק, הרב וולף קלמן סגן נשיא ועידת הרבנים בארה"ב, ומנחם רוזנסאפט ראש קרן הבאמאים של ניצולי השואה.

בהמשך כותבים האישים במכתבם הגלוי: "בוודאי תודרש שהפלשתינאים יסתפקו בירדן או בחיים כמיעוט בישראל שאינה־מחולקת — אך במצב דומה אם הצעה שהיהודים יוזו באשר הם שם, כמיעוט, ובשנות ה־40 עמדת על כך שהיהודים זכאים להגדרה עצמית ולאומית".

"אדוני ראש הממשלה", נאמר במכתב, "האינך מסוגל לראות את עצמך בצעירים המיידים אבנים ברצועת עזה והגדה המערבית? האינך מיטיב לדעת מכל אדם אחר, שאי־אפשר לדכא לנצח ישות לאומית מגובשת?"

הכותבים מזכירים לשמיר כי ב־1979 הוא התנגד להסכם קמפ־דייויד שעליו חתם מנהיגו, מנחם בגין, משום שגרס או כי אוטונומיה מוגבלת בגדה המערבית וברצועת עזה תביא בהכרח לישות מדינית פלשתינית נפרדת.

"צדקת בזמנה זו הבעיה העומדת על הפרק", נאמר במכתב, המסתיים במלים: "הבעיה המטרידה אותנו היא העם היהודי. אנו מפוצלים היום בין הסדרי האידיאולוגיה הנוקשה לבין מתונים. רוב היהודים בעולם שייכים למחנה המתון. אנו מזכירים לך, עם כל הכבוד, שאתה בא לוואשינגטון בימים גורליים אלה לא כאידיאולוג מפלגתי כי אם כנציגו של כל בית ישראל".

אוניברסיטת י"ם בודקת תלונות ערבים על פריצת משטרה לחדריהם

מאת לילי גלילי
כתבת "הארץ"

הנהלת האוניברסיטה העברית בירושלים בודקת תלונותיהם של קבוצת סטודנטים ערבים, הטוענים כי קבוצת שוטרים פרצה לדירותיהם שבמעונות "הר הצופים", לשם עריכת חיפוש, מבלי שהיו השוטרים מצוידים בצו חיפוש. מטעם בלבול בקבלת המידע בפרשה, פנתה הנהלת האוניברסיטה למשטרת ירושלים, בבקשה לקבל פרטים על נסיבות האירוע.

על פי הידוע כרגע בהנהלה, הגיעה ניידת משטרה למעונות, ולחדרי הסטודנטים הערבים, לאחר שעוברת אורח התלוננה כי ראתה דגל פלשתין מתנוסס על המעונות. ככל הידוע, דיווחה על כך לניידת משטרה שסיירה בסמוך, זו פרצה אל הקמפוס. הסטודנטים קבלו גם כי השוטרים היכו והפכו בחדריהם, אולם תלונות לא ברורות לחלוטין. "אין ידוע מה קרה בדיוק. הנהלת האוניברסיטה פנתה למשטרה לבקש פרטים, ופירוש, ובכל מקרה הדרישה הנחרצת כי 'ההתנהגות' על שמירת זכויות האורח של כל תלמידיה ועובדיה". על פי הנוהל, כניסת משטרה לשטח הקמפוס נעשית בתאום עם קצין הביטחון של האוניברסיטה, דבר שלא נעשה במקרה זה, אלא במקרי חירום המצריכים התערבות מיידית.

הרופאים ממשיכים בשיבושים

מהיום מושבתים למשך 48 שעות חדרי הניתוח ב־6 בתי החולים וכן מרפאות חוץ ומכונים בבתי חולים אחרים

מאת ערנה אריהור
כתבת "הארץ"

רופאי המדינה ממשיכים לשבש את העבודה בבתי החולים הממשלתיים.

מהיום מושבתים למשך 48 שעות חדרי הניתוח בבתי החולים "וולפסון" בחולון, "הלל יפה" בחדרה, "רמב"ם" בחיפה, "איכילוב", "הקריה" בתל־אביב ו"שערי צדק" בירושלים.

מרפאות חוץ, מכוני רנטגן, אונקולוגיה והמטולוגיה יושבתו בבתי החולים "זיו" בצפת, "פוריה" בטבריה, "רמב"ם" בחיפה, בית החולים הממשלתי בנהריה, "שיבא" בתל השומר ו"אסף הרופא" בצריפין.

שירותי הדיאליזה והאונקולוגיה הטיפולית בבתי החולים אלו יפעלו כסדרם.

בנוסף יושבתו מרפאות החוץ בבתי החולים הפסיכיאטריים "מזרע" ו"פרדסיה". הרופאים המודימים משביתים היום בנוסף את: חדרי הניתוח בחיפה, המושבתים גם על ידי רופאי המדינה. מחר ישבתו את חדרי "סורוקה" בבאר שבע ו"שיבא" בתל השומר.

1000 עובדי המעבדות בבתי החולים הממשלתיים ומעבדות בריאות הציבור החליטו לנטוש החל מיום ראשון הקרוב, ללא הגבלת זמן את עבודתם במעבדות. הם מוחים על היחס המשפיל של המעסיקים, הבטחות סרק ואי מילוי התחייבויות להעבעות מהכרה בשכרם הירוד. העובדים התכוונו לנטוש את העבודה כבר אתמול אולם בשל הפיגוע ברוחם החליטו לדחות צעדם בחמישה ימים. שרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, ביקשה פגישה דחופה עם שר האוצר משה נסים כדי לזרז את עבודת הועדות שהוקמו לבחינת דרישות העובדים.

מנהלי בתי החולים הגריאטריים הפרטיים מאיימים לשבש את העבודה לנוכח סירובו של האוצר לערוך את מחיר יום אשפוז עבור הקשישים שמשרד הבריאות מאשפז במוסדותיהם. לדברי יו"ר הארגון, נתן אורן, הפער בין מה שהאוצר מציע לבין העלות הריאלית היא 37%. האוצר משלם למוסדות 40.7 שקלים ליום בעוד שהעלות היא 55 שקלים ליום. יתרה מזאת, בחודש יולי 1987 הוטל על בודק, ורואה חשבון יחזקאל פלומין, לבדוק את מחיר יום אשפוז. הוא הגיש המלצותיו לפני יותר מחודש ועד כה לא בוצעו. אם לא יבוצעו ההמלצות לערכן את מחיר יום אשפוז מאיימים מנהלי בתי החולים לפנות חולים ממוסדותיהם.

שר החוץ השוודי לישראל: נהלו מו"מ עם אש"ף

(ע"ח). שר החוץ השוודי, סטן אנדרסון, המבקר בארץ, קרא לישראל לנהל מו"מ עם אש"ף. לאחר שנפגש במשך 90 דקה עם מנהיגים פלשתינאים בירושלים, אמר אנדרסון כי הפלשתינאים זקוקים לבחור בעצמם בנציגיהם למו"מ שלום במזה"ת.

למשפחת רוזן

מבכים אתכם את

אפי

גילי ורונן

אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	2	6	מעונן	−1	−4
אתונה	8	12	גשם	7	13
בוקרשט	4	6	גשם	—	—
בריסל	2	5	משנן	0	7
וינה	2	5	מעונן	0	5
ז'נבה	3	8	מ.חלקית	0	5
לונדון	4	8	מ.חלקית	6	10
ליסבון	10	17	מ. חלקית	8	19
מדריד	5	15	מ. חלקית	3	15
ניו־יורק	3	13	מ. חלקית	2	15
פאריס	2	7	מ. חלקית	4	8
פרנקפורט	−2	4	שלג קל	−1	6
ציריך	0	4	ג.עם שלג	—	—
קהיר	12	17	מ. חלקית	15	24
קופנהאגן	0	3	מעונן	−1	4
רומא	7	10	מ. חלקית	4	13
שטוקהולם	−4	−2	שלג	−6	2

EL AL אל על

ראיתי שמעתי

לא על המוסיקה בלבד: פגישת שטרן־שמיר

"תענוג מיוחד להאזין לצליל המוסיקלי שלך, אך גם לקולך", אמר אתמול ראש הממשלה, יצחק שמיר, בפגישה מיוחדת עם הכנר אייזיק שטרן. שטרן בא להביע לפניו את השקפותיו האישיות לקראת נסיעת שמיר לארה"ב. לדבריו, הוא מכיר את יהדות ארה"ב, שגם היא אינה מדברת בקול אחד.

שטרן אמר לשמיר כי בארה"ב מורגשות בתקופה האחרונה תופעות אנטישמיות. הוא סיפר, למשל, כי ליד ביתו יש פרסומת גדולה לתפוזי יפו, שכוסתה בצלבי־קרס גדולים ובכתובת: ישראל היא פאשיסטית. "שולץ הוא ידידי הטוב. זה רגע מיוחד לישראל, ויש לעשות מתווה לשולץ", הוסיף שטרן.

שמיר אמר כי שולץ הוא "איש נפלא, הוא האמריקאי הטוב ביותר שנפגשתי אתו אי־פעם. אנסה לבוא עמו להסכמה". שולץ אמר לי, אומר שמיר, שהוא מרגיש קירבה מיוחדת לישראל למרות שאין לו אפילו טיפת דם יהודית אחת. אבל עלינו להגן על עצמנו והשלום אינו תלוי רק בשולץ ובישראל אלא בראש ובראשונה בערבים, סיכם שמיר.

אילן שחורי

אף ח"כ לא בא לוועדת הכספים

אם שלשום שברה ועדת הכספים של הכנסת שיא בכך שרק חבר כנסת אחד הופיע לישיבה, הרי אתמול נשבר עוד שיא. שר האנרגיה, משה שחל, בא בצהרים לישיבת הוועדה לדון בתקציב משרדו. עמו היה צוות גדול של עוזרים ומומחים שהביאו אמצעי־עזר ותרשימים לחברי הוועדה. שחל גילה להפתעתו כי אף חבר כנסת מהוועדה לא טרח לבוא לישיבה ואפילו יו"ר הוועדה לא היה. שחל פלט "עושים צחוק מהוועדה", ועזב את המקום בזעם רב.

הדיון על תקציב המדינה יימשך היום בוועדה אם, כמובן, יגיעו חברים לישיבה.

צבי זרחיה

הנציג לגרמניה לומד גרמנית

נציגו החדש של משרד התיירות בגרמניה, שבתאי שי, לומד עכשיו גרמנית. כך עולה מתשובת שר התיירות, אברהם שריר, לשאילתה של ח"כ יצחק ארצי. ידיעת השפה היתה אחד מתנאי המכרז לתפקיד. במשרד התיירות הוחלט להפוך את גרמניה המערבית לארץ יעד, מהיותה המדינה היחידה באירופה שממנה מגיעים לישראל משמונה נמלי תעופה.

לדברי השר, סובל משרד התיירות ממחסור חמור בכוח אדם בכלל ובדוברי גרמנית בפרט. "החלטתי לשלוח לגרמניה את האיש הטוב ביותר שיש לי במשרד. איש מקצוע, ללא שום מעורבות של שיקול זר כלשהו", הסביר שריר.

יוחזר בלומנקרנץ

הרמטכ"ל שומרון אינו מעניק חנינות

הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, אינו נוטה, בניגוד לקודמיו, להקל בדינם של חיילים שהורשעו בדין בבתי־הדין הצבאיים. מאז נכנס לתפקידו לפני כשמונה חודשים, הקל שומרון רק פעם אחת, הקלה חלקית, בעונשו של חייל, על־פי המלצת הפרקליט הצבאי הראשי, תת־אלוף אמנון סטרשנוב. בראיון ל"הדי דין", ביטאון ועד מחוז תל־אביב בלשכת עורכי הדין, ציין סטרשנוב כי "היום המצב שפיר אף למעלה מכך. התערבויות של אלופי הפיקודים והרמטכ"ל מעטות ביותר ונמדדות באחוז יורד משנה לשנה".

ג. ארם

תערוכה על יהדות הונגריה — בווינה

יותר מ־200 אורחים באו ביום שישי לתערוכת בית התפוצות "סיפורה של יהדות הונגריה" שנפתחה בווינה. בין הבאים היו קנצלר אוסטריה, פרנץ וראניצקי, מחזיקת תיק התרבות בעיריית וינה, אורסולה פסטורק, מיופה־הכוח הישראלי באוסטריה, גדעון ירדן ועוד.

התערוכה, שקיבלה סיקור נרחב בעיתונות ובתקשורת האלקטרונית באוסטריה, מביאה את תולדות הקהילה הזו מתקופה הרומית ועד לימינו. היא הוצגה לראשונה בבודפשט, ביוני 1987.

תכנית על ישראל בטלוויזיה הצרפתית

"הייתי שמח לראות את הצוות הזה בצוות הקבוע בתכנית שלי בצרפת", הודיע ז'ק שאנסל, מנחה הטלוויזיה הפופולארי ביותר בצרפת לאנשי חברת "רשת" ולבימאי דן שילון, ערב צאתו את הארץ. שאנסל הגיע לישראל כמנחה תכנית שמכינה הטלוויזיה הצרפתית הממלכתית על 40 שנות העצמאות של המדינה. בתכנית בת שלוש וחצי השעות, שתוקרן בחודש מאי ב־45 מדינות דוברות צרפתית, יוצגו ביקור הפילהרמונית בברלין, ראיונות עם שמיר, פרס והאב מרסל דיבואה, קונצרט הפילהרמונית בכיכר מלכי ישראל ומופע משותף של אמנים צרפתים וישראלים בבריכת השולטן בירושלים.

את התכנית מפיק דני הפלי.

היא לא שרה אבל היא יפה

מריה קאלאס היטיבה לשיר ממנה, אך ג'ין סימונס בוודאי יפה יותר. אלה זו אמת־המידה שלפיה נבחרה השחקנית לגלם את דמותה של הזמרת בסדרת הטלוויזיה האמריקאית "האיש העשיר ביותר בעולם". שני הגיבורים האחרים במשולש הרומנטי היו, כמובן, אריסטו אונאסיס ואשתו (שיגלם ראול ג'וליה מ"נשיקת אשת העכביש") ופרנצ'סקה אנביס כז'קלין קנדי־אונאסיס.

ג'ין סימונס: קאלאס יפהפיה

זו כנראה השנה של סימונס אוזכות השיער; תפקיד בכיר בסדרה, בעוד היא מככבת במסע הפרסום העולמי לבושם "לה ואריה ראמור" של מקס פקטור.

דיוויין מת בשנתו

הבדרן האמריקני גלן מילסטד, הידוע יותר כדיוויין, נמצא ביום שני מת בחדר מלון בלוס אנג'לס. דיוויין, שהופיע גם בישראל, נהג להתחפש לאשה וולגארית ושמנה, וכך הופיע גם בסרטים אחדים. היו שאהבו את סוג הבידור הזה.

בעריכת עירית רוזנבלום

מבני תעשייה בע"מ

הודעה על תוצאות ההנפקה

על־פי תשקיף מיום 29.2.88, הציעה החברה 500,000 יחידות במחיר של 61.25 ש"ח ליחידה.

מתוך יחידות אילו הוצעו לציבור 300,000 יחידות, ואילו משקיעים מוסדיים התחייבו לרכוש 200,000 יחידות.

רשימת החתימות נפתחה ביום 8.3.88. ביום זה נתקבלו מהציבור 1,747 בקשות לרכישת 609,370 יחידות, בתמורה כספית כוללת של כ־ 37.3 מיליון ש"ח.

חתימת היתר הינה פי 2.03.

לאור הנחיות הבורסה, הוקטן חלקם של המשקיעים המוסדיים ל־80% מבקשותיהם, והוקצו להם 160,000 יחידות. למשקיעים מהציבור הוקצו 340,000 יחידות.

לפיכך יקבל כל מזמין 56.249% מבקשתו, מעוגל ליחידה הקרובה, אך לא יותר מ־5,000 יחידות למזמין אחד.

החברה מודה לציבור המשקיעים על היענותו להצעה.

בכנסת

שמעון פרס רומז בישיבת סיעת המערך:

אפשר לעקוף או לזרז מו"מ האוטונומיה לטובת מו"מ על הסדר הקבע בשטחים

שר החוץ דוחה האשמות "פקיד מחורבן" בלשכת ראש הממשלה (צחי הנגבי) כאילו הוא הדליף את מכתב שולץ לעיתונות

ועדות וסיעות

/ דן מרגלית

"מבחינתנו אין מניעה לדון על הסדר קבע יעיל ולבצעו בשלבים", אמר אתמול ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, בישיבת סיעת המערך. זו הפעם הראשונה שמנהיג העבודה רומז לאפשרות של עקיפה או צמצום המשא ומתן על הסכמי האוטונומיה, המכונים בתוכנית האמריקאית "הסדרי ביניים", או על הקדמת המשא והמתן על פתרון הקבע לתר בית האוטונומיה שבה דבק הליכוד.

מנהיג מפלגת העבודה אמר, כי אילו היו הדברים הולכים במישרין, היה נוצר סיכוי ראשון מזה 40 שנים לפתוח משא ומתן ישיר בין משלחת ירדנית־פלשתינית לבין ישראל, ללא תנאים מוקדמים.

לפני כן, בישיבת ועדת החוץ והביטחון, לא הוציא פרס מכלל אפשרות שירדן תקבל מסוריה היתר להיכנס לתהליך השלום בתנאים המקובלים על דמשק, המעוניינת מאוד בסיוע אמריקאי ובשיפור יחסיה עם ארה"ב.

שמעון פרס

"סדר היום המוצע על־ידי ארה"ב הוא מוזר והגיוני: ועידה שאינה כופה פתרון וכן משא ומתן ישיר על הסדרי קבע וביניים. אין שום דבר לש־מועה", אמר פרס, "כי אמריקה מאיימת על ישראל, אם תסרב לקבל את יוזמת ג'ורג' שולץ. היא בסך הכל מבקשת תשובה ברורה מישראל, ומה לא לביטוי בוזה".

לטענה כי במסמך שולץ חסר האזכור של משא ומתן ישיר, השיב פרס כי יוכל להשיג תוספת זו בכמה שעות. וגם שארה"ב תחזור על התחייבותה שלא לנהל משא ומתן עם אש"ף כל עוד לא קיבל את החלטות 242 ו־338 במלואן.

הליכוד, אמר פרס, רוצה לבלום את תהליך השלום ובתמש בעיניו

כבגיות, הציני והחיים כאפיקורסות. "אם נדחה את ההצעה האמריקאית, נישאר עם שטחים ללא מתנות בין־לאומית שעמה ניתן לדבר. ועם איבה גוברת כלפי ישראל". הוא אמר כי איש אינו יכול להתנבא מה יתרחש בשטחים, אך לאחר תקיפת האוטובוס הוכח שוב כי אש"ף נשאר ארגון רצחני.

בתגובו על הטענה כי הדליף את מסמך שולץ ל"ידיעות אחרונות", אמר פרס: "התנהגותו של הצ'מפיון הגדול של קמפ דייויד יצחק שמיר, שמאשים אותי בהדלפת מסמך, לא תאומן. הוא חילק את המסמך הזה לכל שרי הליכוד ואחר כך האשים אותי שהדלפתי אותו. המסמך לא היה מסווג ולא היה בבחינת סוד".

הוא דוחה האשמות של "פקיד מחורבן" בלשכת ראש הממשלה (הכוונה לצחי הנגבי), שהאשים אותו בהדלפת המסמך. היה מסמך לגורר, והוא היה סודי, ודווקא הוא הודלף, אמר פרס בוועדת החוץ והביטחון.

פרס אמר כי "לנו יש פתרון ולליכוד אין מאומה". הוסיף כי אין יוזמה חלופית לזו של שולץ. דעת הקהל האירופית נמצאת עתה בשיא התנגדותה לישראל. ישראל הבהירה, הוסיף פרס, כי ירושלים חייבת להישאר מאוחדת, נהר הירדן הוא גבול הביטחון, לא תהיה נסיגה לגבולות 1967, יש לפתור את בעיית הפליטים, לא תקום מדינה פלשתינית נפרדת ולא יפונו ישובים. כן תישמר העדיפות הצבאית הישראלית.

אבן: אפילו מקארתי לא השמיץ כמו אנשי הליכוד

בישיבת ועדת החוץ והביטחון אמר ח"כ יוסי שריד (רצ) ש"מדהים ומחריד לראות איך יאסר ערפאת ברצחנותו המטומטמת משחק לידי יצחק שמיר, ואיך שמיר בעיוורונו האלים משחק לידי ערפאת, ואיך שניהם משותקים מזיינה".

ח"כ אליהו בן אלישר (ליכוד) אמר כי מי שחוגג על מכתב הסנאטורים, "הדוחק את שמיר, יגלה כי מכתב זה פותח עוד פתח קטן בדרכו של אש"ף לוואשינגטון".

ח"כ שמחה דיניץ (מערך) הגיב: "מדיניות הסירוב היא שדוחפת את דעת הקהל בארה"ב לעמדה הנוכחית ואת הסנאטורים למכתבם. המדיניות של הליכוד גרמה לנפילת המעמד הישראלי החוק בעולם".

ח"כ בני שליטא (ליכוד) שאל את פרס, שמא הוא האיש שלוחש על אוזנו של שולץ כי עתה הזמן להכניע את ישראל ליוזמתו. פרס ראה בכך פשיזם ואיים לעזוב את הישיבה. שליטא ריכך את ניסוחו.

ח"כ דן מרידור (ליכוד) הביע אמנם צער על ביטויים מיותרים, אבל כפר בטענת פרס כי הביקורת כלפיו היא פשיסטית.

פרס הגיב: "מה שאתם עושים גובל ברצח אופי. 21 האשמות ביום אינן פשיטות זה פשיזם באופן הכי מאורגן". מנחם הכהן (מערך) הזהיר מפני תסמונת בית שני על קנאיו וחורבן הבריונים שהסתיימה בחורבן.

אבא אבן (מערך) ציין כי ח"כי הליכוד חיים קופמן, דוד מגן ויהושע מצא והשר יצחק מודעי אינם מגיעים בתרומתם לביטחון ישראל לקרסולי תרומתו של פרס. "אפילו הסנאטור ג'וזף מקארתי, שהיכרתיו, לא היה מעז לומר מה שאומרים אנשי הליכוד על פרס".

יו"ר סיעת המערך רפי אדרי האשים את הליכוד ב"רצח אופי". ההיסטוריה ועם ישראל לא יסלחו לשמיר על החמצת הסיכוי לשלום.

ח"כ עוזי ברעם הדגיש כי "שמיר טוען שהמשא ומתן הוא צרה שנפלה עלינו. אין זו צרה אלא זה העתיד והסיכוי של מדינת ישראל".

אבא אבן

ח"כ אמנון לין ביקש שבמשא ומתן על השלום יעלה גם "הנושא האידיאולוגי והפילוסופי בדבר הצורך בהכרה ערבית בישראל".

ח"כ מיכה חריש הדגיש כי שמיר מכשיל את המשא ומתן, כפי שעשה בהדליפו את מסמך להבנה בדבר ההסכם בין פרס לבין המלך חוסיין.

שר האנרגיה והתשתית משה שחל תהה "מה עוד צריך לקרות כדי שהליכוד יבין את המתרחש. הם לא לומדים דבר ואין בכוחותם ללמוד, ואינם מסוגלים להבין את משגיהם".

ח"כ אורה נמיר סבורה כי אם לא תהיה הכרעה בקבינט, חייבת מפלגת העבודה להודיע ששמיר מייצג בביקורו בארה"ב את הליכוד בלבד. בעקבות זאת קראה סיעת המערך לממשלה להיענות בחיוב ליוזמת שולץ.

מובטח רוב לחוק ההסכמה

סיעת המערך העניקה אתמול חופש הצבעה לח"כיה לקריאת ההצבעה היום על חוק ההסכמה, המאפשר לרשויות מקומיות לסגור עסקים ובתי קולנוע בשבתות. את ההצעה הגיש לממשלה שר הדתות זבולון המר (מפד"ל) לאחר משא ומתן עם בכירי הליכוד והמערך. מתן חופש ההצבעה מבטיח רוב ניכר להצעת חוק ההסכמה.

ממשיכים בחקיקה למניעת מבצעים

הממשלה מתנגדת אך יו"ר ועדת הפנים דב שילנסקי (ליכוד) ממשיך בהכנת החוק למניעת מבצעים. הוא כינס אתמול את הוועדה והודיע כי למרות התנגדות הממשלה, החוק יאושר עוד בכנסת הנוכחית. מימוש החוק בידי הממשלה. האשים שילנסקי, הוא "ביזיון המבצע על הפקרות".

החוק יובא להצבעה בישיבה הקרובה. בכירי משרדי הממשלה היו דעתם על סעיפי החוק, למרות שהיו מנועים מכך על־ידי החלטת הממשלה, השוללת את אישור החוק.

המר לעזרת שמיר

בפני סיעת המפד"ל ופעיליה הודיע אתמול שר הדתות זבולון המר כי הוא מצדד בתשובת יצחק שמיר ליוזמת ג'ורג' שולץ. אין במסמך של שולץ זכר למשא ומתן. האסור לאפשר למזכ"ל האו"ם להזמין את הצדדים, כי הוא יזמין את אש"ף — הסביר השר המר.

דובר צה"ל: ישראלים בשירות טלוויזיות זרות מתגרים בצה"ל בשטחים

מאת דן מרגלית

דובר צה"ל תת־אלוף אפרים לפיד מסר אתמול לועדת החינוך כי "צוותות הטלוויזיה הזרות שוכרות צלמים ישראלים, הם אלה אשר מתגרים בחיילי צה"ל ולא מכבדים את הוראות מפקד הגזרה", כך נמסר בהודעת הוועדה.

"התנהגותם של הצלמים הללו גורמת לתקרית שמקבלת סיקור ללא שום יחס לאירוע ומחריפה את היחס השלילי שיש לחיילים כלפי התקשורת", נאמר בהודעה. עם זאת, צה"ל הודיע שלא לסגור את השטחים לפני התקשורת.

יו"ר הוועדה ח"כ נחמן רז (מערך) קרא להבחין בין חופש לבין הפקרות. אין לנצל לרעה את חופש העיתונות, קבע רז בדיון בהצעתו של ח"כ גרשון שפט (התחיה) שיעץ לסגור את השטחים בפני התקשורת.

נדבן אמריקאי הציל את הסירה מזמן ישו

מאת דן מרגלית

ראש מינהל התרבות במשרד החינוך אבנר שלו מסר לוועדת החינוך כי הוא "מתבייש בעובדה שישראל הקציבה רק מיליון וחצי שקלים לכל נושא העתיקות... וזאת שעה שבהינף אצבע הוסיפה ועדת הכספים ארבעה מיליון שקלים למוסדות יהודיים סקטוראליים".

מנהל אגף העתיקות והמוזיאונים אבי איתן גילה כי בזכות תרומה של 70 אלף דולר מנדבן אמריקאי כדי לקנות חומר שימור לסירה הנדירה מימי ישו שנחשפה בכנרת.

ממלא מקום יו"ר הוועדה ח"כ אהרן הראל (מערך) הודיע כי ועדה משותפת לעניני חינוך וכספים תוסיף שני מיליון שקלים לתקציב אגף העתיקות.

ערך את העמודה: יצחק לאור

שמיר בהלוויית 3 הקרבנות: "כאן מדברת השנאה הנאצית"

"עם ישראל יודע כי מלחמת העם היהודי היא למען ארצו, למען ארץ ישראל" ● אלפים השתתפו בהלוויית קרבנות האוטובוס ● מאות שוטרים אבטחו את טקס האשכבה שבו השתתפו עובדי הקמ"ג

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

"למה, למה הילד הקטן הזה בן ה־13 צריך לקרוא פעמיים בשנה קדיש על הקבר? למה אלוהים לקח את אמא שלו ועכשיו גם את האבא?" כך קרא קרובים של ויקטור רם ז"ל, שנרצח שלשום בידי מחבלים שחטפו אוטובוס, כשהם תומכים בשני בניו, תומר וניר.

אתמול נערך בבאר שבע טקס לוויה ממלכתי לשלושת הרוגי האוטובוס. בלוויה השתתפו כ־10,000 מתושבי באר שבע והסביבה, וכן ראש הממשלה יצחק שמיר, אלוף הפיקוד יצחק מרדכי, קצינים בכירים, ראש עיריית באר שבע ומאות מעובדי הקריה למחקר גרעיני.

ניר בן ה־13 קרא קדיש על הקבר הטרי. אביו נקבר סמוך לקבר האם נורית, שנפטרה לפני כמה חודשים ממחלה ממארת. הבת הקטנה סיון (3) לא הובאה ללוויה.

שלושת הארונות — של ויקטור רם, מרים בן־יאיר ושל רינה שירצקי — הונחו ברחבה המרכזית של בית העלמין הישן בבאר שבע. מאות שוטרים אבטחו את טקס האשכבה ומסע הלוויה.

קצת לפני השעה ארבע אחר הצהריים הגיע ראש הממשלה. כשעיניו אדומות וידיו רועדות הוא אמר: "עם ישראל כולו מלווה היום בדרכם האחרונה את מרים, רינה וויקטור, שלושה אזרחים, חברים, עובדים נאמנים ומסורים, אשר נפלו בידי בני עוולה חסרי מצפון. הם יצאו לעבודתם ולא ציפו שלא יחזרו לבתיהם ולמשפחותיהם.

"עם ישראל יודע כי מלחמת העם היהודי היא למען ארצו, למען ארץ ישראל. במלחמה לא הסתיימה שאיפתנו העזה לשלום, אך ישנם עדיין אנשים — אם אפשר לקרוא להם כך — המנסים להרוג אותנו. עלינו לא לשכוח את הסכנות הצפויות לנו, ולהיות תמיד ערים כדי לסכל מזימות אויבים ורשעים. מעשי הרצח האלה אינם משיגים שום מטרה — הם מחזקים את אהבתנו לאדמה ולארץ הזאת", אמר שמיר.

ראש הממשלה המשיך: "מעשי הפשע האלה נובעים מאותו מקום אחד שממנו באות כל ההתקפות עלינו, בצפון, בדרום ובשטחי יהודה ושומרון. כאן מדברת השנאה, הרצח בעיניים, להרוס את עצמאותנו, את עמנו זו שנאה נאצית".

אלוף פיקוד הדרום הזהיר "כל מי שיחדור מהגבול הדרומי על מנת להרוג אותנו, ידע מה יהיה בסופו". "המחבלים לא בחלו בשום אמצעים. למרות כל הניסיונות לדבר אתם ולבקש מהם שלא יפגעו באנשים חפים מפשע, למרות זאת הם פגעו באזרחים. הם חשפו את רשעתם", אמר מרדכי.

לאחר טקס ההשכבה החל מסע הלוויה, שבמהלכו נזקקו כמה אנשים לטיפול רפואי. לאחר שעד לרשת ההרוגים נטמנו עברו אלפים המונים זרים על קברותיהם.

צרפת מגנה תקיפת האוטובוס

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). ממשלת צרפת גינתה אתמול את תקיפת האוטובוס בנגב והביעה צער על "הרג קורבנות ישראליים". הודעת הגינוי הצרפתית לא אזכרה את התוקפים ולא התייחסה להודעת אש"ף בדבר האחריות לתקיפה.

ההודעה הצרפתית מנוסחת כך, שקודם לגינוי ולהבעת הצער על הקורבנות בנגב, צרפת מאזכרת את "עמדתה העקבית" במשך החודשים האחרונים בגינוי "הדיכוי האלימות" בשטחים.

"ב־4 שנים אפשר להיערך אף לביטול מענקים אמריקאים"

הבטיח אריאל שרון לכנסת ● אושר חוק האוסר אפליה בהעסקת ערבים: אי קבלת עובדים מטעמי אי התאמה או מטעמים בטחוניים לא תיקרא אפליה

אולם המליאה / עמוס בנדוד

שר התעשייה והמסחר אריאל שרון, בסקירה על פעולות משרדו, אמר כי בארבע שנים אפשר להיערך להפחתה גדולה או אף לביטול גמור של מענקים מארצות הברית. לדבריו, המענק נטו במאזן המטבע הישראלי הוא 1.2 מיליארד דולר בשנה, כאשר הערך המוסף הממוצע של התעשייה לייצוא הוא 50 אחוזים. פירוש הדבר, אמר שרון, שבצמוד לייצוא ב־4.2 מיליארד דולר יותר.

התפוקה של הייצוא השנה היתה 8.2 מיליארד דולר, אמר שרון, והגידול הממוצע בשנים האחרונות של הייצוא הוא כ־10 אחוזים. אפשר להשיג איפוא את הסכום הזה בתוך ארבע שנים, אך זה מותנה בכך שהגדלת הייצוא תהיה יעד מרכזי לכל המשק היצרני הישראלי, הדבר עלול לבוא על חשבון יעדים אחרים, כגון השקעות תשתית.

השר דיבר גם על ההשלכות של האירועים בשטחים על המשק הישראלי. לדבריו, יצוא הסחורות מישראל לגדה המערבית ולרצועת עזה הגיע בשנה שעברה ל־900 מיליון דולר בקירוב, מזה כ־780 מיליון דולר יצוא תעשייתי. יבוא הסחורות הגיע ל־300 מיליון דולר, מזה כ־270 מיליון דולר יבוא של סחורות תעשייתיות.

הפגיעה העיקרית כיום היא במכירות לשטחים, אמר שרון. נפגעים בעיקר ענפי מזון ומוצרי צריכה, כגון טקסטיל ומפעלים המייצרים תשומות לבנייה. צוות במשרד משתף פעולה עם משרד האוצר והארגונים כלכליים לבדיקת השלכות המהומות על התעשייה הישראלית.

אריאל שרון

כ־60 אחוזים מעובדי השטחים מועסקים לעבודה בישראל, על־פי הערכות לא־רשמיות, הוסיף השר. בתעשייה הם מהווים רק כשישה אחוזים מכוח העבודה, לעומת שיעורים גבוהים יותר בבנייה ובחקלאות.

תעשיות האלקטרוניקה לא סבלו מירידת ערך הדולר

בין היעדים העיקריים של משרדו ציין השר את הצורך להכפיל את ההקצבות למדען הראשי של המשרד, לתקצב פרוייקטים של מחקר ופיתוח.

תעשיות האלקטרוניקה והמתכת אינן סובלות במיוחד מהירידה בערך הדולר כי הן עוסקות בפיתוחים ייחודיים שלהן, ולכן יכלו להכתיב מחירים, אמר שרון. לעומת זאת, יצרנים של מוצרים רגילים נפגעו ביותר מירידת ערך הדולר. הרווח הנומינלי בדולרים של תעשיות אלה עלה בשנה שעברה ב־10 אחוזים, אך שיעורו עקב ירידת ערך הדולר מראה שהרווח האמיתי היה אפסי ממש.

מכלל תפוקת המשק הישראלי, שהוא בסדר גודל של 21 מיליארד דולר ב־1987, היווה הייצוא התעשייתי 7.5 מיליארד דולר, והייצוא בסך הכל, כולל חקלאות, היה 8.2 מיליארד דולר, אמר שרון.

כמעט לא היו מים בתל־אביב

"כמעט לא היו מים בבתי תל־אביב", כאשר הושבתה בשנה שעברה אחת המשאבות השואבות מים מהכנרת, והתקלקלה גם משאבה נוספת, אך התקלה תוקנה תוך 24 שעות. כך סיפר אתמול שר החקלאות אריק נחמקין, בתשובה להצעה לסדר היום בעניין הזרמת המים מהכנרת לירדן, שהגיש דוד מגן (ליכוד).

הדבר נשמר בסוד בגלל חומרתו, אמר השר. אילו התקלקלה עוד משאבה, כבר לא היו מי שתייה בבתים של תל־אביב. עתה הותקנה משאבה רביעית, והיא תשמש גם בתור עתודה לשלוש הקיימות, שכבר סיימו את שנות הבלאי שלהן, על־פי חוברת היצרן.

החוק אוסר כל אפליה בקבלה לעבודה

אין עוד אפשרות להודיע על משרות "ליהודים בלבד". תיקון לחוק שירות התעסוקה, המביא בסיס חוקי למאבק נגד אפליה בתעסוקה, התקבל אתמול בקריאתו הסופית, ובעקבותיו לא יתכן עוד פרסום מודעה שדורש לעבודה מסויימת "יהודי בלבד".

את התיקון יזם בתחילה יאיר צבן (מפ"ם). במרוצת הזמן הצטרפה אליו קבוצה גדולה של חברי כנסת ממפ"ם, המערך, הליכוד, רצ והמפד"ל. שר העבודה והרווחה לא התנגד לו. את החוק הביאה לקריאה שנייה ושלישית יו"ר ועדת העבודה והרווחה אורה נמיר (מערך).

יאיר צבן

החוק אוסר כל אפליה בשליחה לעבודה ובקבלה לעבודה בשל גילו, מינו, גזעו, דתו, לאומיותו, ארץ מוצאו, השקפתו או מפלגתו של אדם. עם זאת, שיקולי התאמה לתפקיד או נימוקי ביטחון לאי־קבלה לעבודה לא ייחשבו כאפליה. החוק אוסר פרסום מפלה ומטיל קנס של 6,000 ש"ח (צמוד) על המפרסם פרסום מפלה.

נהגים ישלמו קנסותיהם בכספם

חברות ותאגידים לא יוכלו לשלם קנסות שבתי משפט מטילים על נהג, המועסק אצלם, בשל עבירות תעבורה. המעביד לא יוכל לשלם את הקנס לא במישרין ולא בעקיפין, והעובר על הוראה זו דינו מאסר שנה.

המשמעות המעשית של חוק זה, שהתקבל אתמול בקריאתו הסופית בעקבות חקיקה שהחלה בהצעת חוק פרטית של אריאל לין (ליכוד), היא שקואופרטיבים לתעבורה לא יוכלו עוד לשלם קנסות שקיבלו נהגיהם. כמו כן, לא יוכל מנהל לחייב את נהגו לנסוע מעל המהירות המותרת, תוך הבטחה שהוא ישלם את הקנס, אם ייתפס הנהג.

הקדימו קניותכם לחג

בקו־אופ שלי: הוזלות הפתעות מבצעים והנחות לפסח

ישראל 40
ISRAEL
ישראל לובשת נקיון
שתהיה לי נקי!

הוזלות מבריקות לפסח

דיזי נוזל לכביסה 2 ליטר 10.90 16.06

טיפ 5 ק"ג 13.70 16.91

+ שי חינם משחת כלים לימון 500 גרם

טיטולים חסכוני עם גומי 16.90 18.20

טומפסון פוליש לרצפה 9.60 12.90

פנטסטיק לנקוי כללי 2.95 4.37

6 מטליות ספונטקס קו־אופ + סבון תמרוקים חינם

מרכז כביסה קטיפה 2 במחיר של אחד

בקו-אופ ההיפר שלי!
קונים היום ומשלמים ב-2.5.88*
*על כל קניה מעל 100 ש"ח לבעלי כרטיסי אשראי ישראכרט ויזה
לבעלי כרטיס קו-אופ זהב התשלום ב- 2.5.88 או ב- 9.5.88

הקניה הטובה ביותר 1988

1988

היפר קו-אופ
של רשת הריבוע הכחול, קו־אופ רעננה, קו־אופ הרצליה ורמת־השרון

קו אופ

صكنا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

הודו מבקשת — אל תחתימו הדרכונים

אישרה סופית את בואה לגביע דיוויס בתחילת אפריל

טניס

מאת סופר "ספורט הארץ"

נבחרת הטניס של הודו תגיע לישראל כמתוכנן, בתחילת אפריל, כדי להתמודד עם ישראל בבית העליון של גביע דיוויס. אישור רישמי על כך התקבל אתמול. עם זאת, ההודים ביקשו לא להחתים את דרכוניהם בחותמת ישראלית.

על השתלשלות המאורעות סיפר אמש יו"ר איגוד הטניס, דוד הרניק: "לפני כשבוע ביקשו ההודים מהתאחדות הבינלאומית להעתיק את המישחק מישראל בגלל האירועים בשטחים. בתגובה, הבהרנו כי אין לאירועי השטחים כל קשר עם אירועי הספורט, וכדוגמה הבאנו את מיתחן ת"א וסבב פרנקל, בהם משתתפים נציגי מדינות רבות.

"הבטחנו כי נעשה לבטחון המשלחת ההודית, ואתמול הודיעה ההתאחדות הבינלאומית כי ההודים השתכנעו והם יבואו לכאן כמתוכנן. ההודים ביקשו שפקידים ימתינו להם בנמל־התעופה מבלי שתוטבע חותמת ישראלית בדרכוניהם, אלא על פיסת נייר נפרדת", חתם הרניק.

סבב פרנקל

וילדנפלד הדיח המדורג מס' 1

חמישה טניסאים ישראלים העפילו לסיבוב השני בסבב פרנקל, המתקיים בחיפה. הבולט לעשות רביב ויילדנפלד שניצח 4–6, 6–4, 6–7 את המדורג ראשון, הרומני אדריאן מריק.

שחר פרקיס ניצח את הרמנט (אוסטרליה) 6–1, 6–0, בועז מרנשטיין — איוואנו קאטלוני (איטליה) 4–6, 7–5, 5–7, עמית נאור — זואן ריי (פורטוריקו) 6–3, 6–3. מיכאל דניאל, הישראלי היחידי שעלה מהמוקדמות, ניצח את ז'אן פייסט (בלגיה) 6–0, 6–7, 6–4.

לא שפר גורלה של אילנה ברגר, שדורגה ראשונה בין הנשים. היא נוצחה בסיבוב הראשון ע"י תיימס זאמבריצקי (ברזיל) 6–7, 6–2. הברזילאית ניצחה בטורניר הסבב הקודם שהיה בשבוע שעבר ביפו.

שלוש ישראליות אחרות הצליחו בסיבוב הראשון. דליה קוריאט — ברבורון (הולנד) 6–2, 6–4, דניאלה בלנקה — לסלי אוהלרין (אירלנד) 6–1, 6–2, ענת ורון — ליסה רונר (צרפת) 6–2, 7–5.

במשחקי הזוגות נוצחו שלמה גליקשטיין ועמית נאור, על ידי ברון וקמנס מהולנד 6–3, 6–2, 6–1. הזוג ההולנדי ניצח בגמר הטורניר ביפו.

הצ'כים — אלופי אירופה באולמות

טניסאי צ'כוסלובקיה זכו באליפות אירופה באולמות, לאחר שגברו במישחק הגמר 2–1 על הולנד. הצ'כים הופיעו ללא מילוסלאב מציר.

עמוס כבר 17 בעולם

ניו־יורק (ע"י). עמוס מנסדורף מדורג במקום ה־17 בעולם, לאחר שצבר תוך חודשיים 333 נק'. הוא מקדים את דן גולדי מארה"ב (322), המכסיקני חורחה לוזאנו 308 והודי ראמש קרישנאן (298).

בראש צועד האוסטרלי פאט קאש עם 1230 נק', לפני השוודים מאטס וילאנדר (1200) ושטפן אדברג (1022), הגרמני בוריס בקר (928), האמריקני אנדרה אגאסי (720) והצרפתי יאניק נואה (695).

בת 14 הדהימה את המדורגת 31

בטורניר המקצועני הראשון שלה, ועתה ממתינה מוניקה סלס לכריס אוורט

אורלאנדו, פלורידה (אי־פי). אנדרס גומס מאקוואדור, המדורג חמישי בטורניר, הציל שתי נקודות במערכה השניה והצליח לבצוע לבסוף את ארון קריקשטיין מארה"ב 6–1, 6–7, 6–2. המישחק התקיים במסגרת הסיבוב הראשון.

גומס, מדורג 11 בעולם, שנה פעמיים במצב של 5–6 כדי להעניק ליריבו הבלתי מדורג שתי נקודות מישחק, אולם הצליח בשלוש מכות הגשה מוצלחות לגרור את בן־זוגו לשובר שוויון, בו ניצח בקלות 7–3.

במישחקים אחרים בסיבוב הראשון: אנדריי צ'סנוקוב (בריה"מ) — ג'ון פראזולי (אוסטרליה) 6–3, 6–1; ראמש קרישנאן (הודו) — גיים איזאגה (פרו) 6–1, 6–4, 3–6; מריאן יארדה (צ'כיה) — ממר לנגרגרן (שוודיה) 4–6, 4–6.

הישראלי עמוס מנסדורף (בלתי מדורג בטורניר) אמור היה להתמודד עם האוסטרי תומאס מוסטר (55 בעולם), שניצח בסיבוב השלישי במוקדמות את גלעד בלום.

הפתעה גדולה היתה בסיבוב הראשון של טורניר הנשים במועדון "שולר" בפלורידה: מוניקה סלס, תוכבת בת 14 מיוגוסלוויה, ניצחה בטורניר המקצועני הראשון שלה את הלן קלסי מקנדה, המדורגת 31 בעולם, 6–3, 7–6, 6–3.

סלס, שגובהה 1.65 מ' ומשקלה כ־50 ק"ג, טופחה באקדמיה לטניס בבראדנטון, פלורידה. היא תפגוש בסיבוב הבא את כריס אוורט בת ה־33, שצפתה במישחק.

הבוקר (10.30) באדלייד, תתייצב ישראל למישחק השני בטורניר האוקיאני

היעד מול ניו־זילנד: ניצחון בכל מחיר

מוטי איוניר ואבינעם עובדיה בהרכב הפותח במקום אלי דריקס ומנשה שמעונוב ● גם אורי מלמיליאן, שהוחלף נגד אוסטרליה, שב לאיתנו ● אופטימיות זהירה במחנה הישראלי ● מיהיץ' וחניכיו מבינים שזו ההזדמנות האחרונה לחזור לתמונת המאבק על הכרטיס לסיאול

קווין מאלון

מילינקו מיהיץ'

מוטי איוניר

אבינעם עובדיה

קדם אולימפי

מאת יהושע שגיא, שליח "הארץ" לאוסטרליה

אדלייד (מיוחד ל"ספורט הארץ"). אלי דריקס ומנשה שמעונוב — בחוץ. מוטי איוניר ואבינעם עובדיה — בפנים. אלה שני השינויים בהרכב הנבחרת הישראלית, שתתמודד הבוקר (10.30) באדלייד עם נבחרתה החזקה של ניו זילנד, בסיבוב השני של הטורניר הקדם אולימפי.

על השינויים הודיע אתמול מאמן הנבחרת מילינקו מיהיץ' במסיבת העיתונאים היומית שלו, אך ביקש מנציגי התקשורת לא להעבירם לשחקני הנבחרת. הם יתבשרו על השינויים רק היום, בפגישה הטקטית שתהיה שעה קלה לפני היציאה לאיצטדיון הינדמארש, בו יתקיים המישחק.

מייד לאחר המיפגש הישראלי — ניו זילנד, יתמודדו אוסטרליה וטאיוואן.

בשיחה על שפת בריכת המלון, בו שוהה הנבחרת יחד עם שלוש הנבחרות האחרות בחום כבד של יותר מ־33 מעלות, הבהיר מיהיץ' כי דריקס ושמעונוב שיחקו היטב נגד אוסטרליה, אך מול ניו זילנד יהיה עליהם לפנות את מקומם בשינוי טאקטי זה היום, שתכליתו להשיג ניצחון בכל מחיר. דריקס ושמעונוב יהיו ברשימת ה־16 יחד עם ניר לוין, ירון פרסלני והשוער אבי הדר.

ישראל תפתח עם: בוני גינצבורג, אבי כהן (הירושלמי), ניר אלון, אבי כהן (הסקוטי), ניר קלינגר, מוטי איוניר, אורי מלמיליאן, אלי כהן, אבינעם עובדיה, רוני רוזנטל, דניאל בריילובסקי.

"המיפגש עם ניו זילנד הוא שיקבע אם ישראל תישאר במירוץ אחר הכרטיס לסיאול" או שמא אוסטרליה תניו זילנד בלך", הבהיר מיהיץ'. "אין לנו ברירה אלא ללכת על ניצחון, כדי להמשיך במירוץ שבגללו באנו לכאן". הוא ציין, כי ניו זילנד משחקת בשיטה דומה לזו של אוסטרליה, אלא שאין לרשותה שחקנים באיכות גבוהה כמו לאוסטרליה. מיהיץ' סבור, שישראל עולה על ניו זילנד וחייבת לנצח.

לדעת המאמן הישראלי, ההפסד לאוסטרליה לא הוציא את ישראל מהמירוץ: "אם נשיג 4 נקודות משני המשחקים עם ניו זילנד וטאיוואן, נבוא לסיבוב השני בניו זילנד כשווים מול שווים, ואז יתכן שהגומלין עם אוסטרליה יקבע מי יצא לסיאול. גנבו לנו את הניצחון במישחק הראשון, לכן אני דורש עכשיו 2 נקודות", אמר.

ברור לו, למיהיץ', כי המישחק היום הוא אחד החשובים והגורליים ביותר בתולדות הכדורגל הייצוגי שלנו, כיוון שמעידה בו תוציא את ישראל מהמשך המאבק ותותיר אותה לאפשרויות חסרות תקנה בלא שום משימות בינלאומיות. מיהיץ' יודע שגם גורלו ומעמדו האישי תלוי בתוצאה, אך למרות זאת אין בכוונתו לפנות אל השחקנים על בסיס אישי.

"שחקנים מעולם לא הצילו מאמן — אבל ביכולתם לעשות אותו גדול. מאמן לאומי אינו ממנה את עצמו, אלא לעולם מתמנה בידי אחרים", הסביר מיהיץ'.

מה יכול להכריע את המאבק בין ישראל לניו זילנד? לדעת המאמן, ישראל נהנית מיתרון איכותי שחייב לבוא לידי ביטוי, אך הוא טרם נרגע מעניין השיפוט, ועל אלן סנודי, השופט הצעיר אידי שינהל הבוקר את המישחק, יש לו פניה: "אני מצפה לשיפוט קורקטי, אבל אין לשכוח שעל הכסף הפוטבולאידי מופיע תצלום של אליזבט מלכת בריטניה, ואותו תצלום מופיע גם על המטבע הניו זילנדי..." כלומר, מיהיץ' שב חושש מתקלה שיפוטית, דוגמת זו שעליה כבר שילמנו מחיר יקר בתחילת השבוע.

עם זאת, הוא אופטימי. "אם נשחק כפי ששיחקנו נגד האוסטרלים — יהיה טוב. אבי כהן ורוני רוזנטל נתנו את שלהם במישחק הראשון, אבל נקווה שנגד ניו זילנד יתנו עוד יותר. הם נתנו דוגמה טובה. כאשר עשו מאמץ גדול ובאו להיות כאן עם הנבחרת".

אשר למלמיליאן, מיהיץ' רגוע למדי. נראה לו שאורי עבר את משבר הפציעה וישחק טוב יותר נגד ניו זילנד. הוא שיבח גם את מוטי איוניר, שנכנס במחצית השניה נגד האוסטרלים והוכיח את עצמו.

המאמן מתכוון להסביר לשחקניו, שמול ניו זילנד יהיה עליהם לתקוף ולתקוף כדי להשיג הכרעה ושתי נקודות. הוא מציב הרכב תוקפני יותר וטאקטיקה אגרסיבית יותר, על מנת להשיג הכרעה ולשלוט במרכז השדה.

גם אבי כהן, הקפטן הוותיק, במישחקו ה־59 במדי הנבחרת, מייחס למישחק חשיבות עצומה: "מילת המפתח היא נצחון". הוא חש כי יש נפילת מתח בנבחרת אחרי ההפסד לאוסטרליה, וזה נראה לו טבעי: "שנה וחצי התכוננה הנבחרת למאבק עם אוסטרליה, ועכשיו הבלון התפוצץ. אילו ניצחנו, המורל בנבחרת היה גבוה יותר, אך עתה יש לחפש איך להרים את המורל ולתקן את הטעות מול ניו זילנד".

רוני רוזנטל עומד לחזור מחר בבוקר לבלגיה, כדי להשתתף במשחק הגומלין הביתי של קבוצתו, בריז', בגביע אירופה מול פנאתינייקוס אתונה, בשבוע הבא. אשר לאבי כהן, שהתחייב גם הוא לחזור לגלאזגו ריינג'רס — אתמול נעשה ניסיון למנוע את שובו לסקוטלנד אחרי המישחק עם ניו זילנד. אך אבי סירב לשוחח על כך עם הבוס שלו גראם סונס ("הבטחתי לו שאשוב וזהו, ואין לי אומץ לצלצל אליו ולבקש דבר אחר").

במקום טילפן לגלאזגו חבר הנהלת המשלחת אליעזר ריבלין, אך נאמר לו שסונס עסוק בישיבה ויחזור מאוחר יותר. אחרי שעתיים הודיע ריבלין כי סונס מתנגד בתוקף לבקשה להשאיר את אבי באוסטרליה, בטענה שהשחקנים בגלאזגו סובלים עתה מגל של פציעות — ודורש שאבי יחזור מיד לסקוטלנד. מחר הוא ייצא לדרך.

טבלת הטורניר

1. אוסטרליה	1	0–2	2
2. ניו זילנד	1	0–1	1
3. טאיוואן	1	1–0	0
4. ישראל	1	2–0	0

היום באדלייד: (שעון ישראל)

● 10.30 ישראל - ניו זילנד

● 12.30 אוסטרליה - טאיוואן

ארוק: לך לישון, גם אלף מלים לא ישנו דבר

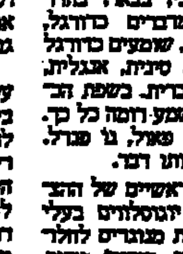

יומן אוקיאני

מאת יהושע שגיא

אדלייד (מיוחד ל"ספורט הארץ"). ארבע נבחרות במלון אחד יוצרות אווירה מיוחדת של כדורגל. בלובי, בבאר, בתוך האוכל — מדברים כדורגל, רואים כדורגל, שומעים כדורגל בכליל שפות, סינית, אנגלית, יוגוסלווית, עברית. בשפת הכדורגל הכל נשמע דומה כל כך. גול, אופסייד, פאול, פנדל. הכל נשמע אותו דבר.

הכוכבים הראשיים של ההצגה הם שני יוגוסלבים בעלי אופי, והתנהגות מנוגדים לחלוטין. מילינקו מיהיץ' אדיב, חייכן, מנומס, קורקטי, עצור. פראנק ארוק ארוגנטי, צעקני, תנועות היסטריות וחות, חריף לשון, חסר נימוס, שחצן. "לך לישון, אלף מלים שלך כבר לא ישנו את התוצאה", פנה אלי בשעת לילה מאוחרת, כאשר ראה אותי כותב על מעבד התמלילים את הדיווח השוטף לעיתון.

אולי אני עושה עוול לארוק, מאחר שפיתחתי כלפיו אלרגיה אישית. אינני סובל אנשים שאינם מכבדים את יריביהם, שלועגים לקולגות שלהם. אילו שמעתם את [illegible] של דברי לעג [illegible] רוכבו, הבוס של נבחרת אוסטרליה, הייתם מבינים מדוע אין היוגוסלבי הזה יכול להיות כוס התה שלי.

בעיתון הוא מצוטט כמי שעשה סקאוטינג מדוע שיכנו את ישראל ואוסטרליה באותו מלון. "אתה צריך לדעת איך לתת לעיתונאים את הכותרת", הוא אומר במין חיוך ממזרי לידיד ישראלי. ברור שהאיש משחק תפקיד למען התקשורת, לה הוא מייחס חשיבות רבה. אותי מפתה ארוק רק לדבר אחד: להתעלם מדבריו ולא לשתף עימו פעולה בניסיונותיו להעמיד בצל את הכוכבים אותו.

אני מעדיף טיפוסים מהסוג של מיהיץ'. אני רואה לנגד עיני כיצד היו מגיבים כמה מאמנים מוכרים על פסילת השער הישראלי מול אוסטרליה. את ארוק הרחיק השופט מהמגרש ברמת־גן, ומול ישראל במלבורן הוזהר אותו — אך בשום מקרה הוא לא סבל מקיפוח או מבעיות שיפוט. ואילו מילינקו מיהיץ', שמבטש גולו מנבו הישג שכה ייחל לו, נותר קורקטי בתגובותיו, מיושב ובוגר בתגובותיו, גם אם אמר כמה מלים שאמר היה גם בלעדיהן על השופט מצילי.

מיהיץ' יודע, שהיום בצהריים עלול להיחרץ גורל עבודתו בישראל. במדינה שכה מצירים להוליך את המאמן ימים ספורים לפני היציאה למשימה הקדם־אולימפית, הכל יכול לקרות אחרי הפסד נוסף. למרות זאת הוא נוהג בקורקטיות, מגיב בצורה מאופקת, אירופית, תרבותית, כאילו אינו שייך לכדורגל הזה של כדורגל נוסח ישראל.

אולי יש כאלה הסבורים שהתנהגות מתורבתת אינה ראויה לכדורגל בישראל. שמאמן צריך להיות תוסס, סוער והמתי. אני חושב שתרומתו הגדולה של מיהיץ' יכולה להיות לעידון ההתנהגות בכדורגל ולהעמדת הדברים בפרופורציות נכונות. אני מעדיף אלף מיהיצ'ים על פני ארוק אחד. ואני מנסה לראות לעיני רוחי כיצד היו מתקבלות בישראל תגובות היסטריות מהסוג המקובל על ארוק, המצטבר ליד הקו ומנופף בידיו בהתלהבות חסרת מעצורים, מעוות את פרצופו כמו ליצן בקרקס, סוחף את הכוכבים אתו לכיוון הנמוך ביותר.

אילו נהג מאמן בישראל כמי שנוהג לעתים ארוק באוסטרליה, אז היה קורה אחד מהשניים: או שהיו מאשפזים אותו כחולה זמן קצר, או שהיו צריכים להעמיד תקציב מיוחד לתיקון הגדרות לעתים תכופות.

אני מעדיף מאמנים בסטייל אירופי, כמו ג'ורא שפיגל או מיהיץ'. במדינה שיש בה כל כך הרבה סיבות להיסטריה, את מאמני הכדורגל ההיסטוריים מוטב להשאיר למי שיכול לעמוד במחיצתם.

במאמץ למנוע התפרעויות:

רק 12 אלף כרטיסים יוצאו למכירה באנגליה

כל המועדונים באנגליה מושעים מגביעי אירופה מאז 1985, בעקבות ההתפרעות הגדולה באיצטדיון הייסל בבריסל, בה נהרגו 39 בני אדם.

אליפות אירופה

לונדון (אי־פי). רק 12 אלף אוהדי כדורגל תושבי אנגליה יוכלו ללוות את נבחרתם אנגליה באליפות אירופה לאומות, שתתקיים הקיץ במערב גרמניה.

העולם, מספרם של האוהדים הבריטיים יצומצם כיוון שבמערב גרמניה מציעים 75 אלף תיירים מהמכסות הבריטיים, שיכלו לקנות כרטיסי כניסה למישחקים הישר מהמארגנים המקומיים ולא יעשרו מהאוהדים האחרים.

לאוהדים באנגליה יימכרו הכרטיסים במשרדי המועדונים, וכך לא יגיעו לידיהם של החוליגאנים.

יו"ר התאחדות הכדורגל האנגלית, ברט מיליצ'יפ, אמר בחודש שעבר כי אם יתעוררו בעיות עם האוהדים האנגלים במהלך האליפות, הדבר יזיק לאנגליה בעת שאופ"א תדון בהחזרת הזרם על קבוצות בריטיות במפעלים האירופיים השנתים.

● ראסינג בואנוס איירס העפילה לחצי גמר הסופר־קאפ הדרום אמריקני בכדורגל, לאחר שסיימה בתיקו אפס עם סאנטוס. במישחק הראשון בבואנוס איירס ניצחה ראסינג 2–0.

מרתון ת"א

נותק הקשר עם האוגנדים

מאת סופר "ספורט הארץ"

13 רצים משש מדינות — בלגיה, איטליה, פולין, רומניה, הונגריה וצרפת — הגיעו לישראל, כדי להשתתף במרתון ה־8 של תל־אביב, שיהיה מחר ברחובות העיר.

לעומת זאת נותק הקשר עם המשלחת האוגנדית, וקיים ספק גדול לגבי השתתפות ריסכו רוגונג, האוגנדי, במירוץ. למעלה מ־6,000 רצים ישתתפו בשלושה סוגי המירוצים — העממי, חצי המרתון והמירוץ המלא. המאבק על הבכורה יהיה בין ההונגרי שקיס (2.12 שעות) והרומני סבד (2.17). הערב תיערך במלון דן ת"א ארוחת הפסטה המסורתית למשתתפים.

ממטה המרתון נמסר, כי רק ההרשמה למירוץ העממי עודנה נמשכת.

כדורגל

נבחרת הנוער ניצחה בלכיש

נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל ניצחה אתמול את נבחרת חבל לכיש 3–1, במישחק רעים לזכרו של שוער בני־לכיש, אמיר משריקי, שמצא את מותו במיגרש הכדורגל. את השערים לנוער הבקיעו יצחק זוהר, שימי דאן ושער עצמי.

הניצחון על ניו־זילנד היה האחרון של ישראל!

ישראל התמודדה עד היום ארבע פעמים עם ניו־זילנד — כל המישחקים היו במסגרת קדם הגביע העולמי. מאזנה: שלושה ניצחונות והפסד אחד. המיפגש האחרון היה ברמת־גן לפני יותר משנתיים. ישראל ניצחה 3–0, אך היה זה גם ניצחונה האחרון במישחק בינלאומי. מאז קיימה ישראל 18 מישחקים בינלאומיים — כולל אוסטרליה ביום א' — אך לא ניצחה אף לא באחד מהם.

המישחקים עם ניו זילנד

● 28.9.69, רמת־גן: ישראל — ניו־זילנד 4–0.

● 1.10.69, רמת־גן: ישראל — ניו־זילנד 2–0.

● 26.10.85, אוקלנד: ניו־זילנד — ישראל 3–1.

● 10.11.85, רמת־גן: ישראל — ניו־זילנד 3–0.

יאיר שרון מונה עוזר במכבי ת"א

כדורסל

מאת שאול לילוב, סופר "ספורט הארץ"

פנים מוכרות היו אמש באימון מכבי ת"א ביד־אליהו. פחות מחודש לאחר פיטוריו של ברוס ויקטור, מונה אתמול עוזר מאמן לרלף קליין — והאיש הוא כצפוי יאיר שרון. שרון סייע אשתקד לצבי שרף באימון האלופה.

שרון, שהודיע לפני פחות משבוע על התפטרותו מאימון בית"ר ת"א (שסיכוייו לשרוד בלאומית אולה), הכחיש כל קשר בין התפטרותו או לבין מינויו הצפוי בשורות האלופה. אך אתמול כאמור כבר סייע לרלף קליין בהעברת האימון, ממנו נעדר מיקי ברקוביץ' הסובל מכאבים בגבו.

בתום האימון אמר קליין: "אנו זקוקים לסיוע משמעי כדי להגיע לחצי הגמר האירופי", ושרון הוסיף באמרה שלא יזיק ללכת גם לכותל המערבי".

אבל קליין, המאמן הוותיק הוזמן להופיע מחר בפני ועדת המשמעת של איגוד הכדורסל, בגלל דו"ח השיפוט של טור וורניק לאחר ניצחונו של מכבי ת"א על אליצור נתניה, לפני כשבועיים.

יריבתה של האלופה הישראלית במחזור ה־12 בבית האלופות, סאר טורין קלן, תגיע היום אחה"צ לישראל לקראת מישחקה מחר ביד־אליהו.

דו"ח שיפוט חריף נגד מכבי חיפה

השופט טור וורניק הגיש אמש למשרדי האיגוד דו"ח חריף במיוחד על אירועי המישחק שלשום ב־רמה, בו גבר הפועל חולון על מכבי חיפה. וורניק מציין כי הסדרנים ה־יו"ר החיפאי, אבנר יוסף, איימו על חייו, הקהל גידפו השליך לפרקט חפצים ובמקום שררה אווירת טרור. החיפאים יועמדו לדין משמעתי ביום חמישי הבא.

כדורסל ויום האדמה

קבוצות הכדורסל של הפועל עפולה והפועל בית אלפא, האמורות לצאת למישחקי חוץ נגד קבוצות ערביות, ביום האדמה, מבקשות שיתלווה אליהן כוח מתוגבר של שיטור ואבטחה, כדי למנוע התנכלויות על רקע לאומני.

● בהפועל ת"א ממתינים היום השחקנים לראות אם ישולמו משכורותיהם. במישחקה של הקבוצה שלשום נגד הפועל ירושלים לא היו נוכחים שוטרים, לאחר שצ'קים ששילמה האגודה למשטרה — חזרו.

● הנהלת האיגוד תתכנס בשבוע הבא כדי להחליט בעניין "חוק וינמרה", על רקע המלצת הנשיאות להשאירו במתכונתו הנוכחית.

אנ.בי.איי.

גם ג'ורדן (38) לא עצר את הניקס

ניו־יורק (אי־פי). שיא קליעות אישי העונה של הזקי מאריק ניקסון, עזר לניו־יורק ניקס לזכות בניצחונם הביתי ה־13 ברציפות, 110–98 על שיקאגו בולס. מייקל ג'ורדן קלע 38 נקודות לבולס.

מישחק מצוין של מג'יק ג'ונסון סייע לאלופה, לוס אנג'לס לייקרס, לגבור 110–104 את פילדלפיה 76. ההספק של מג'יק היה מרשים: 22 נקודות, 17 אסיסטים ו־11 ריבאונדים.

המישחק בין סאקרמנטו קינגס לדנבר נאגטס הוכרע רק בתום שמונה דקות [illegible] ניצחו 116–114.

כדור־עף

בת־ים כפתה מישחק שלישי על מטה־אשר

הפועל בת־ים הבחיל אמש [illegible] הפועל מטה־אשר. היא ניצחה 3–2 [illegible] שיקבע מי יעלה לגמר.

הפועל קרית־אתא כבר הבטיח את עלייתו לגמר לאחר שגבר על הפועל המעפיל 3–1. בדירוג המקומות 5–8 יהיה מישחק שלישי בין הפועל כפר־סבא להפועל שריה, שנוצח אמש 2–3.

כדוריד

דרבי רמת־גני במחזור ה־13

הפועל ראשון־לציון, המדורג שני בטבלה, יארח הערב את הפועל רחובות, במוקד מישחקי המחזור ה־13 בליגה הלאומית בכדוריד.

המישחקים האחרים: מכבי רחובות — אליצור הרצליה, הפועל נוף ים — מכבי ראשל"צ (ברמת הכובש), מכבי קרית־שרת/חולון — מכבי פ"ת, הפועל ר"ג — מכבי ארזים ר"ג (באוניברסיטת ת"א), הפועל פ"ת — מכבי נתניה (ביהוד). השעה הראשית למישחקים: 20.30.

יוסי הכט

סלוצקי ניצח במירוץ מגנס

קרוב ל־400 רצים השתתפו במירוץ מגנס המסורתי, שהיה אתמול בפעם ה־37 באוניברסיטה העברית בירושלים. במקצה ל־5,000 מ' ניצח טהר סלוצקי מהפועל עמק חפר בזמן 16.47 דקות. יונתן גמזר ובסקי מהאוניברסיטה העברית הגיע ראשון בין הסטודנטים בזמן 17.48 ד'.

המשכים מעמוד 1

הקבינט מתכנס

(סוף מעמוד 1)

שמיר טוען, כי שולץ הבהיר לו בשיחותיהם, שמה שנאמר במכתב אינו ניתן לשינוי. לכן, אין לדעתו להזדרז בקבלת החלטה בעד או נגד יוזמת שולץ ויש לאפשר לו לקבל את שיחותיו בוושינגטון כדי לנסות לשכנע את ראשי המימשל האמריקני לבצע שינויים מהותיים בתוכנית. כגון: המו"מ על הסדרי הקבע יחל רק 3 שנים אחרי השלמת המו"מ והקמת המינהל העצמי ביו"ש; המו"מ על הסדרי הביניים בין ישראל ומשלחת ירדנית־פלשתינית יתקיים לפי הסכמי קמפ־דייוויד; הכנס הישיר יתפתח בטקס סמלי בו ישתתפו רק שתי המעצמות הגדולות, ארה"ב וברה"מ, ולא כל 5 החברות הקבועות במועצת הביטחון.

לוי בעד הצבעה

שמיר גם לא השתכנע מן הנימוקים שהשמיע אתמול סגן ראש הממשלה, דוד לוי, בזכות הצבעה בישיבת הקבינט היום. לוי הודיע הודעה חד־משמעית על תמיכתו בקיום הצבעה, משום שלדעתו, "אם לא תתקבל היום החלטה מחייבת בקבינט, יהיה זה מישגה חמור והדבר יגביר את הלחץ שיופעל על שמיר בשיחותיו בוושינגטון".

לדבריו, משום שברור שהליכוד מאוחד בהתנגדותו ל"מסמך שולץ", אין צורך בדחיית ההכרעה.

השר לוי הביע את תקוותו, שיצליח לשכנע הבוקר בישיבת שרי הליכוד שתתקיים לפני ישיבת הקבינט את שמיר ואת שרון, נסים ומודעי, לשנות את עמדתם ולתמוך בקיום הצבעה. ראשי המערך הדגישו אמש, כי אם יתבצר שמיר בסירובו לקיים הצבעה בקבינט, הם לא יוכלו לחייב אותו לעשות זאת, משום שהוא מנהל את הישיבה, אבל זו תהיה הוכחה שהליכוד אינו מעוניין לקדם את תהליך השלום וזו תהיה ההחמצה ההיסטורית, משום שקבלת היוזמה עשויה להביא לשינויים דרמאטיים במעמדה של ישראל במזרח־התיכון, ע"י חידוש היחסים עם בריה"מ (זה תנאי של ישראל לשיתוף בריה"מ בוועידה הבינלאומית) ואולי גם עם סין.

גם אם שמיר ייענה, בסופו של דבר, לדרישת שרי העבודה והשר לוי, ויקיים היום הצבעה בקבינט, צפויה דחיית היוזמה האמריקאית, משום שמול 5 שרי העבודה שיתמכו באישור ההמלצות הכלולות במסמך שולץ, יצביעו כל 5 שרי הליכוד נגד. אולם, כאמור, הסיכויים ששמיר ייאות לקיים הצבעה בקבינט, נראו אמש קלושים ביותר.

התייעצויות בליכוד ובמערך

שרי הליכוד ומפלגת העבודה עומדים לקיים הבוקר התייעצויות נפרדות כדי לגבש את החלטותם לקראת ישיבת הקבינט לפני הצהריים. שרי העבודה ינסו להביא לישיבת הקבינט הודעה־מידעת משותפת המאפשרת לפרס לדרוש הצבעה על קביעת סדר יומה של הישיבה.

מלשכתו של ראש הממשלה נמסר אמש בתגובה, כי שמיר לא יאפשר לשרי מפלגת העבודה להגיע "להצבעת מחדל", וכי יבהיר בישיבה כי בידי ראש הממשלה סמכות בלעדית לקבוע את סדר היום בקבינט.

"משימה בלתי אפשרית"

לוי השתתף אמש בעצרת גדולה של אנשי מנהיגות בתנועת החרות, ביישוב רמת־ישי. לוי הודיע כי עד לישיבת הקבינט יעשה כל אשר בידו לשכנע את שרי הליכוד להסכים להחלטה בקבינט בנושא תוכנית שולץ, כבר היום. לוי הגדיר את יציאתו של שמיר לארה"ב כ"משימה בלתי אפשרית", שתגרום לביזוי ראש הממשלה ולירידת [illegible] גדולה ביותר עם הממשלה האמריקאית.

לוי לעג לעקשנותו של שמיר לדחות את ההכרעה עד לאחר שובו מארה"ב ואמר, בין היתר: "אנו נכנסים למילכוד עצמי, ומכניסים מדינה למילכוד נורא ולמשבר עם ארצות־הברית. המצב שאליו נקלענו, זו אנומליה. בממשלה שבראשה אנו עומדים, אנו נמנעים לומר דברים. אנו מהססים להכריע בסוגיה זו. הדבר אומר שאולי לליכוד אין עמדה, ולמערך יש. ראש הממשלה יוצא לארה"ב, אך מה יטענו, מה יאמר? איזה פרצוף יהיה לנו, כשנבוא בלי תשובה. הבסיס להקמת הממשלה מושתת על מו"מ בין שתי המפלגות הגדולות, אך לממשלה שני קולות". המציאות הלאומית מחייבת לראות את המציאות כמו שהיא ולצאת ממבוכה — אמר לוי.

עצרת הגוש הלאומי בת"א

לוי עומד להשתתף ביום ראשון בערב בעצרת של הגוש הלאומי, בכיכר מלכי ישראל בת"א, בשעת צאתו של שמיר לארה"ב.

העצרת מאורגנת על־ידי תנועת גוש אמונים, בכוונה להרגיש במגע שמיר שלא להיכנע לתוכניות האמריקאים. לאחר מכן תצא תהלוכה לנמל־התעופה בלוד. באורח רשמי, תנועת החרות אינה משתתפת בכנס, אך מארגני הכנס זוכים לסיוע גדול מצד אנשי הארגון בתנועה.

אתמול התקבלה בהפתעה רבה בלשכת ראש הממשלה הודעתו של לוי להופיע בכנס. אתמול טענו שם, כי מהלכי השר לוי אינם ברורים לשמיר. "לוי, המתנגד בחריפות לתוכנית שולץ, מתעקש משום־מה להביא את העניין להכרעה בקבינט כבר עתה", נאמר בלשכת ראש הממשלה. דוברי שמיר הדגישו, כי שמיר אינו מוכן לתת תשובה ישראלית, כל עוד לא התקבלה תשובה חיובית מחוסיין או ממדינות ערביות אחרות.

בלשכת ראש הממשלה אין רואים במעשהו של לוי סימן לרצונו להתמודד במוסדות תנועת החרות על תפקיד מועמד הליכוד לראשות הממשלה.

ארנס נועד עם שולץ

מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ [illegible] אתמול את מעמדו של משה ארנס, שהוועידה הבינלאומית היא סכנה לישראל, ובלשון דיפלומטית הבהיר לו כי אינו רואה כל סיבה לדחיית ההחלטה מצד ישראל.

שולץ נפגש עם ארנס בוואשינגטון לשיחה בת שעה, על־פי בקשתו של ארנס. לדברי מקורות, הבהיר שולץ במלוא התוקף, כי אי קבלת החלטה בישראל עלולה להעמיד את ישראל באור שלילי בדעת הקהל והקונגרס. שולץ השתמש במכתב הסנאטורים כדי להראות לארנס מה גדולה הסכנה בסירוב ישראל, אך הבטיח לו שיחסו של המימשל לישראל לא השתנה, והיחסים איתנים כשהיו.

ארנס נפגש לשיחה גם עם כמה חברי קונגרס, כדי להסביר להם את עמדת ראש הממשלה ואת חששותיו מפני כמה סעיפים בתוכנית.

רמז אחר על עמדת המימשל כלפי טענותיו של שמיר העביר אתמול דובר הבית הלבן, אשר בתשובה לשאלה על השלכות פיגוע הפורים? טוהם אמר כי מצד אחד נועד הפיגוע לעכב את תהליך השלום, אך מאידך גיסא, "אסור לנו להרשות שזה יקרה".

אתמול נועד רייגן עם קבוצה של יהודים רפובליקאים אשר הביעו את תמיכתם בתוכנית השלום האמריקאית, אך ביקשו להבהיר כי אין להעמיד את שמיר כ"מרבן הראשי", באשר גם ירדן וגם הפלשתינאים לא השמיעו עד כה תשובה מעודדת. הנשיא רייגן אמר לקבוצה, כי הוא ממשיך להיות ידיד נאמן ואיתן של ישראל, וחששותיה הביטחוניים אינם נעלמים מעיניו. אולם במצב הנוכחי רצויים להמשיך בתהליך השלום ובקצב מהיר, כדי למנוע המשך פגיעה בישראל.

רייגן אמר עוד, כי הוא תומך באופן מלא בתוכנית שהציג שולץ לפני הצדדים.

שר־החוץ שולץ מסר לעמיתו הסיני, וו קשקיאן, פרטים על תוכנית השלום, כולל אפשרות השתתפותה של סין באירוע הבינלאומי. שיחה דומה יקיים שולץ עם עמיתו הסובייטי, אדוארד שווארדנדזה שיגיע לוואשינגטון שבוע אחרי שמיר.

פאואל: נבחן את הצעות שמיר

"אנו יודעים ששמיר יגיע לוואשינגטון עם כמה הצעות לשינוי. נבחן אותן בתקווה להגיע לקונצנזוס שתהיה מקובלת על כולם בנקודת ההתחלה", אמר קולין פאואל, היועץ לביטחון לאומי, בשידור חי שערכה סוכנות האינפורמציה האמריקאית. הוא נמנע מלומר אם ארה"ב תהיה מוכנה לקבל את ההשגות הללו, והדגיש במיוחד את התמיכה המאסיווית לה זוכה תוכנית שולץ.

"כל הצדדים רוצים שנמשיך להיות מעורבים בתהליך, לרבות אלה המסתייגים מאוד מן התוכנית", אמר ושיבח את תמיכת הקונגרס, שבאה לידי ביטוי במכתב הסנאטורים, עליו אמר: "אפילו אלה הנחשבים לתומכים הגדולים של ישראל אמרו לשולץ: המשך להיות מעורב. אנו תומכים בכל מה שאתה והנשיא מנסים לעשות".

הדים למכתב הסנאטורים

מכתב הסנאטורים המשיך אתמול להכות גלים כאשר גורמים על גבעת הקפיטול מסרו כי יתכן שמכתבים דומים יישלחו לממשל ואף לשמיר, אם ימשיך שמיר להוכיח "חוסר ריאליזם". פעילים יהודיים עוסקים ביומיים האחרונים בשתדלנות על גבעת הקפיטול, כדי להבטיח ששמיר "לא יוכל למכור רעיונות מיושנים". רימה האוזר, מייסדת המכון לשלום במזרח התיכון ופעילה בוועד היהודי האמריקאי, אמרה ל"וואשינגטון פוסט": "אנו רוצים להבטיח ששמיר יתקל כאן בחומה בצורה". היא מתכוונת, יחד עם עוד 6 פעילים, לשכנע חברי קונגרס לתמוך בפומבי בתוכנית שולץ.

לעומת זאת, זכה שמיר לתמיכת הסנאטור הימני קיצוני ג'סי הלמס, אשר אמר שהוא מתנגד לנוסחה של שטחים תמורת שלום, "משום שכך לא תקבל שלום".

גורמים בקונגרס מסרו, כי מפאת חוסר הזמן חתמו על המכתב רק 30 סנאטורים. הכוונה היתה להעביר לשולץ את המכתב מיד עם שובו מן המזרח־התיכון, וכן לפרסמו לקראת ישיבת הממשלה ביום ראשון. "אם היה ברשותנו זמן נוסף, היו חותמים על המכתב כשמונים סנאטורים", אמר עוזר של סנאטור שחתם על המכתב.

רצח השוטר

(סוף מעמוד 1)

המשטרה חוקרת מה קרה לאיש עד שגופתו התגלתה בידי בני המשפחה אתמול בבוקר. שאלה שעדיין נותרה היא מדוע לא התגלתה הגופה קודם לכן.

תושבים במחנה הפליטים עקבת ג'אבר, וביניהם שכנים של הנרצח, אמרו אתמול כי בשבועיים האחרונים היו איומים ולחצים רבים עליו כי יתפטר מתפקידו. בין היתר • לדבריהם • הושלכו על ביתו אבנים ובקבוקי תבערה, ונמסרו לו מכתבי איום אנונימיים. לחצים אלה גברו מאוד בשבועיים האחרונים, בעיקר מאז פירסומו של "כרוז מספר 9" מטעם ה"הנהגה הלאומית המאוחדת של ההתקוממות". כרוז זה קרא במכוון לכל השוטרים הערביים ולכל עובדי המינהל האזרחי הערביים להתפטר לאלתר. בעקבות כרוז זה הופץ כרוז נוסף של "המפקדה הכללית של קבוצות המחץ", גוף חדש שטיבו אינו ברור, אשר הקציב פרק זמן מוגדרים להתפטרותם של עובדי המינהל האזרחי בלשכות המס והמכס, ושל השוטרים הערביים. לפי דברי הכרוז, שהופץ לראשונה ביום חמישי שעבר, עליהם להתפטר בתוך שבוע ימים.

במשטרה עושים מאמצים כבירים לעודד את השוטרים הערביים בשטחים לא להתפטר. ובמסגרת זו מפעילים עליהם גם איומים בשלילת פיצויים ויצירת מצב שבו יקשה עליהם למצוא עבודה חלופית.

במערכת הבטחון מייחסים חשיבות רבה לעובדה שגם במהלך שלושת חודשי ההתקוממות המשיך המינהל האזרחי לתפקד בצורה סבירה.

בשטחים משרתים בסך הכל כ־1000 שוטרים וקצינים מקומיים העוסקים במשימות סיור, שמירה על הסדר הציבורי, תנועה ולחימה בפשיעה. בעמדות המפתח במשטרה בשטחים ובראשות תחנות המשטרה משרתים בדרך כלל קצינים ישראלים.

תושבים באריאל

(סוף מעמוד 1)

תקרית ירויות אחת אירעה בכפר מזרעה א־שרקיה, צפונית לרמאללה. תושבים בכפר מסרו כי אדם שנהג במכונית "סובארו" לבנה, נסע בצהריים בכביש המוביל לכפר, שדרכו אפשר להגיע להתנחלות עופרה וליישובים יהודיים אחרים. התושבים מסרו, כי הכביש היה חסום במחסומי אבנים, וכי הנהג ניסה לפנותם, אך נכשל. לדבריהם, לא היה זה כל ניסיון לפגוע בו או במכוניתו. תושבים שטענו כי היו עדי־ראייה לתקרית, אמרו כי האיש פתח באש על בית ליד הכביש, ואחר כך ניגש לבית אשר במעלה הגבעה, שבו מתגורר חאדר מחמד חמידה, קצב בן 42, אב לשבעה ילדים. לדברי התושבים, נפגע האיש בעומדו במרפסת ביתו. הוא נלקח לבית־החולים הממשלתי ברמאללה. סגן מנהל בית־החולים, שקבע את מותו, מסר כי האיש נפגע מכדור בלב.

אדם שהוצג כבן־דודו של ההרוג, מסר לעיתונאים כי מתנחלים נכנסו לכפר וירו מבלי שהתגרו בהם.

בלשכת דובר צה"ל בירושלים נמסר, כי ידוע על מותו של תושב הכפר, אך לא ידועים פרטים אחרים על התקרית, והיא נבדקת.

מן המשטרה נמסר אמש, כי יתכן שהתקרית אירעה על רקע פלילי, וכי צה"ל מנהל חקירה. מאחר שגופת ההרוג נחטפה מבית־החולים, יקשה לקבוע מי ירה בו. תושבים במזרעה א־שרקיה מסרו, כי האיש נקבר אתמול בתהלוכת המונים שבה הונפו דגלים, ונשמעו סיסמאות נגד ישראל ובזכות אש"ף.

תקרית ירויות אחרת אירעה במחנה הפליטים בלאטה. מקורות צבאיים מסרו, כי ישראלי נקלע שם להתפרעויות אלימות, שכללו יידוי אבנים על מכוניתו, וירה. מבית־החולים "התאחדות הנשים" בשכם נמסר, כי הגיעו למקום שני פצועי ירי מבלאטה. אחד, בן 19 — כך נמסר — נפגע באשכיו והשני נפגע קשה. אחר נפגע באזנו.

גם על תקרית זו לא מסר דובר צה"ל פרטים נוספים.

קרבות אבנים ליד אריאל

ליד התנחלות אריאל בשומרון התנהלו אמש קרבות אבנים בין תושבים מאריאל לבין תושבי היישוב הערבי הסמוך, כפר חארס. שתי מכוניות של ערבים הוצתו, כנראה בידי תושבים מאריאל. כוחות גדולים של צה"ל הוזעקו למקום, להפריד בין הניצים. הם פשטו על כפר חארס, ועצרו 8 בני אדם.

תושבים מאריאל מסרו, כי עשרות מהם יצאו לכלות את זעמם בתושבי כפר חארס, לאחר שילד בן 8 מהיישוב נפצע אתמול מפגיעת אבן.

התקרית ליד אריאל החלה בשעה 5 אחה"צ. תושבים רבים מהיישוב חסמו את כביש חוצה־שומרון, ליד תחנת הדלק של אריאל, ומנעו מעבר של כלי־רכב ערביים. לפחות שני ערבים הותקפו ונפצעו.

תושבי אריאל מסרו, כי הם זועמים על ההתנכלויות החוזרות ונשנות מדי יום ביומו, לכלי־הרכב שלהם. לדבריהם, נפצעו במוצאי שבת אם ובנה מאבנים שהושלכו על מכונית מאריאל, ושלשום בערב נזרק בקבוק תבערה על מכונית שבה נהגה אישה מאריאל.

גז מדמיע נגד מתנחלים

העימות בין יהודים לערבים ליד אריאל התרחש יום לאחר שחיילי צה"ל נאלצו להפעיל גז מדמיע נגד המתנחלים. שלשום בערב קראו גברים באריאל לעשות מעשי נקמה בכפר חארס הסמוך. נמסר כי שיירה של כעשרים כלי־רכב יצאה לכפר, ונתקלה במחסומי אבנים בכניסה לכפר. כוח של צה"ל הוזעק למקום, וניסה להרגיע את מתנחלי אריאל. כשהתברר שהחיילים בכוח מהמתנחלים המנסים להיכנס לכפר בדרך צדדית, זרקו לעברם רימון גז מדמיע, והרחיקו אותם.

אמש שוב יצאו תושבים מאריאל אל הכביש הראשי, והפעם התעמתו באבנים עם תושבי כפר חארס. צה"ל פיזר את המתקהלים בכניסה לאריאל בסביבות השעה 9 בערב, נכנס לכפר חארס ועצר 8 ערבים.

תקריות הפרות שבמהלכן נפגעו אזרחים היו אתמול גם בכפר בידו, על הכביש המוביל ליישוב החדש הר־אדר (גבעת הראדאר) צפונית לירושלים. אישה בחודש השמיני להריונה נפצעה מפגיעת אבן שהושלכה על מכונית שבה נסעה. נרגמו עוד כלי־רכב אזרחיים. כן נרגמו באבנים חיילי צה"ל, שנאלצו לירות באוויר כדי לפזר את מיידי האבנים.

הרוחות בכפר בידו סערו לאחר שצה"ל הרס שם שני בתים במשך הלילה. מקורות צבאיים מסרו, כי שני התושבים שבתיהם נהרסו, חשודים כי נטלו חלק פעיל ברצח תושב הכפר בידו שנחשד ב"שיתוף פעולה" עם שירותי הביטחון הישראליים. הרצח אירע לפני כארבעה חודשים. לאחר הריסת הבתים, יצאו לרחובות הכפר מאות תושבים, ורגמו מכוניות באבנים.

מאבטחים ליד כפר קאסם

נדיית אמיתי, סופרת "הארץ", מוסרת כי המועצה המקומית כפר קאסם ומזכירות היישוב הסמוך אורנית הפעילו אמש בראשונה חברת שמירה פרטית שהסדיר ברוך המועצה לשני היישובים כדי לאבטח הנוסעים במקום. החלטה משותפת זו, שיוזמיה הם אנשי מזכירות היישוב אורנית, באה בעקבות 4 מקרים של השלכת בקבוקי תבערה על כלי רכב של תושבי היישוב במהלך השבועיים האחרונים.

שלשום בסביבות השעה 9 בערב הושלך בקבוק תבערה על רכבם של יהודה וענת ברזמאל שנסעו בדרך שבין כפר קאסם לאורנית. לא היו נפגעים ולרכב נגרם נזק קל. האשה, ענת, יצאה מהרכב וזיהתה באזור [illegible] ובעקבות כך נעלמו שני משליכי הבקבוק. בני הזוג סיפרו כי הבחינו בשתי דמויות שראשיהן עטופים בכאפיות שהשליכו הבקבוק מתוך כרם זיתים סמוך לכפר קאסם.

לכבוד יובל ה-50 לפיג'ו בישראל

מייצרת החברה, לשוק בישראל בלבד

פיג'ו 309 SX 1600

Jubilée

הכמות מוגבלת

זוהי הזדמנות של ממש לרכוש מכונית אמינה ויוקרתית בעלת תוספות הכלולות במחיר.

- מנוע חדיש, חזק עם הצתה טרנזיסטורית.
- תיבת הילוכים ידנית בעלת 5 הילוכים קדמיים או תיבת הילוכים אוטומטית בעלת 4 (!) הילוכים קדמיים, מן החדישות בעולם (בתוספת מחיר)
- הנעה קדמית ומערכת מתלים משוכללת - מתלה נפרד לכל גלגל ליציבות ולבטיחות.
- צמיגים רדיאליים רחבים - 165/70 SR 13.
- ריפוד ספורטיבי יוקרתי, בשני צבעים, לדפנות הדלתות ולמושבים האורטופדיים.
- לוח מחוונים מהודר הכולל בנוסף לאביזרים הרגילים, גם מד סיבובי מנוע אלקטרוני ושעון זמן דיגיטלי.
- נעילה חשמלית מרכזית של 4 הדלתות והפעלה חשמלית לחלונות הקדמיים (בתוספת מחיר).
- צלחות נוי מהודרות דגם טורבינה, פסי הגנה לאורך המכונית, ספוילר אחורי, אנטנה על הגג והכנה להתקנת רדיו.
- מראות חיצוניות, המתכוונות מבפנים.
- מזגן אויר מקורי, מותאם לארצות חמות והגה כח (בתוספת מחיר).

★מחיר החל מ- 30,990 ש"ח כולל מע"מ. לפי מחירון מס' 7/88 מיום 17.2.88.

★אפשרות לאשראי עד 85% מערך המכונית (בתשלומים עד 36 חודשים) ללא מע"מ.

הארי שבחברה

דוד לובינסקי בע"מ

יבואן בלעדי למכוניות-פיג'ו-טלבו-סיטרואן בישראל

תל-אביב, שונצינו 16, טל' 333214 (03) ■ בני ברק, כהנמן (השומר) 101, טל' 9-7550267(03) ■ ירושלים, המלך דוד 24, טל' 9-8-224467 (02)

אי-פול ס-2/88

صكنا من الأصل

מכאן ומשם

"חדשות מוסקווה" מזהיר מפני "תגובת שרשרת בשאלה הלאומית"

איגור יקובלב: עורך השבועון: "אי אפשר להיענות לתביעות של עם אחד מבלי להתחשב באינטרסים של עמים אחרים"

מוסקווה (ע"צ). שבועון סובייטי הזהיר אתמול מפני סכנה של "תגובת שרשרת" בעקבות ההתנגשויות העקובות מדם באזרבייג'אן שבדרום ברית המועצות.

בתגובה ראשונה בעיתונות הסובייטית על ההתנגשויות, פורסם בשבועון "חדשות מוסקווה" כי "הבעיה של הלאומים, יותר מכל בעיה אחרת בעולם בדורנו, עלולה לגרור תגובת שרשרת".

עורך השבועון, איגור יקובלב, כתב: "אי־אפשר להיענות לתביעות של עם אחד מבלי להתחשב באינטרסים של עמים אחרים". לדבריו, ההתפרצויות הלאומניות של הקאזאחים בדצמבר 1986 באלמה אטה, של הטטרים מקרים, מאז הקיץ, וברפובליקות הבאלטיות ובקווקז היו תוצאה של מדיניות שגויה לגבי הלאומים השונים בבריה"מ.

המאמר מוקיע את סטאלין בהקשר זה, בשל "הצעדים הפרימיטיביים" שנקט בשאלת הלאומים, וגם את ברז'נייב — על "ליקויים ומחדלים" במדיניותו בתחום זה.

גורבאצ'וב: הביורוקרטים לא יעצרו שוב הרפורמה

מוסקווה (ע"ר). מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, הזהיר את 18 מיליון הביורוקרטים בארצו, כי ינהל נגדם מאבק עיקש, אם ינסו להפריע לרפורמה — על כך דיווחה שלשום סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית "טאס".

גורבאצ'וב השמיע הערות אלה ביום ו' האחרון, כאשר ביקר בבית חרושת למיסבים במוסקווה: "אם הגישה הביורוקרטית תעצור שוב את הנהגת השינויים, כמו בעבר, זה יהיה קטלני לגבי המדינה," הזהיר גורבאצ'וב.

פרשנים אומרים, כי הרמז של גורבאצ'וב להתערבות קודמת של הביורוקרטים, מתייחס, כפי הנראה לשינויים שהנהיג המנהיג הסובייטי ניקיטה חרושצ'וב, שסולק מתפקידו ב־1964.

יורשו של חרושצ'וב, ליאוניד ברז'נייב, החזיר את המסגרות הנרחבות של הביורוקרטיה. ברז'נייב מתואר עתה בפרסומים רשמיים כאיש האחראי ל"עידן הדריכה במקום" בבריה"מ.

אנשי מחתרת קורסיקאים תקפו בסיס צרפתי והרגו חייל

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). איש משמר צרפתי נרצח אתמול בידי חוליה של "החזית הלאומית לשחרור קורסיקה", בפתח בסיס צבאי באג'אקסיו, בירת האי. התקיפה בוצעה שעות ספורות לאחר שאחדים ממנהיגי המחתרת הקורסיקאית כינסו מסיבת עיתונאים "חשאית", שבה הודיעו על כוונתם להגביר את המאבק האלים נגד "שלטונות הכיבוש" הצרפתיים באי.

התוקפים הגיעו לפתח המחנה הצבאי במכונית גנובה והרגו את איש־המשמר שניצב בפתח המחנה ביריות תת־מקלע. מיד אחר־כך זרקו רימון לחצר המחנה והסתלקו מן המקום.

במצוד משטרתי־צבאי שנמשך שעות אחדות עצרו כוחות הביטחון הצרפתיים חשוד אחד, שתואר כ"שר הוס־עור".

מזה שבועות אחדים ניכרת בקורסיקה הרגעה בעימות, הנמשך מזה שנים, בין המחתרת לבין הממשל הצרפתי. ההרגעה מיוחסת למעצרו בחודש שעבר של אחד מראשי המחתרת, ולאווירה הפוליטית המתוחה לקראת הבחירות לנשיאות בצרפת בסוף אפריל.

המחתרת הקורסיקאית נהנית מתמיכה משמעותית מצד ה"אוטונומיסטים" באי. אלה פועלים למען ניתוק קורסיקה מהרפובליקה הצרפתית ולכינונה של מדינה עצמאית באי.

בריטניה שוקלת לגרש את שגריר פנמה

מאת שאול צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). ממשלת בריטניה שוקלת אם לגרש מהמדינה את שגריר פנמה בלונדון, לאחר שהורה לכמה אנשי־ביטחון בריטיים לפרוץ לקונסוליה הפנמית בעיר ולגרש משם את כל אלה שאינם תומכים באיש החזק הגנרל נורייגה.

ביום שני בלילה הגיעו שישה אנשים, חיילים לשעבר בצבא הבריטי, לבניין הקונסוליה במרכז העיר ופרצו עם "לפרוטור" את חלון הבניין, שנשבר לרסיסים. הם סילקו משם ארבעה פקידים, תומכי הנשיא המודח אריק דלוואל, ולפני כן איימו עליהם באקדחים והחרימו את דרכוניהם. הם עשו במקום יחד עם שני נציגים פנמיים ובמשך הלילה עצרה המשטרה את השישה לחקירה.

בצידון שוחררו שני בריטים שנחטפו ביום ו'

צידון (ע"צ וע"ר). שני מנהלים של ארגון הסעד הבריטי "אוקספאם", שנחטפו ביום שישי בדרום לבנון, שוחררו אתמול אחר הצהרים בצידון.

הבריטי פיטר קולרידג', מנהל הארגון במזרח התיכון והסורי עומר טראבולסקי, מנהל הארגון בלבנון, שוחררו לביתו של המנהיג המוסלמי הסוני, מוסטפה סעד, שהמיליציה שלו שולטת בצידון.

הם הובאו לביתו של סעד על ידי ואליד ואלה, נציג ארגונו של אבו־ניצאל.

מקורות בטחוניים מסרו לסתב חיוסר כי השניים הוחזקו על־ידי ארגון אבו־ניצאל במחנה הפליטים עין חילווה ליד צידון.

ערך את העמוד: יצחק לאור

מאמצים להצלת הספינקס

מומחים איטלקים מ"סנטרו רסטורו רומא", המרכז האיטלקי העיקרי לשחזור ארכיאולוגי, החלו אתמול לבדוק את הספינקס המתפורר, כדי לקבוע את הטיפול המתאים להארכת חייו. ברשות העתיקות המצרית מתבוננים שחזור בקנה מידה נרחב לפסל הענק, שמצבו חמור. בתמונה, המומחים האיטלקים מודדים את שיעור הלחות באתר באמצעות הידרומטר. (צילום איפי)

הנזירים צעקו: נהרוס את כל מה ששייך לקומוניסטים

דו"ח שהתפרסם בפקין על המהומות האנטי סיניות בטיבט מגלה: הנזירים הרעילו את התה של נציגי השלטון

פקין (ע"ר). נזירים טיבטיים מהלו רעל בתה שהוגש לנציגי השלטונות במנזר בלהאסה, בבוקר המהומות האנטי־סיניות, שבמהלכן נפצעו יותר מ־300 אנשי ביטחון. כך פורסם אתמול בדו"ח סיני רשמי.

"כמה נזירים התגנבו למשרד הראשי של המנזר ושפכו רעל לתה שהוגש לנציגי השלטונות ולכתבים שסיקרו את החגיגות הדתיות", דיווחה סוכנות הידיעות הסינית, בדו"ח על האלימות שהתפרצה ביום האחרון לפסטיבאל הבודהיסטי הגדול ביותר בטיבט. "כתוצאה מכך לקו עשרות אנשים בהרעלת מזון והיה צורך לאשפזם", נכתב בידיעה.

לפי הדיווח הרשמי, נהרג במהומות רק שוטר אחד, שהושלך מחלון גבוה. אך אורחים זרים שחזרו לפקין מסרו, כי נאמר להם שנהרגו עד תשעה אנשים, אחדים מהם בידי שוטרי הרש. באוקטובר נהרגו לפחות שישה אנשים במהומות בלהאסה למען עצמאות טיבט.

סוכנות הידיעות הסינית גילתה כי יותר מ־300 אנשי ביטחון ושוטרים נפצעו במהומות האחרונות, ו־50 מהם עדיין מאושפזים. בידיעות קודמות נמסר רק על 28 פצועים. עוד נאמר בדו"ח הרשמי כי "מצלמות ומכשירי וידאו נשברו בידי נזירים, שהסתערו מתוך המנזר, וקלטות וידאו התעופפו כמו פרפרים ברוח". הנזירים גם הפכו שתי מכוניות והציתו מכונית שלישית.

"הנזירים צעקו 'אנו נהרוס כל מה ששייך לקומוניסטים'", ציינה סוכנות הידיעות. למחרת הוקמו מתרסים ברחובות ויודו אבנים.

מצרים דורשת מבריטניה להחזיר לה 200 פריטים אבודים של תות אנך אמון

מאת שאול צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). מצרים החלה לנקוט בשורה של פעולות נמרצות כדי להשיב לרשותה 200 פריטים של תות אנך אמון, שהתגלו מחדש ביום ראשון באחוזתה של משפחת קארנאוון בבריטניה.

ראש המשפחה היה זה אשר חפר ב־1924 בעמק המלכים והעביר חלק ניכר מן האוצר לרשותו. עד שלשום סברו כולם, כי חלק זה בתגליות פשוט נעלם. אולם משרתו של הלורד קארנאוון, שלא ייחס חשיבות רבה לממצאים, גילה אותם בארון של ארמון במהלכה של ספירת מלאי.

שר התרבות המצרי כבר הורה לשגרירותו בלונדון לפעול למען החזרת האוצר והדבר עתיד להוביל ל"מתיחות תרבותית עם בריטניה".

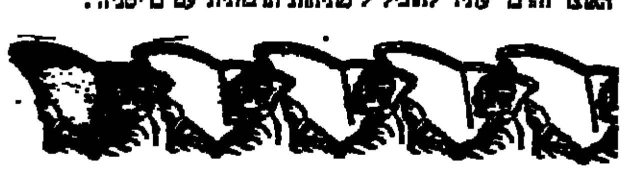

הוועדה לאנרגיה אטומית

אבלים וכואבים על עובדי הקריה למחקר גרעיני

ויקטור רם
מרים בן־יאיר
רינה שרצקי
הי"ד

אשר נרצחו בידי בני עוולה
ומשתתפים בצער משפחותיהם

מנהל הוועדה לאנרגיה אטומית
ועובדיה

הוועדה לאנרגיה אטומית
הקריה למחקר גרעיני נגב

אבלים וכואבים יחד עם המשפחות בנפול חברינו היקרים

מרים בן־יאיר
ויקטור רם
רינה שרצקי
הי"ד

שנרצחו בידי זדים

הנהלת הקמ"ג ועובדיה

ממשלת ישראל

אבלה על מותם של

מרים בן יאיר
ויקטור רם
רינה שרצקי
הי"ד

אשר נפלו בפיגוע מחבלים מרצחים
ומביעה תנחומיה למשפחות השכולות

אויה!!
כי אין ביחומים
המומים מצער ומכאב

אפי שלנו

איננה

ההלויה תתקיים היום, יום רביעי כ' באדר תשמ"ח (9.3.88) בשעה 13:00 בבית העלמין בקרית שאול

ליאורה, יהושע וגלי רותן

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב
והמחלקה להנדסת חומרים

אבלות על מותו הטרגי של

ויקטור רם הי"ד

בוגר האוניברסיטה

ומשתתפות בצער המשפחה

הננו מודיעים בצער על פטירת יקירנו

ד"ר ליאופולד (יהודה) רייך

ההלויה תתקיים ביום ד' 9.3.88
ותצא מבית ההלויות סנהדריה,
גבעת שאול בשעה 12:00.

המשפחה

לפרופ' **בצלאל נרקיס**

אתך באבלך במות עליך אמך

נסיה נרקיס ז"ל

ידידיך באגודה לאמנות יהודית

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של היקר באדם

ר' צבי לבין

ההלויה תתקיים היום יום רביעי כ' באדר תשמ"ח 9.3.88 בשעה 14.30 בבית העלמין סגולה בפתח תקוה.

אשתו: לאה
בנו: הרצל ויהודית לבין
בנו: אלכס ואילנה לבין
בלותיו: בלומה ודניאלה
נכדיו ונינותיו

דחפון
שרות הודעות טלפוני של דחוף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

המועצה הציבורית לסטטיסטיקה

אבלה במות

פרופ' **ח"ש הלוי** ז"ל

מותיקי החברים במועצה

ומביעה את תנחומיה למשפחה

במלאות שלושים לפטירת יקירנו

יעקב רוזן
ז"ל

נקיים אזכרה וגלוי מצבה ביום חמישי
כ"א באדר תשמ"ח 10.3.88 בשעה 15.00
בבית העלמין בכפר סמיר חיפה

תודה לכל מנחמינו

המשפחה

לעו"ד אורי רוזן

משתתפים בצערך במות

אביך ז"ל

לשכת עורכי־הדין
חיפה והצפון

לציפי רשף

משתתפים באבלך הכבד במות

אביך ז"ל

חבריך לעבודה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

יצחק ב"ר יואל **זליקוביץ** ז"ל

ההלויה התקיימה בירושלים, ביום ג'
י"ט באדר תשמ"ח (8.3.88)

עדה זליקוביץ
יעל וה"ד מרדכי נדב
נעם ויהונתן נדב
ומשפחותיהם

במלאות שנה לפטירת יקירנו

דוד גרינבלט ז"ל

נתייחד עם זכרו ביום ראשון 13.3.88 בשעה 15.00 אחה"צ
בבית העלמין בנהריה.

המשפחה

זקוק דחוף למודעה?
מודפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

לידידנו **אמנון קדם**

אתך באבלך הכבד על מות

אביך ז"ל

מ.א.ר ספנות בע"מ
ומרגושס ניהול והשקעות בע"מ

למשפחת רייפמן
ולביה"ר סיניאבר

משתתפים באבלכם הכבד על מות ידידינו

אורי רייפמן ז"ל

משרד מלין מהנדסים

דחפון
שרות הודעות טלפוני של דחוף
03-611001

לזאב נוימן

השתתפותנו הכנה באבלך במות

אחותך ז"ל

שמן תעשיות בע"מ
ההנהלה והעובדים

צרפת תמכור לירדן מיראז'ים עם "מערכת עליונות אווירית"

בנוסף ל־20 מטוסי מיראז' 2000 תכלול העסקה גם 36 מטוסי מיראז' אף 1

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). 20 מטוסי הקרב הצרפתיים מדגם מיראז' 2000, שיימכרו לחיל האוויר הירדני, יהיו מצויידים ב"מערכת עליונות אווירית" המבוססת על פי־תוח צרפתי מתוחכם של מכשור אלקטרוני. כך מדווח הביטאון "מרגיזן", המתמחה בנושאים צבאיים בזירה המזרח־תיכונית.

המלך חוסיין סיכם במהלך שיחותיו בפאריס בחודש שעבר את העסקה הירדנית־צרפתית, שהמשא ומתן עליה נמשך יותר משנתיים. בנוסף ל־20 מטוסי המיראז' 2000, כוללת העסקה גם שיפוץ ועידכון קרבי של 36 מטוסים מדגם "מיראז' אף 1", המשמשים מזה שנים בשירות מבצעי בחיל האוויר הירדני.

על־פי הידיעה, יועברו לירדן מטוסי המיראז' 2000 הראשונים כבר לקראת סוף השנה האזרחית. מטוסים מדגם זה מופעלים עתה בטייסות מבצעיות של חיל האוויר הצרפתי. טייסים ירדניים אמורים לבוא בקרוב לבסיס האוויר הצרפתי דיז'ון לצורך אימונים.

מאות אירים השתוללו בבלפסט בעקבות הריגת אנשי אי־אר־אי

עדי ראיה לחיסול בגיברלטר ציינו, כי ה־3 לא היו חמושים והם נורו בידי לובשי אזרחית שקפצו מתוך מכונית ופתחו באש

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה
והסוכנות "אי.פי."

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). הריגתם בגיברלטר של שלושת חברי המחתרת האירית בידי סוכנים ברי־טים, למרות שלא היו חמושים, מעוררת באירלנד תרעומת רבה וראש־ממשלתה, צ'ארלס הוקי כבר הודיע כי יבקש מידע מדויק על הדרך בה נהרגו. בבלפסט השתוללו בלילה קתולים במחאה על החיסול.

הוקי אמר אתמול, כי הנסיבות מוכיחות שהשלושה לא היו צריכים למות וכי הבריטים היו צריכים להסתפק במאסרם בלבד. הוא גינה "כל סוג של אלימות".

בצפון אירלנד התפרעו מאות אירים במחאה על הרג השלושה, באחד הלילות האלימים ביותר שם מזה שנים.

שלושת אנשי האי־אר־איי נהרגו ביום ראשון במלכודת שאותה טמנו להם הורגיהם, לאחר ש"נודע" כי הם עומדים להפעיל מכונית תופת ולגרום לאסון. אולם רק כעבור יממה תמימה נודע כי כל חומר נפץ לא היה ברשותם וכי השלושה לא היו חמושים כלל.

הבריטים עדיין טוענים כי הם מחפשים את מטען הנפץ, המוכל רביעי, אולם הגרסה המקורית, אשר הטעתה את העולם במשך 24 שעות, גרמה למבוכה רבה בלונדון, עד שהאמת יצאה לאור.

לעומת התמיהות בדבלין שיבחה אתמול תאצ'ר את מבצעי הפעולה ואמרה בפרלמנט, כי "רובנו חש הקלה שמעשי הטבח של העבר לא חזרו על עצמם". דייוויד אוון, מנ־היגה של המפלגה הסוציאל־דמוקר־טית, קרא להקמתה של ועדת חקירה. לדבריו, "אין לתת לאנשים רשיון להרוג ללא סיבה מספקת", והוא קרא להקמתה של ועדת חקירה.

חבר הפרלמנט האירי דייוויד אנדרוס טען אמש, כי כל עניין הקשר להפעיל מכונית תופת בגיברלטר לא היה אלא המצאה ברי־טית, כדי להצדיק את הוצאתם להורג של השלושה אשר היו מוכרים מאוד לאנשי הביטחון כאנשי מחתרת ותיקים.

נראה כי הממשלה לא תורה על הקמתה של ועדת חקירה, בשל הביקורת המינורית בבריטניה והעובדה שאפילו האופוזיציה סמכה את ידה על המעשה. אולם נראה כי המחתרת האירית, אשר הורתה כי השלושה היו בגיברלטר לצורך משימה, צפויה לנקוט בפעולות־תגמול ראוותניות.

התפרעויות בצפון אירלנד

בלפסט (אי־פי). מאות קתולים התפרעו בלילה שבין שלשום לאתמול במחאה על הריגתם של שלושה לוחמים לא־חמושים של "הצבא האירי הרפובליקאי" (אי־אר־אי) שלשום בגיברלטר. דובר של ממשלת אירלנד אמר כי הממשלה האירית "מודאגת מאוד" מהריגת השלושה.

נערים בבלפסט יידו פצצות תבערה בשוטרים והבעירו עשרות מכוניות בהתפרעויות שנמשכו עד שעות הבוקר אתמול. המשטרה, שדיווחה על כך, מסרה כי לא נגרמו פגיעות בנפש.

היה זה אחד הלילות האלימים ביותר בצפון אירלנד, הנתונה תחת שלטון בריטי. המהומות החלו עם היוודע מותם של שני גברים ואשה אחת מידיות של כוח בריטי במושבה הבריטית גיברלטר.

משטרת גיברלטר מסרה כי השי־לושה היו חשודים בקשר לתוכנית האי־אר־אי לפוצץ מכונית תופת בגי־עון המושל של האי במהלכו של טקס החלפת המשמרות, שבו צופים בדרך כלל מאות בני אדם.

דובר האי־אר־אי מסר כי השלושה היו בגיברלטר ב"שירות פעיל", אך האשים את הממשלה הבריטית בהר־יגתם ללא צורך.

בדבלין הודיעה ממשלת צ'רלס הואי כי היא מכירה בצורך של כו־חות ביטחון "לנקוט בכל האמצעים הסבירים במלחמה בטרור". עם זאת, נאמר בהודעה, "הממשלה האירית מודאגת מאוד מכך שהיה צורך לירות בשלושה אירים לא חמושים. כאשר מדיווחים עולה שהם היו יכו־לים להיעצר על־ידי כוחות הביטחון הנוגעים בדבר".

עדי ראייה להריגת שלושת האירים מסרו כי כמה אנשים לבושים בג'ינס ומקטורנים — כנראה מיחידת הלוחמה בטרור של האוויריה — קפצו ממכונית וירו בשלושה.

במדריד הודיע דובר של כוחות הביטחון כי המשטרה הספרדית ממשיכה בחיפושיה אחר מכונית שלישית ששכרו לוחמי אי־אר־אי במאלאגה. הוא אמר כי המשטרה חושדת כי המכונית עמוסה בחומרי חבלה היכולים לסייע בהתקנת מכונית תופת.

בלונדון מסר דובר של משרד החוץ כי "חיפוש יסודי מאוד" נערך בגיברלטר אחרי המכונית ואיש אי־אר־איי רביעי.

"אנשי אי־אר־איי מתנהגים כמו חיות", אמר פיטר בארי, שר החוץ לשעבר של אירלנד. "כאשר כוחות הביטחון יורדים לרמה שלהם, הם רק משחקים לידי האי־אר־איי, המנ־סים להשיג לעצמם אהדה".

אירלנד מעורבת כבר במספר מחלוקות עם בריטניה לגבי הכוחות הבריטיים בצפון אירלנד, כולל אי־נכונותה של ממשלת בריטניה להעמיד לדין שוטרים בריטיים שבדגו שישה קתולים לא חמושים לפני שש שנים.

ערך את העמוד: יצחק לאור

ניצל מהתפוצצות טיל עיראקי

איש הג"א מחלץ נער מהריסותיו של בית שנהרס בהתפוצצותו של טיל עיראקי. התקפות העיר־אקיות על הבירה האיראנית תבעו אתמול שני קרבנות, מסרה סוכנות הידיעות האיראנית. (צילום אי־פי)

טיל עיראקי פגע בבוקר בטהראן — גרם לאבידות בקרב אזרחים

טיל אחר נורה על קום וטיל שלישי על איספאהאן

בגדד (ע"צ). עיראק הודיעה אתמול אחרי הצהריים כי שיגרה טיל קרקע־קרקע לעבר טהראן. טיל נוסף לעבר העיר הקדושה קום, וטיל שלישי — זו הפעם הראשונה מאז חידוש "מלחמת הערים" ב־28 בפברואר — לעבר העיר איספאהאן השוכנת במרכז איראן, כ־400 ק"מ מגבול עירק.

העיר הקדושה לשיעים קום שו־כנת כמאה ק"מ דרומית לטהראן. זה הטיל העיראקי הרביעי ששוגר לעברה מאז ה־28 בפברואר.

שיגורים אלה אתמול מעלים ל־48 את מספרם של טילי קרקע־קרקע עירקיים ששוגרו לעבר ערים איראניות במהלך תשעת הימים האחרונים.

קודם לכן הודיעה איראן, כי טיל עיראקי פגע בטהראן אתמול בבוקר בשעה מוקדמת וגרם לאבידות בקרב האזרחים. בהודעה נאמר עוד כי איראן ירתה טיל לעבר מרכז צבאי חשוב בבגדאד.

בהודעה שפורסמה על ידי סוכנות הידיעות האיראנית נאמר "כמה אזרחים נפלו חלל ואחרים נפצעו," כאשר טיל עיראקי פגע באזור מגורים. כתוצאה מידי זה נגרם נזק גם לכנסיה, מציינת ההודעה. הטיל האיראני נורה למטרה בבגדאד "כפעולת תגמול להתקפות העיר־אקיות האחרונות על בנבני מגורים באיראן וטבח ילדים, נשים וקשישים חפים מפשע".

יצויין כי איראן הרחיבה את "מלחמת הערים" וירתה טיל לעבר מוסול, זו הפעם הראשונה מאז התלקחה המלחמה בין שתי המדינות לפני 7.5 שנים.

69 רדיקאלים נעצרו במהומות בעיר אסיוט שבדרום מצריים

אסיוט (ע"ד). משטרת מצרים עצרה 69 קיצוניים מוסלמיים בעיר אסיוט שבדרום מצרים, אחרי התנ־גשות שבמהלכה נפצעו ארבעה אנשים. כך מסרו אתמול מקורות ביטחוניים מצריים.

הקיצוניים, שהיו מצויידים בר־זלים, סכינים ומטילי ברזל, התפרצו שלשום בערב לקאמפוס של אוני־ברסיטת אסיוט, שעה לפני שהסטו־דנטים עמדו לקיים שם הופעה מו־סיקלית שנתית. הם תקפו את הסטודנטים, השמידו את כלי הנגינה שלהם וידו באויר.

יחידת המשטרה של האוניבר־סיטה הפעילה גז מדמיע ועצרה 69 קיצונים. שני שוטרים ושני סטודנ־טים נפצעו.

המוסלמים הקיצוניים באסיוט, השוכנת 380 ק"מ מדרום לקאהיר, דורשים להנהיג את חוקי הקוראן ומתייחסים למוסיקה כאל חטא.

למרות המוות וההרס שבספר — החליטה הצנזורה האירית: לא תוטל צנזורה על התנ"ך

עקרת בית מדאבלין, שתבעה לפסול את ספר הספרים, הגיבה על פסק הדין בזעם: הספר ההינדי "תענוגות המין", המעלה על נס חשק ומיניות, הותרם • "התנ"ך מפאר מוות והרס, ולא הותרם"

דאבלין (ע"ד). הצנזורה של אירלנד לא תטיל חרם על התנ"ך. היא דחתה קובלנה של עקרת בית מדאבלין, בני־מוק שהתנ"ך מפאר את האל־לימות.

המועצה, שהחרימה ספרי אמ־נות הינדיים ארוטיים ואת הספר "תענוגות המין" המשווק ברחבי העולם, ציינה כי שקלה בכובד ראש את תלונתה של אן ספייסר נגד התנ"ך, אך החליטה לא לנקוט פעולה.

ספייסר הגיבה בזעם על החלטה זו ואמרה לעתונאים מקומיים: "איך מסבירים הצנ־זורים את החרמתו של ספר הינדי על אמנות ארוטית? להינדואים חשיבות היסטורית לא פחות מאשר לכתבים יהודיים־נוצריים.

"הספר ההינדי מעלה על נס חשק ומיניות, והוחרם. התנ"ך מפאר מוות והרס, ולא הוחרם".

תן לעובד שלך לנצח לפי התווים שלו!

תווי־הקניה של כלבו שלום לחג נותנים לעובד שלך חופש בחירה והטבות מיוחדות:
כך יוכל העובד לנצח שלוש פעמים!

1. קניה בכלבו לפי רצונו. מתוך אלפי פריטים במחלקות השונות.
2. הנאה מהנחות ומבצעים לחג בכלבו.
3. הזמנה חינם לילדי העובד לפי בחירתם למתקני השעשועים של מאירלנד, או מוזיאון השעווה, או המצפה, על כל קבוצת תווים של 100 ש"ח.

תנאים מיוחדים והטבות נוספות למעביד!

תווי הקניה של כלבו שלום מתנה לחג מכל הלב!

לפרטים נוספים והזמנת נשמח אם תתקשר:
בתל־אביב: 642912, 03־642908
לאברהם פורת, או 642920 לדב גני.
בחיפה: 04־389127 ליואל גודס או מלי.

כל־בו שלום ת"א־חיפה

תל־אביב: מגדל שלום רח' הרצל 1
חיפה: מרכז כורמה, מרכז הכרמל שד' הנשיא 109

כשהרצים רצים... האוטובוסים נעצרים

"דן" מודיע: לרגל מרוץ המרתון בתל־אביב, שיזנק ביום ה' 10.3.88 ב־09.00 בבוקר ויימשך עד לשעות הצהריים בערך, יחולו שינויים והפסקות שרות ב־35 קווי אוטובוסים של "דן" העוברים במסלול המרתון או חוצים אותו, הכל בהתאם לסגירת הצירים ופתיחתם על־ידי המשטרה.

לצערנו, בגלל אופי האירוע, אין כל אפשרות לפרט מראש את השינויים שיחולו ואת מועדיהם המדוייקים ואנו מבקשים את הבנת הציבור וסליחתו.

קבלת מודעות
מודעות לוח ומשפחתיות
כל יום 8.00 עד 20.00

הלוח הארצי הארץ חדשות לוח העיר
03—738707
03—735588—9
עד 60 יום אשראי
לבעלי כרטיסי אשראי

לסקנדינביה טוס עם הסקנדינבים.

החל מ־27 במרץ, 6 פעמים* בשבוע ללא חניית ביניים לקופנהגן.

המראה מתל אביב ב־10.20**
נחיתה בקופנהגן ב־14.15
קשר מידי ונוח לרב היעדים בסקנדינביה.

* יום יום למעט יום ב' ** כפוף להנהגת שעון קיץ.

פרטים אצל סוכן הנסיעות שלך או במשרדנו.

SAS
The Businessman's Airline
רח' בן יהודה 1. טל' 03-5101177, תל אביב.

صكنا من الاهل

هكذا عن الاحتلال

אהבה נכזבת הביאה את עופר כנען (27) להרוג את אפרת רוזן (23) ולהתאבד

הצעיר איים פעמים רבות על אפרת, שניתקה את היחסים איתו • הגיע משירות מילואים חמוש במקלעון "גליל" וארב לה • המשטרה ביקשה בעבר לעצרו ולשלחו להסתכלות פסיכיאטרית • בית־המשפט החליט לשחררו • הפסיכיאטר המחוזי קבע שאין מקום לבדיקה

מאת ראובן שפירא
כתב "הארץ"

כתב־אישום פלילי שהוגש נגדו באשמה של איומים על חיי חברתו לשעבר, מספר מעצרים והחרמת אקדחו על־ידי המשטרה, לא מנעו מעופר כנען (27), סגן במילואים, לירות לבוא אור ליום אתמול בחברתו לשעבר, אפרת רוזן (23) על רקע אהבה נכזבת. מיד לאחר מכן שם קץ לחייו באותה דרך.

אפרת, סטודנטית מרמת־אביב, הגיעה שלשום בערב לביקור אצל חברתה, רונית קאופמן, המתגוררת ברחוב יהונתן הנדי 4 בצפון תל־אביב. קצת אחרי השעה אחת אחר חצות, הזמינה אפרת מונית כדי לחזור לביתה. כאשר שמעה קול של מנוע מתרחב, סברה שהמונית הגיעה וירדה למטה. כעבור זמן קצר, נשמעו קולות ירי. עדי־ראייה מצאו ברחוב ובפתח אחד הבניינים הסמוכים גופה של גבר וגופה של אשה. למקום הוזעקו משטרה ואמבולנסים. בדיקה העלתה, כי מדובר בגופותיהם של אפרת רוזן וחברה לשעבר, עופר כנען.

חקירת המשטרה העלתה, כי עופר כנען, שבחודשים האחרונים איים פעמים רבות על אפרת, שניתקה את היחסים איתו, הגיע משירות המילואים שלו כשהוא חמוש במקלעון "גליל". הוא ארב ברחוב לאפרת, שביקוריה התכופים אצל חברתה רונית היו ידועים לו. כאשר ירדה אפרת לרחוב, ירה בה מטווח קצר והרג אותה. אחר־כך ירה בעצמו בחדר־המדרגות של בית סמוך.

המשטרה ידעה על הרקע

הבעיות בין אפרת לעופר היו ידועות למשטרת מרחב הירקון, שפעלה בכל האמצעים שבידה למנוע מעופר לממש את איומיו כלפי חברתו לשעבר, ממנה לא רצה להיפרד. עופר נעצר על־ידי המשטרה פעמים מספר, אך שוחרר על־ידי בית משפט והמשיך לאיים על חברתו לשעבר.

שכנים סיפרו כי לאחר האיומים כלפיה, הרבתה אפרת רוזן ללון אצל הוריה ולא בדירתה, בה התגוררה יחד עם שותפה.

ביום 22.12.87 הגישה המשטרה לבית־המשפט כתב־אישום נגד עופר ובו שלושה סעיפי אישום על איומים של עופר כלפי אפרת וחברתה רונית. מתן גזר־הדין נקבע ל־20 במארס. מתברר כי ב־8.11.87 התלוננו רונית ואפרת במשטרת מרחב הירקון נגד עופר. הן טענו, כי הוא איים על חייהן באקדח שהיה ברשותו. כנען נעצר בו ביום. בחיפוש שנערך בביתו, נמצא אקדחו, הוחרם ומוחזק עדיין בידי המשטרה.

ללא בדיקה פסיכיאטרית

מיד לאחר מעצרו, הובא בפני שופט. המשטרה ביקשה לעצרו ולשלוח אותו להסתכלות פסיכיאטרית. בית־המשפט החליט לשחררו, בתנאי שלא ייצור קשר עם המתלוננות, ולהעביר את הנושא לטיפול הפסיכיאטר המחוזי, שיבדוק אותו על־פי סמכותו.

הפסיכיאטר קבע, שאין מקום לבדיקה. כעבור שבוע הגיש בא־כוחו של כנען בקשה לסגירת התיק במשטרה, אך הבקשה נדחתה.

ב־17.12.87 התלוננה אפרת שוב במשטרת מרחב הירקון, כי יומיים לפני כן, בקפיטריה באוניברסיטת תל־אביב, איים עליה עופר וכי למחרת השמיע איומים בטלפון. בתוך שעה מהגשת התלונה, נעצר עופר כנען. מעצרו הוארך ב־5 ימים על־ידי בית המשפט. בעת מעצרו הוגש נגדו כתב־אישום. הוא שוחרר מהמעצר על־ידי בית־המשפט, שהתנה תנאי שלא ייצור קשר עם המתלוננות.

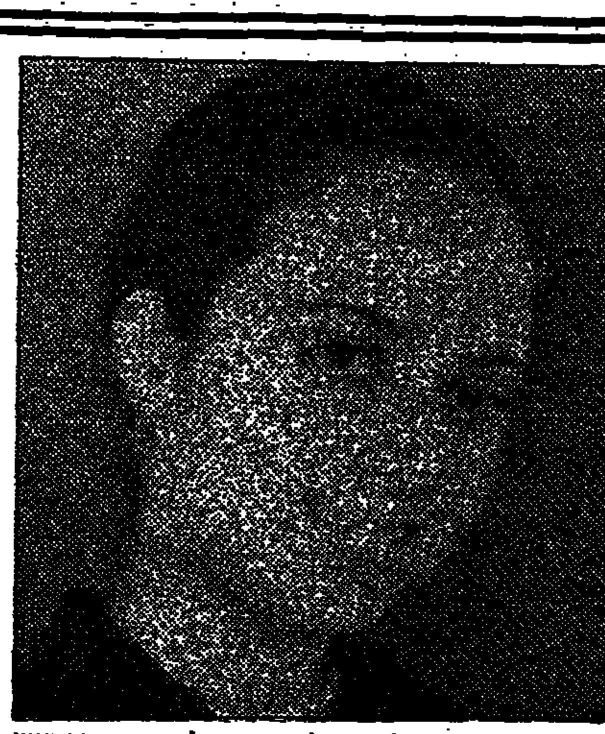
אפרת רוזן, שנורתה למוות על־ידי ידידה לשעבר, עופר כנען.

מש' הבריאות יפתח 6 מוקדי עזרה ראשונה באזור יש"ע

מאת עדנה אירידור
סופרת "הארץ"

הנהלת משרד הבריאות החליטה לפתוח שישה מוקדי עזרה ראשונה באזור יש"ע.

ההחלטה נתקבלה לנוכח המצב בשטחים, המחייב פריסה רחבה יותר ומהירה של שירותי העזרה הראשונה. ההחלטות נעשו על־פי המלצות ועדה קטנה, שמונתה לבדוק פריסת שירותי העזרה הראשונה ביישובים שמעבר לקו הירוק.

בימים הקרובים תקיים הנהלת המשרד דיונים עם האוצר על הקצאת 1.25 מיליון ש"ח לצורך פתיחת התחנות. שרת הבריאות ציינה בתום דיון אתמול עם אנשי מד"א, כי הקצאת הסכום לפתיחת התחנות צריכה לעמוד מעבר לכל שיקול פוליטי, כדי להעניק תחושת ביטחון לתושבים באזורי יו"ש ועזה.

בהתייחסה לדרישות האוצר לייעל את מגן דוד אדום, אמרה השרה כי יש לשקול היטב לפני כל קבלת החלטה על צמצום או סגירה של סניפי התאגיד.

על־פי תחקיר שערך המשרד, תפקד מד"א במהירות וביעילות בהגשת עזרה ראשונה לנפגעי הפיגוע החבלני ביום שלשום.

גידול של 54% ביצוא אבני חן

מאת יונתן שרמן

יצוא ענף אבני החן גדל ב־54 אחוזים בשנת 87' והגיע לשיעור 34 מיליון דולר בהשוואה ליצוא של 22 מיליון דולר בשנת 86' — מסר יורם בליזובסקי, מנכ"ל משרד התעשייה בכנס במכון הישראלי לאבני חן.

לדבריו נעשתה ישראל בשנים האחרונות מרכז עולמי למסחר באבנים יקרות ובמיוחד ביהלומים מלוטשים (שיצואם עולה על מיליארד דולר) ואמרלדים.

באגרקסקו ישקלו תלונה למשטרה נגד החשב הלונדוני של החברה

במשרד החקלאות מרגיעים: המגדלים לא ניזוקו מבחינה כספית

מאת אבי גבאי

הידיעות שפורסמו אתמול בדבר פי־מוריו של חיים בר, חשב הסניף הלונדוני של חברת אגרקסקו, שנ־חשד באי־סדרים כספיים, נתקבלו אתמול בהפתעה במשרדי החברה בתל־אביב. מנכ"ל החברה, אמוץ עמיעד, אמר שפרסום המקרה גרם לזעזוע בקרב עובדיה, המכירים היטב את חיים בר זה 9 שנים, בהן הועסק בתפקידים שונים באגרקסקו.

בר, שהתגורר עם רעייתו וארבע בנותיו בלונדון, שימש במשך 4.5 השנים האחרונות בתפקיד החשב של הסניף הלונדוני. במסגרת תפקידו זה היה אחראי לצד הפיננסי של התקשרויות החברה, גביית הכספים מהלקוחות והעברתם ארצה. בשלב זה מתקשים ראשי אגרקסקו להצביע על המעשים החריגים בהם נחשד בר, שטרם חזר עם משפחתו ארצה. אך נראה שבחברה חוששים שהוא נטל לעצמו הלוואות מקופת החברה, בלי להודיע ובלי לבקש רשות. בשלב זה לא נראה לראשי אגרקסקו, שחסרים כספים בקופת הסניף. אבל גם בהנהלה שבתל־אביב מתקשים לנחש כמה זמן נמשכו המעשים החריגים בקופת החברה.

גורמים בכירים במשרד החקלאות מסרו אתמול, כי בינתיים לא ידועים להם פרטים כל שהם על גרעון שנגרם לכאורה בכספי הסניף הלונדוני של אגרקסקו כתוצאה מפעי־לותו החריגה של בר, וביקשו להרגיע שאין כל חשש לפגיעה בכספים המגיעים למגדלים. עם זאת, עצם העובדה שהחשב המועסק שנים כה רבות בחברה פוטר לאלתר, עוד לפני שהבדיקה הושלמה, עלולה לרמז על חומרת החשדות המיוחסים לו.

תרעומת בוועדת ביקורת המדינה על מכירת "פז"

צבן: דחף אידיאולוגי־ליברלי ושיקולי בחירות פוליטיים דוחפים את נסים למכור עכשיו את "פז" ליבאי; חוסר אחריות בהשלמת המכירה לפני קביעת עתיד משק הדלק

מאת צבי זרחיה

מורת רוח ממכירת חברת "פז" הובעה אתמול בוועדה לביקורת המדינה של הכנסת. ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) טען כי שר האוצר הונע בהחלטתו למכור את החברה לג'ק ליבדמן בדחף אידיאולוגי־ליברלי ובשיקולי בחירות פוליטיים.

צבן טען כי נציגי הממשלה לא השיבו תשובות ברורות ומשכנעות לשאלות שנשאלו על ידי חברי הוועדה. הדבר מגביר את הספקות לגבי מכירת פז. לדבריו, ההחלטה למכור את חברת "פרנפט בע"מ", ולא את חברת האחזקות "פז נכסים בע"מ" באה לעקוף את הצורך בקבלת אישור ועדת הכספים לעיסקה. עוד אמר כי ביטול הקצאת המחירים עלול לגרום למשק הפסדים כבדים שלא הובאו בחשבון בשיקולי המכירה.

צבן אמר כי בנסיבות אלה נוצר רושם חזק כי העיסקה כולה תהיה לטובת הקונה ולרעת האינטרס הכלכלי הכללי. "היגיון נורמלי והדאגה למשק הלאומי שלנו היתה מחייבת להכריע ראשית כל על הרפורמה במשק הדלק, אח"כ על ביטול הקצאת המחירים ורק לאחר מכן להכריע בשאלה אם למכור את "פז" ובאילו תנאים."

יו"ר הוועדה ח"כ דוד ליבאי אמר כי יש חוסר היגיון בהשלמת המהלך לפני התגבשות ההסכמות באשר לעתיד משק הדלק.

מנהל רשות החברות הממשלתיות זאב רפאלה אמר כי מכירת "פז" מתבססת על החלטה עקרונית של הממשלה בדבר העברת חברות ממשלתיות לידיים פרטיות. הוועדה תדון בנושא גם בישיבתה הבאה.

משרד החינוך וצה"ל ישתפו פעולה בהכנת תלמידי י"ב לשירות בשטחים

השר יצחק נבון ידון בעניין זה מחרתיים עם קצין חינוך ראשי • נבון ביקש מהרמטכ"ל להגדיל את מספר הקצינים המרצים בפני תלמידים העומדים להתגייס • "הפצת מכתב החייל המתלבט היתה טעות"

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

משרד החינוך וצה"ל יקימו ועדה משותפת שתעבור כיוונים חדשים להכנת תלמידי י"ב לקראת גיוסם לצה"ל, לנוכח האפשרות כי ישרתו בשטחים. הנושא יידון מחרתיים בפגישה של שר החינוך יצחק נבון עם קצין חינוך ראשי בצה"ל, נחמיה דגן. השר נבון אמר כי בפגישה מחרתיים יידונו דרכים להעביר לתלמידים את המסר כי "בכל תפקיד שימלאו, יהיה עליהם לשמור על צלם אנוש, טוהר המדים וטוהר המידות". עוד ציין, כי יודגש המסר ש"תלמידים העומדים לשרת בצבא אינם יכולים להיות סרבני גיוס ולהחליט איפה ישרתו ואיפה לא, כי זו אנרכיה".

שר החינוך מסר עוד, כי פנה לרמטכ"ל וביקש להגדיל את מספר קציני צה"ל המרצים בפני תלמידי כיתות י"ב, לקראת גיוסם. נבון מציע שמשרדו וצה"ל יכינו סרט־וידיאו העוסק בהסברה למתגייסים, אותו יהיה אפשר להקרין בכל בית־ספר ולקיים עליו דיון עם התלמידים. תיבדק גם האפשרות שמשרד החינוך יעשה שימוש בכיתות הגבוהות, בחוברת הדרכה לחיילים שפרסם בימים אלה קצין חינוך ראשי.

נבון: הפצת מכתב החייל המתלבט היתה טעות

בתגובה על ההתקפות נגדו מצד ח"כים ממפלגות הימין, על שהתיר הפצתו בבתי־הספר של מכתב של חייל מתלבט, בן קיבוץ, המשרת בשטחים, אמר נבון כי היחידה לדמוקרטיה במשרדו, שהפיצה את החוברת ובה המכתב, שגתה. היה צריך לפרסם בצד מכתב זה, לצורך איזון, מכתב המביע דעה הפוכה.

בתשובה לשאלה בנוגע לתופעה של ריבוי בחירות־דמה הנערכות באחרונה בתיכונים רבים, ציין שר החינוך כי הוא אינו יכול לאסור על עריכת הבחירות הללו עתה, אולם סמוך לבחירות לכנסת, יפנה למנהלי בתי־הספר ויבקש מהם להימנע מעריכת בחירות בקרב התלמידים. נבון הסביר, כי הוא חושש שמפלגות ינצלו את הפירצה לתעמולה פוליטית. "זה לא חינוך פוליטי, אלא עיסוק מפלגתי ממש", אמר השר.

הורשעו שלושה יהלומנים שרימו את בנק המזרחי

לא החזירו יהלומים שנטלו באמנות מהבנק • בית־המשפט הסתפק בהטלת קנס כספי של 15 אלף ש"ח על כל יהלומן מפני שנגד יהלומנים אחרים, באותן נסיבות, עוכבו ההליכים

מאת צבי הראל

בית־המשפט המחוזי בתל־אביב הרשיע בשבוע שעבר שלושה יהלומנים בפרשה של קבלת אשראי בעסקי יהלומים, ודן אותם לקנס של 15 אלף ש"ח כל אחד. השלושה, שהורשעו בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, הם — שלום גרוסמן, פרדי בלום ואליעזר רפאלוב.

שלושת היהלומנים הפקידו את חבילות היהלומים בכספת של הבנק תמורת אשראי שקיבלו מבנק המזרחי. שלושת היהלומנים ביקשו להשתמש בחבילות היהלומים לצורך הצגתם למכירה, והבנק איפשר להם לעשות זאת. הם הורשו לקחת את חבילות היהלומים מתוך מכספת הבנק, לאחר שחתמו על שטר נאמנות, שלפיו יחזירו את חבילות היהלומים בכל עת שיידרשו לכך (היהלומים היו ערובה לאשראי שקיבלו מהבנק).

במארס 1981, לאחר שהורע מצבו העסקי הכספי של היהלומן גרוסמן, דרש ממנו בנק המזרחי להחזיר את היהלומים, בשווי של יותר מ־60 אלף דולר (או תמורתם הכספית), אך הוא לא עמד בכך, ועל כך הוגש נגדו כתב־אישום.

שני הנאשמים הנוספים בתיק — בלום ורפאלוב — היו גם לקוחות של בנק המזרחי ונדרשו אף הם להחזיר את היהלומים, בשווי כולל של כרבע מיליון דולר, אך גם הם לא עמדו בהסכם הנאמנות. על רקע זה הגיש נגדם עו"ד אבנר רוזה, מנהל המחלקה הפלילית־כלכלית בפרקליטות המדינה, כתב־אישום לבית המשפט המחוזי בתל־אביב.

השופט מצא כתב בהכרעת הדין: "על כל הנאשמים רבצה חובה לנהוג ביחסים עם הבנקים בדרגת יושר מירבית. חובה מיוחדת זו נבעה מתוקף 'הנאמנות', שהוטבע על קשרי הנאשמים עם הבנקים, ומן האמון המופלג שהבנקים רחשו להם. די בנסיבות מיוחדות אלה כדי שכל עבירה של קבלת דבר במרמה, תיחשב כעבירה שבוצעה בנסיבות מחמירות. לא כל שכן, כאשר הדבר שהתקבל במרמה הם יהלומים בשווי כספי ניכר מאוד".

עכבר שיבש את העבודה במכון רנטגן בבילינסון

(ע). העבודה של מכון הרנטגן במרפאות החוץ בבית־החולים בילינסון בפתח־תקווה שותקה אתמול למשך כשעה, כאשר התגלה עכבר קטן שחדר אל המקום. העובדות נבהלו והפקידות עזבו את מקומן ליד דלפק קבלת החולים.

העובדות המבוהלות נסו לחדרים סמוכים. קהל החולים שהמתינו לשבת, תחילה בסבלנות והמיון, החל לבסוף להתמרמר.

עובדים בכירים, רנטגנולוגים ורופאים, הצליחו לבסוף להחזיר את העובדות למקומן.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ – ישראל
קופת חולים
המועצה הארצית של קופת־חולים
ישיבת המועצה הארצית של קופת־חולים
תתקיים ביום ראשון, כ"ד באדר תשמ"ח, 13.3.88 בשעה 16.00 באולם הישיבות, בבית ההנהלה המרכזית, רח' ארלוזורוב 101 ת"א.
סדר היום: 1) בחירות יושב ראש הועדה המבוקרת.
2) אישור תקנון נוהל לישיבות המועצה הארצית.
3) שונות.
א. מושאל
יו"ר המועצה הארצית

לוח העיר 885-885
לא מכרת לא שילמת

"מכתב הקצינים" 1978—1988

לפני 10 שנים, במרץ 1978, הוגש לראש הממשלה מנחם בגין מכתב שנחתם בידי 348 מפקדים וקצינים במילואים. מכתב זה נודע אח"כ בשם "מכתב הקצינים" ושימש מסמך יסוד להקמתה של תנועת "שלום עכשיו".

בחודש מרץ 1988, יצא ראש ממשלת ישראל יצחק שמיר לארצות הברית. על רקע המאורעות הקשים בשטחים ובעיצומן של יוזמות שלום חדשות, אנו הח"מ עומדים עתה במשנה תוקף ובחרדה יתר מאחורי עקרונות "מכתב הקצינים" (בשינוי נוסח מזעריים — המצוינים להלן) ובטוחים שפנייתנו תחזק את אמונתם של רבים בציבור, כי גם אזרחים שנאמנותם למדינה ולבטחונה אינה מוטלת בספק, שותפים לתחושה כי יש הכרח לחתור לפתרון מדיני על בסיס הנוסחה: "שלום תמורת שטחים".

לכבוד ראש הממשלה, מר יצחק שמיר*

מכתב זה נשלח אליך על ידי אזרחי ישראל המשרתים גם כחיילים ומפקדים בשירות מילואים. לא בלב קל אנו כותבים אליך את המילים הבאות, אולם בימים אלה כששוב** נפתחים בפני מדינת ישראל אפיקים חדשים של חיי שלום ושיתוף פעולה באיזור, אנו רואים חובה לעצמנו לקרוא לך להמנע מלעשות צעדים, שעלולים להיות בכיה לדורות לעמנו ולמדינתנו.

אנו כותבים לך מתוך חרדה עמוקה. ממשלה שתעדיף קיום מדינת ישראל בגבולות ארץ ישראל השלמה, על קיומה בשלום תוך יחסי שכנות טובים, תעורר בנו הרהורים קשים. ממשלה שתעדיף קיום ישובים מעבר לקו הירוק, על חיסול הסכסוך ההיסטורי, והשכנת מערכת יחסים נורמאליים באיזורנו, תעורר אצלנו סימני שאלה לגבי צדקת דרכנו.

מדיניות הממשלה שתגרום להמשך השליטה על כמיליון וחצי*** ערבים, עלולה לפגוע באופייה היהודי־דמוקרטי של המדינה, ותקשה עלינו את ההזדהות עם דרכה של מדינת ישראל. אנו מודעים לצרכיה הבטחוניים של מדינת ישראל, ולקשיים העומדים בדרך לשלום, אולם אנו יודעים שבטחון אמיתי יושג רק עם בוא השלום. כוחו של צה"ל הוא בהזדהות אזרחים־חיילים עם דרכה של מדינת ישראל.

אנו קוראים לך לבחור בדרך השלום, ולחזק בכך את אמונתנו בצדקת דרכנו.

* במקור — לפני 10 שנים — "מר מנחם בגין"
** במקור — לפני 10 שנים — "שלראשונה"
*** במקור — לפני 10 שנים — "כמיליון" (!).

רס"ן מיל. אוסטן אודי
רס"ן מיל. אטלס זאב
אל"מ מיל. אסף יוסי
רס"ן מיל. אשתריק דן
סא"ל מיל. אשחר גרשון
סא"ל מיל. אשל אורי
רס"ן מיל. בז תמי
סא"ל מיל. בר־ארצי יוסי
אל"מ מיל. בר־אשר דוד
סא"ל מיל. בנדק אברהם
רס"ן מיל. בר־זאב עמית
סא"ל מיל. בר עמיצור
אל"מ מיל. בראון מרדכי
רס"ן מיל. בראמת אשר
סא"ל מיל. ברגש צבי
סא"ל מיל. ברוש אריה
סא"ל מיל. ברנע אברהם
רס"ן מיל. גבאי דוד
רס"ן מיל. גבמן מיתון
סא"ל מיל. גבעתי אמנון
סא"ל מיל. גל דני
אל"מ מיל. גלילי דן
רס"ן מיל. גלעד יצחק
אל"מ מיל. גלר יהודה
רס"ן מיל. דבורי זמיר
סא"ל מיל. דגן אריה
סא"ל מיל. דורון אהוד
אל"מ מיל. דורורי זאב
סא"ל מיל. הדס מיכה
סא"ל מיל. הימלשטיין גבריאל
סא"ל מיל. הראבן א.
סא"ל מיל. הרט שמעון
אל"מ מיל. הרט רמי
אל"מ מיל. הלך יהודה
אל"מ מיל. וולף (זהב) דני
רס"ן מיל. ויל דן
סא"ל מיל. ולבן מיכה
סא"ל מיל. ולבן רפי
סא"ל מיל. ורדימון אורנר
רס"ן מיל. זוהר צבי
רס"ן מיל. זיידמן דני
רס"ן מיל. זכאי מיכה
סא"ל מיל. חלמאי שי
סא"ל מיל. חכים רן
רס"ן מיל. חצור ארנק
סא"ל מיל. טריונף רמי
סא"ל מיל. טרן גדעון
אל"מ מיל. יהודביץ יוסלה
סא"ל מיל. יצקר יהודה
רס"ן מיל. ילורמור אלישע
רס"ן מיל. יפה מייקה
סא"ל מיל. ירמיה דב
סא"ל מיל. ישראלי דוד
רס"ן מיל. כהן אבירם
רס"ן מיל. כהן רמי
אל"מ מיל. כהן רן
סא"ל מיל. לבאל אסא
סא"ל מיל. לייסטר גבריאל
סא"ל מיל. לפידות ארנון
רס"ן מיל. לקס דן
רס"ן מיל. לרר שמעון
סא"ל מיל. מגן גדעון
סא"ל מיל. מרסל שמואל
סא"ל מיל. מסד אביטל
סא"ל מיל. מעוז עוכד
רס"ן מיל. נבו עומר
סא"ל מיל. נזן יצחק
רס"ן מיל. נחמני פיני
סא"ל מיל. נריה יובל
אל"מ מיל. נריה יעקב
סא"ל מיל. נריה ציפורה
סא"ל מיל. פרמן (רם) מורא
סא"ל מיל. פלג דני
סא"ל מיל. פלג חזי
אל"מ מיל. פעיל מאיר
סא"ל מיל. צור עוזי
סא"ל מיל. קורן גדי
סא"ל מיל. קידר יחזקאל
רס"ן מיל. קרול רן
סא"ל מיל. קרן עוזי
סא"ל מיל. רבאו מיכה
סא"ל מיל. רוגלין חגי
סא"ל מיל. רון צבי
רס"ן מיל. רוטאל איתן
רס"ן מיל. רז יגאל
סא"ל מיל. רז עמרי
סא"ל מיל. רייז אמציה
אל"מ מיל. רייטן אברהם
סא"ל מיל. רינת מיכה
סא"ל מיל. שביט מנחם
סא"ל מיל. שדה יוסי
סא"ל מיל. שדה־אור שלמה
רס"ן מיל. שובל מנחם
רס"ן מיל. שור נחום
אל"מ מיל. שחם זוניק
רס"ן מיל. שלגי אסי
אל"מ מיל. שפירא טוביה
סא"ל מיל. שכנאף עמרם
אל"מ מיל. תור עמוס

רשימה חלקית ראשונה. 1000 חתמו עד כה. חתום גם אתה, החתם את חבריך ושלח בהקדם.

פנימי

שם משפחה	שם פרטי	דרגת מיל.	ישוב	כתובת	טל. בבית	טל. בעבודה	חתימה

החתמת מכתב הקצינים מאורגנת ע"י תנועת "שלום עכשיו" ת.ד. 24288, ירושלים.

שמאי מזהיר את נסים מפגיעה בתוספת היוקר ובהסכמי שכר

מאת יהודית וינקלר

הליכוד בהסתדרות הזהיר אתמול את שר האוצר מפני עסקה עם צמרת ההסתדרות שיש בה פגיעה בתוספת יוקר ובהסכמי שכר ואיים להוציא עובדים לרחובות, אם יתברר כי קיסר וראשי האיגוד המקצועי יעשו עם האוצר הסדר המביא בחשבון אינטרסים של קופת חולים ומשק העובדים על חשבון השכירים.

יו"ר סיעת הליכוד בהסתדרות ח"כ יעקב שמאי נפגש אתמול עם שר האוצר והעלה בפניו התנגדות לכל שינוי בהסכם תוספת היוקר. שמאי היה יותר קיצוני מקיסר בעניין זה, שכן קיסר וראש האיגוד המקצועי מוכנים לשנות את ההסכם הנוכחי ולהתאימו לאינפלציה נמוכה בעוד שמאי טוען כי ההסכם במתכונתו הנוכחית הוא ההגנה הטובה ביותר על העובדים מפני התייקרויות. שמאי טען באוזני השר נסים כי התנגדות התעשיינים להסכם תוספת היוקר הנוכחי נובעת מכך שההסכם מנע מהם להעלות מחירים כרצונם, שכן בעקבות ההעלאות ייאלצו לפצות את העובדים בעקבות העליה במדד. כן טען שמאי כי אי אפשר להכניס את הנושא של תוספות שכר להקפאה.

שר האוצר אמר כי הסכם תוספת היוקר במתכונתו הנוכחית יפגע בעובדים וביציבות המשקית.

נמצאה גופת האחות דניאלה רבין; השאירה מכתב התאבדות

(ע). גופתה של דניאלה רבין (49), מגנית מפקחת לבריאות הציבור במחוז הצפון, נתגלתה אתמול בערב בצד הכביש, סמוך לצומת גולני.

דניאלה רבין היתה תושבת קריית מוצקין, נשואה ואם לבן בן 27. היא יצאה שלשום את ביתה בשעות הבוקר, במכונית אופל קדט, בדרכה לפגישה בתחנה לבריאות המשפחה בקריית־אתא. היא נטלה עמה אקדח בו החזיקה ברשיון.

משלא הגיעה לפגישה ולא שבה לביתה עד הערב, הודיע בעלה, מיכה רבין, למשטרה על העדרה. המשטרה ערכה חיפושים אחר הנעדרת, ואילו בני־משפחתה שכרו מטוס קל שערך סריקות מן האוויר בצירי תנועה בגליל המערבי ובאזור נצרת, שם ממוקם המשרד שבו עבדה כמגנית מפקחת לבריאות הציבור באזור הצפון.

בערב נתגלתה גופתה בצד הכביש. על־פי הממצאים, נראה כי שלחה יד בנפשה.

המנוחה, שהיתה אחות ובאחרונה סיימה את לימודי התואר השני בתחום הסיעוד באוניברסיטת תל־אביב, הש־אירה מכתב שבו הסבירה את המניע למעשה.

נבון יגיש הצעת חוק במטרה למנוע קיצוץ שעות לימודים

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

שר החינוך יצחק נבון, הכין הצעת חוק שתוגש בקרוב לממשלה. לפיה יהיה תקן מחייב של מינימום שעות לימוד בכל שלבי החינוך: מהגן וכלה בכיתות י"ב. הנסיון לעגן בחוק, תקן מחייב של שעות לימוד, בא בעקבות הקיצוצים החוזרים ונשנים בשנים האחרונות בתקציב החינוך, שבגללם הופחתו מתשל"ט עד תשמ"ג 132 אלף שעות לימוד במערכת כולה.

ערך את העמוד: חיים מל

צוות קשת לנקוי בביתך
לקראת החג!
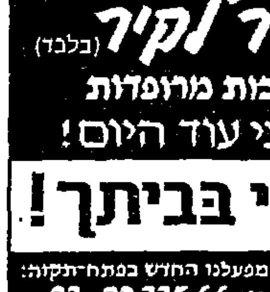
נקוי שטיחים מקיר לקיר (בלבד)
ומערכות מרופדות
הזמיני עוד היום!
צוות קשת לנקוי בביתך!
קשת–נקוי אמיתי!
נקוי מקצועי ומיומן עם ציוד מודרני ומשוכלל, במיטב המסורת של ה"מרבדיה של קשת"
פרסים במפעלנו החדש בפתח־תקוה:
טלפון: 66 335 92-03
או באחד מסניפי "קשת"

התעניינות בביתן ישראל ביריד התיירות בברלין

הביתן הועבר השנה ממקומו "המסורתי" – הסמוך לזה של דרום אפריקה וירדן – לשכנות עם ביתני מדינות דרום אמריקה

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

ביתן ישראל ביריד התיירות הבינלאומי (איי־טי־בי) בברלין, היריד הבינלאומי הגדול והחשוב ביותר בענף התיירות, זוכה להתעניינות רבה, על אף האירועים המתמשכים בשטחים.

בשיחות טלפון מברלין, מסר אתמול אחד האחראים לביתן, נציג התאחדות המלונות בישראל יעקב כץ, כי ציבור גדול של מבקרים צבא על הביתן בימיים הראשונים לפתיחתו. בניגוד לחששות, לא התקיימו עד אתמול בבוקר כל הפגנות או משמרות מחאה מול הביתן הישראלי. לעומת זאת, מוחרם כמעט כליל ביתנה של דרום אפריקה בתערוכה.

לדברי כץ, המציגים מישראל גם לא נתקלו בגי־לויי מחאה מצד המבקרים הרבים, ואף לא בשאלות מביכות הקשורות לאירועים בשטחים. הציבור המבקר בביתן מבקש חומר תיירותי ומזכרות על ישראל, אמר כץ.

הביתן הישראלי הועבר השנה ממקומו "המסורתי", ביתן מספר 9, הסמוך לביתני דרום אפריקה וירדן, לביתן אחר, 11, בשכנות למדינות דרום אמריקה, הרפובליקה הדומיניקנית והאיי הבהאמה. ההעברה נעשתה לבקשת המארגנים, בשל שיקולים כלכליים הקשורים לשטח.

במרכז הביתן הוצבה תיבת נח עשויה זכוכית של חיות. בשל קשיי תקציב, לא שונתה השנה תפאורת הביתן, המוצגת זו השנה השלישית ברצי־פות. השינוי יתבצע כנראה ביריד הבא.

1,500 בערב ישראלי

מנכ"ל משרד התיירות, רפאל פרבר, העומד בראש משלחת ישראל ליריד דיווח אתמול לירוש־לים כי יותר מ־1,500 נציגי תיירות השתתפו בערב מיוחד שאירגנה ישראל. אחד מרגעי השיא ביריד היה, לדבריו, כאשר להקת הריקודים מירדן הפסיקה את הופעתה והזמינה לבימה לריקוד משותף את להקת הפולקלור מישראל.

שיתוף פעולה היה גם עם משלחת יוון. שר התיירות היווני, נמיקוס קולאס, העושה בברלין, הו־דיע לפרבר כי הוא מקבל את הזמנתו של שר התיירות אברהם שריר לבוא לביקור ארצה.

עוד סוכם בין המנכ"לים כי אוניית נוסעים שהפלגתה נתרמה על־ידי איל הספנות היווני אנדריאס פוטמיטס תפליג במבצע מכירות משותף לגורמי התיירות של שתי המדינות. האונייה המפוארת תפליג לאורך חופי הים התיכון ותעגון באתונה ובנמל בישראל, כשעל סיפונה אנשי תיירות ועיתונאים משתי המדינות.

אשה: איבדתי עובר בגלל טיפול רשלני בפריחת עור

קופ"ח הכללית: אין קשר בין הפריחה על הפנים לבין מחלה התוקפת איברים פנימיים, שהופיעה מאוחר יותר

(ע). קופת־חולים של ההסתדרות הכללית תשלם 23 אלף ש"ח פיצויי נזיקין לאשה הטוענת שאיבדה את עוברה מחמת רשלנות באבחנה רפואית.

שופט בית־משפט המחוזי בחיפה, דוד קציר, נתן אתמול תוקף של פסק־דין להסכם פשרה בתביעתה של אשה בת 36, תושבת חדרה. התובעת טענה כי בשנת 1979 פנתה לרופאת קופ"ח מחמת פריחה על פניה. לאחר שהטיפול השגרתי שקיבלה ברפואה לא עזר לה, הופנתה התובעת לרופאת עור, שם נקבע לה טיפול אחר.

"בשביל שטות כזו..."

כאשר גם הטיפול הזה לא הביא לשיפור במצבה, פירטה הרופאה – לטענת התובעת – להפנות אותה לטיפול בבית־חולים, בטענה כי "בשביל שטות כזו לא שולחים לבית־חולים".

התובעת טענה, כי פנתה לרופא אחר, שקבע כי היא סובלת ממחלת עור אחרת מזו שאובחנה בקופ"ח. האשה טענה, כי רופאי קופ"ח לא הזהירו אותה שעליה להימנע מלהרות, ובעקבות מחלתה לקתה בסיבוכים בכליות ובבצקת קשה ברגליים.

האשה הרתה וכעבור שנה לאחר מכן הופסק ההריון בשל מות העובר. לטענת התובעת, אילו היו מאבחנים את מחלת העור נכונה ובזמן, ניתן היה לטפל בה ללא קושי, בלי לגרום לה לסיבוכים ולאובדן העובר. העוד אבחנה נכונה, טענה האשה, היתה במקרה זה מלווה ברשלנות רפואית.

בכתב הגנה שהוגש לבית־המשפט טענה קופ"ח, כי אין קשר בין הפריחה שממנה סבלה האשה על הפנים, לבין הופעתה המאוחרת יותר של מחלה אחרת, פנימית, התוקפת איברים פנימיים בגוף.

מימצאי מחקר שערך צוות רופאים ופסיכולוגים בחיפה:

בנות (תינוקות) מעדיפות למצוץ אצבע; הבנים – בקבוק

מאת יורם טל
סופר "הארץ" בחיפה

80% מכלל התינוקות בגיל 6 חודשים עד 4 שנים, נרדמים תוך מציצת בקבוק, מוצץ או אצבע. כאשר בנים יותר מבנות מעדיפים בקבוק ואילו הבנות – את האצבע. אלה הם מקצת הממצאים שהתקבלו במחקר שערך צוות רופאים ופסיכולוגים במרכז להתפתחות הילד ע"ש הנה ווישי בביה"ח רוטשילד בחיפה, בשיתוף עם חוקרים מבית־הספר להרפואה באוניברסיטת חיפה המעבדה לחקר השינה בטכניון.

המחקר בדק את דפוסי ההירדמות והשינה באוכלוסיית הילדים בגילאי 6 חודשים עד 4 שנים. לצורך המחקר נסקרו 740 ילדים אשר ביקרו בתחנות לבריאות המשפחה בחיפה וסביבתה. מהעבודה עולה, כי כ־30% מהילדים בגילים אלה מתעוררים בקביעות בלילות. נמצא קשר בין הקושי להירדם לבין מספר ההתעוררויות בלילה. כמו כן התגלה, כי 60% מכלל התינוקות הנרדמים במיטות הוריהם, מתעוררים בלילה, לעומת 34% המתעוררים בלילות מקרב התינוקות שנרדמים כרגיל, אחרי לעזרתם במיטותיהם.

צוות המחקר נמצא כעת בשלב של בדיקת מדדים פסיכולוגיים של השינה ואיפיונים אחרים של "ילדים מתעוררים", לעומת אחרים, על־מנת לקבוע בודאות מה הם הגורמים להפרעות בשינה אצל תינוקות.

מביה"ח "רוטשילד" נמסר, כי כבר נעשות פעולות הדרכה בקרב ההורים ובקהילות המטפלים.

שר המשטרה, חיים בר־לב, קיבל אתמול כובע חרש – הפעם, לא רשמי, כי אם פולקלורי – בפתיחת תערוכת הפולקלור מארצות הבלקן, במרכז לתרבות עמים לנוער, בחסות משרד החינוך והתרבות. התערוכה מציגה את תולדות יהודי הבלקן – יוגוסלוויה (מולדתו של בר־לב), בולגריה ויוון. את הכובע העממי היוגוסלאווי קיבל שר המשטרה מאחד המקימים של להקת מועדון הקשישים בי־פו. (צילום: רוני נעמן)

"ועדת אגוז" המליצה שוב: ביה"ח הדסה ב"ים – מרכז להשתלות כבד

מאת עדנה אריאור
סופרת "הארץ"

"ועדת אגוז", שהוקמה כדי לבחון את הערכות בתי־החולים לביצוע השתלות כבד, חזרה והמליצה, לפני שבוע, בפני שרת הבריאות, להכריז על בית־החולים הדסה בירושלים כמרכז השתלות כבד.

הוועדה, שמונתה לפני שנתיים לבדיקת הערכות המרכזים הרפואיים, נתבקשה על־ידי הנהלת משרד הבריאות לחזור ולבדוק את היערכות בתי־החולים, לאור העובדה כי בית־החולים רמב"ם, שהוכרז לפני כשנה חוצי כמרכז להשתלות כבד, לא ביצע כל השתלת כבד זה יותר משנה. בה בשעה שבית־החו־לים הדסה ובילינסון הכשירו עצמם בשנה שעברה, בציוד ובהכשרת רו־פאים, לביצוע השתלות. שני המרכזים הרפואיים פנו למשרד הבריאות בבקשה לאפשר להם ביצוע השתלות.

"ועדת אגוז" קבעה עוד ביוני 1986, כי בולטים היתרונות של בית־החולים הדסה בקיום תשתית נאותה של שירות השתלות המעו־כות הגילות אליו, כולל צוותים ומומחים למחלות זיהומיות, קיום יחידה נפרדת, לרבות שני מומחים למחלות כבד, שזה כל עיסוקם. השתלמות כירורגים בבידים

מאידך גיסא, קבעו חברי הוועדה כי על בית־החולים להשקיע בהשתלמות כירורגים בבידים, רד־פאים מרדימים ומאשפשים, השתל־מות שניתן להשיגה בתוך זמן קצר.

לגבי בית־החולים בילינסון נקבע, כי הדרך להשגת התשתית הא־פטימלית יותר ארוכה, בעיקר בגלל העדר מענה לדרישות הספציפיות בתחומי הכירורגיה, הרדמה והמומ־חים למחלות כבד.

לגבי בית־החולים רמב"ם, קבעה הוועדה כי למרות שיש שם ראש צוות מיומן וצוות בכיר של כירור־גים, מרדימים ומאששים, חסרה לבית־החולים בעיקר התשתית של שירות להשתלות איברים מנפטרים, ודרושה הכשרה (או גיוס כוח־אדם מיומן) למחלות כבד ומחלות זיהומיות.

למרות המלצת הוועדה, החליט שר הבריאות דאז, מרדכי גור, להכריז על המרכז הרפואי רמב"ם כמרכז השתלות כבד.

גורמים המקורבים לוועדה אמרו "להארץ", כי יש חשש שלמרות המלצה החוזרת של הוועדה, להכריז על הדסה כמרכז השתלות, תקבל שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, שוב החלטה פוליטית ותכריז על בילינסון כמרכז השת־לות, כדי לחזק את תדמיתה של קופת־חולים הכללית.

ראש עיריית קריית־אתא, יעקב בר־דניאל:

תושבי קריית־אתא חשופים ל־120 חומרים רעילים המיוצרים באזור

מאת יורם טל
סופר "הארץ" בחיפה

תושבי קריית־אתא חשופים לכ־120 חומרים רעילים המיוצרים במפעלים באזור, כאשר גז הכישל, המאוחסן בחוות מיכלי הגז בה אירעה הדליקה לפני כחודש וחצי, הוא רק אחד מהם – טען אתמול ראש עיריית קריית־אתא, יעקב בר־דניאל, במסיבת עיתונאים בחיפה.

בר־דניאל אמר, כי חלק מה־חומרים המסוכנים יכולים להתפשט, בתנאי רוח מסויימים, לרדיוס המקיף למעשה את כל קריות המפרץ, ואפילו להגיע לחיפה, ולא ידוע על הערכות של ממש מצד הרשויות להתמודד עם בעיה זו.

עוד טען ראש עיריית קריית־אתא, כי למרות הסכנה הנשקפת ממפעלים מסוכנים, אין לרשויות המקומיות כל יכולת לאכוף עליהם נקיטת אמצעי בטיחות ומיגון מתאי־מים, וכי החוק היהודי שבר יכולות הרשויות לעשות שימוש בהקשר זה, הוא חוק רישוי עסקים, שאינו מספיק.

תרגיל התגוננות אזרחי

לקווים שהופקו מהאירוע בחוות מיכלי הגז, ימשו, בתרגיל, הת־מחדו אזרחי שיתקיים בשבוע הבא (15–17 במרס) בקריית־אתא. בתר־גיל, שיערך על־ידי הג"א, פס"ח, מל"ח וגורמים נוספים, יתוקף לתושבים מסיבות אב"כ, כאשר לכל תושב תותאם מסיכה אישית להתגוננות מפני גזים.

ראש עיריית קריית־אתא טען עוד במסיבת העיתונאים, כי משרד השיכון מעכב, מסיבות תקציביות, פינויין של 27 משפחות המתגוררות בסמוך מאוד לחוות מיכלי הגז, וזאת למרות שכל הגורמים הכירו בסכנה הנשקפת למשפחות אלה מהמשך מגוריהן במקום.

בר־דניאל הוסיף, כי מהאירוע בחוות מיכלי הגז התברר, כי עיריית קריית־אתא מסוגלת, באמצעים הע־ומדים לרשותה, לפנות במקרה של אסון המוני רק 600 תושבים מכלל כ־40 אלף תושבי העיר.

ערך את העמוד: חיים טל

44 תיירים מארה"ב נפצעו כשאוטובוס החליק בכפר עזה

היו בדרכם למצרים ● הרכב התהפך ● 2 פצועים קשה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

אוטובוס שהסיע תיירים מארה"ב, בדרכם למצרים החליק והתהפך אתמול באיזור כפר עזה. כתוצאה מכך נפצעו 44 תיירים, שניים מהם קשה. עוד תריסר נוסעים שהיו באו־טובוס יצאו בשריטות קלות בלבד.

על נסיבות התאונה מסר אתמול ראש לשכת התנועה של מרחב הנגב, האוטובוס, שיצא בשעת הבוקר לכיוון רפיח, במטרה לעבור את הגבול למצרים, החליק והתהפך בשעה 8.35 וכתוצאה מההתהפכות נפצעו 44 מנוסעי האוטובוס.

למקום הגיעו כוחות גדולים של משטרה וניידות של מד"א, שהחלו בפינוי הפצועים לבית החולים בר־זילי באשקלון. דוברת בית החולים אילנה זיו, מסרה כי בית החולים בר־זילי נערך תוך דקות ספורות. לבית החולים הגיעו 44 פצועים, מהם שתי נשים במצב קשה. רוב הפצועים קיבלו טיפול ושוחררו. התיירים ביטלו את נסיעתם למצרים. המש־טרה חוקרת את נסיבות התאונה.

קמה זעקה גדולה

(ע). על מה שהתרחש באוטובוס, סיפר התייר ריק פארלי מדנבאר ממדינת וירג'יניה בארה"ב: "הגענו בקבוצה מאורגנת לסיור מטעם המרכז ללימודי התנ"ך שבוירג'יניה המערבית. לאחר סיור בגליל תוכנן לנו ביקור בעתיקות מצרים. אתמול בבוקר בשעה 4.15 ממבריה, באו־טובוס של חברת תיירות מירושלים המזרחית. היה גשם עז ולפתע התהפך האוטובוס ופרצה זעקה גדולה בקרב הנוסעים. מכוניות שעברו בכביש הגישו עזרה ראשונה והזעיקו את המשטרה".

התאונה ארעה סמוך לשעה 8 בבוקר, ולמקום הגיעו אמבולנסים מכל הישובים במרחב הדרום, מאש־דוד בצפון עד אופקים שבנגב. הפצועים הובאו למרכז הרפואי ע"ש י. ברזילי באשקלון, כאשר חלק מהם קיבלו קודם לכן טיפול בקיבוץ מפלסים.

אנשי ענף התנועה של משטרת מרחב לכיש הגיעו למקום התאונה ופתחו בחקירה ומסבט ראשון נראה כי לא היתה כל תקלה ברכב וכנראה מדובר בתחלקה בכביש רטוב בע־קומה חדה דרומית מקיבוץ מפלסים בכביש סעד וכנראה שהנהג איבד את השליטה על ההגה.

החקירה נמשכת.

16 מטיילים נפצעו בהתנגש אוטובוסים בצפון רמת הגולן

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

16 מטיילים נפצעו אתמול אחר הצהריים פצעים קלים בהתנגשות בין שני אוטובוסים בסמוך לגשר סער שבצפון רמת הגולן. 15 מהפצועים שלחו לבתיהם לאחר שקיבלו טיפול רפואי בחדר המיון בבית בבית מד"א בקריית שמונה. פצוע נוסף הועבר לבית החולים בצפת.

איגוד הרבנים המתקדמים (הרפורמים) במכתב לשמיר:

"מדיניות ההכאות – חריגה מערכי המוסר של היהדות"

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ"

מועצת המנהלים של איגוד הרבנים המתקדמים (הרפורמים) שי־גרה אתמול מכתב לראש הממשלה יצחק שמיר, שבו מוגדרת בין היתר "מדיניות ההכאות המכוונות שעליה הורה שר הביטחון רבין – חריגה מערכי המוסר של היהדות".

המועצה, נאמר במכתב, "מגנה שימוש באלימות על־ידי כל הצד־דים המעורבים במהומות בגדה המערבית וברצועת עזה, וקוראת לכל עם ישראל להתמיד בתמיכה איתנה במדינת ישראל."

כמו כן, מביעים מנהיגי איגוד הרבנים המתקדמים, את דאגתם בשל הפגיעות בחיילי צה"ל ובאזר־חים ישראלים על־ידי פלשתינאים. הצהרת מועצת המנהלים, התומה על־ידי נשיא איגוד הרבנים ה־מתקדמים, הרב יוג'ין ליפמן ו־500 מ־1,500 הרבנים הרפורמים ב־ארה"ב.

איגוד הרבנים המתקדמים מקיים בימים אלה את ועידתו ה־99 ביר־ושלים, בהשתתפותם של למעלה מ־350 חברי האיגוד. זה האיגוד המקצועי של הרבנים הרפורמים בצ־פון אמריקה ומונה 1,500 חברים, המשרתים, לדבריה, 1.2 מיליון יהו־דים רפורמים בארה"ב ובקנדה.

צו על תנאי בקשר לגיור רפורמי: מדוע לא יירשמו בני הזוג אורן, מקיבוץ גבולות שבנגב, כיהודים

(ע). בג"ץ הוציא אתמול צו על תנאי, המורה לשר הפנים ולראש מינהל האוכלוסין לנמק תוך 45 יום, מדוע לא יירשמו בני־הזוג גבריאל ואליסיה אורן מקיבוץ גבולות שבנגב, כיהודים, במרשם האוכלוסין ובתעודות הזהות שלהם.

בני הזוג אורן עלו לישראל ב־1986. הבעל, גבריאל, הוא יהודי מלידה. אשתו, אליסיה, התגיירה בבית־דין רבני "עמנואל" בבואנוס איירס לפני התנתם באוגוסט 1984. בארגנטינה נולד לשניים ילד, שהוא היום בן שנתיים וחצי.

פרקליטם של בני־הזוג, עו"ד ארנולד שפר, אמר בעתירה, כי מאז ספטמבר 1987 מבקשים בני הזוג תעודות זהות. הבעל קיבל את תעודת הזהות שלו, אך את האשה מסרב משרד הפנים לרשום כיהודיה על־פי חוק השבות, משום שאינו מכיר בגיור הרפורמי שעברה.

פקיד מרשם האוכלוסין בבאר־שבע אמר לאליסיה אורן, כי עליה לאשר את תעודת הגיור שלה בבית־דין רבני בארץ. בני הזוג אינם מו־כנים לפנות לבית־דין רבני, שיאלץ את האישה לעבור תהליך גיור מחדש. הם אומרים בעתירה, כי דרישת משרד הפנים היא בלתי חוקית וסותרת את הדין.

משרד הפנים השיב לשניים בסוף החודש שעבר, כי הוא מוכן להנפיק לאישה תעודת זהות, אך סעיף הלאום בה יישאר ריק.

אתה יכול להמשיך לקרוא לנו פוגל

אם זה יותר נוח לך. כי באמת מלבד השם וכמה שינויים המתבקשים מהתנופה המורצת שלנו, העסקים כרגיל. אנחנו (דוד וצביה פוגל, צבי לוין ונמרוד בורוש) שותפים להצלחה כבר זמן רב. אתה יכול להמשיך לקרוא לנו פוגל, אנחנו קוראים לעצמנו מהיום:

פוגל לוין בורוש

פרסום, קידום מכירות ויחסי ציבור בע"מ.

המשכים מעמוד 1

בחירות

(סוף מעמוד 1)

בכוונת מפלגת העבודה להגיש את הצעת החוק לפיזור הכנסת ביום שני בעוד שבועיים, ה־21 במאי, יו־מיים לפני חזרתו של שמיר מביקורו בארצות הברית.

בצמרת מפלגת העבודה הודגש אתמול כי שמיר עתיד לסיים את סידרת פגישותיו הממלכתיות בוושינגטון ב־18 במאי, והוא נשאר לביקור פרטי בארצות הברית עוד מספר ימים, על כן אין מדובר בביטול העדרות רשמית של שמיר, אלה העדרות פרטית בלבד.

ההתייעצות של צמרת מפלגת העבודה התקיימה אתמול בצהריים בחדרו של יו"ר סיעת המערך ח"כ רפי אדרי, במסגרת הפגישה השנייה של "ועדת ההיגוי" של המפלגה שהוקמה באחרונה ליד מטה הב־חירות. בפגישה השתתפו מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, מזכ"ל המפלגה ח"כ עוזי ברעם, המשמש כיו"ר מטה הבחירות, שני עוזריו ניסים זווילי והאחראי על ההסברה, אברהם שוחט והאחראי על האירגון, וכן רפי אדרי, ח"כ מיכה חריש, יו"ר הסוכנות שמחה דיניץ, ומזכ"ל נעמ"ת מאשה לובלסקי. שר הביטחון יצחק רבין היה אמור להשתתף אך לא הגיע לפגישה.

בפגישה סוכם כי הגימוש מב־חינתה של מפלגת העבודה לפעול להקדמת הבחירות, יהיה תשובתו השלילית של שמיר להצעתו של שולץ. פרס אמר בפגישה כי לא יהיה כל צורך להמתין לחזרתו של שמיר לארץ כדי לשמוע ממנו על השיחות.

תחקירים בעקבות תקיפת האוטובוס

(סוף מעמוד 1)

הקצינים נקלעים לפעילות מרור בתל־אביב, הוא היה רוצה שהם יוכלו להיות מעורבים בסיכולה.

בתחילתו לפרשת חטיפת מכונית "דנו" על ידי המחבלים, אמר אתמול קצין בכיר כי אין הוא מוכן לקבל את התנהגותם של הקצינים שנטשו את רכבם, ואת העובדה שהיו בלי נשק. "אני מעריך קצין מת על אורח מת," אמר הקצין.

אדם בורע בצד הכביש

מתחקיר פעולות חמשת הקצינים מתברר כי המכונית שבה נסעו חלפה על פני המחבלים, והנהג הב־חין באדם השוכב כורע בצד הכביש. הקצין שנהג ברכב עצר את המכונית ונסע לאחור.

כשהגיע לקירבת האדם הכורע, יצא מהמכונית והחל להתקדם לעברו. המחבל ירה לעברו. למולו של הקצין היה לרגע מעצור בדובהו של המחבל, והקצין הצליח לברוח. ארבעת הקצינים האחרים ששמעו את היריות עזבו את הרכב. בהשאירם את מפתח המכונית תקוע בתוך מתג המנוע.

פקודות מטכ"ל אינן מחייבות נשיאת נשק מחוץ לבסיסי צה"ל בתחומי ישראל. בפקודות נאמר כי מפקד מדרגת אלוף משנה רשאי להורות למפקודיו לשאת נשק באזורים מסויימים. ייתכן שבחלק מלקחי האירועים שלשום ישונו הוראות נשיאת הנשק בתחום הקו הירוק.

איתן רבין, מוסר "הארץ", מוסר: הקצינים אשר הפקידו את רכבם ברוח לגבעות והגיעו בכוחות עצמם למקום בו קיבלו טרמפ. אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי תיחקר את הקצין בדרגת רב סרן.

קצינים בכירים בפיקוד הדרום שיבחו אתמול את החלטה להעמיד לדין את הקצינים ואת העונש שהוטל עליהם. קצין בכיר אמר: "זה בושה לצה"ל שארבעה קצינים בוד־חים בפני מחבלים. אני אמנם מבין את מצבם כי בלי נשק אין מה לעשות אך לברוח זה מביש".

ההחלטה להעמיד לדין את הקצי־נים, ולשפוט אותם על ידי בית הספר לקצינים באה בעצה אחת עם מפקד חילות השדה באלוף אמי־שגיא. הקצינים שוקלים לערער על העונש.

שאלות נוקבות

ארז צידינוב, כתב עת"מ, מוסר: בעקבות האירוע המחבלי בצומת עודשר בנגב ביום ב', התעוררו כמה שאלות: מה קרה במוקדים המשטרה בצומת ירוחם־די־מונה? כיצד אירע שניידות משטרה דלקה לאורך 13 ק"מ אחרי הרכב בו המחבלים ולא הצליחה לפגוע בהם? מה קרה מרגע עצירת רכב המחבלים ועד להשתלטות המחבלים על האוטובוס שנחטף. מתחקיר מפורט שערכו המשטרה וכוחות הביטחון מצטיירת התמונה הבאה:

בין 06.30 ל־06.40 השתלטו המחבלים על מכונית רנו הצבאית סמוך לכלא נפחא, על כביש מצפה רמון־באר שבע. קציני מטה מרחב הנגב בבאר שבע קיבלו התרעה על המתרחש רק כעבור 40 דקות. בין השעה 07.15 ל־07.20, במשטרת די־מונה התקבלה התרעה 5 דקות לפני כן.

צוות ובו שלושה שוטרים ממש־טרת דימונה עלה על טרנזיט משטרתית והגיע לצומת דימונה־יר־וחם שעל כביש דימונה באר־שבע בשעה 07.30 בקירוב. צוות השוט־רים בפיקוד קצין בדרגת פקד התחיל בהתארגנות להקמת המחסום לכיוון ירוחם, כשהמכונית הצבאית התקרבה ומתוכה החלו המחבלים לפתוח בירי אל עבר השוטרים. המחסום לא הושלם עדיין.

שלושת השוטרים ניצבו עם תת מקלעים עוזי מול תת־מקלע קרל גוסטב אחד ושני תת־מקלעים קאלצ'ניקוב של המחבלים. ברשות המחבלים היו גם רימוני יד. השוטרים ירו לעבר המכונית הצב־איית ופגעו בה כמה פגיעות. בין השאר גם בשמשת הרכב הקדמית. המחבלים כמעט איבדו שליטה, אך הגיעו לצומת ופנו לכיוון באר־שבע.

השוטרים עלו על הטרנזיט והחלו לדלוק אחריה בניסיון להוריד את רכב המחבלים מהכביש. כל אותה עת ירו המחבלים לעבר השוטרים שלקו אחריהם והטילו לעברם רי־מונים, וגם ירו לעבר מכוניות שנעו על הציר מהכיוון הנגדי.

המירדף נמשך לאורך כ־15 ק"מ שבין צומת דימונה ירוחם לבין צומת עודשר. בסופו של דבר הצ־ליחו השוטרים לפגוע באחד מגלגלי הרכב תוך כדי חילופי האש. רכב המחבלים נעצר כתוצאה מנקר בגלגל, קרוב לצומת עודשר.

השוטרים חששו לפגוע בנשים

בשלב זה החל קצב האירועים להתגלגל במהירות רבה עוד יותר. המחבלים זינקו מהרכב כשהם יורים מכל כלי הנשק שברשותם לכל הכיוונים. השוטרים עצרו אחריהם במרחק של כ־20 מטר. באותם רגעים ממש הגיע רכב מסחרי אשר הצליח לחלוף על פני המחבלים. מיד לאחריו הגיעה המשאית והמחב־לים ירו והטילו רימונים לעברה.

השוטרים ניסו לירות ירי מכוון לעבר המחבלים, תוך כדי תפיסת מחסה. דלתות אוטובוס שנעצר אחרי המשאית נפתחו, ועשרות נשים שהיו בו החלו לנוס לכל עבר. ברור שבמצב כזה כמעט ולא ניתן היה לירות לעבר המחבלים מחשש פן ייפגעו הנמלטות מהאוטובוס. תוך שניות זינקו המחבלים אל האו־טובוס ולכדו בתוכו את הנוסעים שנותרו בו.

דקות אחדות לאחר השתלטות המחבלים על האוטובוס הגיעו לקירבת מקום כוחות משטרה גדו־לים בפיקודו של מפקד מרחב הנגב, ניצב משנה חיים בראזין, שהחל מיד במשא ומתן עם המחבלים ובמעשה זה נפסקו היריות, שהחות להגעת כו־חות הביטחון הנוספים לאזור.

גורמים במחוזיים בוחנים מהיכן הגיעו המחבלים לישראל, ומי סייע בידם לעשות את כל הדרך מקהיר או מאל־עריש לאזור הר־חורשה בנגב. כן בודקים מדוע כוחות צה"ל, המפטרלים באזור הר חורשה וה־חריף לא עלו על עקבות המחבלים, ומדוע לא היתה התרעה אלקט־רונית.

סופר "הארץ" לעניינים ערביים, מוסר: ערפאת אמר אתמול לאחר הפיגוע, בירוס כי לא תהיה ברירה לישראל אלא לקבלו כמנהיג וכר־אש ממשלה פלשתינית מוכרת במישור הבינלאומי. עוד אמר כי מי שמתעלם מאש"ף צריך לדעת שהוא מפסיד. חבר הוועדה המרכזית של 'פתח', סלים אל־זענון אמר כי הוועדה בראשות ערפאת החליטה לנקוט את כל הצעדים כדי להכשיל את היוזמה האמריקאית.

בשטחים

(סוף מעמוד 1)

כ"יום החלל הפלש־תיני", והתושבים נקראו לקיים שביתה כללית ולצאת לרחובות כדי "להביע את זעמם נגד הציונים".

תהלוכות מחאה של מאות נשים פלשתיניות התקיימו אתמול בעשרות רבות של ישובים ערביים בגדה המערבית וברצועת עזה. ההפגנות – רובן כבולן שקטות – נועדו לציין את "יום האישה הפלש־תינית", במקביל ליום האישה הבינ־לאומי. במקומות רבים, בכללם כפרים קטנים ונידחים, יצאו נשים לרחובות כשבידיהן דגלי פלשתין וכרזות בעלות תוכן לאומי, וקראו סיסמאות נגד ה"כיבוש הישראלי", נגד תוכנית שולץ ובזכות הקמתה של מדינה פלשתינית בהנהגת אש"ף. הפגנות אלה התקיימו בתיאום לקריאת ה"הנהגה הלאומית המאוחדת של ההתקוממות בשט־חים". ביישובים שאינם שוכנים על כבישים ראשיים, נמנעו כוחות צה"ל מעימות עם הנשים המפגינות, אך במקומות אחרים פיזרו אותן בגז מדמיע ובכדורי גומי, בשל החשש לחסימת כבישים.

ברמאללה התקיימה הפגנה מאור־גנת, שאליה הוזמנו עיתונאים ישר־אלים וזרים. כ־300 נשים צעדו ברחובות במשך כחצי שעה, עד כיכר ה"שעון". הנשים נשאו בידיהן כרזות ודגלי פלשתין, אך לא נקטו מעשי אלימות. כשהגיעו לכיכר המרכזית, השליכו עליהן חיילי צה"ל רימוני גז מדמיע. כשהאווירה התלהטה, ועל החיילים נזרקו אבנים מכמה כיוונים, הם החלו יורים כדורי גומי על הנשים המפגינות. אחר־כך ניהלו עימותי פנים־אל־פנים עם קבוצות קטנות של נשים, שבמהלכם השתמש נגדן באמצעי חריש: תרסיסי גז מדמיע קטנים. עם זאת, נמנעו החיילים בקפדנות מהכאת הנשים במהלך פיזור ההפגנה.

תהלוכות והפגנות התקיימו אתמול בעשרות כפרים, עיירות ומ־חנות פליטים, וכן בערים שכם, ג'נין, טול־כרם וקלקיליה.

מקורות ערביים דיווחו אתמול, כי שלשום נהרג תושב מחנה הפליטים עסכר שליד שכם מהרעלת גז מדמיע, במהלך פיזור הפגנה גדולה במחנה. מקורות פלשתיניים מסרו, כי צלאח אדיין אל נקיב (35) התמוטט שלשום, בעת פיזור הפגנה גדולה שיצאה ממחנות הפליטים עסכר הישן והחדש, אל מחנה הפלי־טים הסמוך בלאטה. לטענת תושבים, נפגע האיש בהרעלת גז מדמיע. הוא פונה לבית־החולים "התאחדות הנשים" בשכם, ושם נקבע מותו.

פקודת החברות (נוסח חדש)

הודעה על קבלת החלטה מיוחדת לפי סעיפים 25 ו־26 לפקודת החברות של (נוסח חדש), התשמ"ג – 1983

של

אי.בי.אם. אינטרנשנל ניום אנד אינפורמיישן סרויסס בע"מ

ח.פ. 51־126149־7

החברה מתכבדת בזאת למסור הודעה כי ביום 8 במרץ 1988 באסיפה כללית שלא מן המניין התקבלה ההחלטה הבאה, בדבר שינוי הוראות תזכיר החברה כהחלטה מיוחדת.

1. החלטה מיוחדת

לתקן את תזכיר ההתאגדות כדלקמן:
לתקן את שלשת השורות הראשונות בפיסקה כאמור להלן:
פיסקה 2 (וו): להחליף את שלושת השורות הראשונות בפיסקה כאמור להלן:
"לנהל עסק של איסוף אינפורמציה מעותונאים וצלמים וכן מבורסות לניירות ערך ולסחורות וכן משווקים בהם מתבצע מסחר מעל לדלפק וכן כו'..."
פיסקה 2 (ווו): תוחלף באמור להלן:
"לנהל עסק של הפצת אינפורמציה כשירות לענף החדשות וכן לקהילית העסקים ולקהילית הכלכלית בכל רחבי העולם".
פיסקה 2 (זז) – תושמט בשלמות.
פיסקה 2 (זזז) – תושמט בשלמות.
פיסקה 2 (ססס) – תושמט בשלמות.
(תורגם מן המקור באנגלית)

8 במרץ 1988

מיכאל פוקס, עו"ד
יו"ר האסיפה

صكدا من الاهل

صكذا عن الأرض

חדשות הכלכלה

החל מהשבוע ניתן לשלם ישירות למחשב מס הכנסה

מאת דן מגיד

מינהל הכנסות המדינה מאפשר תשלום מס באמצעות רשת המייצגים (רואי חשבון, יועצי מס ואחרים), הקשורים באמצעות מסופים למחשב המינהל. עם הפעלת המסופים הנמצאים אצל המייצגים, יכולים נישומים להתקשר אל מחשב המינהל, לתת הוראת תשלום בצורת חיוב חשבון הלקוח בבנק, וכן הוראה ל"תשלום דחוי" בתאריך שבתנאים לנישום.

בהודעה על החידוש בגביית מסים, מודגש כי הוראות לחיוב החשבון של הנישום יועברו אך ורק על פי הוראות המייצג. חובת של הנישום שנוצרו במערכת יטופלו בדרך הרגילה, כלומר יישלחו התראות ויינקטו עיקולים בהתאם לנוהלים הקיימים.

רשת המייצגים של אגפי מס-הכנסה ומע"מ הוקמה לפני כשנה וחצי וכעת קשורים אליה כ-200 רואי חשבון, יועצי מס וגופים מוסדיים המייצגים קבוצות גדולות של נישומים. במערכת זו ניתן לדווח לשלטונות המס על תביעה להחזר מע"מ או דוחות אחרים שאינם קשורים בתשלום, במס הכנסה או בניכויים.

דירקטוריון "דובק" ינסה מחר לקבוע שיטת האסיפה הכללית

יחליט על ניהול האסיפה ומניעת כניסתם של עובדים

מאת יונתן שרמן

דירקטוריון "דובק" יתכנס מחר בניסיון להסדיר את הכללים לקיום האסיפה הכללית של בעלי המניות ביום א'. יצחק ברמן, שפרש מתפקידו כיו"ר הדירקטוריון, הודיע כי אין בכוונתו לנהל את האסיפה הכללית, אבל ייתכן שיסכים לנהלה, אם כל חברי הדירקטוריון יתמכו בהצעה.

נראה כי קבוצת שנור-פוליקנסקי תציע מועמד משלה לניהול האסיפה הכללית וקבוצת גהל תציע מועמד נגדי וההכרעה תפול על פי הצבעתו של ברמן. אם יימנע, יצטרך הדירקטוריון להצביע על מועמד המוסכם על לפחות 5 חברי דירקטוריון.

הדירקטוריון ידון גם בשאלת מניעת כניסת מאות העובדים לאולם ושיבוש האסיפה הכללית. ביום א' מנעו העובדים את קיום האסיפה בעצם נוכחותם, לאחר של"8 המאבטחים ניתנה הוראה לאפשר לכל אדם הנושא תעודת עובד "דובק" להכנס לבניין, עוד לפני שהיו"ר, יצחק ברמן, הגיע למקום.

אם האסיפה הכללית תשובש, צפוי שבעלי המניות מקבוצת שנור ופוליקנסקי ומושביץ יגלות, יפנו לבית המשפט בבקשה לאכוף את זכויותיהם כבעלי מניות.

הטיסות לאירופה מתייקרות מאפריל ב־10% לעומת '87

מאת זוהר בלומנקרנץ

מחירי הטיסות הסדירות לאירופה, תייקרו מ־1 באפריל ב־10% לעומת השנה שעברה, באישור מינהל התעופה. כן איפשר המינהל להעלות ב־25 דולר את מחירי הטיסה לאירופה, נוסף ליקור בשיעור 10%, בין 1 ביולי ל־14 באוגוסט.

חברות התעופה הסדירות האירופיות ביקשו שהיקור יהיה בשיעור 12% אך בקשה זו לא אושרה.

על פי המחירונים החדשים של חברות התעופה, שיהיו טעונים עידכון בהתאם להעלאה שאושרה, יונהגו שלוש רמות תעריפים בהתאם לתקופות השנה: בין 1 באפריל ל־17 ביוני ובין 1 לאוקטובר ל־31 באוקטובר יהיו מחירי כרטיסי הטיסה הקבוצתיים המוגבלים לחודש — 475 דולר ללונדון, במקום 425 דולר; 457 דולר לאמסטרדאם, בריסל, פרנקפורט, ופאריס, במקום 409 דולר; 400 דולר לרומא במקום 355 דולר; ו־440 דולר לציריך במקום 392 דולר. בין 18 ביוני ל־30 ביוני ובין 15 באוגוסט ל־30 בספטמבר: 518 דולר ללונדון; 487 דולר לאמסטרדאם, בריסל, פרנקפורט ופאריס; 421 דולר לרומא ו־476 דולר לציריך. בין 1 ביולי ל־14 באוגוסט: 544 דולר ללונדון; 513 דולר לאמסטרדאם, בריסל, פרנקפורט, ופאריס; 447 דולר לרומא ו־502 דולר לציריך.

שביתת נתבים באשדוד מעכבת פריקת דגים ובשר לחג הפסח

מאת אבי גנאור

שביתת נתבים שפרצה אתמול במספנת בנמל אשדוד, מעכבת פריקת מטענים ובהם את פריקתה של האנייה "מרייטה" המביאה לפריקתם של יותר מ־3,000 טונות דגים קפואים וחלקי פנים של בשר בקר.

מטעני הדגים והבשר שהובאו על ידי כ־10 יבואנים מקומיים בישראל נרכשו מספקים בארגנטינה, ברזיל. הארגונים היו אמורים לענות על הדרישה המוגברת למוצרים אלה לקראת חג הפסח.

הבנקים: סימנים להאטה כלכלית

נוידרפר: מורגש מיתון מסויים ● יש פחות ביקוש לאשראי ● כלכלני בנק הפועלים: התמתנות בקצב הפעילות במשק במחצית השניה של 1987

משה נוידרפר

מאת אריה לביא

במערכת הבנקאות מורגשים סימנים ראשונים של האטה כלכלית. עדיין הבנקים מתקשים להעריך, אם זו תופעה מקרית או ראשיתה של מגמה חדשה. מכל מקום הם נעשו זהירים יותר מקודם בכל הקשור למתן אשראי.

משה נוידרפר, מנכ"ל בנק ברקליס דיסקונט, אמר אתמול כי בבנק "מורגש מיתון מסויים, הביקוש לאשראי קטן משהיה. לדבריו הסימנים שמתגלים מצביעים על האטה מעבר למה שמתבקש ממה שקרה בשטחים המוחזקים".

המחלקה הכלכלית של בנק הפועלים מעריכה כי האינדיקטורים השונים מצביעים על התמתנות בקצב הגדול של הפעילות במשק, במחצית השניה של 1987. כלכלני הבנק קובעים כי ההתפתחויות בתרשים האחרונים מאופיינות על ידי התגברות אי הוראות הכלכלית לגבי ההתרחשויות בעתיד.

גם בבנק הבינלאומי מודאגים מההתפתחויות במשק בחודשים האחרונים. יו"ר הבנק הבינלאומי יגאל ארנון סבור כי האירועים בשטחים פוגעים במי שעוסקים בסחר עם השטחים וסופם, שיפגעו גם בגורמים שאין להם כל קשר עם כלכלת השטחים.

משרד הפנים מעכב היתרים להעלאת הארנונות ל־200 רשויות מקומיות

מאת צבי זרחיה

משרד הפנים מעכב מתן היתרים להעלאת שיעורי הארנונות ל־200 רשויות מקומיות בשיעור עד 15%, כהמלצת ועדת הכספים.

האוצר ביקש להתיר ל־200 הרשויות להעלות את שיעורי הארנונה כדי למנוע פגיעה בתקציבי הרשויות הללו ולהימנע מסיכון בירוקרטי. ההערכה היא שמשרד הפנים מעכב את מתן ההיתרים כנראה מתוך כוונה ליצור לחץ על האוצר להעלאות את שיעורי הארנונה לרשויות המבוססות. בין הרשויות המבוססות שמשרד הפנים מבקש להתיר להם העלאה של עד 15% נמצאות תל־אביב, חיפה והרצליה. האוצר מוכן לאשר להם להעלות הארנונה בשיעור שבין 6% ל־12% בלבד.

אתמול תבעו ארגוני העצמאיים משר האוצר להסתמך על עמדת מומחי האוצר בלבד ולפזר את הוועדה הבינמשרדית לקביעת שיעורי הארנונה. ועדה זו נתמנתה בשעתו לבדיקת הטענות להעלאת שיעורי הארנונה בשעורים חריגים במיגזור העיסקי, התעשיה, המלונאות, הבנקאות הסוחרים והעצמאים, ומשתתפים בה המשנה למנהל על התקציבים באוצר משה הבא, יו"ר השלטון המקומי דוד תבורי ומנכ"ל משרד הפנים אריה דרעי.

העצמאים טוענים כי המגמה להעלות הארנונות בשעורים גבוהים לרשויות המבוססות עומדת בסתירה לחוק הקפאת המחירים שהתקבל בוועדת הכספים.

הרווח הנקי של ברקליס דיסקונט גדל ב־152%, ל־27.6 מיליון שקל

"המירווחים במערכת בירידה מ־3.2 אחוז בתחילת השנה ל־1.9 אחוז בסופה"

מאת אריה לביא

הרווח הנקי של בנק ברקליס דיסקונט גדל ב־1987 ב־152% והגיע ל־27.6 מיליון שקל (18 מיליון דולר) לעומת 11 מיליון שקל שקל בשנה שעברה — מתברר מהדוחות הכספיים שהציג מנכ"ל הבנק משה נוידרפר.

התשואה על ההון היא מהגבוהות שפירסמו הבנקים עד עתה — 40% לעומת 18.3% ב־1986. ההון העצמי של הבנק גדל ב־87% והגיע ל־94.7 מיליון שקל לעומת 69.1 מיליון שקל ב־1986. ההון מהווה כ־7% מהמאזן והוא מהגבוהים במערכת הבנקאות.

נוידרפר אמר שעיקר הגידול ברווח נבע משיעורי הריבית הגבוהים על המגזר השקלי הלא צמוד. עם זאת אמר כי מירווחי הבנק היו בשנה האחרונה בירידה מתמדת.

נתונים על מירווחי הבנק

מנכ"ל בנק ברקליס דיסקונט מסר נתונים על מירווחי הבנק: 3.2% אחוז ברבעון הראשון של 1987; 2.8% ברבעון השני; 2.4% ברבעון השלישי ועד 1.9% ברבעון האחרון של השנה. שיו"ר הבנק הבינלאומי עו"ד יגאל ארנון סרב למסור נתונים על המירווחים בטענה שאלה "סודות בנקאיים".

ברקליס דיסקונט הפריש לחובות מסופקים 10.3 מיליון שקל לעומת 1.7 מיליון שקל ב־1986. רק 2.8 מיליון שקל מההפרשות הן בגין חובות בעייתיים ספציפיים: כל היתר הם הפרשה כללית בשיעור גבוה בהרבה משדורש המפקח על הבנקים.

הבנק חיל להתמודות בענף היהלומים והוא פעיל במרבית ענפי המשק, חלקו המידבי של אחד הענפים אינו יותר מ־5.8% (בענף המתכת).

מאזן הבנק גדל ב־9.7% והגיע ל־1.36 מיליארד שקל. 30 מתוך 70 סניפי הבנק הם במגזר הערבי. לדברי נוידרפר אין בעיות מיוחדות בסניפי שבמגזר הערבי למעט בעיות קלות באזור הבנקים, שאת שיבן סרב לפרט.

הבורסה תיזום תיקונים להקלה על חברות לרכוש את מניותיהן

מנכ"ל הבורסה קרא לאוצר לגשת ולטפל באופן מיידי במניות הבנקאיות, לקראת מועד פריונן

מאת אריה לביא

הבורסה תיזום בקרוב תיקונים בתקנותיה כדי להקל על חברות הרשומות בה את רכישת מניותיהן, אמר יו"ר מועצת המנהלים של הבורסה חיים שטסל כיום עיון על שוק ניירות הערך.

להערכתו יאמץ דירקטוריון הבורסה בהקדם את שיטת המסחר בשערים משתנים כאחת משיטות המסחר המתאימה ל־30 עד 50 מניות סחירות. הוא הביע תקווה שהדירקטוריון יטפל בהקדם בהצעת מכשירים פיננסים שהם דיים בבורסה.

בהתייחסו להצעת חוק בעניין ייעוץ השקעות אמר שצריך לשקול בזהירות את ההצעה המונעת מהבנקים מלעסוק בנושא. מנכ"ל הבורסה יוסי ניצני קרא לאוצר לטפל באופן מיידי במניות הבנקאיות שבהסדר לקראת מועד פריונן, כך שתמשכנה להיות סחירות בבורסה. הוא הדגיש את הצורך להרחיב את הגופים הפעילים בשוק ניירות הערך כגון משקיעים מוסדיים. התייחס בעיקר לקופות גמל וחברות ביטוח. להערכת מנכ"ל הבורסה שיטת המסחר בשערים משתנים פועלת על פי המצופה, גרמה למסחר תקין והגון בבורסה ותרמה לפיתוח רשת המיחשוב והתקשורת של הבורסה ושל חבריה. הוא קרא לממשלה להחיש פעולתה בתחום מכירת חברות ממשלתיות באמצעות הבורסה ועל ידי כך להרחיב את בסיס שוק ניירות הערך בארץ.

צבן: האוצר חותר למנוע התאמת שכר המינימום

מאת צבי זרחיה

האוצר עומד ליזום תיקון בחוק כדי למנוע את התאמתו מ־1 באפריל של שכר המינימום ל־45% מהשכר הממוצע במשק, כהוראת חוק שכר מינימום — טען אתמול ח"כ יאיר צבן במכתב אל השר נסים.

צבן קרא לשר האוצר להימנע מצעד זה שיפגע קשות במאות אלפי עובדים בשכר נמוך, ויערער את האמון במעשה החקיקה המבורכת של הכנסת. הוא אמר כי חוק שכר המינימום התקבל בכנסת באפריל 87', חרף התנגדות הממשלה ואין להעלות על הדעת כי עתה יעשה האוצר כדי לרוקן מתוכן חקיקה שנעשתה בכנסת בתמיכת רוב מוחלט של חבריה.

הוא הביע תקווה כי חברי הכנסת שתמכו בחוק, ישרדו גם הפעם בתכתיב הממשלה ולא ישלימו עם תיקון החוק לרעה.

"סוויסאייר" ביטלה שלוש טיסות מיוחדות לחג הפסח

מאת זוהר בלומנקרנץ

מוסר "הארץ" לענייני תעופה

חברת התעופה הלאומית של שוויץ — "סוויסאייר", ביטלה שלוש טיסות מיוחדות נוספות שתוכננה לבצע בקו לישראל לרגל תנועת תיירות האביב שהיתה צפויה לחג הפסחא והפסח — בשל הענות בלתי מספקת של נוסעים, על רקע האירועים הנמשכים בשטחים.

עורך את העמוד: חיים פל

טיברג: מפעלים רבים לא יעמדו בתוספת היוקר

מאת יונתן שרמן

התעשיינים ממשיכים במאבקם למנוע את תשלום תוספת היוקר הקרובה, בעקבות מדד חודש פברואר האמורה להסתכם, ככל הנראה, בכ־5 אחוזים. ארנון טיברג, מנכ"ל התאחדות התעשיינים מסר כי מפעלים רבים במשק לא יוכלו לשלם את תוספת היוקר הקרובה וכפיית תשלומה תביא לפיטורי עובדים.

תוספת יוקר זו היא השניה שהתעשיינים נאלצים לשלם ללא מוצא מקור כלשהו, שיקטין את עלות העבודה.

ארנון טיברג

התעשיינים יפעלו למניעת יבוא אריזות

מאת יונתן שרמן

התעשיינים יפעלו למניעת יבוא אריזות מחו"ל ולהעדפת אריזות מודפסות מתוצרת הארץ — כך סוכם בפגישה בין מיכאל שטראוס, ראש אגף המזון בהתאחדות התעשיינים וזולטן אייזן, ראש האגף הכללי בהתאחדות התעשיינים. הוחלט על הקמת ועדה מקצועית, שתבדוק את יכולתם של מפעלי הדפוס בארץ לייצר אריזות באיכות של המפעלים מחו"ל.

מחירי האשראי בבנק לאומי
שיעורי ריבית מירביים ליום 9.3.88

סוג ההלוואה	תקופה	ריבית חודשית לקוחות מסחריים	ריבית חודשית לקוחות פרטיים בעלי חשבון יומי
הלוואה צמודה למדד	עד 5 שנים	0.85%	0.9%
"הלוואת ענק" - צמודה למדד	עד 12 שנים	0.9%	0.9%
חח"ד צמוד לדולר*	עד ה־30.6.88	0.75%	
הלוואה בשקלים צמודים לדולר	3–6 חודשים	1.25%	
הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית קבועה	3–6 חודשים 7–12 חודשים	2.2% 2.4%	~~2.4%~~ ~~2.6%~~ 2.1% במבצע

* עמלת הקצאה לתקופה עד 30.6.88 – 4.5%.

פרטים מלאים על מחירי פירעון הקרן והריבית וגובה עמלות השראי – בסניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

טיולים מאורגנים

אנו מציעים טיולים מאורגנים לדרא"פ במחירים הנמוכים ממחיר טיולים לאירופה בשיתוף עם מספר מארגני קבוצות מהמוסים בארץ בליווי מדריך ישראלי.

תאריכי יציאה: 21/3/88, 18/4, 4/7

כל תאריכי היציאה מובטחים.

עם SAA
* חניה אחת בציריך
* המראה מתל־אביב, בכל יום ב' אחה"צ
* מטוסי ג'מבו חדישים, מרווחים, מפוארים ונוחים ביותר.

לפרטים נוספים פנה לסוכן הנסיעות שלך או ל־SAA 03-5102828
בירושלים 02-233137

SAA SOUTH AFRICAN AIRWAYS

שרות חקירות כללי ש.ח.כ.
מקבוצת "השמירה"
31 שנות נסיון והצלחה
בארץ ובעולם לשרותך!
בחקירות בינלאומיות
איתור אנשים ורכוש
בדיקת מעמד כלכלי
בדיקות גרפולוגיה
תל־אביב, רח' אנגל 8
טל' 623094, 621975 (03)

שיא ישראלי בהבאת מטענים מארה"ב לישראל!

"סאטין" - החברה היחידה המטיסה יום יום (14 טיסות בשבוע), מטענים בכל גודל בקונסולידציה אוירית מניו־יורק, שיקגו, ולוס אנג'לס לתל־אביב, בטיסה ישירה ללא החלפת מטוסים ושטען באירופה. משלוח שהגיע למחסן "סאטין" בארה"ב אמש, כבר יהיה, קרוב לוודאי, בדרכו אליך היום. מידע מלא על פרטי המטען, גודלו, משקלו ומספרי "ברקוד" הניתנים לו כדי לזרז את תהליך שחרורו בממ"ן עומד לרשותך כבר בבוקר המחרת במסוף המחשב במפעלך באמצעות הקשר עם "דפנה" או "שילוח" החברה המשלחת שלך, "און ליין" או בשיחת טלפון מקומית איתה.

זהו שיא במהירות, שיא ביעילות, שיא בנוחיות.

זאת ועוד: **אצלנו ה"אקספרס" הוא ענין של יום יום.**

המשלוח המהיר שלנו במחירים רגילים נחשב ל"אקספרס" בחברות אחרות ובתעריפים יקרים פי כמה.

שלנו עוד הרבה לספר לך על יתרונות המשלוח באמצעות "סאטין". לפני שתתכנן את קבלת משלוחך הבאים מארה"ב פנה לאחד מנציגי "סאטין" בישראל לקבלת מידע - ותהיה שותף לשיא!

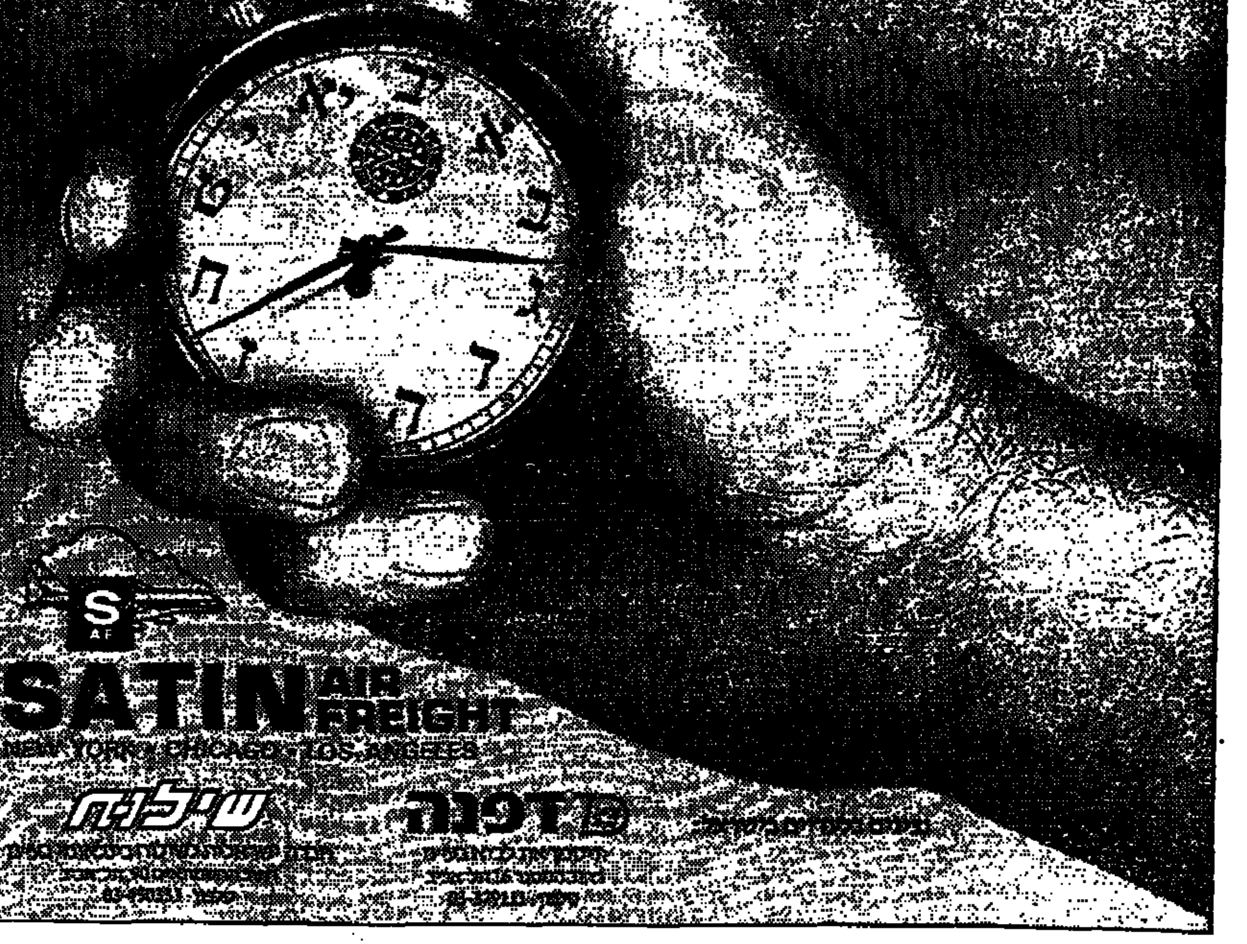

SATIN AIR FREIGHT
NEW YORK • CHICAGO • LOS ANGELES
שילוח
דפנה

מכון ירושלים לחקר ישראל

הרצאה ודיון: מבנה מערכת הבנקאות בישראל – משמעות, עיונים ורשומות

הרצאת פתיחה – ד"ר מאיר חת, יו"ר הדירקטוריון של בנק לאומי

תגובות – פרופ' איתן ברגלס, יו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים בע"מ
– פרופ' צבי אקשטיין – מחלקה לכלכלה, אוניברסיטת תל־אביב
– מר עודד מסה, לשעבר מפקח על הבנקים
– ד"ר יצחק סוארי, ביה"ס למינהל עסקים, האוניברסיטה העברית
– יו"ר הדיון גב' גליה מאור, בנק ישראל

הדיון יתקיים ביום ו' 11.3.88 בין השעות 09.00-12.00 בבית לשכת עורכי הדין בישראל, רח' שופן 1 ירושלים

– הציבור מוזמן –

חברת בניה גדולה מעוניינת ברכישת קרקעות
המתוכננות לבנית מגורים
בירושלים והסביבה
בהצעות נא לפנות ת.ד. 2770 תל אביב

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

הארץ

יום ד', כ' באדר תשמ"ח
9 במרס 1988

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל-אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245-6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב טודאו 20 טל' 661166-8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחוייבת בהבררך
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

התקרית טעונה חקירה

תכניתו של ארגון אל-פתח לפיגוע-מיקוח הוכשלה שלשום בצומת ערוער. שלושת המחבלים נהרגו באש של אנשי יחידת משמר הגבול שהוקמה במיוחד לצורכי המלחמה בטרור. התעמולה של אש"ף שתנסה לפאר את חברי הארגון ההרוגים כגיבורים, לא תוכל לבטל את עובדת כישלונם. מי שיצליח לחדור לתחום ישראל, צפוי למות או ללכידה בידי כוחות הביטחון.

ואולם הסיפוק על הכשלת המשימה אל לו להסיח את דעתנו מהעובדה ששלושת המחבלים הספיקו לרצוח שלושה יהודים — רינה שירצקי, מרים בן-יאיר ויקטור רם — ולפצוע עוד כמה נשים. אין אנו פטורים מלשאול אם הרג זה היה בלתי-נמנע.

מקובל על כולנו כי שום מאמץ אינו יכול להבטיח שחוליית מחבלים לא תוכל לחצות לעולם את גבולותינו הארוכים בשום מקום. אבל הפעם עלה בידי שלושה אנשי אל-פתח לעשות ברגל, בתוך ישראל, כברת-דרך ארוכה. הם תפסו מכונית ונסעו בה עוד כברת-דרך ואף השתלטו על אוטובוס במקום שאינו מרוחק מבאר-שבע יותר מכעשרים קילומטר, עד שנתקלו בכוח שהיה מסוגל לגבור עליהם. מבחינת אש"ף זה הישג, ולנו, הישראלים, אסור לזלזל בו.

ארבעה אנשי בסיס-ההדרכה לקצינים, שעזבו את המחנה ללא נשק, נשפטו על-ידי מפקדם לשלושים וחמישה ימי מחבוש, על אי-ציות לפקודה המחייבת אותם לשאת נשק כשהם מחוץ לבסיס. אבל עצם העובדה שהם, קצינים, לא התחשבו בפקודה, מעידה על רפיון משמעת הצריך להדאיגנו. הם ראויים לעונשם. ממפקדם היה אפשר לצפות כי בבסיס שהוא אחראי עליו, ידע לקיים משטר המונע מראש כל גילוי של חוסר-משמעת. המקרה גם מוכיח עד כמה עלול חוסר-משמעת להתנקם. כך נאלצו ארבעה קציני צה"ל להימלט על נפשם מפני אויבים ולהפקיר בידם מכונית שבעזרתה יכלו להמשיך במשימתם הרצחנית.

שוטרים חמושים לא הצליחו למנוע מהמחבלים עקיפת מחסום, ושוטרים אחרים שדלקו אחרי המחבלים לא הצליחו להביא לעצירת המכונית במשך הנסיעה של מרדף, הם אף לא פתחו באש על המחבלים כששאלה צעדו לעבר האוטובוס והשתלטו עליו. אילו הוכיחו דריכות רבה יותר ליד המחסום ויעילות רבה יותר במרדף — לא היו המחבלים מגיעים עד האוטובוס.

יחידת משמר הגבול המתינה "זמן רב" אחרי באה למקום, עד שקיבלה את פקודת הפריצה. האומנם נחסכו חיי אדם בזכות השיחה בין קצין המשטרה לבין המחבלים, ושמא היה מוטב להורות על הפריצה מיד אחרי שהכוח שנועד למשימה היה מוכן? גם שאלה זו טעונה בדיקה ותשובה.

מרחבי הנגב היו שקטים ונחשבו בטוחים זה עשרות שנים, אבל התקריות שהתרחשו בשבועות האחרונים בגבול הדרומי היו צריכות להגביר את העירנות בכל שלוחותיה של מערכת הביטחון. אחרי ככלות הכל, גם המהומות ברצועת עזה היו צריכות להביא להגברת הדריכות. מערכת הביטחון נתבעת לחקור את תקרית צומת ערוער לעומקה, לבדוק מחדש את שיטותיה ולתקן ליקויים, כדי למנוע את הישנותם.

מבחן אמריקאי בפנמה

ארה"ב הסלימה את הלחץ להפלת ממשל הגנרל נורייגה בפנמה ולהחזרת הנשיא דלוואייה לשלטון. תוצאות הלחץ יהיו מבחן לא רק לנורייגה אלא גם ליכולת וואשינגטון באמריקה המרכזית. [illegible] הקפאת הפיקדונות הפנמיים בארה"ב אילצה את נורייגה להורות על סגירת הבנקים בפנמה. האוכלוסיה נשארה בלי מזומנים, העסקים לא מקבלים כרטיסי אשראי או שקים (הנמכרים עתה בשוק השחור תמורת מזומנים ב-50% מערכם הנקוב), כל החיים הכלכליים השתבשו ובידי חלק ניכר מהתושבים אין אמצעים, פשוטו כמשמעו, לקנות את המצרכים הבסיסיים ביותר.

התפתחות זאת גרמה מורת רוח נגד הגנרל נורייגה יותר מאשר כל הצעדים האחרים. התוצאות: נורייגה, אשר בעבר גייס בקלות מאות אלפי מפגינים למחאות נגד ארה"ב, לא הצליח לאסוף יותר מ-100,000 איש להפגנה שהוכרזה להיות "הגדולה ביותר מאז היי־מות"; ומצד שני, ארגוני האופוזיציה שהיו מסוכסכים ביניהם התייצבו מאחורי הנשיא דלוואייה המודח המסתתר איי שם בפנמה.

לארה"ב יעדים חשובים בהשגת הרחקתו של נורייגה מהשלטון: זה מבחן חשוב בעיני מדינות רבות באמריקה הלטינית לנחישותה וליכולתה של וואשינגטון לסייע לסילוק שליטים רודניים ולהגן על משטרים דמוקרטיים באזור. ארה"ב מעוניינת לשים קץ למעורבותו של נורייגה בסחר סמים, לאחר שהואשם בבית משפט פדראלי כי העמיד שדות תעופה ונמלים פנמיים לרשות כנופיות הקוקאין, בתנועת מעבר מדרום אמריקה לארה"ב.

טרור מגבול השלום

מאז אוקטובר '87 נעשו חמישה ניסיונות חדירה או פיגוע של מחבלים משטח מצרים. הגבול בין רפיח לאילת פרוץ לחלוטין. המנהיגות המדינית והבטחונית תיאלץ בעקבות "אוטובוס הדמים" לבצע היערכות מחודשת

מאת ראובן פדהצור

"חטיפת האוטובוס היא אמנם האירוע המרכזי. אך המשמעות האמיתית מאחורי מה שהתרחש בצומת ערוער, היא גורלו של המושג שכה יקר לנו — גבול השלום". כך סיכם אתמול קצין בכיר את פרשת "אוטובוס האמהות", שמחבלים השתלטו עליו בעת שהיה בדרכו אל הקריה למחקר גרעיני.

כשתשתתק ההמולה סביב פעולת החילוץ של נוסעות האוטובוס, וכשצה"ל יסיים "להפיק לקחים", יידרשו שר הביטחון, יצחק רבין, ואלופי המטה הכללי, לתת את הדעת למצב חדש שנוצר בגזרה הדרומית. מצב זה מחייב היערכות חדשה — מחשבתית ומבצעית. את חדירת שלושת המחבלים לביצוע פיגוע בשטח ישראל, אין לנתק מתהליך רחב שראשיתו לפני כחמישה חודשים.

מאז חודש אוקטובר, היו לא פחות מחמישה ניסיונות חדירה או פיגוע של מחבלים פלשתינאים משטח מצרים. רק לפני כחודש נלכדה חוליה של הפתח, שהגיעה מאל־עריש אל הגבול ומשם אל עבר מצפה רמון, שיעדה היה פיגוע מיקוח. לכידתם של חברי החוליה, לאחר מרדף ממושך, התאפשרה רק משום שעקבותיהם נתגלו ליד קו הגבול. הצלחתם של שלושת המחבלים שהשתלטו שלשום על האוטובוס, לחדור לעומק שטח ישראל ולהשתלט על כלי רכב צבאי, מבהירה כי לא בכל מקרה ניתן להתות את עקבותיהם של החוצים את גבול מצרים. חמשת מקרי החדירה, שארבעה מהם סוכלו בעוד מועד, הם מעט משפע מקרי החדירה המתרחשים בתקופה האחרונה משטח מצרים.

רצף וקצב האירועים בהם מעורבים גורמים עויינים החודרים משטח מצרים לשטחנו מצביעים על שינוי מהותי במה שהיה הגבול השקט ביותר מאז 1979. בעוד שלפני שנה או שנתיים ניתן היה לאפיין את החודרים ממצרים כ"מבריחים", ובמקרה הגרוע כ"אנשי מודיעין", שמטרתם איסוף מידע בלבד, הרי מאז אוקטובר אלה הם בולקם "בעלי כוונות לביצוע פעילות עויינת".

אם כי אין זה נעים להודות כי הגבול עם ארץ שכנה פרוץ במידה רבה למבריחי סמים ולקציני מודיעין של צבא מצרים, עדיין ניתן היה לחיות בשלום עם כך. זה היה תשלום סביר עבור המשך קיומו ושימורו של חוזה השלום. אולם ברגע שהגבול עם מצרים הופך לפירצה דרכה חודרים לישראל טרוריסטים, חייבים לשנות את כל חישובי התמורה.

אירועי "אוטובוס האמהות" הציבו, לפיכך, את מערכת הבטחון בפני דילמה חמורה. היערכות כוחות צה"ל בפיקוד הדרום מבוססת על היותו של הגבול עם מצרים גבול של שלום. זו גם ההצדקה להימצאות מביצורו של הגבול. המסייר לאורך הגבול הזה מגלה כי בקטעים ניכרים לאורכו, מרפיח ועד לאיזור אילת, הוא פרוץ לחלוטין. אין אפילו גדר. במקומות רבים כוסתה הגדר הנמוכה בתלוליות של חולות נודדים ונעלמה מהעין.

קציני צה"ל, שליוו אורחים בסיורים לאורך "גבול השלום" היו משתבחים בהעדרם של אמצעי גידור ומיגון. זו היתה עבורם ההוכחה הטובה ביותר להבדיקתו של חוזה השלום עם מצרים. מספר חיילי צה"ל המוצבים לאורך הגבול עם מצרים הוא קטן בצורה מפתיעה.

משימתם העיקרית, עד לתקופה האחרונה, היתה ללכוד מבריחי סמים ולקיים נוכחות סימלית במרחב הגדול שבין הים התיכון למפרץ אילת.

על שתי סיבות עיקריות מצביעים גורמים צבאיים, כשהם מנסים להסביר את השינוי שחל בפעילות לאורך "גבול השלום": בשל אופיו הפרוץ של גבול זה, הוא הפך לאבן שואבת לארגוני המחבלים. החדירות מצפון נבלמות ברובן ברצועת הבטחון, חיל הים מצליח לסכל את מרבית נסיונות החדירה הימיים, צבא ירדן פועל בתקיפות נגד אנשי אש"ף הרוצים לחצות את הירדן מערבה ואילו הנשיא אסד הבהיר לארגוני המחבלים כי מוטב להם שיתרחקו מרמת הגולן. כך, באורח אירוני, נותר "גבול השלום" הגיזרה הנוחה ביותר להחדרת חוליות לשטח ישראל.

לא רק צה"ל אינו מחזיק כוחות גדולים בגיזרת הגבול. כך גם הצבא המצרי. לפיכך, היכולת המבצעית לפקח על תנועותיהם של גורמים עויינים לכל רוחב הגיזרה, מגוד מצומצמת ביותר. ובשעה שארגון אש"ף עושה כל מאמץ להוכיח כי אין הוא מחמיר את ההתקוממות אך רק בידי תושבי השטחים, אין להתפלא שמספר נסיונות החדירה מהגבול המצרי עלה בחודשים האחרונים בצורה משמעותית.

• לא מכבר אישר הנשיא מובארק לארגון אש"ף להפעיל מחדש את משרדי הארגון בקהיר. לדברי מקורות בטחוניים מקיים אש"ף גם משרד באל־עריש. פעילות המשרדים של אש"ף במצרים מבוקרת, אמנם, במידה מסויימת, על ידי המנגנון המצרי, אך עם זאת, נהנים פעילי הארגון מחופש פעולה ניכר. המצאותם של המשרדים במצרים מקלה, כמובן, את מלאכת התיכנון והביצוע על משגריהם של חוליות המבולה להחדירות מאיזור הגבול. אנשי אש"ף נהנים משיתוף פעולה של לא מעטים מתושבי סיני. כשנלכדה לפני כחודש חוליית המחבלים בהר חריף, התברר כי זכו לשיתוף פעולה ולעזרה מבצעית בעת ששהו באל־עריש ובמהלך מסעם לחציית הגבול. אין להוציא מכלל אפשרות כי גם גורמים בצבא המצרי מסייעים לפעילות אש"ף במצרים. אין זו פעילות הזוכה לעידוד הממשל, אך לא מן הנמנע שלא נעשה מאמץ גדול מדי להתחקות אחריה.

לפיכך, לאור התהליך המתרחש לאחרונה בגבול המצרי, אין שר הבטחון והרמטכ"ל יכולים עוד להתעמק מהצורך לקבל החלטה בעלת משמעות החורגת מתחומים הטקטי. האירועים בכבישי הנגב שלשום רק הדגישו את הדחיפות המתחייבת. עליהם לקבוע האם יש לשנות את הנחות היסוד שעל בסיסן נערך צה"ל בגבול המצרי. עליהם לאמץ "הנחת עבודה" חדשה לפיה אין צה"ל יכול עוד לסמוך על צבא מצרים כמי שיהווה חיץ בין אנשי הארגונים הפלשתינאים לבין מטרות הפיגוע שלהם בשטח ישראל. פירושה של הנחה כזאת הוא, שעל צה"ל לבנות חיץ משלו.

את החיץ יכול צה"ל לבנות באמצעות גדרות, מכשולים ותעלות, או באמצעות הגדלה מסיבית של כוחות בגבול. הבעיה היא שבהחלטה להכריז על שינוי בתנאי היסוד, המחייבת גם שינוי בהיערכותו של צה"ל, יש משום הודאה בגנוזיותו של אידיאל. תהיה זו הודאה בכשלון המעשי לקיים גבול של שלום, בנוסח המערב־אירופי, עם ארץ ערבית. זו הסיבה שגורמי צבא ובטחון, המעורבים באירועי צומת ערוער, עושים כל מאמץ לשמור על פרופיל נמוך ביחס לפן המצרי של האירועים. אולם המשך פעילותו של אש"ף בגיזרה הדרומית תעמיד בספק את היכולת להתחמק מהתמודדות עם הגדרה חדשה של "גבול השלום".

אלוף פיקוד הדרום: מציאות חדשה בגבול

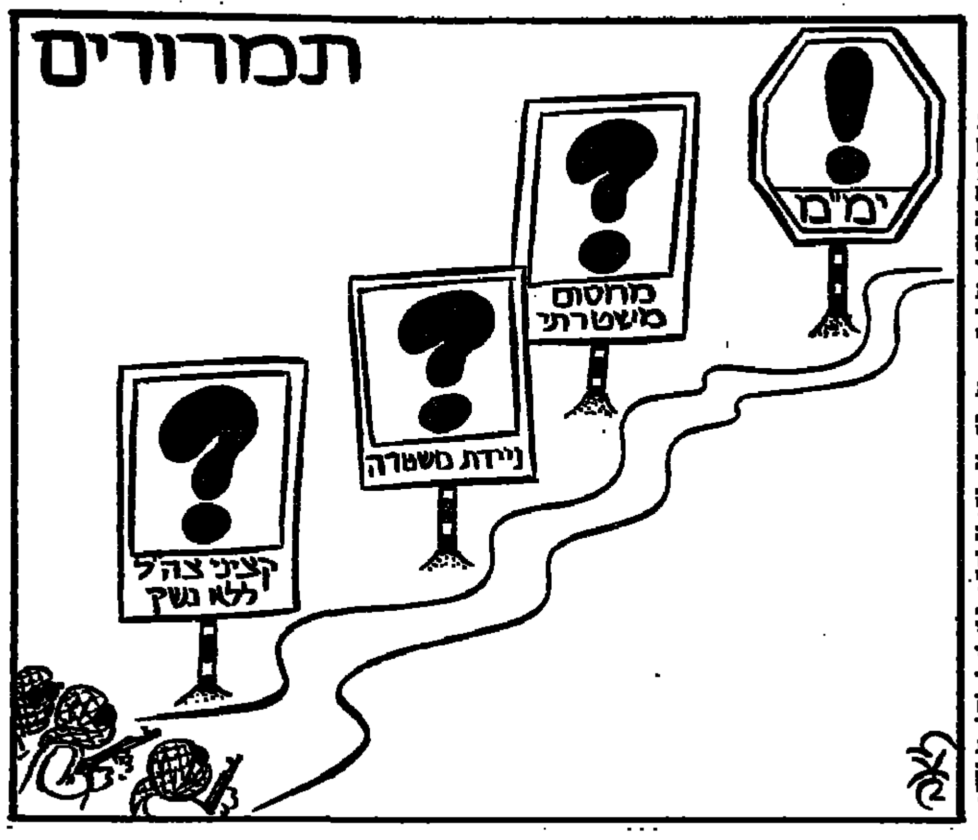

מתוך השכפ"ץ הלאומי

מאת גדעון סאמט

אנחנו נמצאים עכשיו באחת מאותן תקופות שעל מישגיהן היכו אצלנו על חטא מאוחר יותר — מאוחר מדי

"אני זועק בשארית כוחי לעברכם... מפרברי שכם... מתוך השכפ"ץ", קרא מנהגת לבו בן קיבוץ המשרת בשטחים במכתב שהפיץ השבוע משרד החינוך בבתי־הספר התיכוניים. הבחור, בעיפול מסרים, פנה אל "שותי הקפה" ושאל איך יוציא אותם מתוך הכורסה, מתוך הסלון. אבל דווקא נבון יידע לאן לשגר את המכתב בעקבות מכתב שולץ, מכתב הסנאטורים, עצומות הפרופסורים, המחנכים, האמנים, המען הוא של המכתב העיקרי, ראש הממשלה.

אנחנו נמצאים עכשיו באחת מאותן תקופות, שעל משגים שנעשו בהן היכו אצלנו יותר — מאוחר מדי — על חטא. העניין, בעצם, פשוט מאוד: ראש הממשלה ורוב חבריו למפלגה אינם מוכנים להסכים לאיזושהי פשרה טריטוריאלית. כל המגעים והמהדורות והתוכניות החלופיות והמושפשטים אין בהם כדי לטשטש את העובדה המכריעה הזאת, שהיא לבלבו של הויכוח הפוליטי אצלנו. צריך להוסיף, כמובן שנה, את המסתייגות שלא ברור אם שמיר יכול לצאת ממילא ממשא ומתן על הסדר. אבל הנאמן הערכי של יצחק שמיר הוא למנוע מראש את קיומו של מו"מ שיהיה בו, לפי הנוסחה האפשרית היחידה כיום, ויתור על שטחים.

* * *

זאת האשמה קשה, באותה מידה שיש בעמדת ראש הממשלה משחק מסוכן עם גורל המדינה. התפיסה הטריטוריאלית הרוויזיוניסטית מצבנת בימים קשים אלה, בויכוח הפנימי ובעימות שמיר־וואשינגטון, על הסיכוי לעלות על דרך הסדר. שמיר אינו יכול לומר, כמו גולדה מאיר, שאין פלשתינאים, אבל הוא מנהל מלחמת־מאסף דומה נגד ההיסטוריה והמציאות של האזור.

כל הערותיו על מכתב שולץ הן חיטוט בקטנות. ואילו ניתנה לו שהות מעבר ל-15 בחודש, התאריך הנורא הזה, אידו של מארס, האם משהו היה משתנה בגישתו הסרבנית העקרונית? הרי אין צורך בשום בינה מיוחדת כדי להיווכח, שוב ושוב, שראש ממשלת ישראל ושותפיו הפוליטיים עושים הכל כדי למנוע ולדחות ולהרחיק זמן שאול ולשבש כל מהלך שעשוי להביא למו"מ על הסדר טריטוריאלי.

בעקבות המחאות הנוספות על שולץ צריך היה שמיר לעיין גם בדברים שהופנו אליו במכתבו של צעיר אחר, ב"הארץ" השבוע, שביטא את הדימה המצטברת על מהלכיו.

"כמי שמתעתד לסיים בקרוב את הקולימציה ולהתגייס", כתב עודד וולקשטיין מהוד־השרון, "אני מתקשה לבטא את הערעורת והזעם שאני חש כלפי ראש הממשלה הנוכחי ומקורביו הפוליטיים". הבעיה, מתוך השכפ"ץ הרמיני שלו, דיבר כמו שמיניסטים שקיבלו לו על... תבורת מרעים זו מובילה אותנו אל עברי־פי־תהום".

אלה אינם רק דיבורים נסערים של גימנזיסט רגשני. איני זוכר מתי שמעתי מסביב התבטאויות רבות כל־כך, בנוסח דומה. גם מפי אנשים שאינם חשים עצמם כיצורים פוליטיים במיוחד ואינם זוללי־כוד לתיאבון. אם אנחנו לא שומעים יותר מהם בפומבי, האם ההתארגנות הציבורית נגד מסע הכרסום הזדהלה של הליכוד בתוכנית למו"מ לא צברה תנופה רצינית יותר, הסיבה היא איזו אולתייה, לא מחסור בתחושה של חרדה.

היה, למשל, מקום לצפות שלא רק כ-500 אנשי אקדמיה יביעו את דעתם הפומבית נגד מהלכי הממשלה. אני יודע שאספו בינתיים עוד כאלף שמות באוניברסיטאות בארץ, אבל כל מיני קשיים קטנים — בין היתר, תיאום לקוי ומחסור כסף למודעות — מנעו עד כה את עשיית הקהילייה האקדמית למנוף רציני יותר של מחאה. כעבור זמן, אם יצליחו תכסיסי־המגע של ראש הממשלה, הם יתייסרו לכתוב את עבודות המחקר שלהם, אולי באיזה שבתון נינוח איישם, על הנזק הלאומי הגדול של סוף שנות השמונים.

צר לומר שתחושה הקריטית ביצור הצורך לעשות מעשה, ולו רק כדי לתת סיכוי הולם למו"מ על הסדר, נעדרת ממרכזי הכוח הד... השפעה הישראליים. הרגשת החנק בשכפ"ץ, אפוד־המגן הצבאי, המשותפת לרבים כל כך, אינה מתורגמת לפעולה. הדיבורים שופעים, אך כמו בכדורגל חוזרת בגדר הבעיטה המסיימת לשער. אפשר היה, לדוגמה, להעלות על הדעת שמפלגת העבודה תקים רעש גדול יותר סביב הנושא הלאומי החשוב ביותר שעל הפרק. אלא שקשה היה לצפות ממנה להרבה אם רק באחרונה הצטרף אחר מראשיה, יצחק רבין, לתמיכה ברורה בכינוס ועידה בין־לאומית, מרכיב הכרחי של מו"מ בנסיבות הקיימות.

* * *

אבל, למרות הצורך הדחוף בהודעות רחבה נוכח משנה שראש הממשלה גודר אותנו אליו, אין תהליך של ממש להתגייסות הפוליטית של המערך: זה מה שיש. מה שאין הוא זמן. נסיעת שמיר לארה"ב ללא דיון בקבינט, מלבד היותה טירוף מטורף של עבודת ממשלה מעוותת ממילא, תסייע לסקפטיקה הרחינית שלו. לכן יהיה זה מתר מאוד אם פרס לא יתבע שוב בתוקף דיון והצבעה בישיבה היום. התוצאה של ההצבעה — תיקו — צפויה, כמובן, אבל אם יתמיד ראש הממשלה בסירובו לקיים אותה, יקומו חמשת אנשי המערך וייצאו ויודיעו שאי הרמת ידיים גם היא כהחלטה ששמיר בא לוואשינגטון עם עמדה שאינה מקובלת על ממשלת ישראל.

מתוך השכפ"ץ הלאומי עולה עכשיו הצורך הדחוף בלחיצת ראש הממשלה אל הקיר בכל האמצעים. האומה היא שתצטמצם בגבה אל הקיר, אם יצליחו התכסיסים של דחום המדינית.

רעידת אדמה קטנה

מכתב הסנאטורים התומך בשולץ הוכיח לכל מי שעוד שגה באשליות, כי השדולה היהודית האמריקאית, שלא הצליחה למנעו, שואבת ממעמדה של ישראל

מאת צבי בראל, ואשינגטון

"הם הרי ראו כמו עיניהם את מה שאנחנו ראינו. את התמונות, את השביתות, את הירי, את תאוות הרצח של הקיצונים ואת נקמת העם של החיילים הישראלים. הם ידעו בדיוק מה קורה בקונגרס. ראו את המכתבים מן הבוחרים ואת ההשתוקקות הכמעט בלתי נמנעת של רבים מן התומכים להוקיע את ישראל, להפעיל רטוריקה איומה כאמצעי לחץ, לעשות משהו", הוסבר, עוזר לעניני חקיקה של אחד הסנאטורים שחתמו את המכתב ההיסטורי, מתקומם נגד קריאות "בוגדים, בוגדים" המושמעות עכשיו כמה מנהיגים יהודים.

אלה רואים במכתבם של 30 הסנאטורים לשר החוץ שולץ נעיצת סכין בגבה של ישראל, או לכל הפחות צעד טקטי בלתי מחושב שעלול להזיק את יצחק שמיר לפינה שממנה יוכל רק לבעוט ביוזמת שולץ. "אינני מבין מה הם שוחים תמה האיש, "הליכו"ל הגדול יצחק שמיר התכוון באמת לבוא לוואשינגטון ולתמוך על תוכנית שולץ אלמלא מכתב הסנאטורים?"

היוזמה יצאה ממשרדו של קרל לוין, דמוקרט ממישיגן ותומך גדול בישראל אשר ראה "כיצד הלבה מתחילה לזוול במסדרונות גבעת הקפיטול ועומדת להתפרץ". לפחות פעמיים הוא נגע בתום דיאן, מנכ"ל השדולה היהודית (איפא"ק), אשר בניסיונות דיפלומטיים ביקש לעכב את המכתב, לשנות את תוכנו, וכשראה שאין מנוס — להסביר שאולי כדאי לעשות את הצעד הזה בשקט.

איפא"ק חמור

לוין התייעץ עם עמיתיו, סנאטורים יהודיים ולא יהודיים כבירים, כולם תומכי ישראל. אלה הסכימו שמכתב היא דרך נאותה להעביר מסר כפול, גם ליצחק שמיר וגם לממשל. תחילה נרשמה טיוטה שנוסחה היה נוקב ולדעת אחרים, בלתי מאוזן. דיאן הצליח להוסיף שתי פסקאות ולשנות כבך מעט את הטון. הוא עדיין רמז ("אין זה מטבעו לומר לסנאטורים מה לעשות") שכדאי לעכב או לא לפרסם. לוין דוחה את הרמז ויורד למליאת הסנאט כדי להחתים את עמיתיו.

אחרים התמו מיד, אחרים ביקשו להתייעץ. המהססים שטילפנו לאייפא"ק לקבל הודעה, שמעו תגובה את שאמרה: זהו מכתב טוב בעיתוי גרוע. על־פי עוזר אחד של סנאטור, היתה התשובה יותר מפורשת: זהו מכתב גרוע, אייפא"ק נמנעת מלהגיב באופן רשמי — "זה נושא מאוד רגיש, איננו מדברים עליו".

רגיש עד צריבה. אייפא"ק לא היתה זקוקה להוכחה לכך שעיקר עוצמתה טמון במעמדה של ישראל. ישראל צודקת והנבונה היא מוצר בר־מכירה. לפרקים היא היתה כה פופולארית עד "שנעצרה אצל כמה חברים בממשלת ישראל התחושה שאייפא"ק יכולה לסדר בעבורה הכל". גבעת הקפיטול הפכה למבצר ישראלי, ובעקבותיה גם הממשל. כשאייפא"ק היא הרוח המקשר, מעין "שגרירות ב'" בישראל, במיוחד במשרד ראש הממשלה, לא היה ספק שהשאלה היא מציאות.

איבך חושש מתגובת הקונגרס? שאלתי לפני זמן מה שליח מטעם של ראש הממשלה שהגיע לוואשינגטון. "את זה תשאיר לאייפא"ק", השיב. רק השדולה היהודית ידעה את האמת. אנשיה שמעו את רחשי הלב הקשים של חברי הקונגרס, היא התבקשה לייעץ כיצד להגיב וראתה כיצד מתחילה התדמית הישראלית להיסדק כמו עוד גית, מבלי שיהיה בכוחה לעצור.

להכחתה ייאמר, כי היא לא התכחשה לאמת, לא שיתקה את שמשון הגיבור הכליכבול. ראשיה טילפנו ללא הרף למנהיגי ישראל והעמידו אותם על הזמרת ההדרדרות בקונגרס. שולץ נועץ בראשי איפא"ק לפני שיצא עם תור כביתו אל הקונגרס ואל הארגונים היהודיים האחרים. לדיאן היה ברור שרק בדרך זו אפשר יהיה להשיב את מעמד ישראל, וכך הוא גם הסביר לשמיר.

"הבעיה היא ישראל"

לאחר שפורסם המכתב שאלתי אחד מפעילי אייפא"ק, כיצד עלול להשפיע המכתב על מעמדה של אייפא"ק. התשובה היתה מרתקת בכנותה: "הבעיה איננה אייפא"ק", אמר, "הבעיה היא ישראל". איש זה, שמקצועו היה תמיד להלביש את ישראל באיצטלה הדורה גם כאשר סרוה, לא מצא הפעם כסות. "אייפא"ק היא רק ארגון" הוא המשיך, "יש לו מטרות שבלעדיהן אין לו זכות קיום עצמאית. ישראל היא מדינה, אם מעמדה יתמוטט, תהיה התמוטטות כזוה של אייפא"ק רק הנזק הקטן ביותר שלו היא יכולה לקוות".

כיצד בכל זאת קרה שלא הצלחתם להשפיע על הסנאטורים? האם עד כדי כך הידרדר מעמדכם גם בעיני החוקים שבידידותם לא קיבלתי ממנו תשובה. ביתר דיוק, ראיתי כיצד המאמץ לתת תשובה כה מכאיב לו לא פחות מן השאלה.

הפניתי לפיכך את השאלה לכמה עוזרי סנאטורים, מאלה שחתמו על המכתב. אלה שללו את ההערכה שהקרחון הפרו־ישראלי החל פתאום לנוע בכיוון חדש מבלי יכולת לעצור. "מדובר במצב ספציפי ובתגובה ספציפית. תומכי ישראל אינם משנים כיוון כל־כך מהר, אבל אין הם מוכנים לקבל מישראל צרור נקוד... אין זו גם שאלה של השתחררות מהשפעת אייפא"ק. ההשפעה מתקיימת כל עוד היא מחזיקה יסודות בירותם. הפעם לא קיבלנו את הטענה שיש להגיב בשקט, לא השתכנעו שצריך לעכב את המכתב, ולא מצאנו צורך להוציא את שמיר נקי־כפיים פן יקשיח את עורפו. הרי עיקשותו וסרבנותו הם שהולידו את המכתב".

עוזר אחר צייר את המצב כך: "הסנאט דומה לתחנה סייסמית. אני יושב ומאזין לרחשי המכשירים ויודע שרעידת אדמה הולכת וקרבה. מתחילים להרגיש כבר בחום העולה, ולשמוע את בעבוע הלבה. השאלה או היא מה לעשות? לכבות את המכשירים ולברוח — או למצוא דרך לשחרר את התסיסה. זה בדיוק מה שעשינו. יצרנו אולי רעידת אדמה קטנה, אבל מנענו בינתיים את רעידת האדמה הגדולה. הפגנו קצת את הפתח. נתנו לתומכי ישראל כסות של נייר להסתתר מאחוריה, שיוכלו לומר למבקריהם שגם חתמו על המכתב".

כאן הוא הפסיק את שטף דיבורו, עד שנאלצתי לשאול אם הוא עדיין על הקו. "אני מצטער" אמר, "פתאום נזרדתי מהמחשבה שהמכתב עלול להיות רק התחלה, תמרור ראשון".

עם הארץ / מאיר שלו

ושפכתם מים בששון

ערב אחד, לפני הרבה שנים, כשהייתי טירון בצבא, נכנס רס"ר יום־טוב אל מקלחות הבסיס, עבר לאטו לאורך שורת המתרחצים, והעיף בנו עיניים מבוהלות ומורות אימה.

דממה השתררה, עורנו סמר מחרדה. פה ושם צנח סבון המום אל רצפת הבטון והתנפץ לרסיסים. רס"ר יום־טוב, שראה בכל טירון רכוש צה"לי, היה מסוגל בהחלט לחפש גרגרי אבק בקפלים המוצבעים של הבטן, או להתק אותך לשבת בגלל הלורה מאחורי האוזניים. הוא שיחר לטרף במשך כמה דקות שנידמו כנצח, ולבסוף נעצר מולי. דווקא מולי.

עירום ועריה ניצבתי מולו, רק כמה בועות סבון מכסות על כלימת בשרי.

"אתה ירושלמי, חייל?" התעניין רס"ר יום־טוב בטון מבשר רעה.

"כן המפקד!" עניתי, תוהה מהו העונש שיגזור עלי בעוון מוצאי המפוקפק.

"רואים", העיר רס"ר יום־טוב והורך נדיד הצביע על פניו, "רק ירושלמים סוגרים את המים בשעת ההסתבנות".

החיסכון במים טבוע בי מלידה. אולי משום שבימי המצור על ירושלים הייתי שרוי במעי אמי, ואפילו מים ניתנו אז במשורה. יש המודעים כי הסכבותי זו הורישה מעלי כמה חברים בימי הקיץ — אבל עודני באה בנהגי. כשאני מבריש את שיני, במהילה, אני מרטיב מעט את המברשת וסוגר את הברז עד תום הקרצוף. אני סוגר את הברז גם בשעת הגילוח ובעת הדחת הכלים. אני רוחץ את מכוניתי אחת לשנה, וגם אז — לא בצינור, אלא עם דלי וסמרטוט, ותצרוכת הדלק שלי, הישבתי ומצאתי, גבוהה מתצרוכת המים.

מעולם לא נזקקתי לתשדירי השירות המוסכמים של "מקורות", עם הידיים שמתגנבות אי משם ומגישות ברזים דולפים. אבל השבוע, כשראיתי כיצד משפכים כמה מאות אלפי קוב מים זכים אל ים המלח — הבנתי שימנו אותי.

בתמונה בעיתון נראה שר החקלאות לוחץ על הכפתור של סכר דגניה ביחד עם מנהל "מקורות", שניהם מחוייכים ועליזים, ואני הבנתי ששני הקוב שחסכתי למדינה בשנים של רווחת ספרטאניות אינם אלא טיפה בגאם הפרטי שלהם.

"היינו צריכים להתקין עוד משאבה בכינרת", אומרים האחראים ללא הבר עספא, כבדינה שכה הבושה עדיין קיימת, והן הארונים הללו מסתירים ללילה אחלה, לובשים חליפות ניבגה שחורות, מפייחים את פניהם כשולי קדירה ומתגנבים אל הסכר בבעלי־התעמלות הרד־שיות — בתקווה שאיש לא יבחין בהם בשעה שהם פותחים את פקק הכינרת. אבל אצלנו מבצע השר את זממו באמצע באור יום ובראש חוצות, דואג לכך שצלמים ואורחים נכבדים יבואו לראות בבוזה, ומזמין, כאמור, גם את מנהל "מקורות" ללחוץ על הכפתור — כדי שום חלילה לא יתוקפה בכבוד של זה האוזן.

אין זו שיטה חדשה. מאז המציא יוחאן איידרר את מבבש הדיווח, הבינו השרים שמוטב להצטלם על יד הכישלון מאשר להעלימו. כמו קבצני הגאנגס מציגים הם לראווה את מורסותיהם ומומיהם המתבאים בהם כמו היו הישגים נכבדים ופירות מתוקים של "מדיניות" ו"תכנון".

שרת הבריאות, למשל, תצטלם כשהיא מאכילה קשישים מורידעב בבתי החולים, כמו היתה פלורנס נייטינגייל שהושה להושיע את האומללים, ולא האחראית לגורלם. בקרוב תצלם כשהיא חונכת את המקרר החדש של חדר המתים.

שר-התחבורה יתנך בגאווה בור חדש בכבישיו המטולאים וירבה מלל בהודעות זו על תאונות הדרכים. שר החינוך יסוב צבא של עיתונאים וצלמים אל המעבדות המגודרות של האוניברסיטאות ומכוני המחקר, ושר המשטרה יציג לציבור את מכונית העשור — רנו ארבע — מכונית הפלא שמחוסמים משרתיהם אינם עוצרים אותה וניידות משטרה אינן משיגות אותה.

"אדוני הקיסר, לארץ הזו חסרים שני דברים — צל ומים", אמר הרצל לקיסר וילהלם השני בפגישתם המפורסמת. הרצל, כך התברר עכשיו, טעה.

כבר השבוע פירקתי מן הניאגרה בשירותים את מיתקן החיסכון הטפשי ההוא שבה התגאיתי בו. את־ירבך פינקתי את עצמי מכמה אמבטיות גבר הומ־מטלם. גיליתי שאני ישן הרבה יותר טוב בשעה שהברז במטבח מטפטף, ובעיצומו של הגשם עמדתי בחוץ עם מטריה והשקיתי את הגינה.

באשר למפלס הכינרת, זה ישוב ויירד בודאי, ואז שוב יבעיתו אותנו חכמי המים בסיסמאות הבצורת שלהם. מצדי אפשר יהיה להעלות את מפלס הכינרת על־ידי השלכתם אל האגם.

1948
הקמת המדינה

1978
שלום עם מצרים

1988?

ערב צאתו של ראש הממשלה לארצות הברית, מסתמן שוב סיכוי היסטורי למדינת ישראל, סיכוי לשלום עם מדינות ערב ועם העם הפלסטיני.
העם בישראל לא יתן להחמיץ שעה הסטורית זו
למרות סרבני שלום בעם ישראל ובעם הפלסטיני.
גורל המדינה בידי כל אחד מאתנו.

הפגנת המונים

בקריאה לראש הממשלה לאמר **כן** ליוזמת השלום.
כן לויתור על שטחים תמורת שלום.
כן לשלום!

הפגנה במוצאי שבת 12/3/88, בשעה 19:00, בככר מלכי ישראל

מצעד תנועות הנוער בשעה 17:00 ממוזיאון תל אביב לככר.
פרטים על הסעות יבואו.

שלום עכשיו

ת"ד 24288 ירושלים, חשבון בנק 105-925950, הבנק הבינלאומי הראשון, סניף ראשי, ירושלים.

מדברים בה נכבדות

מאת אסתר בלווה

"יש צורך בעור עבה וביכולת לעמוד בלחצים ובמצבים שונים, אבל אני לא חדשה בפוליטיקה", אומרת יהודית היבנר, שיש הרואים בה מועמדת המפד"ל לכנסת

"אני מקווה שהפעם גם אישה תייצג את המפלגה שלי בכנסת", מדגישה יהודית היבנר, ששרשרת שמועות עשתה אותה כבר למועמדת המפד"ל לכנסת. מי שכיהנה עד לפני שנה כשגרירת ישראל בנורווגיה ואיסלנד מבטלת את השמועות. "עד כה אין החלטה כזאת לא במפלגה ולא מצדי. אולם יש מקום להתמודדות. בדמוקרטיה אמיתית יש לקחת חלק בהתמודדות הוגנת, גם אם זה פוגע במישהו שסבור שהוא טוב יותר. נכון שאין זה קל. יש צורך בעור עבה וביכולת לעמוד בלחצים ובמצבים שונים, אבל אני לא חדשה בפוליטיקה", מציינת היבנר.

אישה קטנה ונמרצת, שאינה מבקשת להרשים. בטוחה ביכולתה ובדרך חייה. מדברת בכנות בלתי אמצעית. במפד"ל, לדבריה, היא חברה מאז עלתה ארצה ב־1939, וב"אמונה", תנועת האישה הדתית־לאומית, היא פעילה מאז היווסדה ומכהנת כחברת הנהלתה זה שנים. אפשר לפגשה רצה ומתרוצצת בכל רחבי הארץ, מסבירה, מספרת, שומעת, רושמת. נכון להיום זהו עיסוקה והיא נהנית ממנו. היא טובה בהסברה. סבורה שהליכה לאנשים כדי שישמעו את דעותיה והיא תשמע את שלהם — זו דרך של עשייה.

כל השנים היתה חיה פוליטית פאסיווית. היא צמחה מתוך משרד הפנים כפקידה זוטרה במיפקד האוכלוסין והגיעה עד לתפקיד סמנכ"ל המשרד. עבדה עם שרי פנים שונים, לאו דווקא מן המפד"ל, ועם כולם בהרמוניה מלאה, וקודמה מדרגה לדרגה, תוך שהיא מגלה כושר התמדה, יכולת ביצוע וראש פתוח. בשנת 1967 מונתה לסמנכ"ל ובכך היתה לאחת הנשים הראשונות ששירתו בתפקיד זה במשרד ממשלתי.

בית וקריירה הלכו אצל יהודית היבנר ביחד. היא הקימה בית עם בעלה יצחק היבנר ז"ל, איש מינהל באוניברסיטה העברית, גידלה בת, כיום אחת היועצות המשפטיות של משרד הבריאות, סיימה לימודי תואר שני במשפטים והיתה כמובן

היבנר: בטוחה ביכולתה

פעילה ב"אמונה". במשך 17 שנותיה כסמנכ"ל טיפלה בנושאים השובים כחוק השבות, "מיהו יהודי" ונושאי מינהל לקראת מתן אוטונומיה לתושבי השטחים. היתה מעורבת בפרשיות מפורסמות כמו אלה של לנסקי וקאפוצ'י.

מינוי פוליטי

ב־1983 מונתה יהודית היבנר לשגרירת ישראל בנורווגיה ובאיסלנד. "זה היה מינוי פוליטי ואני חששתי שיהיה בידי פוליטי. לשמחתי התבדיתי. אולי בזכות חודרי דיברו על צניעותי למסגרת משרד החוץ, שלא היתה זרה לי כלל בתוקף תפקידי במשרד הפנים. אבל היחס אלי היה נפלא. העובדה שהחלטתי לעזוב את משרתי נראתה לבעלי יצחק כוויתור על עמדה מכובדת. אני ראיתי בייצוג המדינה שליחות ציונית וניצחון אישי. הייתי בת 17.5 כשעליתי לארץ. בווינה, עיר הולדתי, הייתי חברה בתנועת נוער ציונית והיה ברור לי שאני עולה לפלשתינה. קיבלתי סרטיפיקאט ללמוד באוניברסיטה כתלמידה שלא מן המניין, בשל גילי הצעיר. כאשר עזבתי את הבית אבא נלקח לבוכנוואלד ומברק סטנדרטי בישר לאמי ואחותי הקטנה שהוא נורה בעת ניסיון בריחה. אמי ואחותי נלקחו לגיטו לודז'. אני נסיתי להתחקות על עקבותיהן, אך לשווא. שנים לאחר מכן שבתי לאירופה כנציגת עם חופשי שיש לו מדינה דמוקרטית".

שלוש וחצי השנים שבהן שהתה היבנר בנורווגיה עשו אותה למרכז הסברה נייד, פתחו בפניה אופקים חדשים והעניקו לה כר נרחב לפעולה. בהנהגתה הצליח צוות קטן של השגרירות לעורר את דעת הקהל נגד הכוונה להקים משרד אש"ף בנורווגיה. במשך תקופת שהותה שם הקפידו היא ובעלה, שהיה לה לעזר רב, על טיפוח הקשרים עם הקהילה היהודית. הקהילה הקטנה היא, לדבריה, סימפטית מאוד ופעילותה הציונית בלתי רגילה. היהודים שם לא התביישו מעולם ביהדותם ולא טישטשו אותה, אף שחלק קטן מהם אינו מזדהה עם הציונות.

יהודית היבנר שבה לארץ עם תפיסות חדשות בנושאי רווחה, זכויות הפרט וזכויות נשים, עם געגועים לתרבות הוויכוח והדיון ולהתחשבות בזולת. כשגרירה היו לה יתרונות על פני עמיתיה הגברים: השיחות שניהלה היו יותר רכות, הגישה שנקטה היתה קלה וישירה יותר בדרגים העליונים.

עם השיבה הביתה סיימה היבנר את שירותה כעובדת מדינה. עתה, בגימלאות, היא כאמור פעילה מפלגתית ומדברים בה נכבדות. יש לה קרדיט: היתה לה קריירה יפה והיא אינה רוצה להתאכזב. "אדם נכנס לפוליטיקה לא רק בשביל עצמו. חשוב שיידע מה הוא יכול לתרום למפלגתו ובאמצעותה — למען הכלל", היא מסכמת.

הקיץ של המיני

מילאנו פורשת רגל בתצוגות מיני שבכמותן עוד לא נראו. המיני הקיצי לובש צורות שונות: בלון נפוח, מכנסונים תפוחים, רחב ומבוזק, צר ומתויים. מיני לובשים מבוקר עד ערב ובכל הזדמנות. הוא עשוי מסאטן מבהיק ומעור יוקרתי, מבדי כותנה ומשפתן. והצבעים — הרבה אדום, חרדל, סגול, ירוק, צהוב וכתום. (כתבה: יהודית מולגרואני, מילאנו)

לעצור את הירידה מן הארץ

לקט

ממדי ההגירה מן הארץ מדאיגים: 17% מכלל האקדמאים בישראל, שהם 34,000 איש, ירדו מן הארץ בשנים האחרונות וחיים כיום בארה"ב — וזאת מתוך 205,000 אקדמאים בישראל. 25% מחברי הסגל האקדמי בישראל, שהם 1600 איש, מתוך 6000 חברי הסגל האקדמי של מדינת ישראל, יושבים דרך קבע בארה"ב ובאירופה ומלמדים במוסדות הגבוהים שם. נתונים אלה הפיצה האגודה הישראלית לעצירת הירידה מן הארץ במיסמך שחולק בין נאמניה בכל הארץ. המיסמך הופץ לקראת דיון רחב באפשרות לגבש מדיניות לאומית בנושא עצירת הירידה. כיו"ר האגודה נבחרה באחרונה רינה בר־טל (40), מזכירת נעמת ברעננה. בר־טל, נשואה ואם לשלושה, עזבה את הארץ עם הוריה בשנת 1960 וחזרה לישראל בשנת 1976 ומאז היא מכהנת בתפקידים ציבוריים באיזור השרון.

בר־טל: לקדם את רעננה

ללא שום קשר עם עצירת הירידה החליטה קבוצת אזרחים ברעננה לפנות לרינה בר־טל כי תציג את מועמדותה גם לתפקיד ראש העיר המקומי, מתוך אמונה כי "היא זו אשר תוכל להצעיד את רעננה אל העשור הבא". השבוע נערכה בעיר אסיפת תומכים, שבה הוצגו עיקרי המחשבות והכוונות ותשמע גם קולה של בר־טל. רכזת את"ד (אזרחים תומכי רינה, כך הם מתכנים) היא נורית חליף, עיתונאית לשעבר.●●●

הפסטיוואל הנמוך ביותר. ביוזמת שר התיירות המשפטים, אברהם שריר, ייערך זו השנה השנייה פסטיוואל תיירותי ססגוני בים המלח, שייפתח במוצאי שבת, 26.3. אירועי הפסטיוואל ישתרעו על פני חודש ימים ויועדו לתיירים כמו גם לישראלים. האירוע המרכזי, שבו תשיר יהודית רביץ ו"אמני זמר ישראלים נוספים" (כמה פוגע) יתקיים בסגנון הפנינג המוני, וכמו כן יתקיימו חיזיון אורקולי על המצדה ושני מופעים של להקות מחול ותנועה, שני מופעים של תזמורות ושני מופעים של מקהלות מחו"ל. מטרת הפסטיוואל: הגברת היצע הפעילות לתיירי מרפא ולמטיילים, יצירת מוקד התעניינות לציבור סביב ים המלח ובתי המלון באיזור והמשך המסורת של קיום פסטיוואל מקומי שנתי.●●●

רחוב הולנדי. בתערוכת הפרחים "אביב 88", שתתקיים החודש בעמק חפר, ישתתפו ארבע בורסות הפרחים מהולנד. המשווקות כל שנה פרחים בערך של כשלושה מיליארד פלורינים מהולנד, ישראל, קניה וספרד לאירופה, יפן וארה"ב. ביתן התצוגה של ארבע הבורסות יעוצב השנה בצורה של רחוב הולנדי, שכולו בתים "עתיקים", בצבע ירוק־לבן, בגובה 4 מטר על שטח של 200 מ"ר. כל אחת מארבע הבורסות תציג בשטחה פרחים בצבעי הסמל שהיא מייצגת. במרכז הרחוב ההולנדי תוצב טחנת רוח מסתובבת והסבים ינתנו למגדלים ולקהל על ידי 25 נציגים הולנדיים שיבואו במיוחד לתערוכה.●●●

למען חולי איידס. ערב התרמה של העמותה לחקר איידס ולמניעתו, בחסות מנכ"ל משרד הבריאות, הפרופ' יורם לס, ייערך במלון דן בתל־אביב ביום א', 13 במרץ 1988. כל הכנסות הערב יהיו קודש לרכישת מכונה לסריקת בדיקות לבנות למען חולי האיידס. בערב ישתתפו האמנים חוה אלברשטיין, שמואל שי וכן להקת מחול. מחיר הכרטיס ליחיד — 150 שקל. ניתן להשיג כרטיסים במשרדי העמותה, טל. 052-557515.●●●

יחסים אינטימיים בעבודה — טוב או רע? 33% מן המנהלים הבכירים בארה"ב אינם מעודדים יחסים אינטימיים בין עובדי החברה — כך עולה מסקר שנערך על ידי רוברט הלף, החברה הגדולה בעולם להשמת כוח אדם קבוע וזמני בענפי המחשבים והחשבונאות. הסקר בדק את גישת המנהלים לקשרים רומנטיים בין עובדי החברה ומידת ההשפעה של קשרים אלה על תפקודם ויעילותם בעבודה. 61% מן הנשאלים השיבו, כי מדיניות החברה היא להתעלם מקשרים רומנטיים בין עובדים, בעוד ש־33% טענו, כאמור, שהם אינם נוטים לעודד קשרים אלה בקרב עובדיהם. הסקר התבסס על ראיונות עם מנהלים בכירים ומנהלי כוח אדם של 150 מתוך 1000 החברות הגדולות ביותר בארה"ב.

אל הגליל התחתון. תחת הסיסמה "אל הגליל התחתון — ארץ הרים ובקעות" יתקיים השנה הכנס השנתי הל"ה של החברה להגנת הטבע ב־5-6 באפריל באיזור הגליל התחתון והעמקים. המטיילים יוכלו לגלות את הנופים היהודיים ואתרי הפריחה של האיזור ואף ללמוד פרק בתולדות ההתיישבות בגליל התחתון באמצעות ביקור באתרים היסטוריים. במהלך הכנס יתקיימו טיולי משפחות, טיולים למיטיבי לכת, טיולי סוסים, טיולי ג'יפים וטיולים מקצועיים וכן טיסות קצרות מעל הגליל התחתון. הרשמה בטלפון 03-382501.●●●

לצרף את הנעים עם המועיל. נשות ויצו תל־אביב קיימו בקפה "רוסלקה" שבסבילת תצוגת אופנה של המחלקה לתעשיות בית בויצו. המחלקה הוקמה עוד לפני קום המדינה, כדי לספק תעסוקה לנשים שמסיבה זו או אחרת אינן יכולות לצאת מביתן. כיום עובדות בשביל מחלקה זו 250 נשים בגיל 25-75. המחלקה עוסקת באופנה, בעיקר בבגדי ילדים תפורים, וחפצי נוי ומוצעת בתל אביב ובחיפה. נוסף לכך היא מקבלת הזמנות מלקוחות שונים, כמו בוטיקים, התעשייה הצבאית, קופת חולים ולהקות מחול וזמר הזקוקות לתלבושות פולקלוריסטיות. המיפגש הנחמד ומיפגן ההישגים היה על טהרת התנדבות. בעלי "רוסלקה" נידבו את המקום, והדוגמניות — את ההופעה. (יהודית קטולר)

האמנות היא קשת בענן

מאת עדנה לוינשטיין

שני ספרים חדשים לבני הנעורים העוסקים באמנות יצאו לאור באחרונה. האחד, בהוצאת "מסדה", הוא "האמנות: קשת בענן", ספר שנכתב במקורו אנגלית, מאת הפרופ' בן עמי שרפשטיין, מרצה לפילוסופיה באוניברסיטת תל אביב ו"עוסק בציור" (בהגדרת הספר). הכותב מסביר בלשון פשוטה ומובנת את יסודותיהן של האמנות השבטית, הסינית, אמנות הרנסנס והאמנות המודרנית ומנסה למצוא מקבילות וקווים מפרידים ביניהן. לספר נלווים צילומים ידועים מעבודותיהם של ציירי הרנסנס וכן צילומים של חיתוכי עץ וגילופים של האמנות השבטית, ציורים של סזאן, פיקאסו והישראלי ארדון, שצייר הרבה את ירושלים. מסקנתו של שרפשטיין היא שהאמנות אינה נושאת מערכת אחידה של כללים — יש בה סוגים שונים וכל יוצר בורא אותה כראות עיניו.

הספר השני "כל אחד יכול לצייר" (ללא שם הכותב) ראה אף הוא אור בהוצאת "מסדה" (תרגום אילנה שרון). הספר מביא טכניקות שונות של ציור ורישום ורשימת חומרים שעל פיהן יכול חובב הציור לרכוש לו מיומנות בתחום זה. בספר יש פרקי הדרכה לציור גופים, אנשים, חיות ופרקי משנה המורים כיצד לקלוט את נושא הציור, תפיסת המרחב, התבוננות בנושא הציור, פרופורציות וניתוח תנועה.

ממדף הספרים

ערבוב יעיל של מזונות

ספר בשם "צירופי מזון לבריאות מרבית" מאת דוריס גראנט וג'ין ג'ויס ראה אור בהוצאת פרידמן (תרגום שושנה שמיר). הספר מבוסס על עיקרי שיטתו של הרופא ד"ר וויליאם הווארד הי, שכלליה החשובים ביותר הם: 1) אין לצרף בארוחה אחת עמילנים וסוכרים עם חלבונים ופירות חומציים; 2) המרכיבים העיקריים בתפריט הם ירקות, סלטים ופירות; 3) יש לצרוך עמילנים ושומנים בכמויות קטנות; 4) יש להשתמש בגרעינים מלאים ובעמילנים בלתי מעובדים בלבד ובמיוחד אסורים קמח וסוכר לבנים ומוצרי המזון המכילים אותם, וכן שומנים שעברו תהליכי עיבוד מורכבים כמרגרינה; 5) יש לעשות הפסקה של לפחות 4½ שעות בין ארוחות השונות בהרכבן. שיטתו של הי מציעה דיאטה מיוחדת, מתכונים רבים ורשימת מזונות המומלצים לארוחות חלבונים, ארוחות עמילניות וארוחות ניטרליות בסיסים וכן רשימה של מזונות שמהם יש להימנע.

ניואנסים רגישים

אסתר קל, אמנית הסיפור הקצר, כינסה שוב אוסף סיפורים בספר הנקרא "ימים בלי יהודה" (הוצאת "מודן"). כתיבתה של קל מאופיינת בניואנסים רגישים מאוד, הפרטים על הנימים הדקות ביותר של הנשמה ולא פעם גורמים גם לעיניים שיזלחלחו. כושר התבוננות ודמיון עשיר מסייעים בידה לבנות דמויות אמינות, בשר ודם. סיפור יפה במיוחד הוא "מות אמי", המצטיין ברובד הרגשי שלו.

לא אנה פראנק

יומן אישי מטבעו הוא מוצר אינטימי ביותר, שהאדם הכותב אותו משיח בעיקר עם עצמו ועין זר לא תשופנו. חשיבותו של יומן הנחשף לרשות הרבים היא במידת העניין שיש בו לקורא שאינו מכיר את גיבור היומן. כך, למשל, יומנה של אנה פראנק, שתיאר את חיי היום יום של משפחה יהודית נצורה בהולנד של מלחמת העולם השנייה, ושנעשה נחלת הכלל מבלי שלכותבת היתה שליטה על הדבר. אבל מה טעם ראתה הוצאת זמורה ביתן להוציא לאור את יומנה של כרמלה רעם־לכיש בהיותה בת 11 — "יומן 1947-1948" — לאלוהים פתרונים. השנים מרמזות אמנם על תקופת מלחמת השחרור, אבל רישום התקופה ביומן דל ביותר ותיאוריה של הכותבת מתמקדים בעיקר ברחשי לב, בנעשה בתנועת הנוער שלה וביחסיה עם חברותיה. ראויים לציון סגנונה הבוגר ולשונה העשירה של רעם־לכיש, אבל את ההיסטוריה יש להשאיר להיסטוריונים.

יומן נוסף, "היומן של אמא", שנכתב על ידי אם כשהיתה נערה בת 13 בשנים שלפני קום המדינה, נתגלה על ידי בתה במהלך שבעת ימי האבל על מותה של האם ובאמצעותו מתוודעת הבת בת ה־13 לאמה, שהיתה בת גילה בעת כתיבת היומן. הספר הוא תיאור התמודדותה של הבת עם אבלה והחוט המקשר בין חלקי העלילה הוא פרקי היומן השזורים לאורך כל הספר, המשקפים את הווי תקופת התהוות המדינה. כתבה את הספר אליענור ברגר והוציאה לאור הוצאת "עם עובד" (ספריית דן־חסכן). לבני 12-14.

סיפורי השכונה

חוה הבושי מביאה בספרה "שר קלל מריר מאוד" תיאורי הווי של שכונה ישראלית טיפוסית בארבעה סיפורים שונים (הוצאת "מסדה", ציורים: נאוה ברזה), שעניינם עימות בין ילדים ערבים ויהודים, לבטים לגבי ביקור תנחומים אצל חבר שאחיו החייל נהרג, אהבה צעירה ורגשי אשמה ועוד. הבושי ניחנה ביכולת תיאורית טובה וברגישות. לבני 8-10.

קוף בדירת מגורים

"אודה" הוא ספרה החדש של שולמית לפיד לגיל הרך (הוצאת כתר, איורים — ברכה אלחסיד־גרוס). זהו סיפורו של קוף שנכנס לדירת מגורים, הפך את כל אשר הוא מוצא בדרכו ורק בעזרת תושייתה של השוטרת־השכנה מוחזר הקוף לבעליו. מסתבר שכבר היו דברים מעולם וקופים כבר נכנסו לדירות מגורים ועשו בהן כבתוך שלהם והוחזרו אחר כבוד לבעליהם בכל מיני טריקים שבעולם. אבל בשום מקום לפני כן לא קראנו על שוטרת המבקשת לעצמה כפרס על עזרתה זוג כרטיסים להופעה ממנהל הקרקס. זוהי סיומת ישראלית פאר־אקסלאנס.

מתי כדאי לקנות פילים

בהוצאת "מסדה" ראה אור הספר "במבדיאוד כדאי לקנות פילים" מאת יואל הופמן, שהוא בששת ימי המעשה פרופסור לפילוסופיה ודת של המזרח הרחוק באוניברסיטת חיפה. זהו ספר במתכונת ספרי ה"נונסנס", ולאחר המשפט הראשון, הפותח במלים "מורים אינם מספרים" — בא משפט אחר ארוך לאורך הספר כולו ומלמד מה אין המורים מספרים: "שנמרים טורפים אמהות רעות", "שסוסים מתים צוחקים", "שאלוהים בקע מביצה" ועוד עשרות רבות של "עובדות" הבאות בזו אחר זו, ללא פסיקים או נקודות, וייעודן אחד: להצחיק. למבוגרים שאוהבים בדיות. ילדים לא יבינו.

גובים ושותקים

מאת אברהם טל

הדו"חות הכספיים של הבנקים מגלים כי שנת 1987 היתה שנה טובה מאוד. הסיבה העיקרית היא כנראה רווחי הריבית השמנים; אבל אין להתעלם גם מתרומתן של העמלות. מדי פעם שומעים על פאטנט חדש בתחום זה.

אחד מלקוחות בנק המזרחי נהג לשלם חשבונות חשמל, טלפון וכו' על ידי מתן הוראות (לא קבע) להעביר את הסכום הנדרש מהעו"ש שלו, לעו"ש המוטב. בסניף שבו מדובר (אני מניח שגם באחרים) מוצע ללקוחות "טופס ביצוע פעולות באושב הבנק" (הכוונה למעשה לביצוע פעולות באמצעות התיבה, בלא לעמוד בתור). בין שאר הפעולות המוצעות — העברה מעו"ש לעו"ש לצורך פרעון חשבונות. פעולה זו עלתה 75 אגורות לכל חשבון. לא מכבר גילה הלקוח להפתעתו כי בגין כל העברה כזאת חויב ב־2.50 שקלים. בטופס לא נאמר על כך דבר.

גם לא נאמר בטופס כי ניתן לחסוך את רוב הסכום בדרך פשוטה: לרשום שיק בסכום החשבון (או מוטב — מספר חשבונות), ולשלשלו לתיבה — עם החשבונות. אז ייחשב הדבר ל"פעולה במזומן" שמחירה 75 אגורות (לכל חשבון) בלבד. דבר זה נודע ללקוח רק מפי פקיד הבנק, ורק לאחר ששמוה על הגבייה.

גם בבנק לאומי חייבו לקוח ב־2.50 שקלים בעד העברה מהעו"ש שלו לעו"ש בסניף אחר — פעולה שעד לפני חודשים מעטים נעשתה חינם.

נוסף לזה, וכרגיל, ממשיכים הבנקים לגבות עמלות מופרזות ביותר עבור שיקים במטבע חוץ. הם אינם מתרשמים מן המחאות. גובים ושותקים.

חור בכיס

הנגב זז צפונה

חוק הנגב שהתקבל לא מכבר מעניק עדיפות לנגב. לא כל כך ברור מה המשמעות המעשית של "עדיפות" (יש סברה שהחוק הוא בעל ערך דקלראטיווי בלבד), אבל לפחות היה ברור מה זה "נגב": נפת באר־שבע. לא עוד — אם יתקבל תיקון לחוק המוצע על ידי ועדת הכספים של הכנסת.

על פי תיקון זה ייקבע כי הנגב הוא שטח המדינה שמדרום לקו הרוחב 110. ההסבר לשינוי: פרנסי המועצה המקומית שדרות והמועצה האזורית שער הנגב גילו שחוק הנגב אינו חל עליהם, בהיות שטח השיפוט שלהם מחוץ לנפת באר־שבע. לכן דרשו להזיז את הנגב צפונה, וכך הוחלט לקבוע את קו הגבול בין הנגב לשאר מדינת ישראל בקו הרוחב 110.

אם תסתכלו במפה תגלו שקו הרוחב 110 משאיר מדרום לו (כלומר בנגב המורחב) גם את קרית־ארבע (ומספר התנחלויות אחרות בהר חברון). אמנם בהצעת החוק כתוב שרק שטח "המדינה" שמדרום לקו הרוחב 110 ייחשב "נגב", והר חברון אינו נחשב עדיין לשטח המדינה, אבל פרט פורמאלי זה מן הסתם לא ייחשב מכשול.

עכשיו, שיש לנו תיקון ל"חוק הנגב", הלוחץ צפונה, אני ממתין לתיקון "חוק הגליל" שילחץ דרומה. אם זה יימשך, אולי עוד אזכה לראות גם את קרית־אונו הופכת לאיזור מר־עוף.

חידה לפיצוח

למה חצי קילו גרעיני עפולה, בהיפר־שוק של פתח־תקווה, עולה שלושה שקלים, ואילו חצי קילו גרעינים (גם כן טובים) בחנות הגרעינים המיוחדת במרכז המסחרי שלנו עולה חמישה שקלים — 67 אחוזים יותר? ולמה היינו אנחנו, וכמותנו רבים אחרים, פראיירים של בעלי החנות הזאת במשך זמן כה רב?

טיפול נמרץ למכתב דחוף

הוצאת ההסתדרות הציונית "הדסה" בירושלים רצתה שמכתב ששוגר למערכת "הארץ" בתל־אביב יגיע ליעדו במהירות, ביעילות ותוך קבלת טיפול מסור. מה יותר טוב מאשר לשלוח אותו באמבולנס? (ראה תצלום המעטפה). האם ישלחו מכתב בדואר בנייות טיפול נמרץ?

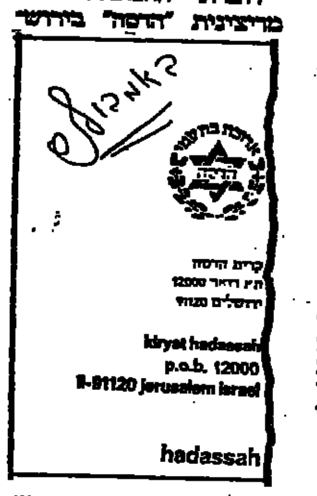

להירדם ללא "קירקס"

מאת גלעד דותן
סופר "הארץ" בקנדה

בגיל שלוש בערך מפתחים רוב הילדים חרדת פרידה מהוריהם, במיוחד מן האם, ומבקשים מן ההורה לשכב לידם עד שיירדמו. איך להפחית את החרדה (הכנה) מצד אחד, בלי להשתעבד לילד ולעודדו לעשות מניפולציות בהוריו מצד שני? נושא זה נחקר על ידי ד"ר מילאס, שפירסם את ממצאיו בכתב־העת של האגודה הרפואית הקנדית.

כמעט כתמיד, הפתרון הפשוט ביותר הוא גם היעיל ביותר. ד"ר מילאס מציע להשכיב את הילד במיטה, להשאיר אור דולק בפרוזדור שליד חדרו ולהשאיר את הדלת פתוחה מעט. הדבר החשוב ביותר: להבטיח לילד ההורה לחזור אחרי רבע שעה. הבטחה שיש לקיימה. עצם ההבטחה לשיבה מרגיעה בדרך כלל את הפעוט והוא עשוי להירדם זמן קצר לאחר הפרידה.

לא תמיד הפתרון המוצע ישים בפעם הראשונה. יש ילדים שאינם נרדמים מיד, ואחרים פשוט מסרבים להישאר במיטה. אין מנוס מחזרה על התהליך פעם אחר פעם, בלי לוותר לילד.

במקרים חמורים יותר של ילד "סרבן שינה", יש להתקין וו או שרשרת עם בריח, המותקנים על הדלת מבחוץ. מיתקן זה נועד למנוע מן הילד "לברוח" מחדרו. ועם זאת יש להשאיר את הדלת גם במקרה זה פתוחה במקצת, כדי שיוכל לראות קטע מן הפרוזדור המואר ולשמוע רעשים מוכרים. גם הפעם, כמובן, יש לבוא ולהרגיע מדי רבע שעה. הרופא הקנדי טוען, שאפילו ילדים "עקשנים" מתחילים לשתף פעולה ולהישאר במיטתם ללא בעיות תוך זמן קצר.

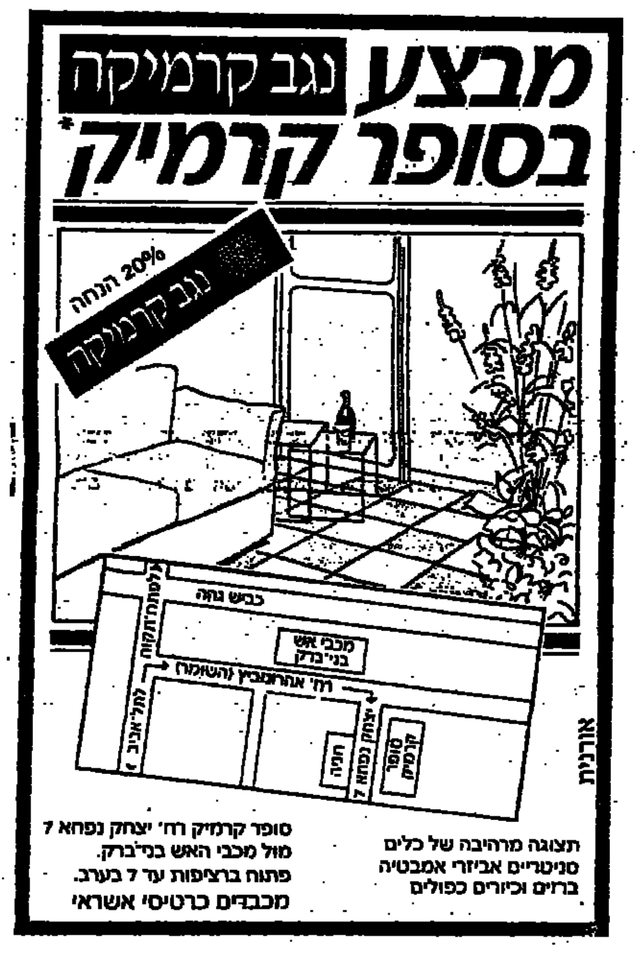

האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת
ובית הכנסת קדם מודיעים על

העתקת מקום טקס הנחת
אבן הפינה

לבית הכנסת קדם
ולמרכז הקהילתי בית דניאל

אשר יתקיים ביום ג' 8.3.88 (י"ט באדר תשמ"ח)
במוזיאון ת"א, בשעה 9.45
שד' שאול המלך 27 ת"א.

הודעה

1. מוזמנות בזה הצעות לקניה של:
א. עגורן נייח, מורכב על גבי עגלה לגרירה, תוצרת פוטיין, צרפת, מדגם B — 325, שנת ייצור 1985.
ב. עגורן נייח, מורכב על גבי עגלה לגרירה, תוצרת פוטיין, צרפת מדגם B — 325, שנת ייצור 1983.
ג. טרקטור תוצרת קטרפילר, מדגם 988, שנת ייצור 1969.
ד. יעה אופני תוצרת טרקס, מדגם 72/41, שנת ייצור 1974.
ה. ציוד עזר ואביזרים שונים.
2. הצעות לרכישת הציוד הנ"ל בשלמותו או בנפרד יש להגיש לח"מ, בכתב, עד ליום 25.3.88. בצרוף ערבות בנקאית אוטונומית, לפקודת הח"מ, בסכום של 5% מהמחיר המוצע, וסכום זה יהיה צמוד לשער הדולר היציג כלפי השקל. תוקף הערבות יהא עד ל — 20.5.88.
המחיר המוצע יצויין בשקלים והוא צמוד לשער הדולר היציג כלפי השקל.
למחיר המוצע יתווסף מס ערך מוסף.
3. הח"מ אינו מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה יותר או איזו הצעה שהיא.
הח"מ יהא רשאי לנהל מו"מ עם מציעים שונים לפי שיקול דעתו.
המכירה הסופית תעשה בבית המשפט ובכפוף להוראותיו ואישורו.

א. וולובסקי, עו"ד
כונס נכסים של
עפר וסלע בע"מ בכונס נכסים
רח' בלפור מס. 48, ת"א־יפו

מזרח גרמניה: קהילה יהודית מתחדשת

מאת דניאל דגן

מזרח ברלין

ניתן להתרשם כאן שעל יהודי מזרח גרמניה עובר מעין תהליך של "פרסטרויקה", או פתיחות. הם מרבים על בעיותיהם ועל מצבם לא רק כסיסמאות של המשטר הקומוניסטי השליט, וחושפים ללא בושה תופעות של העדר דמוקרטיה פנימית. הקהילה הקטנה, המונה כשמונה מאות בני אדם, נמצאת בתהליך של התחדשות.

התעוררות הציבור עתה היא צירוף של אירועים אחדים. בין השאר: מותו של יו"ר הקהילה הארצית, הלמוט אייכר לפני חדשים אחדים. בואו של הרב האמריקאי איזאק נוימן למזרח ברלין. היחשפות פרשה מסתורית של השתלטות אשה לא יהודיה על הקהילה בעיר האלה. השפעות חוזרות מן הכנסייה הפרוטסטנטית, שהפכה לאחרונה למעוז של מתנגדי המשטר הקומוניסטי.

בעיר דרזדן התקיימה לפני שבועות אחדים אסיפה כללית של חברי הקהילה. על כך דיווח אחד החברים: "אצלנו התחילה תקופה חדשה. בפעם הראשונה מזה 35 שנים ניתן היה לכנס אסיפה כללית ולשוחח באופן חופשי על בעיותינו. יש לנו תכניות רבות וידינו מלאות עבודה". דיווח זה זוכה לגיבוי על ידי דיווחים אחרים, שחלקם הופצו גם בכתב.

הלמוט אשווגה מדרזדן סיפר, שעד לפני חודשים אחדים נשלטה הקהילה ביד רמה על ידי הלכוס אריס. עכשיו נבחר ועד חדש, הפועל על פי מנדט של האסיפה הכללית. נעשים נסיונות להשקף דברים שהסתתרו במשך השנים.

הרב נוימן מתקשה להגיע להבנה עם צמרת הקהילה במזרח ברלין ומשמש במידה רבה גורם של אי נוחות. עם זאת, עצם נוכחותו דוחפת את הקהילה להרהר על שינויים, ולעתים אף להסכים להם. נוימן החזיר לבית הכנסת במזרח ברלין תפילה מיוחדת לשלום מדינת ישראל. התפילה מושרת עתה מדי יום שבת, מבלי שפקידים של המשטר מתערבים בצורה כלשהי.

500 דולר לצילום קבר

בהתערבותו של נוימן נחשפה פרקטיקה מחרה של משלוח חשבונות מנופחים על שירותים שונים הקשורים באחזקת בית הקברות היהודי, שהוא אחד הגדולים והמפוארים באירופה. למשל: דרישה מיהודי אמריקאי לשלם 500 דולר בשביל צילום הקבר של בן משפחתו. הקהילה תירצה את המקרה בטעות בירוקרטית ובקשיי שפה. מכל מקום ברור, שעצם החשיפה הסייע להלחם בתופעות דומות.

ספק לאוזן נלחש כאן בשנים האחרונות, כי בראש הקהילה היהודית בעיר האלה עמדה במשך עשרים שנים אשה לא יהודיה, קרין מיליוס. אביה של מיליוס היה איש משטרה גרמני בין השנים 1935 ו־1945, ונשא את שם המשפחה לובל. הוא היה חבר המפלגה הנאצית, ושירת גם בשטחים שנכבשו על ידי גרמניה במזרח אירופה.

יהודים במזרח ברלין ובערים מזרח גרמניות סיפרו לי כי במשך שנים היה ידוע לשלטונות שמיליוס לא היתה יהודיה, ושהיא קיבלה את תפקידה בעורמה. אבל השלטונות נמנעו לדבריהם מלפעול נגדה.

משום שלא רצו לגרום לפרסום מזיק. הלמוט אשווגה מן הקהילה היהודית בדרזדן בדק בקפדנות את כל התעודות של מיליוס והביא את המידע לידיעת השלטונות. גם קבוצה של סטודנטים מזרח גרמניים שלחו לשלטונות תזכיר על הנושא, והדגישו שמיליוס ניצלה את מעמדה כיושב ראש הקהילה כדי להתעשר באופן אישי.

קרין מיליוס נפטרה לפני שנתיים ונקברה בבית הקברות היהודי בהאלה. כעשר שנים קודם לכן נקבר באותו מקום אביה של מיליוס. לדברי יהודים מזרח גרמניים, מיליוס היא שדאגה לכך שאביה ייקבר בבית הקברות היהודי ושאחרונו יוטמן בחלקה מיוחדת לאנשים חשובים.

הקהילה היהודית העירה בהאלה, שבראשה עומדת עתה גברת קאטה ריגנ, בודקת את פעילותה של מיליוס במשך עשרים השנים האחרונות. פעילים יהודיים אומרים, שמיליוס ניהלה את הקהילה כעסק פרטי והעלימה או השמידה מסמכים שהיו עשויים לחשוף את מעשיה.

להקפיד על המוצא היהודי

בעקבות הגילויים בצמרת הקהילה הבטיחו לשורותיה אנשים אחדים שפרשו קודם לכן במחאה על מעשיה של מיליוס. פעילים יהודיים אומרים, כי רכוש של הקהילה, כולל נכסי דלא ניידי, נמכר על ידי מיליוס, ולא ברור לאן הועברה התמורה. בנה של קרין מיליוס, המתגורר בהאלה, נשלח בעבר לסמינר לרבנים בבודאפסט שבהונגריה, אך הפסיק את לימודיו ללא קבלת תואר. הבן התקבל לקהילה היהודית בתקופה שאמו מילאה את תפקיד היושב ראש.

יהודים במזרח ברלין ציינו בפני, שהקהילה חייבת להקפיד על המוצא היהודי של חבריה, או על גיור, כתנאי לחברות בקהילה. הם אמרו: "מה יקרה אם אנשים שמילאו תפקידים שונים במשטר הנאצי ינסו לטהר את עצמם על ידי הצטרפות לקהילה היהודית? חייב להיות איזה שהוא תהליך של בדיקה".

פרט מעניין במיוחד: המפלגה הקומוניסטית המזרח גרמנית דורשת מכל מי שמצטרף לשורותיה לצאת מן הקהילה הדתית שאליה הוא שייך. ואולם במקרה של היהודים אין מקפידים על הכלל הזה. אזרחית או אזרח מזרח גרמניים אינם יכולים להיות חברים בקהילה הפרוטסטנטית ובמפלגה הקומוניסטית בעת ובעונה אחת. אבל הם יכולים להיות קומוניסטים ולשמור על חברותם בקהילה היהודית.

באחרונה הפכה הקהילה הפרוטסטנטית, ביתר שאת מאשר בעבר, לאבן שואבת לקבוצות אופוזיציוניות שונות, ולמקור תמיכה בשביל קבוצות ויחידים הנתונים לדיכוי מצד המשטר הקומוניסטי. בקהילה היהודית כאן לא היתה התפתחות מקבילה.

אך יהודי מזרח גרמניה עוקבים בעירנות ובעניין אחרי יחסה של המדינה הקומוניסטית כלפי הקהילה הדתית הנוצרית. הקהילה הזאת, על מסורותיה ואישיה, היתה מאז ומתמיד אחד הגורמים שהדגיש את האחריות הכלל גרמנית כלפי העם היהודי. גם כאשר המשטר הקומוניסטי השליט טען, כפי שעשה עד לאחרונה, כי ל"מדינת הפועלים והאיכרים" הראשונה על אדמת גרמניה אין דבר עם הפשעים שבוצעו על ידי הנאצים.

הטור שלי / נתן דונביץ

הימים הראשונים של האיידס

ספר שואה אחר באחרונה בארצות־הברית ובבריטניה, מציג תמונה קודרת של האישיות המחדלים בטיפול בנושא האיידס, בשנים הראשונות לגילוי המחלה במערב. מדינות, ממשלות, התקשורת ורופאים נתנו יד, מבלי משים, להרחבת הטיפול הכולל במכה הקשה. או לפחות ללא־איכפתיות שהפילה חולים נוספים. בתוך כך גם מעורר המחבר את השאלה: מתי נתגלו בארצות־הברית המקרים הראשונים? לדעתו, ב־1979. "ניו־יורק טיימס" טוען כי כבר היו מקרי איידס ב־1974, בניו־יורק.

בספרו "והתזמורת המשיכה לנגן", טוען ראנדי שילטס כי גם לאחר שנדלקו אורות האזהרה עולם כמנהגו נהג ולא ננקטה שום יוזמה, במשך שנים, לבלום את המחלה. הסיפור המרכזי בספרו של שילטס שייך לדייל בהיר־שיער וחולמני ב"אייר־קנדה". הוא הדביק במחלה עשרות גברים, שבא עמם במגע מיני. מאחר שהיה אספן מובהק של חוויות מסוג זה, פיזר את המחלה ביד נדיבה, בלי שידע על כך.

בספטמבר 1979 אושפזו שני גברים, בשני בתי־חולים שונים בניו־יורק. אובחן אצלם סרטן־העור הקשה, הסארקומה של קאפוסי. שניהם היו הומוסקסואלים ושניהם הכירו את אותו דייל מ"אייר־קנדה", גטאן דוגאס. שניהם סיפרו לרופאיהם כי גם לו תפרחת כמו זו שיש להם על עורם. הסארקומה הזאת היא מבריטיש־ביקור המובהקים של איידס. כאשר רופאים מאבחנים אותה אצל הומוסקסואל, מיד מחפשים איידס.

ב־1982 כבר ידעו רופאים כי לפחות 40 מתוך 248 חולי האיידס שטופלו, באו במגע מיני עם אותו דוגאס, או עם גברים אחרים שהדביק אותם במחלה. קשה לקבוע במידה סבירה של ודאות שדוגאס הוא האיש שהביא את האיידס ליבשת אמריקה, אבל כיום ברור כי המקרים הראשונים שנגלו בניו־יורק ובלוס־אנג'לס היו קשורים בו.

והוא, כדייל בחברה הקנדית, הירבה לטוס בקו לפאריס. דוגאס היה אחד משישת החולים הראשונים שאובחנו ביבשת אמריקה. לפני 1980, יש לזכור, היה האיידס נפוץ במיוחד בצרפת. האם הביא דוגאס את האיידס לאמריקה? יש מומחים הטוענים כי הדבר סביר. בהחלט סביר.

בפעילותו הרבה, הפיץ הדייל הקנדי את המחלה והדביק בה גברים, בזה אחר זה. הוא היה שוחר מובהק של בתי־מרחץ לגברים, שהיו ידועים כמוקדים לפעילות הומוסקסואלית. גם של ביסקסואלים. בשנות השמונים הראשונות, בהיותו כבר חולה, המשיך לבקר בבתי־המרחץ הללו, פגש גברים וקיים עמם מגעים. כאשר מת מאיידס, ב־30 במארס 1984, כבר היו בניו־יורק יותר מ־4,000 חולים, ויותר מ־1,500 מהם מצאו את מותם מהמחלה. גם אז — כותב שילטס בספרו — לא חשב איש שצריך לסגור בתי־מרחץ שהיו מוקדים מועדים לפעילות הומוסקסואלית מודגשת.

רק באוקטובר של אותה שנה, 1984, סגרה עיריית סן־פרנסיסקו את בתי־המרחץ בעיר. אבל כמו ערים אחרות, היא איחרה הרבה. בסוף '84 כבר היו 7,000 חולים. באפריל '85 — 10,000 חולים. הנשיא רייגן הודיע, לקול מצהלות הקהל, כי ננקטות פעולות נמרצות לבלימת המחלה, ואילו המחלה המשיכה "להתנגן". התזמורת המשיכה לנגן, כשמו של הספר.

עד מאי 1987 כבר אובחנו יותר מ־36,000 אמריקאים כחולי איידס. כמעט 21,000 מהם כבר היו מתים.

זה סיפור קשה ומתמשך של אדישות, של כולם. אפילו ההומוסקסואלים הגיבו בשנים הראשונות על הדיווחים במשיכת־כתפיים, בזלזול, ולא עמדו על גודל האיום. גם לאחר הדיווחים על הסכנות שטומן בחובו מין מופקר, גם לאחר שדיווחו על כך שבתי־המרחץ הם מוקדים מסוכנים, היו "עליזים" רבים שלעגו לאזהרות. היו כאלה שכינו את המתריעים "פאשיסטים", המבקשים להכתיב מה מותר ומה אסור להם לעשות בחייהם האינטימיים. ביוני 1982 עוד יצא ביטאון של ההומוסקסואלים בארצות־הברית נגד המגמות הללו של הפחדה והתערבות.

באותה עת גם התקשורת התייחסה אל האיידס כאל עניין שולי, עוד מחלה שרופאים וחוקרים מגלים פעם בפעם. בכל אופן, לא איום רציני על הציבור. עורכים השליכו לסל ידיעות ודיווחים על חולי איידס, בטענה שאלה מגעילים והקוראים אינם רוצים לקרוא על חיי ההומוסקסואלים ומחלותיהם. כך בזבזו זמן יקר לפעולה, לבלימה, לטיפול כולל.

ספרו של שילטס הוא זעקה גדולה על הזמן שבזבזו לריק, מתוך אדישות, בורות והרבה זלזול.

הנחתו של המחבר, שמקרי האיידס הראשונים אובחנו בארצות־הברית בראשונה ב־1979, הביאה כתבים של "ניו־יורק טיימס" לערוך תחקיר משלהם. לפיו, כאמור, כבר היו מקרים ב־1974. הם נטלו את רישומי כל המקרים של סארקומת קאפוסי, בדקו מה אירע לחולים אחר־כך, בדקו את קורות־חייהם של חולים, והגיעו למסקנה כי המקרים הראשונים, ככל הנראה, אירעו בניו־יורק ב־1974. אבל זו רק הנחה. מומחים גם אומרים להם, כי אצל חולי איידס בעלי סארקומת קאפוסי תוחלת החיים ארוכה יותר מזו של חולי איידס עם תסמונות אחרות. ההישרדות הממוצעת של אלה עם הסארקומה היא 568 יום לאחר האבחון. של האחרים — אף פחות מזה. סטטיסטיקה קודרת של מחלה שחורה.

בדין ובצדק / צבי הראל

תובע 'הצווארון הלבן' — פרש

לפני עשרה ימים פרש מפרקליטות המדינה עו"ד אמנון רודה (54) ששימש מנהל המחלקה הפלילית־כלכלית בפרקליטות. רודה, תובע צנוע, רחוק מהדימוי של תובע נוקשה המבקש "בכל־מחיר" לגרום להרשעת נאשמים, שירת בפרקליטות המדינה קרוב ל־30 שנה, לרבות תקופת ההתמחות שלו. המחלקה שבראשה עמד קרוב לשמונה שנים היא איש אחד — אמנון רודה. ייחודו היה בטיפול בתיקי הצווארון הלבן: עובדי ציבור זוטרים ובכירים, אנשי עסקים במגזר הפרטי ואנשי כלכלה במגזר הציבורי. הטיפול בתיקי הצווארון הלבן חשף לא רק את הנאשמים אלא גם את התובע.

30 שנות הופעה בשירות התביעה טבעו את חותמן לא רק על חייו של רודה. מי שיבקש לסקור את ההיסטוריה של פרקליטות המדינה לא יוכל לפסוח עליו, אף־על־פי שקמו לו מבקרים. במיוחד על רקע זיכויו של נאשם זה או אחר שרודה הופיע במשפטו.

הסיבה לפרישה — והירושה

זה שנים אחדות שהשמועה הישיד על רודה, פרקליט מחוז תל־אביב אהרן שדה, מנסה לגרום לפרישתו. בין השניים קיימים זה זמן רב יחסי עכורים מעורערים. השניים כמעט שלא דיברו ביניהם, אף כי שדה, לפי החוק, מאשר את הגשת כל כתבי האישום לרבות אלה של רודה. שדה גם קיבל גיבוי למגמתו מפרקליט המדינה בירושלים. לרודה הציעו בעבר לעבור לפרקליטות אחרת (מיסוי וכלכלה), אבל הוא סירב והסכים לבאות לפנסיה מוקדמת.

ירושה לא קטנה הותיר אחריו רודה. המדובר בסדרה של תיקי צווארון לבן שעדיין תלויים ועומדים. התיקים פוזרו בימים אלה בין תובעות ותובעים אחרים בפרקליטות מחוז תל־אביב. בשיחותי עם תובעת שקיבלה חלק מתיקיו של רודה, היא לא הסתירה את התרגשותה וחרדתה. שכן, התיקים שהותיר רודה מושכים אליהם, מטבע אופיים, תשומת־לב ציבורית. כל הרשעה וכל זיכוי זוכים לסיקור עיתונאי. במקרה של זיכוי, לא רק הנאשמים וסניגוריהם זוכים לאזכור, אלא גם הסניגורים והתובעים המופיעים בתיק.

כתובת לאנשי זיגל

אלה שעבדו לידו, לרבות סניגורים, מעולם לא הטילו דופי בידיעותיו המופלגות בתיקי הצווארון הלבן ובאומץ לבו. במשך השנים האחרונות עסק רודה בעיקר בתיקים המסובכים הללו, שמהם נרתעים לא־פעם תובעים לא מעטים בפרקליטות המדינה. באמצע שנות ה־70, כאשר היחידה לחקירות הונאה החלה להתגבש בפיקודו של בנימין זיגל, היה רודה לאחת הכתובות העיקריות של החוקרים.

רודה מעולם לא ביקש לעצמו תיקים רבים. אולם בקרב החוקרים, וגם בקרב פרקליטי מחוז תל־אביב השונים, התגבשה הדעה כי הוא אחד היחידים מבין התובעים שמסוגל להבינם ולתרגמם לכתבי אישום. ורשימת התיקים ארוכה: תיקי שוחד, תיקי יהלומנים, תיקים הקשורים לשוק ניירות הערך (פרשת "נביא הבורסה" יעקב לוינקום), תיקי חברת "מודיך־טוכלר") תיקים הנוגעים לעבירות כלכליות יחודיות.

בעזרת חושיו הבריאים הבחין רודה כי רב־פקד עו"ד משה פרידמן בתפקיד מדי לסגור תיק נגד איש העסקים וולף בלאס. רודה לא קיבל את המלצתו של פרידמן לסגור תיק שנגע לשוק, האומר ההליס שיש כאן עבירות פליליות לכאורה.

השימוע — פרובוקציה

מן המפורסמות הוא כי אמנון רודה החזיק בדעות שתובעים עמיתים היו מהססים מלהשמיע אותן בגלוי, אפילו באוזני הממונים עליהם. בשעתו שיגר, למשל, לפרקליט המדינה דאז גבריאל בך תזכיר המתנגד לחוות דעתו האומרת כי יש להעמיד לדין את רחבעם ("גנדי") זאבי בעקבות אירועים נלווים לרצח הכפול. רודה, בגלל עיסוקו בנאשמים בעלי מעמד ציבורי או כלכלי, הירבה להשתתף בהליכי השימוע. כאשר נשאלה, למשל, פעם פרקליטות מחוז המרכז עוונה אורבל מה דעתה על הליך השימוע, השיבה שהתביעה יכולה להפיק ממנו תועלת, מפני שהיא תדע מה יהיה קו ההגנה של החשוד כאשר יחליט להגיש נגדו כתב אישום. כאשר נשאל רודה בנושא זה, אמר: "השימוע זו פרובוקציה, כי את זכויותיהו הואת אי־אפשר לתת לכולם".

רודה הופיע בתיקי שוחד רבים. אחד היבטים שקוממו אותו במיוחד היה זיכויו של יוסי תשובה, המשמש פקיד בית המשפט המחוזי בתל־אביב. רודה, שהופיע בערכאה הראשונה, בבית המשפט המחוזי, גרם להרשעתו. בערעור שהגיש תשובה, הוא זוכה על־ידי השופטים אליעזר גולדברג (שכתב את פסק־הדין) והשופטים מרים בן־פורת ומשה בייסקי.

כדי להבין על מה יצא קצפו של רודה, ראוי לאזכר בקצרה את עובדות המקרה: בית המשפט העליון קבע, כי תשובה דרש שוחד מעורך־דין שעסק בעיקר־לים (ודרישת שוחד כמוה כקבלת שוחד). השופט גולדברג קבע, כי אף שהוכח כי הנאשם דרש שוחד, לא התקיים התנאי שהדבר נעשה בתחום המוגדר של תשובה, שעבד בזמן הרלוונטי בתיקי מעמד אישי (כלומר, בעד פעולה הקשורה בתפקידו). במלים אחרות: אילו היה תשובה מבקש או דורש שוחד מעורך־דין המטפל במעמד אישי (תיקי גירושין), כנראה היה מורשע.

לא רק רודה רטן על הזיכוי אלא גם ד"ר יוסף בן־אור (כיום פרקליט מחוז ירושלים) שהופיע בערעור. רודה סבר כי בעניין תשובה נסוג בית המשפט העליון לאחור. כדי להסביר את דעתו הוא היפנה את אלה ששוחחו אתו בשיחות אקראי, במסדרונות הפרקליטות, לפסק־דין של נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר, שכתב את הדברים הבאים: "(...) אך אין זה תנאי שהקשר לתפקיד יתבטא בהגדרת תפקידים או בהענקת סמכויות מפורשות, הוא יכול ללבוש לבוש של זיקה למערכת המשימות הכללית של המסגרת בה פועל עובד הציבור".

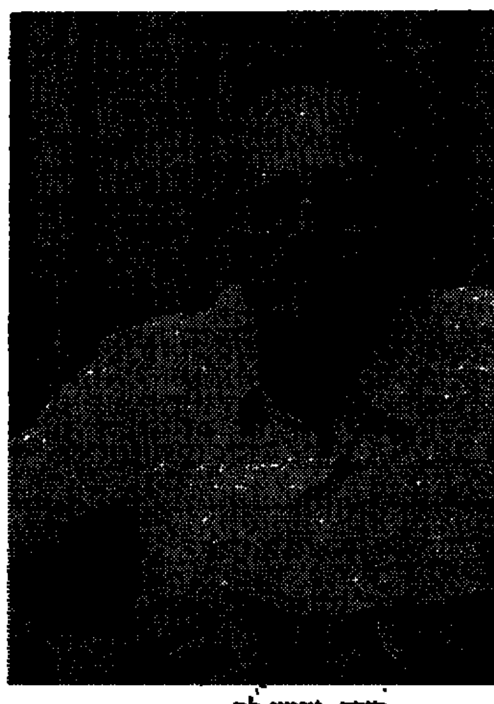
רודה: אומץ לב

הויכוח עם שטרוזמן

ביקורת לא קטנה ספג רודה מהשופט המחוזי אורי שטרוזמן, בתחילה, בזיכוי של בני־הזוג יעל ויצחק מודיך, הבעלים של חברת "מודיך־טוכלר". השניים זכו בשלב מקדמי בתום ראיות התביעה, עוד לפני שההגנה הביאה את ראיותיה. ביקורתו של השופט בפרשה זו השתמעה מהתוצאה.

כיום אפשר לסכם כי רודה היה אחד הגורמים, בחזית התביעה, שגרמו להרשעת עמ־משורה, קבוצה של יועצי השקעות ב"מודיך־טוכלר" (שני יועצים נוספים ברחו מהארץ ונגד יועצים אחרים תלוי ועומד כתב אישום. נגד בני־הזוג מודיך תלוי ועומד ערעור בבית המשפט העליון). הקמת השיטה ב"מודיך־טוכלר" נשמעה גם מפי בית המשפט, לרבות בית המשפט העליון שאישר את הרשעתו של עובד בכיר בחברה. הביקורת המפורשת על רודה, מצד שטרוזמן, היתה בפסק־הדין במשפטו של הקבלן אברהם רובינשטיין. שטרוזמן, לאחר הזיכוי, גם פסק פיצויים לקבלן, משקבע כי לא היה כל יסוד להגיש נגדו כתב אישום.

מה שקומם במיוחד את רודה היתה צורת הביקורת, שחזרה בהכרעת־הדין המזכה. בדיון בשאלת הפיצויים פנה רודה לשופט ואמר לו, כי אילו היה הקבלן מעוניין לתרום את הכסף ללב"י או לבית־חולים כלשהו, היה יכול לעשות זאת גם ללא כל קשר למשפט. עוד אמר רודה לשופט, כי קבלן שבנה יותר מהמותר בחוק, כפי שקבע השופט בהכרעת־הדין המזכה, אינו ראוי לקבל פיצויים מאוצר המדינה. במהלך המשפט, כאשר רודה הריח את ריח הזיכוי, הוא אמר לשטרוזמן בנימה של מורת־רוח כי הוא (שטרוזמן) יכול כבר עתה לזכות את הנאשם.

לאחר הזיכוי במשפטו של רובינשטיין, חש רודה מבודד. זאת אף־על־פי שפרקליט המדינה עו"ד יונה בלטמן ופרופ' יצחק זמיר אישרו בשעתו את הגשת כתב האישום, שגם עבר שימוע. היחס שגילתה כלפיו פרקליטות המדינה עורר מורת־רוח גם בקרב אלה שמחוץ למערכת התביעה. למשל, עו"ד גיורא אדרת, העוסק בתחום הצווארון הלבן, שהשתומם על כך שהמערכת אינה יוצאת להגנתו של רודה. כששמע אודות על פרישתו של רודה, אמר כי לדעתו המערכת צריכה לנצל את הידע הרב שלו כדי להפעיל אנשים תחתיו, שיופיעו בתיקים המסובכים האלה.

ירקני המשולש מתבססים בת"א

מאת חיים הנדוורקר

הירקנים היהודים זועמים, הלקוחות מרוצים • סיכום ביניים: דו־קיום בשלום

בחנות הירקות של מאסי ברחוב באזל בתל אביב מרבים בשעת ערב מוקדמת על עניינים שבלב. מאסי מזמין את אחד הלקוחות לחתונת אחיו שמתקיימת בבאקה אל גרביה בעוד ימים אחדים. "אבל אני", אומר מאסי, "לא מתכוון להתחתן כל כך מהר. למה צריך לעשות טעויות?" הוא מחייך.

בחנות של מאסי יש אותה שעה הרבה לקוחות בשביל חנות ירקות מסדר־גודל שכזה — חמישה־שישה. הוא מסביר פנים, מחייך כמעט לכל אחד, והלקוחות חוזרים ושבים לחנותו. כבר שבע שנים הוא עובד כאן. כיום עובדים לו שלושה מאחיו. בעבר עבדו לו גם אחים אחרים. יש להם קליינטורה קבועה. חלק לא מבוטל ממנה קשישה.

מאסי איננו היחיד בתל אביב. מתוך בדיקה שעשינו עולה כי בצפון תל אביב ובסביבה יש 10־15 חנויות ירקות שבעליהן הם ערבים, שבאו לעיר הגדולה מכפריהם ועשו בה חיל. את החנויות הללו אפשר למצוא ברחובות אבן גבירול, באזל, בן יהודה, המלך ג'ורג' ועוד. מתוך ביקורים רבים שקיימנו בהן עולה כי כולן משגשגות — אם לשפוט לפי קהל הלקוחות הפוקד אותן. גם הדעות שהשמיעו בפנינו כמה מהלקוחות היו דומות: המחירים זולים בדרך כלל בכעשרה אחוזים מהמחירים אצל ירקנים יהודים, היחס טוב והסחורה בדרך כלל בעלת איכות.

מי שאיננו מרוצה הוא אילן, ירקן בצומת הרחובות דיזנגוף־נורדאו. "המצב הוא קטסטרופה", הוא אומר. "אנחנו הירקנים היהודים ממש בצרה. הערבים באים ומשתלטים על השוק. הם מביאים סחורה מהמשקים, עוקפים את השוק הסיטוני, וככה מצליחים לשבור את השוק במחירים הזולים שלהם. גם בטיב הם מתחרים בנו. משום שהם קרובים לסחורה ומקבלים אותה עוד בשדה, ושם הם בוחרים את הטוב ביותר. אנחנו צריכים להסתפק במה שמביאים לנו דרך השוק הסיטוני. לנו אין הרבה מה לעשות מולם. יש הרבה ירקנים שנאלצים לסגור בגלל זה. שמענו שגם לידנו מתכוון ירקן ערבי להיכנס. אם זה יקרה, נהיה בצרה".

גד הוא ירקן ברחוב המלך ג'ורג'. גם אצלו החנות איננה שוקקת קונים. רק אחד נמצא כאן. וגם בפיו טענות. "אנחנו נמצאים במצב קשה ביותר. יש לנו חובות והבעל־בית בדיכאון. הערבים השתלטו על 30 אחוזים מהשוק. הם שוכרים חנויות במחירים גבוהים מאוד, לפעמים בכפל ממה שיהודים מוכנים לשלם. וככה זוכים בחנויות".

סוד ההצלחה

עבד עזאם, ירקן ברחוב המלך ג'ורג', מול חנות הירקות של גד, עובד כאן שנתיים לאחר כמה שנים שעבד בשוק הכרמל. הוא מטייח וכועס על האשמותיהם של הירקנים שראיינו לכתבה זו. "נכון, אני מוכר ב־20 אחוז פחות מירקנים יהודים. אבל זה בגלל שהחלטתי להרוויח פחות ולמכור יותר. כל הסחורה שלי באה מהשוק הסיטוני. יש כאן כיסוי לכל הירקות שיש לי בחנות, ושאף אחד לא יבוא ויאשים האשמות כאלה. יש ירקנים יהודים שרוצים להרוויח הרבה, או הם מפסידים קליינטים. וזה לא רק זה. אני יודע לתת שירות לאנשים והלקוחות אוהבים את זה.

"אנחנו נולדנו עם הירקות. אנחנו מבינים בזה. יודעים איזה סחורה להביא, והלקוחות רואים שיש סחורה טובה ובאים. אם ישימו אותי בטלוויזיה, אני לא מבין בזה כלום ואסתבך. בירקות אני מבין", הוא אומר.

גם הירקן הדר רביב ליד שוק באזל אומר שהירקנים הערביים עובדים בדרך כלל על רווח נמוך יותר. "יש קליינטים קבועים, שהוא נותן להם הנחות גדולות מהמחיר הנקוב. זה, לדבריו, סוד ההצלחה".

דומה כי הצלחתם הגדולה של קמעונאי הירקות הערביים איננה רק בתחום השיווק לקהל הרחב, אלא גם למסעדות. רבים מהירקנים הללו נעשו משווקי ירקות למסעדות, ודחקו מהתחום ירקנים יהודיים. וכמובן, זעמם של אלה גדול משום כך שבעתיים.

שמעון בירן, איש מועצת הירקות העוקבת אחר דרכי שיווקה של הסחורה החקלאית, אומר לנו בתשובה לשאלה, כי לפי מיטב ידיעתו אין כל בסיס להאשמות כלפי הירקנים הערביים על רכישת ירקות שלא בדרכים המסודרות.

גורם המעורה היטב בתחום זה לקח אותנו לסיור ביפו. כאן, בשוק גבעת העלייה, מתנהל השוק הגדול. מדי בוקר בשעה ארבע עד חמש בבוקר מגיעים לכאן סוחרי ירקות יהודיים וערביים וקונים סחורה המגיעה היישר מהשטחים, בעיקר מעזה. יש כאן יהודים וערבים. אומרים לנו שבעצם כמעט כולם עוקפים במידה זו או אחרת את השוק הסיטוני, שדרכו על־פי החוק חייבת לעבור הסחורה החקלאית. "אחר־כך", סוחר שרוצה להרוויח יותר, ידרוש מחיר גבוה. סוחר שיהיה מוכן להרוויח פחות ולמכור יותר, כלומר גם לעבוד יותר — יוכל לעשות זאת.

למרות חוסר שביעות הרצון של הירקנים היהודיים לא נרשמו עימותים פיסיים על רקע לאומי בין הירקנים. היו מקרים, למשל, שפקחים של העירייה התנכלו לירקן ערבי מסוים והרבו לרשום לו דו"חות, לטענת עדי ראייה בלא כל הצדקה. אולם זה חודשים פסקו ההטרדות הללו.

שוק הירקות בתל אביב, למרות האשמות, הוא בסך הכל שוק של דו־קיום בשלום.

בני ה־70 מחליפים את בני ה־80

מאת פראנסיס דארון

Le Monde

מיוחד ל"הארץ"

חופש התמרון בהנהגת סין עדיין מוגבל

פקינג

לאחר היעדרות בת שבועיים מאור הזרקורים, ז'או, המזכיר הכללי של המפלגה הסינית הופיע באמצעי התקשורת הרשמיים ב־28 בפברואר כדי להודיע על הכנת חילופי גברי "חשובים" בממשלה. ז'או זיאנג הבהיר בראיון לעיתון היומי היפאני אסאהי כי המשטר מתכוון "לחסל בצורה הבהירה ביותר" את הנוהג המאפשר לראשי הצמרת במדינה להיצמד לכיסאותיהם כל חייהם. ז'או לא הזכיר שמות אך ציין כי מליאה של הוועד המרכזי תתכנס לפני המושב הראשון של האסיפה הלאומית העממית השביעית שזומנה ל־25 במארס, כדי להביע את תמיכתה בשינויי כוח האדם הצפויים.

ז'או נמנע, עם זאת, מלדבר על הזרמת דם צעיר וזאת מסיבה ברורה: שמו של זה המוזכר לעיתים הקרובות ביותר כמחליפו של לי שיאניאן בתפקיד נשיא המדינה, הוא הגנרל יאנג שאנגקון, בן 81, מבוגר בשנתיים מהנשיא היוצא (לי "איבד" מספר שנים ב־1983 כאשר תאריך הלידה שלו "תוקן" לרגל מינויו לתפקיד הנשיא כדי שיהיה בהתאם למדיניות הזרמת הדם הצעיר שכבר אז עמדה על סדר היום). נוסף לכך, אין זה כלל בטוח שלי יצא לגימלאות סופית. אפשר שישמש כיו"ר הוועידה המייעצת הפוליטית של העם הסיני, גוף ממלכתי בו חברים אישים ידועים שאינם חברי המפלגה ושהביעו את תמיכתם במשטר, ושהמנהיגים הנוכחיים רוצים ככל הנראה לחזק את תפקידה. כרגע יו"ר הוועידה היא אלמנתו של צו אן לאי, דאנג יינגצ'או בת ה־84. על פי השמועות יבוא במקומה יו"ר הפרלמנט הנוכחי פאנג ז'ן (בן 86) ואן לי בן ה־72 המנבה עם חוג אנשי הרפורמה. מן הסתם יעזוב פאנג ז'ן את תפקידו רק לאחר שידאג להפקיד בידי מקורביו את המשימה לשמור כמידת האפשר על המורשת האורתודוכסית.

בתחום מדיניות החוץ ציין ז'או כי השנה, במועד שעדיין לא נקבע, ייערכו חילופי ביקורים של מנהיגים סיניים וצפון קוריאניים, שבמהלכם מצפים כי פקינג תנסה להלעיט את פיונגיאנג בגלולה מרה: פתיחת יחסים כלכליים ישירים בין סין לדרום קוריאה. באשר לברית המועצות הוציא ז'או מכלל אפשרות פסגה "ממשמשת ובאה" בין שתי המדינות, לנוכח העובדה שאין התקדמות לקראת פיתרון שיהיה קביל על פקינג בנושא קמבודיה.

הדרך שבה חזר ז'או לחזית הזירה (על הראיון שהעניק לעיתון היפאני דווח בפרטי פרטים בעמוד הראשון של "יומון העם") ממחישה נכונות לפתוח צוהר צר בפני העם הסיני ולא להסתיר ממנו לחלוטין את מהלכי הפוליטיקה הגבוהה. אולם היא בוודאי נחמה זעומה בלבד לסינים הרבים שאינם מאושרים מכך שגילויים מהסוג שמסר ז'או נמסרים בדרך כלל למבקרים זרים. לעומת זאת לא הוזכר במלה הביקור שערך ז'או לרגל שנת הירח החדשה במחוז גואנגדונג (קאנטון) הדרומי הגובל בהונג קונג. נראה שהתערב אישית בסכסוך בין השלטונות ב"אזור הכלכלי המיוחד" של שנג'ן ואיש עסקים בהונג קונג, בעניין הקמת דרך מהירה בין קאנטון למושבה הבריטית.

לדברי העיתונות בהונג קונג, הורה ז'או לבוסים המקומיים בשנג'ן לא להעמיד יותר מכשולים בפני בקשות החברה מהונג קונג. האם זו באמת המלאכה המוטלת על המזכיר הכללי של המפלגה ז'או, לדברי יומון העם, השיב בנימה דו משמעית על שאלה אם הוא מעדיף את תפקיד ראש הממשלה. "כרגע אני משתדל להיכנס לתפקיד (ראש המפלגה) הפור נפל, אני לא משתעשע יותר בחלומות". דומה שיש כאן מעין הודאה שבצמרת המשטר התפקידים עדיין מחולקים בין ז'או עצמו ובין ראש הממשלה לי פאנג. תחושה זו חוזקה על ידי ההודעה שפורסמה גם היא ב־28 בפברואר על הקמת שתי "ועדות עבודה" של המפלגה, אחת שתעסוק בגופים המרכזיים שלה והשניה — במחלקות הממשלתיות.

משימתן של הוועדות המנוסחות בניסוחים פתלתלים היא "להתוות את הדרך לגיבוש המפלגה, לחזק את העבודה הארגונית והאידיאולוגית, לפקח על עבודת ראשי המחלקות, ולארגן את ההוצאה לפועל של משימות המוקצבות על ידי הוועד המרכזי של המפלגה". כל זאת, כמובן, בשם הפרדת התפקידים בין הממשלה והמפלגה, כך שזו האחרונה לא תחזיק יותר בידיה "תפקידים אדמיניסטרטיביים שגרתיים". דבר זה יוצר לפחות הכל את הרושם שדי יהיה בשריקת משרוקית והביורוקרטים של המפלגה יחליפו את כובע הפונקציונר המפלגתי בכובע הפונקציונר הממשלתי. אין ספק שדרוש עוד זמן כדי להעניק לאזורים הכלכליים את כל חופש התמרון לו הם זקוקים.

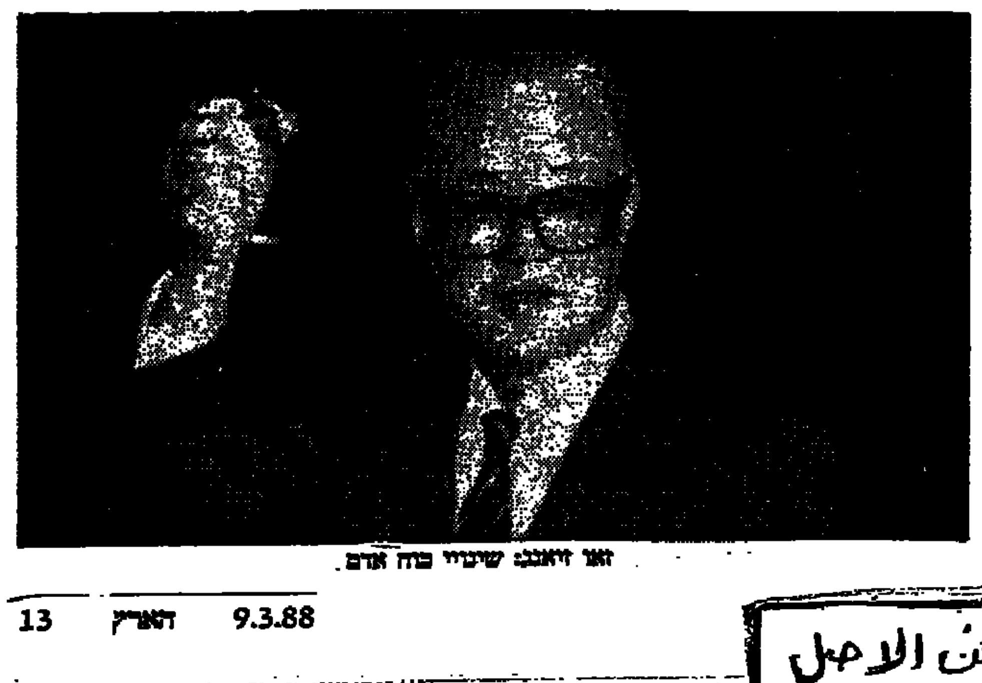
זאו זיאנג: שינויי כוח אדם

שאנגקון: צעיר רק בשנתיים

צ'יצ'ולינה המביכה

מאת חולדה ליברנומה

פירנצה

אשתקד, ב־4 בספטמבר כאשר עונת התיירות היתה עדיין בעיצומה, טיילה חברת הפרלמנט מטעם המפלגה הרדיקאלית אילונה סטולר, או כפי שהיא ידועה יותר בשם צ'יצ'ולינה, ברחבת סאן מארקו בונציה, וחצתה את הרחבה לאורכה כשהיא נעצרת להתבונן ביופיים של המבנים המקיפים אותה, הצטלמה ליד פסל פרש ונעלמה במלונה. ברחבה היו מאות תושבים ותיירים. אילונה היתה חשופה חזה וצעיף שקוף היה קשור למותניה. למעשה, היתה עירומה לגמרי. ימים אחדים לאחר מכן הוגשה נגדה תביעה על "לבוש מביש במקום ציבורי". העונש המרבי על כך הוא שלוש שנות מאסר.

בראשית השבוע השלישי של פברואר הוגשה נגדה תביעה משפטית ברומא על מעורבות בארגון פשע. היא ואמרגנה ריקרדו סקיקי הקימו חברה להפצת סרטי וידאו פורנוגרפיים. העונש המרבי על כך הוא שבע שנים. לפי חוק זה מאשימים, בין השאר, את החשודים בהשתייכות למאפיה גם כשלא הוכחה מעורבותם בביצוע פשע מסוים.

ב־27 בפברואר נעצרה צ'יצ'ולינה בבריסל ובילתה לילה על דרגש עץ בבית סוהר בלגי. למחרת גורשה לאיטליה. הפרלמנט האיטלקי התבקש לבטל את חסינותה כדי לאפשר להעמידה למשפט.

כוכבת, צ'יצ'ולינה נבחרה לפרלמנט האיטלקי בבחירות הכלליות שנערכו ביוני שעבר, ברשימת המפלגה הרדיקלית, היחידה המאפשרת לכל חבר להציג את מועמדותו ללא אישור ועדת בחירות. הצלחתה הפתיעה אז גם את תומכיה הנלהבים, ויש לראות בה מחאה על השחיתות בעולם הפוליטי. אולם מאז נבחרה, היא גורמת בעיות למפלגתה ולאיטליה בכלל. בחירתה של שחקנית פורנוגרפיה פגעה ביוקרת הפרלמנט ובתדמית איטליה, והפרסומת המשמשת אותה במופעים פורנוגרפיים (כיום בעיקר מחוץ לאיטליה) מביכה את המפלגה הרדיקלית. עכשיו רק מעטים מתומכיה מוכנים להגן עליה בפרלמנט. יש איפוא סיכוי סביר שחסינותה תוסר והיא תישפט בבית משפט רגיל. כך ייתכן שהפרלמנט ייפטר ממנה.

אבל לא אישה כצ'יצ'ולינה תתייאש ממאבקה "בעד חופש המין והאהבה". היא כבר הודיעה עם שובה מבריסל כי בדעתה לרוץ בבחירות לפרלמנט האירופי (1988), להקים מפלגה אירופית משלה וכי היא בטוחה בהצלחתה: "אני האישה הידועה ביותר באירופה אחרי מרגרט תאצ'ר".

בראשית נובמבר אשתקד נערך באיטליה משאל־עם כדי לצמצם את חסינותם של שופטים ולחייב אותם לשאת באחריות אישית על פסקי־דין מוטעים ועל הזנחה, ולא רק על לקיחת שוחד והעדפת אינטרס אישי כפי שהיה עד כה. 80% מהמצביעים הביעו את דעתם בעד צעדים אלה שיחולו על שופטים כמו על כל עובדי המדינה.

צמצום חסינות השופטים

אבל לבו של המחוקק רך כשהמדובר בשופטים. החוק שאושר בסוף פברואר אמנם מכיר בעקרון הצורך להגן על האזרח מפני שגיאותיו של השופט, אולם לכל דבר יש גבול. אם יצליח אזרח להוכיח את שגיאתו של השופט, יזכה בפיצויים מקופת המדינה (כלומר מכיסי האזרחים עצמם). המדינה תוכל להחזיר לעצמה לפחות חלק מהנפסד שייגרם לה, אך הסכום מוגבל לשליש ממשכורתו של השופט על כל משגה. ועוד תיקון הפרלמנט: שופטים המסתייגים מפסק־דין יסכמו את דעתם במסמך רשמי שיישמר בתיק המשפט. אם יוכיח אזרח את צדקתו נגד השופטים, לא יחויב השופט המסתייג לשאת באחריות על פסק־הדין המוטעה.

בעיית הפיצויים מתגית במרום הזמן. התהליכים המשפטיים באיטליה ממושכים מאוד ואלפי חשודים עצורים חודשים ואף שנים עד לבירור משפטם. מה גם שבאיטליה החוק הפלילי עודנו "חוק רוקו", שהתקבל בשנת 1942 על־ידי המשטר הפאשיסטי. החוק אמנם תוקן בחלקים רבים אבל זכויותיו של האזרח עדיין מוגבלות.

לשון המאפיה

ג'יובאני פאלקונה, נשיא בית המשפט במשפט המאפיה שהסתיים בסוף דצמבר ואשר בו נשפטו 651 עבריינים, התבקש על־ידי אוניברסיטת פאלרמו לקיים סמינר בלשני־פסיכולוגי למורים. הסמינר אמור להתחיל בשנה האקדמית הבאה (89־1988), ופאלקונה שחקר את הבול־טים בפושעי המאפיה, אמור להורות שם על "לשונה של המאפיה" במסגרת לימוד השוואתי של האיטלקית הרשמית והניב המקומי. הוא אמור להסביר את דרך התבטאויותיהם של אנשי המאפיה וגם את עמידתם בחקירות: שתיקה, זהירות לשון, פסיכולוגיה של מיגננה. בפאלרמו עמדו בלשנים על חדירה בלתי פוסקת של ביטויים מעולם המאפיה לניב המקומי.

אולם ביטחונו האישי של השופט מהווה בעיה. פאלקונה עובד בבונקר ועל ביתו שומרים יומם ולילה עשרות שוטרים. הוא נוסע במכונית משוריינת עם ליווי. שכן, הוא נחשב לאחד מאויביה המושבעים ביותר של "החברה המכובדת" — כפי שמכונה המאפיה בלשון הסיציליאנים. איך יגנו עליו באוניברסיטה? כבר יש מי שהעלו את הסברה שההזמנה לסמינר באה מחוגים המקורבים לעולם הפשע המאורגן.

העציר היקר ביותר

ליציו ג'אלי, נשיא תא הבונים בשם "P2" שהוצא אל מחוץ לחוק (1982) על חשד במעורבות בשורה ארוכה של פשעים — החל מפשיטת רגל נפשעת של הגדול בבנקים הפרטיים באיטליה, הבנק האמברוזיאני, עבור בהברחות הון וכלה במעורבות בטבח בתחנת הרכבת בבולוניה, מעשה ידי הימין הקיצוני (אוגוסט 1980) שבו נהרגו 85 איש — נמלט בזמנו לאמריקה הדרומית (הוא היה קונסול הכבוד הארגנטינאי) ורק כעבור שנים נתפש בז'נבה כשיצא מאונין בבנק סוויס. הוא נעצר (איטליה הוציאה נגדו צו מעצר בינלאומי עוד ב־1981), אך ברח מכלאו בעזרת סוהר. רק לפני כמה חודשים החליט להסגיר את עצמו למשטרת שווייץ, שכן הוא חולה לב.

ג'אלי האשם בכניסה בלתי חוקית לשווייץ ובבריחה ממעצר, ישב כמה חודשים בבית סוהר, ורק באחרונה הסכימה הממשלה בברן להסגירו. זאת על חלקו בפשיטת הרגל הבנקאית והברחות הון, ולא על האשמות הפוליטיות החמורות נגדו (תמיכה בקבוצות ימין קיצוני ומעורבות עקיפה בטבח בבולוניה), שלדעת השלטונות בברן אינן נשענות על הוכחות מספיקות.

ג'אלי הועבר לאיטליה, שם הוקם בעבורו, בעלות של מיליון דולר, מיתקן מיוחד בבית הסוהר. הוא נתון תחת שמירה 24 שעות ביממה. הוא ללא ספק העציר היקר ביותר בבתי הכלא האיטלקיים. בחקירתו החלו רק בסוף פברואר. ג'אלי היה במשך שנים ידידם של מדינאים ורבי־השפעה, אילי הון, קצינים בכירים ושופטים (רבים מהם היו חברי תא הבונים שבראשו עמד), ובאיטליה רבים הם המצפים לגילויים.

מה נגמר קודם התכנון או הכסף?

יגאל אילן חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ - שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.

דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 / פקס: 268020

למי שמחפש תשובות מעשיות בתחום השיווק

صكذا من الاحل

هكذا عن الأصل

החיילים והפסיכולוגים

ד"ר מיכאל שלו

הכותב הוא סוציולוג באוניברסיטה העברית.

דו"ח הפסיכולוגים הצבאיים מעורר חרדה לגבי עתידו של צה"ל והחברה שהולידה אותו

הגילויים המזעזעים של מעשי נקמה מצד חיילי צה"ל כלפי פלש־תינאים בשטחים מדגישים ביתר שאת שאלות גורליות לגבי עתיד החברה הישראלית. מה עלולות להיות ההשלכות בהמשך הדיכוי האלים של התקוממות הפלשתינאים לגבי ערכי האנושות והדמוקרטיה? ואם בעקבות התסכול הכרוך בשטי־כותיהם, הכיבוש היום־יומי בכוח נגד אזרחים, תגבר המשיכה לשי־מוש באלימות כשיטה ליישוב קונפ־ליקטים פוליטיים ובאמצעי לפריקת מתחים אצל החיילים?

בתקופה האחרונה הגיע דו"ח של פסיכולוגים צבאיים לכלי התקשורת ומשך תשומת לב רבה. המחקר, של המחלקה למדעי התנהגות (ממד"ה), כלל בממצאים שהעניקו גושפנקה מקצועית ומחקרית לסימנים אחרים של התפשטות אלימות לא־מבוקרת והשלכותיה השליליות על החיילים. כשבוע שעבר כתב זאב שיף ("הארץ", 28.2) מאמר שלפחות באופן עקיף מעורר ספקות לגבי תקפותם של ממצאי דו"ח ממד"ה כפי שהובאו לציבור עד כה. במלים של שיף, הפסיכולוגים של צה"ל מתארים "תמונת מצב ורודה" של המתרחש בקרב כוחות הצבא בשט־חים, רק כהערה אישית הוסיף שיף שהוא עצמו אינו משוכנע שצה"ל מסוגל להמשיך לתפקד כראוי, אם המצב הנוכחי ימשיך לאורך ימים. עניין במאמר, יש לציין, היה מוגבל לשאלות צבאיות־גרידא.

שנאה ודה־הומניזציה

להערכתי, הצגת המצב במונחים "ורודים" מעוותת מציאות קשה ומ־סובכת. משלושה טעמים. ראשית, הדיווחים המגיעים מהשטחים, בכ־לי התקשורת, אינם עולים בקנה אחד עם ההשלכה, לכאורה, של דו"ח הפסיכולוגים, כאילו מבצעי המעשים החריגים מהווים מיעוט מבוטל של "סאדיסטים" או יוצאי יחידות לא־מלוכדות. מסקנה סבירה יותר העולה מסיקור כלי התקשורת המקומיים והזרים היא שפעולות עקובות מדם של הפחדה ונקמה אינן חריגות כלל וכלל.

שנית, ידוע לי מעבודתי ה־מקצועית שקיים חומר מחקרי רב העוסק בנושאים הנוגעים לדיון על התוצאות הפסיכולוגיות והחבר־תיות של העימות בין צה"ל ותושבי השטחים. הקונסנזוס האקדמי היום הוא שחשיפה לאלימות מגבירה את ה"סובלנות" לאלימות נוספת, ואף מגבירה את "הטעם" לאלימות. יתר על כן, בכל ספר לימוד בסיסי בפסי־כולוגיה חברתית ניתן ללמוד שמ־צבים של תסכול, מתח ממושך, ופ־גיעה פיסית רווחים לתגובות תוקפניות — שאינן בהכרח מכוונות רק נגד מקור התסכול והפחד. כן צפויה שחיקה של נורמות התנהגות לגיטימיות (במקרה הזה, אלה ה־מקובלות בעבר על צה"ל) במצבים שמתמשכים בפועל נקיטת פתרונות אלימים. הסתירה בין הנורמה לבין הוראות השעה, בהיזה שאכן קיימת, צפויה לגרור גיזה של שנאה ודה־הומניזציה של "האויב".

שלישית, קיימת שאלת תוכנם האמיתי של דו"חות הפסיכולוגים הצבאיים. למיטב ידיעתי, כחייל מי־לואים בממד"ה (אם כי לא מעורב ישירות בחקירות שבוצעו בשטחים), התמונה שהובאה בכתבתו של שיף אינה שלמה. אני מרשה לעצמי להתבטא בנושא לאור החשיבות הציבורית שלו, ובהתייחס לעובדה שממד"ה עצמה הפכה את הדו"חות לנחלת הכלל בשתפה את סופר "הארץ" בתוכנם.

עימות אכזרי עוד יותר

דיווח בעל פה שקיבלנו לפני יותר מחודש אמנם כלל את הנקו־דות המרכזיות שסוכמו במאמרו של שיף, אך בתוספת מספר מגמות בע־לות גוון שלילי ובהיקף לא מבוטל. אלו אותן הנקודות שבעת הגילויים הראשונים של דו"חות ממד"ה מצד־קות תשומת לב ציבורית — ובצדק. כדאי להתייחס במיוחד לשלושה מבין הממצאים:

א. שחיקת חיילים: פגיעה ממשית ביכולתם לתפקד בצורה שקולה ויעילה, תחת לחצי תפקידים הקשה.

ב. סימנים של אי־יכולת או חוסר אומץ מצד מפקדים ישירים להגביל את חייליהם, עד כדי עצימת עיניים מול התנהגות ברוטאלית של חיי־לים.

ג. הקצנה ימינה של דעות החיי־לים בעקבות התנסותם במשימות של דיכוי. כנראה מתחזקת האיבה כלפי הפלשתינאים והאהדה לכוח, הן כדרך למילוי תפקיד והן כפתרון לסכסוך הישראלי־פלשתינאי ברמה הכללית.

נכון, התמונה מעורבת. במקביל למגמות הללו, גילו הפסיכולוגים גם נטיות שצוינו על־ידי שיף, כגון המשך הציות למפקדים, דבקות במשימות ומוראל גבוה. אולם, לדעתי האישית, אסור להוציא ראיות אלה, שהצבא כשלעצמו ממשיך לתפקד, מהקשר של סימני חוסר פיקוח מלמעלה ורדיקליזציה מלמטה. הרי זה מכבר דנים בחברה הישראלית בכוח משיכתם הגובר של פתרונות בנוסח כהנא. אומות העולם, והיהודים בראשם, "יודעים" מ־ההיסטוריה הלא־רחוקה שלהם את הסכנות שבצירוף של חיילים בעלי משמעת ומוראל גבוה עם רוח של ברוטליות ולאומנות. בהיותה ה־תמונה העולה מדו"חות ממד"ה, מהתקשורת ומיישום החוכמה שהצ־טברה באקדמיה, לא ניתן להימנע מתהייה לעתידו של צה"ל ושל החברה שהולידה אותו. בתנאים הנוכחיים, נראה שהפלשתינאים והי־הודים ייגררו לעימות אכזרי עוד יותר.

העיתונאים של היום

מאת אליעזר גלעדי

הכותב הוא פרופסור לכימיה באוניברסיטת תל אביב.

בגיליון "הארץ" ביום 21 ב־פברואר נדפס מאמר קצר של אברהם טל תחת השם "הפרופסורים של היום", שממנו הרשיתי לעצמי לשאול את השם לתגובתי.

א. טל מצא את דבריו של פרופ' יהודה אלקנה בעיתון "מעריב" כמוצא שלל רב. הנה קם פרופסור באוניברסיטה, איש מבפנים, הטוען ש"ארבעים אחוז מאנשי הסגל באוניברסיטאות אינם מתאימים ל־תפקידם". טל מקבל קביעה זאת באהבה וללא הרהורים ומציע מיד לקצץ ארבעים אחוז נוספים מת־קציבי האוניברסיטאות.

ברצוני להגיב על הדברים בשני מישורים, בתשובה לדברי טל ובת־גובה לקביעתו התמוהה של פרופ' אלקנה. אני קורא מושבע של עי־תונים ומאזין קבוע לעיתונות ה־אלקטרונית, ולצערי אני מאוכזב לעתים קרובות מדי. השפה העברית איננה שגורה בפי הכותב, הכותרות ראוותניות ואינן משקפות נאמנה את תוכן המאמר. גרוע מכל, רבים מדי המקרים שהעובדות אינן נכונות או מוצגות באופן חד־צדדי ומגמתי. הייתי סקרן לשמוע איזה אחוז מבין העיתונאים ואנשי הטלוויזיה הם, לדעתו של טל, ברמה נמוכה ואינם מתאימים לתפקידם. האם הוא מוכן להציע צמצומים בעיתונות הכתובה והמשודרת בהתאם לאחוזים אלה?

האם לדעתו של אברהם טל גם העיתונות זה "לא מה שהיה פעם", או שעליה פסח הנגע? האם מאמרו הנדון איננו — איך לומר זאת בנימוס — פחות מעיתונות מן המדרגה הראשונה? התרשמות ממאמרים של אנשי סגל (בעיתונות לא מקצועית), אני משער, מבוססת על מדגם מקרי. מבין אנשי הסגל, ומקביעתו השטחית של פרופסור אחד, הם לעניות דעתי פחות מתחקיר עי־תונאי מעמיק ורציני — והרבה פחות מן הנדרש כדי לקבוע את הערכים האמיתיים של מערכת ההשכלה הגבוהה בישראל.

ועתה לדבריו של עמיתי פרופ' אלקנה. ביקורת עצמית היא מן הדברים שיפי־נפש אוהבים ל־התהדר בהם. הטובים באמת הם אלה המכירים במגבלותיהם ובצורך להמשיך ולשפר. בין זה לבין קביעה שטחית שארבעים אחוז מאנשי הסגל האקדמי אינם מתאימים לתפקידם, המרחק רב.

מה הן אמות־המידה שלפיהן קבע פרופ' אלקנה עובדה זאת? האם קיי־מות אמות־מידה ברורות (דבר שאני מפקפק בו), האם אסף נתונים מפור־טים לבסס את טענתו, האם בדק באופן יסודי מי עומד באמות־המידה ומי לא, כמה בכל אוניברסיטה, פקולטה ומחלקה? האם יכול הוא להתיימר ולטעון שביכולתו הידע לקבוע זאת במיגוון הרחב של נושאי המחקר וההוראה באוניברסי־טאות? האם יש בידו מסמך רציני, מבוסס על מחקרים מפורטים, שיכול לבסס האשמה רצינית כל־כך?

הצהרה שטחית ובלתי מבוססת מסוג זה מכפישה את שם כל הסגל האקדמי; כך, את שמי וגם את שמך. שהרי איש איננו יודע אם לא כלל אותי בין אותם ארבעת העשירונים התחתונים, והוא איננו יכול להיות סמוך ובטוח שעמיתיו אינם כוללים אותו באותה קבוצה גדולה שאותה "צריך היה לפטר גם אלמלא היתה בעיה חמורה של מחסור בכסף", כפי שהתנבא פרופ' אלקנה.

לא במקרה אמרתי "ארבעה עשירונים תחתונים" ולא "ארבעים אחוז שאינם מתאימים" לפי ביטויו, כי גם בבית ספר למצטיינים יש עשירון עליון וגם בכיתה של ילדים מחוננים יש עשירון תחתון.

בכל קבוצת עובדים יש עשירון תחתון שהיה כדאי לפטר ובמקומו לשכור עובדים טובים יותר. אילו יכולנו לעשות זאת היתה הרמה משתפרת, אבל עדיין היינו נשארים עם עשירון תחתון שהיה כדאי לפטר ובמקומו לשכור עובדים טובים יותר. וחוזר חלילה.

ביקורת מן הסוג שהשמיע פרופ' אלקנה היא לא־אקדמית, שטחית וז־הירה ואין בה אלמנט קונסטרו־קטיבי. מערכת ההשכלה הגבוהה בישראל זקוקה עתה לתוכנית עבודה מפורטת לעשר השנים הבאות, שתהיה מקובלת על ה־ממשלה ועל המוסדות להשכלה גבוהה כאחד. במסגרת תוכנית פי־תוח כזאת, שמכוונה הבראת מצבן הכספי של האוניברסיטאות ופיתוח סלקטיווי של מחלקות ופקולטות, על סמך מצוינות ומתוך הצורך הלאומי מאידך, יש מקום גם לייעול וחיסכון ביחידות, שאינן עומדות בקריטר־יונים אלה.

יש מקום לביקורת, אולם זאת צריכה להיות מבוססת על בדיקה זהירה של העובדות ועליה להתייחס לנקודות ספציפיות. הביקורת היא נשק קטלני שיש להפעילו בזהירות ובתבונה, שאם לא כן היא הורסת הכל, את הטוב והרע כאחד, היפה והמכוער. לצערי, לא עמד פרופ' אלקנה הפעם במבחן התבונה ו־הזהירות.

הצד השני של חוק ההסמכה

מאת עו"ד יעקב לידר

הכותב הוא יועץ שר האנרגיה.

להצעת "חוק ההסמכה" (חוק הרשויות המקומיות: איסור פתיחת עסקים וסגירתם בימי מנוחה, ה־תשמ"ח) רבו המתנגדים. "הארץ" (מאמר המערכת, 19.2) אף קרא לגנוז. אלא שבטרם נקבל את קביעתו הפסקנית של כותב המאמר, כי "נציגי המערך בממשלה היו נכונים להצביע בעדה — כדי למצוא חן בעיני המפד"ל", מן הראוי לשמוע את הצד השני.

הצעת "חוק ההסמכה" נולדה בע־קבות פסק הדין של שופטת בית המשפט השלום בירושלים ד"ר אילה פרוקצ'יה (ת.פ. 3471/87). השופטת קבעה שסעיף 3(ר) לחוק העזר לירושלים בטל מחוסר סמכות ומחוסר סבירות. פסק הדין מקובל עלי מבחינה משפטית ואף תואם את השקפת עולמי, שהרי ל"חופש הדת" יש פן שני — "חופש מדת". וכמות שנכונים אנו להיאבק למען זכותו של האדם לקיים בלא הפרעה את מנהגי דתו, כך נכונים אנו להיאבק כנגד רצונו של פלג דתי זה או אחר לכפות את מנהגיו על הכלל. אך פסק הדין של ד"ר פרוקצ'יה עלול היה, במציאות הפוליטית השוררת במדינה כיום, להביא לתוצאות הפוכות.

שינוי בסטטוס־קוו

עם קום המדינה הסכימו אבות היישוב על שמירת הסטטוס־קוו בענייני הדת, כדי לשמור על האיזון העדין שביחסי דתיים וחילוניים. מאז מעוגן עיקרון זה בהסכמים הקואליציוניים של הממשלות ה־שונות. הדבר גרם להסטת המאבק משמירה על עקרונות חופש הדת והחופש מדת למאבק על שמירת הסטטוס־קוו בענייני דת, לבל יוסט הסטטוס לצד זה או אחר. מבחינה זו ממשלת האחדות הלאומית איננה שונה מקודמותיה.

פסק דינה של השופטת פרוקצ'יה מהווה שינוי בסטטוס־קוו. פסילת חוק העזר של עיריית ירושלים, שנחקק עוד באמצע שנות ה־50, אין פירושו אלא ביטול האיסור, הקיים זה יותר מ־30 שנה, לפתוח בתי עינוג בתחומי ירושלים בשבתות ובמ־ועדים. כל זאת, כמובן, אם פסק הדין לא יבוטל בערכאה גבוהה יותר. יתר על כן, בשל הערכאה שבה ניתן, הגיונו יפה גם לחוקי העזר של הרשויות המקומיות האחרות.

ברור על כן מדוע עלתה צעקתן של הסיעות הדתיות. בעניין זה אין חדש תחת שמי הפוליטיקה הישר־אלית, ותגובה זו כבר חזינו. בשנות החמישים ניסו רשויות מקומיות שונות לחוקק חוקי עזר האוסרים על גידול חזיר ומכירתו. בית המשפט העליון קבע כי רשות מקו־מית אינה רשאית להשתמש בסמ־כויותיה להשגת מטרה דתית, שכן הגבלת חופש הפרט מטעמים שבדת היא "בעיה כללית ארצית שאינה מיוחדת למקום מסויים ופתרונה נתון לסמכותו היחודית של המחוקק הארצי" (בג"צ 262/54 פ"ד ט 2101).

המערך אינו תומך בחוק ההסמכה כדי להתחנף לדתיים, אלא כדי למנוע פגיעה בסטטוס־קוו בענייני דת

עקיפת המחוקק הראשי

בעקבות פסיקה זו הופעל המכבש הקואליציוני ונחקקו שני חוקים: חוק המסמיך רשות מקומית להתקין חוק עזר שיגביל או יאסור גידול חזירים, החזקתם ומכירת בשר חזיר ומוצריו; וחוק איסור ארצי על גידול והחזקת חזירים, למעט באזורים מסויימים בגליל.

לכן, מי שדורש מהמערך להתנגד בכל תוקף לחוק המוצע, בשם העיקרון הנשגב של שמירת "חופש הדת", חייב שיידע כי בכך הוא דורש מהמערך להיאבק לשינוי הסטטוס־קוו ולהפר עיקרון חשוב לא פחות של "כיבוד הסכמים", אפילו המדובר בהסכם קואליציוני.

המערך בחר שלא להפר את ההסכם הקואליציוני, והוא עשה זאת גם משום שחפץ שלא להפר את האיזון העדין והשברירי הקיים ביחסי דתיים־חילוניים. השאלה שנותרה בעינה היא מהי הדרך החוקתית הנאותה להשבת ה־סטטוס־קוו לקדמותו.

כאשר בית המשפט העליון נדרש לסוגיה, הוא ראה בהגבלות מטעמי דת פגיעה "בחופש הדת", שהוא כאמור מזכויות היסוד של האזרח. עם זאת, לעתים, אין מנוס מהגבלתו של חופש יסוד זה (ראה חוק שעות עבודה ומנוחה תשי"א־1951 ועוד). העיקרון שהותווה בפסיקת בית המשפט העליון הוא כי הגבלה כזו מן הראוי שתיעשה על ידי המחוקק הראשי ולא על ידי מחוקק המשנה, אלא אם האחרון הוסמך, בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, לעשות כן (בג"צ 122/54 פ"ד 1524 בע"מ 1530). בעניין חוק העזר של עיריית ירושלים קבעה השופטת כי המחוקק הראשי נמנע מלהעניק לעירייה את הסמכות להסדיר את ענייני השבת, ועל כן הוא פסול מפאת חוסר סמכות להתקינו.

דוגמת חוק החזיר

בדבריהם של מספר שופטי בית המשפט העליון מצינו המלצה להשאיר את הסדר ענייני הדת למחוקק הראשי. עם כל הכבוד, דעתי בעניין זה איננה כדעתם. חקיקה ראשית בעניין השבת, אפילו תגבר על כל המכשולים וימצא בה ביטוי למגוון הדעות הרווחים ויהיו בה האיזונים הנאותים, בהיותה חקיקה כללית החלה על כל הארץ, תימצא פוגעת בזכויות היסוד של האדם יותר מהחקיקה המקומית, שהרי אין דין חיפה כדין בני ברק והכפר מלי"ל אינו כפר־חב"ד.

אם נחזור לדוגמת איסור גידול החזיר, נמצא כי חוק איסור גידול חזיר תשכ"ב–1962, קבע איסור ארצי על גידול והחזקת חזיר. ואי־סור זה חל גם על אזורים שהחזיר אינו פסול על־פי דתם. לעומתו, חוק הרשויות המקומיות (הסמכה מיוחדת) תשי"ז־1957 הסמיך כל רשות מקומית להטיל הגבלות על גידול ומכירת בשר חזיר, על כל אזור שי־פוטה או חלק ממנו, בתנאי שההגב־לות יחולו על כל האוכלוסיה באותו האזור שבו הן מוטלות. לשון אחרת: הגבלה גיאוגרפית ולא פרסונלית.

מבין שתי טכניקות חקיקה אלה, עדיפה לדעתי החקיקה המתירה הסדרים מקומיים על פני חקיקה הקובעת הסדר ארצי. יש להותיר בידי תושבי כל ישוב ויישוב את החופש לקבוע לעצמם את אורחות חייהם, בלא התערבות השלטון המרכזי. התערבות כזו, בשל שיק־ולים קואליציוניים מזדמנים, יכולה לפעמים להיות לא־תכליתית במישור המקומי.

אם דעת התושבים לא תהא נוחה מהסדר מקומי זה או אחר, הם יוכלו לתת ביטוי לדעתם בבחירות הבאות לרשות המקומית. יתר על כן, חקיקה ראשית המסמיכה רשות מקומית לאסור על פתיחת עסקים בימי שבת ומועד ומאשרת בדיעבד חוקי עזר שהותקנו כאמור, אינה אלא השבת הסטטוס־קוו המשפטי בעניין זה לקדמותו.

אבנים במאזני הצדק

מאת דרויש נאסר

הכותב הוא עורך־דין, חבר הנהלת האגודה לזכויות האזרח בישראל.

מערכת המשפט הישראלית מפלה בבירור בין יהודים לערבים. ערבים, למשל, אינם נרצחים — הם תמיד נהרגים

בעיתונות פורסם כי על דעת שר המשטרה, התלוננה המשטרה לפני ראש הממשלה ושר המשפטים נגד שופט ערבי, וטענה כי בהחלטותיו בעניין מעצר מפגינים ערבים ביר־ושלים נהג איפה ואיפה. צעדה זה של המשטרה תמוה מאוד. הכלל הוא שכל מי שאינו מרוצה מהחלטת שופט זכאי לערער לבית־משפט גבוה יותר.

בשנה שעברה ביקשה המשטרה בבית־משפט השלום בתל־אביב ל־עצור לחמישה ימים שני תושבי רמת עמידר שהוחשדו כי השתתפו עם אחרים בפוגרום נגד שני ערבים בשכונתם. שני הערבים נפצעו ואושפזו בבית־חולים אחרי שאחד מהם נזרק מהחלון. נציג המשטרה טען כי זהו מקרה חמור מאוד של תקיפת ערבים בידי עשרות תו־שבים, ויש לחקור אותו עד תום. הוא טען כי המשטרה מעוניינת לערוך מסדר־זיהוי ולאתר את יתר המתפרעים.

שופטת השלום קבעה כי משום שהשניים כבר מסרו למשטרה את גרסתם, ומשום שאין חשש כי יימלטו משכונתם, אין טעם להאריך את מעצריהם. היא שחררה אותם בערבות נמוכה. החשודים חזרו לשי־כונתם וההתפרעות נמשכה.

אילו היו הנסיבות הפוכות, לא היה בית המשפט משחרר את החשו־דים. גם לא שמענו כי המשטרה התלוננה נגד שופטת השלום. צמ־צום הגבולות שבין הרשות המבצעת והרשות המחוקקת הוא עניין חמור, אך חמור ממנו שבוש הגבולות שבין הרשות המבצעת לרשות השופטת.

ערבים שנזקקו למערכת השיפ־טית, מרצון או שלא מרצון, יצאו לא פעם בהרגשת קיפוח ותסכול. שו־פטים מושפעים בדרך־כלל ממערכת הערכים שלהם ומאישיותם בתרגום החוק לשפת המעשה. השופט בתוך עמו הוא יושב, ואינו מנותק מהמציאות החברתית.

ערבים התלוננו לא־פעם כי שו־פטים אחרים נהגו שלא במודע להעדיף עדויות של יהודים על עדויותיהם. אין זה מפליא, כאשר שר המשפטים אברהם שריר, ה־ממונה על מערכת המשפט, מגיע לטעון כי הערבים הם "שקרנים מלידה", מבלי שראש הממשלה יג־זוף בו על ביטוי בוטה ופוגע באזר־חים הערבים. שופט שלום בעפולה החמיר בעונשו של נאשם ערבי בני־מוק כי הערבי, לדעתו, רואה בשוטר אויב, ושוטר ערבי הוא בוגד בעיניו.

שופטים מעדיפים בני־עדתם

באוקטובר 1986 פשטה המשטרה על מקום עבודתם של פועלים מעזה, בבתים, ומצאה אצל אחד מהם כחצי קילו חשיש. הצעיר הודה בחקירה בהחזקת סם. הוא חזר על הודאתו גם בבית־משפט השלום בתל־אביב, שם הוגש נגדו כתב אישום. הנאשם הביע חרטה והור־שע. במסגרת נימוקיו להחמרה בגזר־הדין, אמר שופט השלום: "אולי צריך להוסיף, שנאשם, תושב עזה, בא לעשות עבירותיו הנ"ל בתחום בתינו", ושלח אותו לשלוש שנות מאסר בפועל.

ד"ר מרדכי בירנסיק, מרצה בחוג לקרימינולוגיה באוניברסיטת תל־אביב, עשה מחקר ב־1986 על שיקולי השופטים בשעה שגוזרים עונשיהם של נאשמים. הוא מצא כי שופטים מעדיפים נאשמים מבני עדתם. שופטים אשכנזים מקלים בעונשם של נאשמים אשכנזים. שו־פטים ספרדים מקלים עם נאשמים ספרדים. שופטים אשכנזים וספרדים מחמירים בעונשם של נאשמים ערבים.

בין 150 שופטי השלום בארץ יש חמישה ערבים בלבד. ובין שמונים השופטים המחוזיים, יש רק שני ערבים. בית־המשפט העליון בהרכבו לבבואת האוכלוסיה במדינה על כל גווניה התרבותיים, העדתיים והד־תיים, ולכן נשמר תמיד מקום לשופט דתי, והחל משנות השישים, גם מקום לשופט ספרדי. אבל עד היום לא כיהן בו שופט ערבי.

במחקר אחר, על נאשמים וחשו־דים ערבים, נמצא כי בתי־המשפט החמירו בעונשם של 31 אחוז מהנאשמים הערבים, והטילו עליהם עונשי מאסר בפועל או על־תנאי, לעומת 26 אחוזים מהנאשמים היהודים.

בית־משפט השלום בעפולה גזר לפני ארבע שנים 18 חודשי מאסר בפועל על פועל ערבי שסטר לנער יהודי. באותו יום נגזרו 15 חודשי מאסר בפועל על אחד מחברי ארגון הטרור היהודי, שהעביר 50 מוקשים מרמת הגולן למלכוד האוטובוסים הערביים ולהכנת מטעני חבלה לפיצוץ מסגד כיפת הסלע ב־ירושלים.

כאשר מעודדים תושבים ערבים בשטחים הכבושים להתלונן על פגיעות בגוף וברכוש, התגובה תמיד פושרת, תוך הבעת אי־אמון ב־מערכת המשפטית, הצבאית והאזר־חית בישראל, ומתוך תחושה ש־המערכת מפלה בין דם לדם. מערכת המשפט ניצבת מזה 20 שנה מול מציאות פוליטית שבה 1.5 מיליון ערבים חיים תחת משטר כיבוש ומשוללים זכויות־אדם אלמנטריות. סקירה קצרה ומקרית של פסקי־הדין שפסקה המערכת מביאה למסקנה כאילו אין עוד טעם בחד־קירה משטרתית ובהעמדה לדין במקרים כאלה.

כמו תאונות דרכים

● עזיזה פרחאת, תושבת עין יברוד, ראמאללה, יצאה עם ארבעת ילדיה הקטנים ב־8 באפריל 1982 לעבוד בחלקת המשפחה. טוראי אמיר, ששמר במחנה בית־אל ה־סמוך, ירה בעזיזה והרגה. החייל הואשם בהריגה, אך האשמה שונתה לגרימת מוות ברשלנות. הנאשם הודה והורשע ונגזרו עליו ארבעה חודשי מאסר בפועל וחמישה חו־דשים על־תנאי. בנימוקי גזר־הדין נאמר: "מסכימים אנו עם הסניגור, כי יש לדחות את דמוי התובע בסוף סיכומיו, כאילו העונש שאנו אומרים להטיל על הנאשם חייב לבטא גם את עמדתנו והקפדתנו על 'טוהר הנשק' והרגשת ערך חיי כל אדם, כולל תושב ערבי מן השטחים".

● מרים אבו־יעזרו, סטודנטית, יצאה ב־26 ביולי 1983 עם אחיו־תיה לחלק הזמנות לחתונתה. בכיכר השעון פגשה קרובת משפחה, אלהאם אבו־יעזרו, שחזרה עם אמה מירושלים. אפרים סיגל, מאלון מורה, נסע באותו יום בשכם. לעבר מכוניתו נזרקו אבנים. הוא עצר והתחיל לירות. אלהאם אבו־יעזרו נהרגה ומרים נפצעה. סיגל הואשם בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב בהריגה ובגרימת חבלה חמו־רה. השופט אורי שטרוזמן דן אותו לשישה חודשי מאסר על־תנאי.

● האשם מסלם, בן 13, נורה למוות מאש ישירה ומהמתון בידי מתנחל, בתגובה על ידוי אבנים שנזרקו על מכונית האשפה שבה נהג. השופט שטרוזמן הטיל עליו שישה חודשי עבודת שירות, בני־מוק: "ביציאת הנאשם מהמשאית כדי לירות באויר, במטרה להניס את מיידי האבנים, אין פגם ואין לנו תרעומת בשל כך".

● אמנון יעיש הלך לתומו עם עוד שני בחורים ברחוב בשכם ב־2 במרס 1978. פתאום הופיעו מולם חילים שרדפו אחרי אחר. אמנון וחבריו נבהלו וברחו. סמל עומר כרע על ברכיו וירה. אמנון נהרג. סמל עומר הואשם בבית הדין הצבאי בהריגה וזוכה. בית הדין הצבאי לערעורים הרשיע אותו בעבירה ודן אותו למאסר על תנאי לשישה חודשים.

● עוד טקסוק, חלפן כספים משכם, עמד בפתח חנותו עם עוד אנשים ב־26 במאי 1978, שם המתינו להברחת עיר אלפסר. כדו־רים שנורו על־ידי חייל פגעו בראשו וגרמו למותו. החייל הועמד לדין בבית הדין הצבאי המחוזי, מחוז שיפוטי המרכז, וזוכה בנימוק שפעל מתוך "אוטומטיזם".

המסר בעונשים הוא: פגיעה בחיי ערבים אמנם אסורה על־פי החוק, אך אינה חמורה מעבירת תנועה. שבתנאים מסויימים מותר להעלים ממנה עין או לפטור את העבריין בעונש קל.

ערבים לא נרצחים, הם תמיד נהר־גים. האם מותם הוא אירוע טראגי, כמו אסון טבע, שלאף אחד אין שליטה ואחריות עליו?

אוניברסיטת תל־אביב

הפקולטה למשפטים
מכון צגלה למשפט השוואתי ולמשפט בינלאומי פרטי

סימפוזיון

אחריות למוצרים פגומים

יתקיים באוניברסיטת תל־אביב, בפקולטה למשפטים, בתאריכים 14-16 במרץ 1988

יום שני, 14.3.1988

מושב אחר־הצהריים: 19.00-17.00
פרופ' ד. פרידמן (אוניברסיטת תל־אביב): דברי פתיחה
פרופ' פ. שלשטרים (אוניברסיטת פרייבורג): היחס בין מצג המתאר את המוצר לבין המושג של פגם במוצר.
פרופ' ג'. פלמינג (אוניברסיטת ברקלי): מוצרים פגומים ומסוכנים.

יום שלישי, 15.3.1988

מושב הבוקר: 12.30-09.15
פרופ' טשנר (השוק האירופאי המשותף): ההנחיה (דירקטיבה) של השוק המשותף בדבר אחריות למוצרים פגומים.
פרופ' ג'. פריסט (אוניברסיטת ייל): אחריות מוחלטת למוצרים פגומים — הכוונה המקורית.
ד"ר ס. ווסרשטיין־פסברג (האוניברסיטה העברית): משפט בינלאומי פרטי בהקשר לאחריות למוצרים פגומים.
מושב אחר־הצהריים: 19.30-16.30
ד"ר ג'. סטייפלטון (אוניברסיטת אוקספורד): משמעותו של "מוצר" לצורך אחריות בגין מוצרים פגומים.
פרופ' וו. לורנץ (אוניברסיטת מינכן): אחריות היצרן בשל פגמים מאוחרים.
פרופ' ר. אפשטיין (אוניברסיטת שיקאגו): המהפכה הבלתי מתוכננת בדיני אחריות למוצרים פגומים.

יום רביעי, 16.3.1988

מושב הבוקר: 12.30-09.15
פרופ' א. שוומר (אוניברסיטת מיין): אחריות למוצרים פגומים ונזקי רכוש.
ד"ר ד. מור (אוניברסיטת תל־אביב): הגנות בפני אחריות למוצרים פגומים.

ההרצאות בשפה האנגלית
הציבור מוזמן
הכניסה דרך שער רמניציאנו (4)

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

הפקולטה להנדסת תעשיה וניהול
לימודי ניהול מתקדמים

יום עיון
הערכת ביצוע, רגישות ואופטימיזציה של מערכות סימולציה ספרתית
יתקיים ב־17.3.88 בבית הארחת, שפיים.
מיועד למשתמשים בשיטות סימולציה ובעלי ידע בסיסי בהסתברות וסטטיסטיקה.
דגש יושם על היבטים יישומיים.

סדנה
נתוני כדאיות וקבלת החלטות.
תתקיים ב־23-24.3.88, מלון דן־פנורמה, חיפה.

סדנה
ניהול יעיל של מערכות ייצור
תתקיים ב־27-28.4.88, מלון דן־פנורמה, חיפה.
בדבר פרטים ניתן לפנות לגב' גילי שגב, עוזר למנהל טל' 04-292040 או 04-221510

המרכז הישראלי לניהול

החטיבה הבינלאומית
מפגשי מנהלים

18.3 היבטים משפטיים ופיסקליים של הסכמי ידע ופטנטים

* הסכמי רשוי בנושאי פטנטים, סודות מסחריים וידע ואופני הגנה מומלצים — עו"ד ד"ר צבי סמיר, משרד עו"ד סמיר
* כללי מסוי ואמנות בינלאומיות, מקלטי מס בארץ ובחו"ל ו"חוק אלסינבט" — עו"ד ד"ר אמנון רפאל, משרד עו"ד א. רפאל ושות'

23.3 האפשרויות לגיוס הון בחו"ל

* גיוס־הון לטווח ארוך בבורסות בחו"ל לעומת הבורסה בישראל, אפשרויות, יתרונות וחסרונות — פרופ' יוסף גרוס
* חלופות לגיוס הון למימון עסקאות בינ"ל והבעיות הספציפיות של ישראל — ד"ר משה מנדלבאום
* גיוס הון — סיכון בשוק האירופאי — פרופ' מיכאל אתגר
* מדיניות בנק ישראל לעידוד גיוס הון מחו"ל — מר עודד חצרוני
* פאנל מומחים בנושא: חלופות לגיוס הון מנסיון חברות ומפעלים ישראליים.

המנחה: מר נפתלי בלומנטל
בהשתתפות ה"ה: אלמוגד צואצ, סמנכ"ל כספים "תדיראן"; אופיר שבח, ראש אגף כספים "כור"; עודד חצרוני, המפקח על מט"ח, בנק ישראל; עמוס ספיר, סמנכ"ל חברת כלל.

פרטים והרשמה: החטיבה הבינלאומית — המרכז הישראלי לניהול, הברלינסה סולד 4 ת.ד. 33033 תל־אביב 61330 טל. 03-257202

החטיבה הבינלאומית

קבלת מודעות
מודעות לוח ומשפחתיות
מ־8.00 עד 20.00

קבלת מודעות!
מ־8.00 עד 20.00
הלוח הארצי
עד 60 יום אשראי
03-727630
03-739297
03-738707
לבעלי כרטיסי אשראי

דורון רוזנבלום
חבר'ה־חבר'ה, רגע־רגע: האויב הוא בכל־זאת בצד השני
ב חדשות של שבת

לשכת הפרסומאים בישראל
הפורום הכלכלי

ערב עיון בנושא: האם תהיה כלכלת בחירות?

יתקיים ביום א', 20 במרץ 1988, במלון "שרתון" תל־אביב בין השעות 17:30-20:00.

ישתתפו:
- ח"כ עדי אמוראי, סגן שר האוצר.
- ח"כ יגאל כהן־אורגד, שר האוצר לשעבר.
- יחזקאל פלומין, סגן שר האוצר לשעבר.
- פותח- חיים פלד, נשיא לשכת הפרסומאים בישראל.

ערב העיון מיועד למפרסמים, לפרסומאים, מנהלי חברות ומפעלים, מנהלי מכירות ושיווק.

להבטחת ההשתתפות, נא לפנות טלפונית למשרדי הלשכה: (03)222-172.
דמי השתתפות: 40.- ש"ח

מספר המקומות מוגבל.

לשכת הפרסומאים בישראל
רח' אבן־גבירול 83, תל־אביב 64046, טלפון: (03)222-172

הצדק מאחורי המשפט

פסילה משטרתית וחידוש אוטומטי

במשך 16 שנות נהיגה כנהג מקצועי עבר יוסף מזרחי עבירה אחת: אי ציות לתמרור האוסר פנייה שמאלה. זה היה ב–1974. ב–1985 היה מזרחי מעורב בתאונה קטלנית, ורשיון הנהיגה שלו נפסל ל–90 יום על־ידי קצין משטרה. בתום תשעת החודשים לא דרש הנהג את רשיונו בחזרה. גם התביעה, מצדה, לא ביקשה להאריך את הפסילה. היא לא עשתה כן מתוך הנחה, שהנהג אינו ממשיך לנהוג, משום שרשיונו נמצא במשטרה. מזרחי אמנם לא נהג כל אותה תקופה. אבל כעבור שישה חודשים הוא פנה לבית משפט השלום לתעבורה בתל־אביב בבקשה להחזיר לו את רשיונו. זאת, בהסתמך על כך שהמשפט בעניין התאונה הקטלנית שבה היה מעורב, עדיין היה תלוי ועומד, ופסק דין בעניינו טרם ניתן.

מזרחי הסתמך על סעיף 50(ג) לפקודת התעבורה הקובע, כי אם לא ניתן פסק דין הקובע אחרת, פסילת הרשיון בטלה. התביעה דרשה שהפסילה תוארך עד תום ההליכים.

שופט התעבורה, יצחק הנטוש קבע, כי במקרה של מזרחי, נמלאו תנאי סעיף 50(ג) לפקודת התע־בורה. "במקרה שלנו לא הורה בית המשפט הוראה אחרת. הוראה אחרת יכול אולי בית המשפט להורות מיוזמתו, על אף שלא ידוע לי תקדים לכך. הדרך המקובלת ליזום מתן הוראה אחרת היא בקשת המשיבה, מדינת ישראל, באמצעות פרקליטות מחוז תל־אביב, להאריך הפסילה עד תום ההליכים" קבע השופט. הוא ציין, כי בקשה כזאת היתה צריכה להיות מוגשת לפני תום ששת החודשים, הדבר זה לא נעשה.

בחוברת "פסקי דין — תעבורה", היוצאת לאור על־ידי לשכת עורכי הדין בתל־אביב ובה מובא פסק הדין במלואו, נכתב כי העובדה שמזרחי לא ביקש את החזרת רשיונו בתום 90 ימי הפסילה, וכן העובדה שלא נהג מאז הפסילה, אינן משנות את המצב לאשורו. "אין זה מתפקידו של בית המשפט הזה, שדן בבקשת המבקש, לבחון את נימוקיה לאי הגשת הבקשה ולהיעדר הפגנת רצון לנהוג שוב בדרכים" כתב השופט בהכרעת הדין, שניתנה באוגוסט 1985.

הוא אף הרחיק לכת וקבע, כי לאור הנסיבות ולשון החוק, בטלה הפסילה מיום 25.5.85, המועד שתמו בו ששת החודשים מיום הפסילה. מאחר שכך, כתב השופט, מותר למזרחי לנהוג. יתר על כן, השופט סירב להיעתר לבקשת הנהג ל־החזרת רשיונו, שהרי מזרחי רשאי לנהוג על־פי הוראות החוק המתייח־סות לנהיגה. השופט גם דחה את בקשת הפרקליטות להארכת הפ־סילה. הוא נימק זאת בכך, שה־תביעה מבקשת בחודש אוגוסט לפסול רשיון נהיגה כאילו זה נמצא בפסילה מינהלית קיימת, אף הפ־סילה בטלה מיום שמלאו לה שישה חודשים.

השופט הנטוש לא קיבל גם את בקשתה החלופית של התביעה, להאריך את הפסילה עד תום ההלי־כים. "לא הובאו בפני נימוקים המצדיקים היענות לבקשה כזו. עובדות המקרה עדיין במחלוקת בפני בית המשפט שדן בכתב האישום לפי טענות הצדדים. הדיון מתעכב שם עקב אי איתור עדי תביעה. נוסף לכך, התייחסו הצדדים לעדויות השונות שכבר הושמעו, שעל מהימנותן ומשקלן יצטרך להחליט בית המשפט שדן בעניין" כתב השופט. הוא הדגיש, כי עברו של המבקש לא נשתנה, ומאחר של־חובתו רק עבירה אחת במשך 16 שנות נהיגה כנהג מקצועי, הוא דחה את דרישת התביעה לפסילת הרשיון של מזרחי עד לתום ההליכים.

ה"עוקץ" של תעריפי הביטוח (א')

הנהג הישראלי משקיע בפיצויי תאונות פי שבעה, בערך, לעומת השקעות המדינה בפיתוח התחבורה ובמניעת תאונות. בין 1980 ל־1986 גדל צי הרכב בישראל מ־539,000 מכוניות ל־819,000, גידול של 52%

מדינת ישראל משקיעה 60–70 מיליון דולר לשנה, בסכום כולל, הן לפיתוח התחבורה והן למניעת תאונות. הנהג הישראלי, לעומת זאת, נתבע להשקיע 440 מיליון דולר לשנה. לא במניעת תאונות, אלא בתשלום לחברות הביטוח, כדי שהללו יפצו את נפגעי התאונות ומשפחותיהם (פיצויי גוף ורכוש). הפער בין הסכומים הללו הוא עצום — יחס של 1:7, בקירוב. נכונה העובדה שועדת הכספים של ה־כנסת אישרה לא מכבר לחברות הביטוח העלאה גדולה מאוד של הפרמיות, 24% נטו (בתוספת 2% המועברים לקרן הבטיחות בדרכים), הציב ד"ר משה בקר, יועץ ועדת הכנסת לבטיחות בדרכים, סימן שאלה כבד הן על דרך חישוב הפרמיות והן על השימוש הנעשה בכספי הציבור לשם מניעת תאונות.

ועדת הכספים של הכנסת אישרה את ההעלאה בעקבות דרישתן של חברות הביטוח. בדרישה זו תמך גם המפקח על הביטוח באוצר. לטענת החברות, מספר התאונות ודמי הפיצוי שבהם נדרשו לעמוד, בשנים 1986–1987, גרמו לגירעון קופתי. הכתובת הטבעית למילוי גירעון זה — כך סברו חברות הבי־טוח — היא המבוטח, וועדת הכנסת שמעה — ואישרה.

"המשמעות הכספית של הגדלת ההכנסות של חברות הביטוח היא תוספת של כ–34 מיליון דולר לשנה (בהם כ–3 מיליון שיועברו לקרן הבטיחות). זו תוספת להכנסות קיימות המסתכמות ב–130 מיליון דולר לשנה. כלומר: כיום מקבלות חברות הביטוח מהציבור, מביטוח חובה בלבד, 161 מיליון דולר לשנה, נטו. בנוסף על ביטוח החובה, הנדרש על פי חוק, יש לחברות הבי־טוח הכנסות מביטוח המקיף, באומדן שנתי — כ–280 מיליון דולר. כלומר: ביטוח תאונות ה־דרכים כרוך בהכנסות בסדר גודל שנתי של כ–440 מיליון דולר", מסכם ד"ר בקר. לעומת הכנסות בהיקף זה הוא מצביע על העובדה שהנזק הכלכלי מתאונות דרכים, בתחשיב לאומי, מסתכם, בשנת 1987, בכ–320 מיליון דולר. ל־דבריו, נתון זה כולל אובדן תפוקה עקב מוות, נכות ופציעה, נזק לרכוש ונזק עקב עלות שירותים שונים כגון משטרה, בית־משפט, עבודה סוציאלית, טיפול רפואי, גרירה, שמאות ושירותי ביטוח. נוכח נזקים לאומיים בסדר גודל כזה, טוען בקר, והכנסות מבעלי רכב בהיקף של 1.5 מיליארד דולר לשנה (ממסים על כלי רכב, חלפים, דלק ואגרות), משקיעה המדינה לשיפור התחבורה והבטיחות רק 60–70 מי־ליון דולר בשנה.

מנוף לממן את שיפור התשתית

"אילו היתה ועדת הכספים מקצה את כל סכום העלאת הפרמיות שאישרה לא לחברות הביטוח אלא לשיפור תשתית התחבורה והבטי־חות, היתה השקעה זו תורמת, תוך שנתיים־שלוש, למניעת נזקי ה־תאונות בהיקף של 60–70 מיליון דולר לשנה, שמשמעה הפחתה בשיעור של 20–25 אחוזים במספר התאונות", טוען החוקר. לדבריו, הפחתה זו היתה חוסכת גם בתשלו־מים של חברות הביטוח לבעלי הרכב המעורבים בתאונות. "אילו היתה ועדת הכנסת מחליטה ש־האחריות הלאומית שלה היא כלפי אזרחי המדינה ולא כלפי חברות הביטוח, לאבטחת הכנסותיהן, כי אז היתה מחייבת העברת כספים לשי־פור הדרכים. עם הירידה במספר תאונות הדרכים היו יורדות גם הוצאות חברות הביטוח, והן לא היו צריכות לבוא לכנסת, חדשות ל־בקרים, בתביעות להעלאת ה־פרמיות", קובע בקר.

עד כאן לעניין תפיסת העולם של ועדת הכנסת. אלא שלהעלאות הגדולות יש — לדברי בקר — היבט נוסף, המעמיד את קופתן הריקה של חברות הביטוח בסימן שאלה גדול.

מספר התאונות עם נפגעים, ב־1986, גדל ב–14%, לעומת 1980. אבל, טוען החוקר, באותן שנים גדל גם מספר כלי הרכב הנעים בכבישי ישראל, ועמם גם מספר משלמי הביטוח. המספרים הרשמיים מראים כי צי הרכב בישראל גדל מ־539,000 ב–1980 ל–819,000 ב–1986. זהו גידול של 52%. "מזה ניתן ללמוד כי גם אילו לא הגדילו לחברות הביטוח את תעריפי ה־פרמיות, הן היו מרוויחות 33% יותר, רק בגין הגידול במספר משלמי הפרמיות! עם התוספת האחרונה, בשיעור 24% (נטו), יגיעו חברות הביטוח לגידול יחסי בהכנסות בשיעור של 88%, לעומת 1980", קובע ד"ר בקר.

הוא טוען כי ועדת הכנסת יכלה לשחרר את חברות הביטוח מן ה"עול" של ביטוח החובה, ולהעבירו לביטוח הלאומי או לגוף ממלכתי אחר. "אילו נהגה ועדת הכספים של הכנסת כך, היתה נוכחת עד מהרה כי חברות הביטוח מתנגדות. ולמה? מפני שביטוח החובה הוא מיכרה זהב. בין השאר, משום שביטוח החובה מביא את האזרח להגיע אל חברת הביטוח ולא להיפך, וכך נוצרים התנאים היעילים לתעשיית הביטוח על כל פעילויותיה", טוען יועץ ועדת הכנסת לבטיחות ב־דרכים.

משרד האוצר וחברות הביטוח אמרו, בתגובה, כי הם פעלו על פי המלצותיו של פרופ' יהודה כהנא, איש אוניברסיטת תל־אביב וחוקר בלתי תלוי. גישתו של פרופ' כהנא תובא במדור זה בשבוע הבא.

הריקשה החולפת

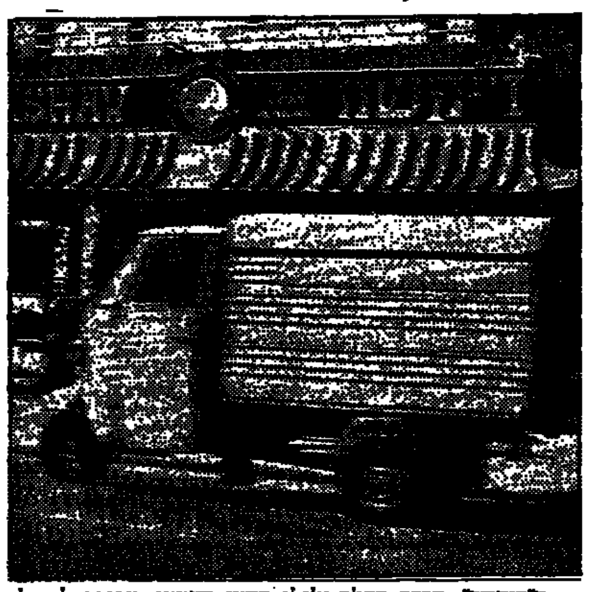

ה"ריקשה", הרכב התלת־גלגלי הקטן והאיטי, עתידה להיעלם מכבישי ישראל בשבועות הקרובים. כך מבשר לנו דובר צה"ל. ה"ריקשה" שירתה את צה"ל במשך שנים רבות ולדברי דובר צה"ל, עשתה זאת בנאמנות. אבל מה? התלת־גלגלית הקטנה לא כל־כך בטוחה, ודינה נגזר לרדת אל גבכי ההסטוריה של כבישי ארצנו. בצילום (דובר צה"ל) רואים את ה"ריקשה" חולפת על פני מסעדה הנושאת אותו שם, כמרמזת שבחיים הכל חולף.

פולקסווגן ג'טה סינכרו

חברת פולקסווגן הציגה באחרונה דגם נוסף בעל הנעה מתמדת (4x4) לכל הגלגלים: ג'טה סינכרו. הג'טה מצוידת במערכת "ויסקו קופלינג", המשלבת את הגלגלים האחוריים בהנעה באופן אוטומטי וללא הת־ערבות הנהג כל פעם שתנאי הדרך דורשים שילוב כזה: חול, בוץ, כביש חלק או רטוב וכו'. עם הצגת הג'טה סינכרו מצוידים כמעט כל דגמי פולקסווגן בהנעה 4x4. המכונה בפולקסווגן בכינוי "סינכרו": גולף, ג'טה, פאסאט וטרנספורטר.

תחבורה ציבורית על הכוונת

קואופרטיב "דן" מפעיל 250 אוטובוסים ממוזגים בקווים עיר־וניים — טוען גבריאל שמש, דובר "דן". זאת, בתגובה לטענתו של ד"ר יוסי ברכמן במדור מן השבוע שעבר ("הסובסידיה החונקת את התחבורה הציבורית"), כי בישראל לא ניתן לראות אוטובוס ממוזג בעיר. יתר על כן, טוען הדובר, כמות זו מהווה 20% מכלל האוטובוסים בשירות, וכיום כל אוטובוס חדש שנכנס לשירות הוא ממוזג. כך, לדוגמה, כל האוטובוסים בקווים 47 (תל־אביב־הרצליה) ובקווים 4 ו־19 בתל־אביב הם ממוזגים, ולקראת הקיץ הקרוב יהיו ממוזגים כל האוטובוסים בקו 5 בתל־אביב. "קווים אחרים הם ממוז־גים רק בחלק מכלי הרכב. ישראל היא הארץ היחידה שבה מופעלים אוטובוסים ממוזגים בתחבורה פנים־עירונית" קובע דובר "דן".

לדברי שמש, אין זה נכון, כפי שטען ד"ר ברכמן, כי הסובסידיה לתחבורה הציבורית ניתנת כדי לתמוך במגזרי אוכלוסיה מיוחדים או כדי לעודד אנשים להשתמש בתח־בורה הציבורית: הסיבה כלל אינה סוציאלית — היא נובעת מן הצורך למנוע התפוקקות הערים ברכב הפרטי.

אשר לטענת איש המחקר, כי המדינה, באמצעות הסובסידיה, נו־תנת כסף לתפוקה הולכת וקטנה, אומר דובר "דן" כי בכל המחקר של ד"ר ברכמן לא נמצאה השאלה — שאותה הוא הגדיר "קרדינאלית" — של התחבורה הציבורית, והיא: עומס התנועה והצפיפות בכבישים. "כי וודאי שככל שהתנועה עמוסה יותר, היא יקרה יותר ואטית יותר" הוא אמר.

ואשר לרעיון של תחרות בתחבורה הציבורית, אשר רבים מעלים אותו, מבקש שמש מאיש המחקר להצביע על מקום, ולו אחד, בעולם שבו נפתרו בעיות תנועה ותח־בורה ציבורית על־ידי תחרות.

מפקיעי מחירים — לדין

מחלקת התביעות של משרד התחבורה הגישה לאחרונה כתבי־אישום נגד חמש תחנות מוניות, וכמה מעובדיהן, בפתח־תקווה ובני־ברק. אישון לציון. התחנות המוניות האשמו בהפקעת מחירים.

כתב האישום הראשון הוגש לבית־משפט השלום לתעבורה ב־פתח־תקווה נגד ארבע תחנות מוניות בפתח־תקווה ושישה מעוב־דיהן. ארבע התחנות הן: עצמון, המקרים, פתח־תקווה, שלום, התחנה ושתי הסדרים מאשימים כי קבעו לעצמם מחירון להסעות וגבו מהנוס־עים מחירים מופקעים בנסיעות מיוחדות, שלא על פי המונה. כתב האישום הנוסף הוגש בבית־משפט השלום לתעבורה ברחובות נגד חברת המוניות ראשון־לציון ושניים מעובדיה. הללו האשמו בהפקעת מחירים וגבייה כסף שלא על פי המחירון המאושר של משרד ה־תחבורה.

המפקח על התעבורה מציין כי רשויות שציבור הנוסעים במוניות יקפיד על הפעלת המונה במונית בכל נסיעה מיוחדת, ואילו בנסיעות בקווי שירות או קווים בין־עירוניים — ישלם רק לפי המחירון המאושר על ידי משרד התחבורה (המחירון המעוטר בסמל המדינה). מחירון זה חייב להימצא בידי כל נהג מונית.

מע"ץ השלימה צירי תנועה

כביש חוצה בקאר־אל־גרביה

עם השלמת הקטע החדש בכביש חוצה בקאר־אל־גרביה (מס' 574) על־ידי מע"ץ, יוכלו הנהגים לנסוע בבטיחות ובנוחות בשני המסלו־לים ובארבעת הנתיבים.

הכביש עובר בחלקו בשטח העיר־וני של בקאר־אל־גרביה. בקטע זה נועד נתיב אחד בכל כיוון לפריקה ולטעינה. הכביש החדש משמש הן את תושבי המקום והן את אחד כבישי ההתיישבות החדשה בצפון השומרון.

הפרויקט נבנה במימון משותף של מע"ץ והמועצה המקומית, אשר התקינה את המדרכות והתאורה באיי־התנועה, והיא תטפל בגינון לאורך הפרויקט.

ציר ראשי מערב ירושלים

פתיחתו של רחוב גולומב בירוש־לים — אחד הפרויקטים התחבור־תיים המסובכים ביותר שביצעה מע"ץ בבירה בשנים האחרונות — תאפשר זרימה שוטפת של התנועה ממערב העיר עד מרכזה והיציאה ממנה.

עם סיום העבודות בקטע החדש, בעוד מספר ימים, יושלם ציר דו־מסלולי ראשי בירושלים, שתחילתו ברחוב גולומב והמשכו ברחוב הרצוג, שדרות הנז ושדרות רופין.

פרויקט גולומב, אשר מומן על־ידי עיריית ירושלים בשיתוף עם משרד התחבורה, בוצע על־ידי מע"ץ תחת אילוצים קשים ביותר. העיקרי שבהם היה הצורך להבטיח זרימה שוטפת של התנועה משך כל זמן ביצוע העבודה, וזה בעת לסלול כביש חדש, דו־מסלולי ודו־נתיבים.

במהלך העבודה בוצעו במקום פיצוצים בסלע קשה והועתקו קווי תשתית ראשיים: חשמל, מים ותקשורת.

לאורך הקטע החדש פונו מספר בתים בשכונת מנחת (מלחה) והוקמה מערכת מורכבת של קירות תומכים וקירות נגד רעש, תוך הבטחת גישה לבתים הקיימים. כחלק מהפרויקט נסלל כביש גישה חדש לשכונת מנחת מהוסרד תניקה של נחל רחביה.

התכנון ההנדסי לווה מתחילתו בתכנון נופי ואדריכלי יוצא דופן. הקירות התומכים עוצבו בצורה המזכירה את חומות ירושלים. תשומת לב ניתנה למניעת מפגעים סביבתיים ולגינון צדי הדרך ואיי־התנועה, אשר יתבסס על צמחיית ארץ־ישראל. לאורך הכביש הותקנה מערכת השקיה משוכללת בטפטפות. העצים הראשונים כבר ניטעו והם יהוו חלק משדרה, שתלווה את הכביש לכל אורכו.

היערכות חירום של מע"ץ לתיקון מיידי של בורות בכבישים

מנכ"ל מע"ץ, יהודה כהן, הורה לצוותי האחזקה של מע"ץ לבצע תיקוני חירום מיידיים של בורות, אשר נפערו בכבישים בעקבות מזג האוויר הגשום. לצורך כך גויסו כל צוותי העבודה של מע"ץ ותוגברו בצוותי קבלנים.

צוותי האחזקה קיבלו הוראה לחזור ולסתום את הבורות מיד עם היפתחם ולהרבות בהצבת תמרורים ושלטי אזהרה כדי למנוע סכנת פגיעה בנפש וברכוש.

"כבישים רבים במערכת הבינ־עירונית נמצאים במצב קריטי ואם גם השנים הבאות יהיו משופעות בגשמים ובשטפונות, יואץ מצב ההתדרדרות שלהם בשיעור חסר־תקדים", מתריע מנכ"ל מע"ץ ומציין: "תיקוני חירום בכבישים מחזיקים מעמד זמן קצר בלבד. מה שנחוץ, זה ריבוד ושיקום יסודי של מערכת הכבישים ואלה מחייבים הגדלה משמעותית של תקציבי האחזקה המופנים למע"ץ".

בשנה האחרונה העביר משרד הבינוי והשיכון תקציבים מיוחדים, בנוסף לתקציב השוטף של מע"ץ, לצורך ריבוד ושיקום של יותר ממאה ק"מ כבישים. ואולם על־מנת להביא את המערכת לרמה המוגדרת בינונית במונחים אירופיים יהיה צורך להגדיל את תקציב האחזקה הנוכחי פי ארבעה עד חמישה ובשיקום שנתי של 500–600 ק"מ כבישים, שמצבם מוגדר גרוע ביותר.

בינתיים, קורא מנכ"ל מע"ץ לנהגים להקפיד על נהיגה זהירה, תוך שימת־לב למצב הכביש ולתמרורי האזהרה.

גם שרים כפופים לחוק

האם מי שמופקדים על ביצוע החוק — שרי הממשלה — הם מעל לחוק? כאשר הדברים אמורים בחוקי תנועה בישראל, יש לשאלה זו הצדקה. לפחות, על פי התחושה המקננת אצל רבים מאזרחי המדינה. נוכח העליה חסרת התקדים בתאונות הדרכים בחודש ינואר האחרון: 44.4% במספר ההרוגים הכללי ו־110% במספר ההרוגים מקרב הולכי הרגל, יזם ח"כ אוריאל לין הצעה מקורית, אותה הפנה למשטרת ישראל: נהג שר, שייתפס בביצוע עבירת תע־בורה, כאשר לצדו יושב השר לא יישפט לבד, יואשם גם השר כשותף לביצוע אותה עבירה.

לין הדגיש, כי את הדוגמה לציות לחוק חייבים לתת, בראש וראשונה, אלה היושבים בצמרת. "כאשר שר מרשה לנהגו לנהוג בניגוד לחוק, הוא נותן לו בכך גיבוי והסכמה לביצוע העבירה. ככזה, הוא הופך עצמו לשותף לדבר עבירה. אין זה צודק להגיש תביעות נגד נהגי שרים בלבד, כאשר דרך נהיגתם מושפעת או נעשית כאילו על מנת לשרת את הצרכים של השרים היושבים לצדם והם נשארים חסינים בפני תביעות על עבירות תעבורה" טוען לין.

מאפיונר

עכשיו את חייבת "מאפיונר" אישי במטבח.

מאפיונר - מוצר איכות נוסף מבית טוב - בית זק"ש ע.ו.ז.ר.ם בע"מ
שפירא 11 רמת־גן, 03-721212/3 בן־יהודה 72 תל־אביב, 03-225501

תצוגות 1988

מראות מטוקיו וז'נבה

המכוניות שמשכו תשומת לב לא יוצאו למכירה, לא ייראו על הכבישים. היה בליל מרתק ומפחיד של תרגילים בעיצוב ובשיכלולים: כסא מסתובב, בלם אוויר, תצוגת מידע פסיכדלית

בתערוכת המכוניות ה־27 בטוקיו היו מכוניות בשפע. אבל לא השפע — מדווח ג'ורג' כשר, כתב הירחון אוטו, — הוא שהיה נקודת הכובד בתערוכה.

"אלה שמשכו את תשומת הלב — בעצם לא היו למכירה. הן יצאו היישר מתנורי מחלקות המחקר והפיתוח המקומיות, אשר שוב יצרו קוקטייל מקסים, ולעתים אפילו מפחיד, של צורת הדברים שיהיו — או שלא יהיו", הוא כותב.

מיצובישי HSR

לדבריו, החגיגה הטכנולוגית בטוקיו היתה לפני שנתיים; אז פלשו לתערוכה מנועים מרובי שס־תומים, מערכות היגוי והנעה כפו־לות, מיתלים אקטיביים ולוחות מחוונים עמוסי מישחקי וידאו.

לעומת זאת, לקראת 1988, החי־דושים הטכנולוגיים היו מעטים יח־סית, ואילו מספר המכוניות שהוצגו היה מרהיב. הוא מספר כי התצוגה השנייה במעלתה ביותר בתערוכה היתה זו של מיצובישי, שהציגה בין השאר את ה־HSR המתוחכמת.

"זוהי מכונית ספורט דו־מושבית נמוכה ורחבה, עם הצאיות פראיות, ספוילר בולט וחופת זכוכית דמוית בועה. כל אלה יחדיו מסתכמים במקדם־גרר אווירודינמי מאוד, 0.20. כדי לשלוט בקליע הזה מפקד הנהג על 'מערכת שליטה אקטיבית' המורכבת מהנעה כפולה, היגוי כפול, ABS ומיתלה אקטיבי, בשלט אלקטרוני. מושביה מסתובבים החוצה כאשר הדלתות נפתחות, וה־מנוע בעל שני ליטר ו־16 שסתו־מים טורבו, ומצנן הביניים, מפתח הספק של 295 כוחות סוס ומאפשר להגיע למהירות מירבית של 305 קמ"ש. במהירות של מעל 160 קמ"ש מסייע כנפון מיוחד, דמוי H, לתאוצה, בשמשו כבלם־אוויר. במ־הירות עירונית מתמלאת הקבינה של ה־HRS אורות ונצנוצים כמו באולם למישחקי וידאו. כאשר המכונית מתקרבת למיגבלותיה דואגת מערכת מידע אינטליגנטית, שפותחה במשותף עם ניקון, לכך שרק המידע החיוני ביותר יועבר לנהג", מספר ג'ורג' כשר.

סובארו JO-CAR

אחת מכוכבות התערוכה היתה ה־JO-CAR, של סובארו. זוהי מכונית פתוחה וצבעונית עם מנוע מרכזי, הנעה כפולה, גיר רציף ומנוע 2 צילינדרים 550 סמ"ק, מוגדש, 55 כ"ס. סובארו הציגה שם עוד דגמים. מספר כתב אוטו, ואף לא אחד מהם היה לייצור. כולם נבנו לצורך התצוגה בלבד, בינתיים.

מאזדה MX-04

מכונית התצוגה הבולטת ביותר בתערוכת טוקיו הנתה בדוכן של מאזדה: "ה־MX-04, מכונית ספורט דו־מושבית עם מרכב מו־דולרי המאפשר לבעליה להסב אותה ממכונית רודסטר פתוחה לקופסה סגורה, על ידי הרכבת משטחי גוף תואמים. המכונית לובשת ופושטת צורה תוך דקות ספורות. החלקים היחידים הנותרים ללא שינוי הם השילדה, המנוע ומיכללי ההנעה הכפולה, המושבים, לוח המחוונים, ההגה, הבלמים וה־מיתלים. מכיוון שהשילדה הבסיסית כוללת פגוש, ה־MX-04 חוקית לנסיעה בכביש גם ללא מישטחי הגוף, אבל היא לא נראית כמו מכונית אלא אם אתה מרכיב לפחות את ארבע הכנפיים, מכסה המנוע והשימשה הסימלית". בדוכן של איסוזו הוצגה "חבילת ניהוג" שפיתחה לוטוס ואירמשר (חברה גרמנית המתמחה בערכות כושר וקוסמטיקה לאופל). ליד מכוניות אחרות הציגה חברה זו את הדגם COA.

איסוזו COA-III

מכונית תצוגה שתוארה כ"נשק של יפאן לראלי פאריס־דאקאר". היא בעלת מנוע קראמי 2.0 ליטר, 16 שסתומים, 300 כ"ס, מערכת הנעה כפולה חכמה ומיתלי אוויר, הנ־חשבים כיום לציוד התיקני של "נשק הראלי העתידי". כשר מסביר כי אחד השכלולים הטכנולוגיים האמיתיים הבודדים בתערוכת טוקיו היה המנוע הזה, של איסוזו. הידאו קאוומורה, מנהל הפרוייקט, הסביר לכתבים כי ב–1989 תתחיל איסוזו לייצר מנועים קראמיים. "אלה יהיו מנועי בנזין 4 צילינדרים בנפח 2.0 ליטר, עם מגדש טורבו והספק של 170 כוחות סוס. ב–1992 יתווסף מנוע דיזל וב–1995 תציג איסוזו מנוע V6 קראמי נתון בכמוסה אטומה, מנוע שלא תהיה בו מערכת צינון המכילה נוזל. בהיותו יעיל יותר, קל יותר וחסכוני יותר, המנוע הקראמי יהיה מנוע העתיד", אמר איש החברה.

בתצוגת המכוניות ה–58, שנערכה בז'נבה, הוצגה היגואר V12 XJ-S קונוורטיבל, המכונית החדשה של החברה, בתצוגת בכורה לקהל.

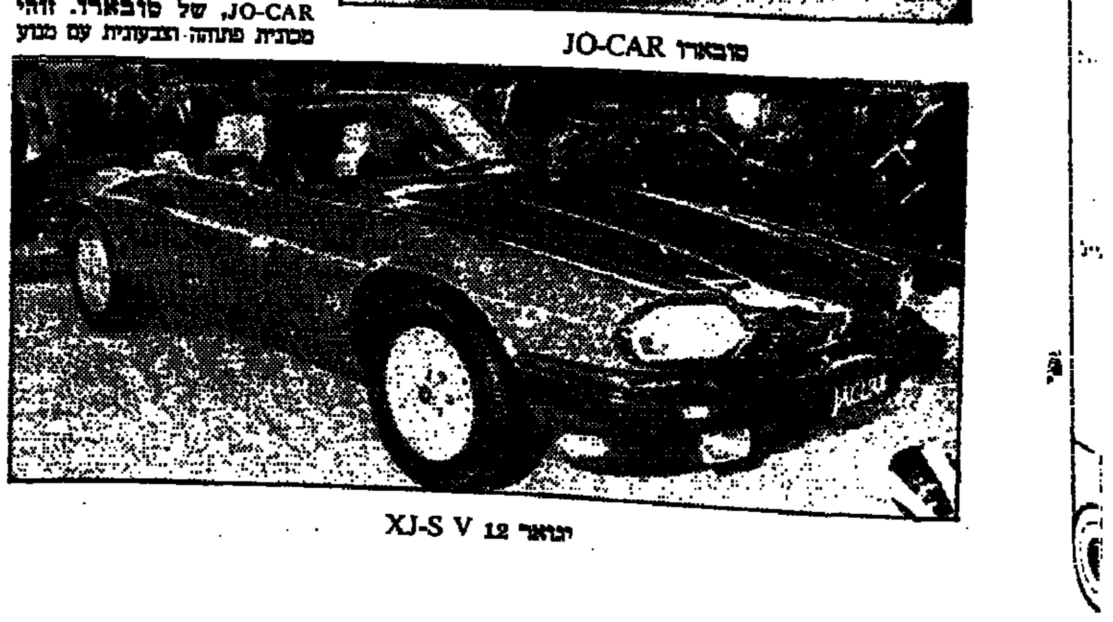

יגואר XJ-S V 12

صكنا من الاهل

כלכלה ועסקים

אפריקה ישראל: שווי השוק ירד בשליש, ל–57 מיליון דולר

השיפור ברווחיות חברת אפריקה ישראל, כפי שהסתמן בדוחות הכספיים של החברה לשנת 1987, לא מנע את השחיקה הנמשכת במניות החברה הפועלת בשני תחומים מרכזיים, בנייה וביטוח.

החברה נמנית עם קבוצת תריסר החברות הגדולות בבורסה התל־אביבית, והשליטה בה היא בידי בנק לאומי, שהוקטין במרוצת 1987 את החזקותיו בחברה ומכר כ–17 אחוז ממניות ההון וכ–11 אחוז ממניות ההצבעה שהחזיק בה. כעת מחזיק בל"ל בכ–60.3 אחוז ממניות ההון וב–74 אחוז ממניות ההצבעה.

ב–1 באפריל יחול מועד המימוש של 20 אחוז מכתבי האופציה שהנפיקה החברה בדרום אפריקה. בכך ייתוספו קרוב ל–55 אלף מניות רגילות בנות 0.1 שקל לחון המניות של החברה, וחלקו של בל"ל יירד ל–59 אחוז בהון ול–71 מזכויות ההצבעה. בהנחה שכל האופציות ימומשו, על־פי ההסכם, עד 1 באפריל 1992, ימשיך ויירד חלקו של בנק לאומי ל–53 אחוז בהון ול–59 אחוז בהצבעה.

לפני כשנתיים נקבע שווי ה־מקרקעין של אפריקה ישראל, בהערכה שעשתה החברה, ל–120 מיליון דולר. אך בחברה סבורים שהשווי גדל מאז באופן משמעותי,

מניה על הכוונת / אריה לביא

בהתחשב בעלייה הניכרת במחירי המקרקעין בשנתיים האחרונות.

הדו"ח הכספי של החברה לסוף 1987 מצביע על רווח נקי של 10.8 מיליוני שקל לעומת 3.4 מיליוני שקל בתשעת החודשים הקודמים. בכל תחומי הפעילות נרשם שיפור ברווחיות, למעט תחום התיירות והנופש, שבו רשמה החברה הפסד הנובע מהתוצאות מימון כבדות של מלון גני חמת בטבריה.

שווי המניה ירד, כפי שניתן לראות מהגרף של חברת "מיטב", והוא עומד כעת על 213.42 דולר לעומת 316.02 דולר לפני 12 חודש, ירידה של 32 אחוז.

שווי השוק של החברה ירד במשך 12 החודשים האחרונים בכשליש ועומד כיום על 57 מיליון דולר.

הסוכר יוזל בקרוב בכ–10 אחוזים

כנראה יוזל גם מחיר הקקאו, עקב ירידת מחירו בעולם

מאת יונתן שרמן

הירידה התלולה במחיר הסוכר בבורסה העולמית במהלך השבועות האחרונים הביאה את משרד התעשייה להחליט על הוזלתו. הצו להוזלה זו כבר נחתם והוא צפוי להיכנס לתוקף בימים הקרובים. ככל הנראה, מדובר בהוזלה של כ–10 אחוזים.

יצוין, כי מחיר הסוכר הגולמי הגיע לפני כחודש לשיא של כ–250 דולר לטונה, ואז גם הועלה מחירו בארץ. אך מאז נפל מחיר הסוכר בעולם בכ–20 אחוזים, לכדי כ–200 דולר לטונה בלבד.

הוזלה צפויה גם במחיר הקקאו, שמחירו התמוטט בבורסות העולמיות בגלל קוצר ידו של ארגון הקקאו הבין־לאומי להמשיך ולממן את ויסות מחירו. מחיר הקקאו נפל בשבוע האחרון לשפל הנמוך ביותר זה שנה וחצי: הוא נמכר בפחות מ–1,000 לי"ש לטונה.

מחיר הקקאו נקבע מדי שלושה חודשים על־פי נוסחה קבועה מראש, הצמודה למחירו בעולם, ירד אמנם בשבועות האחרונים, אך בממוצע מחירו יציב יחסית. לכן אפשר שלא יהיה צורך לשנות את מחירו בסוף מרס.

על רקע זה בדק משרד התעשייה אפשרות לשנות את מחירו, וככל הנראה, אם לא יחול שינוי מפתיע, מחיר הקקאו יוזל בקרוב.

מושב ברכיה וקיבוץ מבוא חמה יהיו הראשונים שיקבלו סיוע במסגרת ההסדר

מאת אבי גנאור

מרבית הסידורים לקראת הזרמת הסדר הסיוע על מושב ברכיה וקיבוץ מבוא חמה הושלמו, ושני היישובים יהיו הראשונים שיזכו לקבל כבר בימים הקרובים את הסיוע שהוכנה לחקלאים במסגרת ההסדר שנחתם בין האוצר, הסוכנות והבנקים, בפיקוחה של מינהלת ההסדר שבראשה עומד אברהם סנפירי.

במושבים ובקיבוצים אחרים נותרו כמה קשיים, המעכבים את מתן הסיוע. בין הקשיים המרכזיים: מצבו הבעייתי של הבנק לחקלאות, הסובל ממחסור בהון; אי הסכמת בנק המזרחי לחתום על הצטרפותו להסכם, ואי נכונותם של חלק מחברי המושבים לחתום על הערבות הדדית.

בין המושבניקים המסרבים לחתום על הערבות ההדדית יש כאלה הנמצאים במצב זכות באגודו־תיהם ומסרבים ליטול על עצמם התחייבויות נוספות מעבר למה שכבר הוטל עליהם במסגרת ההסכם; ואילו בעלי החוב הגבוהים חוששים שלא יוכלו לעמוד בהחזר חובותיהם, חרדים מהאחריות לחובו־תיהם של אחרים.

במושב זרחיה, למשל, חתמו כבר כ–58 מחברי האגודה על ערבות הדדית, אבל סירובו של אחד מהחברים במושב, המשמש בתפקיד ציבורי במועצה המקומית, לחתום, גרר אחריו 15 סרבנים נוספים.

במינהלת הסיוע מציינים שיותר מ–85 מושבים כבר נמצאים בשלב זה או אחר של טיפול לקראת הבאתם להסדר.

"כור" תפרסם את תוצאותיה הכספיות במאי־יוני

הערכה: הפסד בין 90 ל–100 מיליון דולר

מאת יונתן שרמן

הערכות ראשוניות שנעשו ב"כור" בשבועות האחרונים מלמדות, כי ההפסד של הקונצרן בשנת '87 ינוע בין 90 ל–100 מיליון דולר.

הקונצרן יפרסם את תוצאותיו הכספיות רק בסוף חודש מאי או אפילו בתחילת יוני, אך בקרב הנהלת הקונצרן כבר נבנו כל הנתונים התוצאתיים של חברות הקונצרן ועל־פיהם נעשתה הערכה זו.

לפני כמה חודשים רווחו בקונצרן שמועות, כאילו הפסד "כור" עשוי להאמיר לסכום של 150 מיליון דולר, לאחר שההפסד בחצי הראשון של שנת '87 הסתכם ב–57 מיליון דולר; אבל מאז התברר כי קוצצו הפסדי חלק מהחברות המפסידות של "כור" ובכלל זה הפסדי תוכית השמנים. הפסד "תדיראן" בתוצית השנייה של השנה יגיע ל–2 עד 3 מיליוני דולר בלבד, הפסדי חברת "תגל" אמורים להיות קטנים יותר, וגם בקבוצת המתכת קטנו ההפסדים. כן חל שיפור בתוצאות של קבוצת "כור סחר".

ב"כור" אין מגיבים על נושא זה.

הבנקים יקדישו את השנה הקרובה לייעול ושיפור של שלוחותיהם בחו"ל

ראשי מערכת הבנקאות יקדישו חלק ניכר מזמנם השנה בניסיון לייעל ולשפר את שלוחותיהם בחו"ל, לאחר שעד עתה הקדישו את רוב המאמצים לשיפור המערכת הישראלית, מעריכים חוגים בני קיימא בבירים.

בנק הפועלים ובנק לאומי כבר החלו בפעולות בתחום זה, ומעריכים שהן יתוגברו בעתיד הקרוב, עם סיום הטיפול במאזני 1987 שהחלו להתפרסם השבוע.

● בנק הפועלים בוחן את היער־כותו בארה"ב. להבדיל מבל"ל, שלוחות הפועלים באירופה פועלת כסניף ולא כחברה־בת. ועיקר הפעי־לות של הפועלים בארה"ב, להבדיל מבל"ל, היא סיטונית. הבנק כבר החליט לסגור את הנציגות שהייתה לו בפאריס, ובודק אפשרות של המשך התייעלות.

● בנק לאומי מתכנן היערכות מחד־שת בסניפיו בארה"ב, שתתבסס על עבודת ייעוץ מחברת "אליבר ויימן ושות'". ההערכה היא שהבנק יסגור בשנה הקרובה כארבעה מכלל 24 סניפים שאינם מגיעים לרווחיות מינימלית נדרשת של כרבע מיליון דולר לסניף. במקביל נבדקת אפ־שרות לארגן מחדש את שלוחות בל"ל באירופה, בעיקר בבריטניה, אך נושא זה טרם סוכם סופית.

● בנק דיסקונט בארה"ב הוא הש־לוחה הישראלית הגדולה ביותר בניו־יורק. לא ידוע על תוכניות הבנק להתייעל בתחום זה. בנק ניו־יורק דיסקונט נמצא בפיקוח ישיר של רפאל רקנאטי — יו"ר מועצת המנהלים של חברת אי.די.בי., החברה־האם של בנק דיסקונט, המנהלה את רוב זמנו בניו־יורק. עם זאת מעריכים, שגם בבנק זה ייעשו מאמצי התייעלות.

● בנק המזרחי יקדיש מאמצים להביא לשיפור הרווחיות של הבנק בניו־יורק שירדה ירידה חדה בשנה האחרונה, עד לאחרונה נשקלה אפשרות למכור את השלוחה בחו"ל, אך הנהלת מזרחי חזרה בה מכוונה זו.

רווח והפסד / אריה לביא

תשואה של 35.9% על ההון בבנק אמריקאי ישראלי

הרווח של בנק אמריקאי ישראלי, הנמנה עם קבוצת בנק הפועלים, גדל ב–1987 ב–401 אחוז והגיע ל–10.31 מיליוני שקל לעומת 2.06 מיליוני שקל בשנה הקודמת, מגלים הדוחות הכספיים של הבנק ש־פורסמו אתמול.

התשואה נטו על ההון העצמי הגיעה ל–35.9 אחוז(!) לעומת 7.7 אחוזים בשנה הקודמת. ההון העצמי של הבנק גדל ל–39 מיליון שקל לעומת 28.7 מיליון שקל בשנה הקודמת, גידול של 35.9 אחוז.

הבנק הפריש להוצאות מסופקים 2.55 מיליון שקל לעומת 1.81 מי־ליון שקל בשנה הקודמת. מנהלי הבנק סבורים שיש בכך כדי לכסות את מלוא החובות שפרעונם מוטל בספק.

הציבור ממיר מדי יום 10 מיליון דולר

החשש בציבור מפיחות הולך ושוכך, לפחות לפי נתונים פנימיים של מערכת הבנקאות. מנתונים שנמסרו ל"הארץ" עולה, כי מאז ראשית השנה נעשות כמעט מדי־יום המרות של מטבע חוץ לשקלים בסכום של כ–10 מיליוני דולר ליום.

ריבית הג'אמבו ירדה ל–14 אחוז

הבנקים חזרו למצב של עודפי נזילות לאחר כמה ימי מתח בסוף החודש שעבר, שבעקבותיהם נעשו ניסיונות לגייס כספים בריבית גבוהה יותר.

כעת מגיעה הריבית על פיקדונות ג'אמבו לכ–14 אחוז לעומת כ–16 אחוז ויותר בשבוע הקודם. הבנקים מעריכים שהריבית תמשיך לרדת ותגיע לכ–13.5 אחוז ותתייצב על רמה זו לפחות לשבועיים הקרובים.

3.85 מיליון שקל רווח הבנק לפיתוח ולמשכנתאות

רווח הבנק לפיתוח ולמשכנתאות מקבוצת דיסקונט גדל ב–1987 ב–159 אחוז והגיע ל–3.85 מיליוני שקל לעומת 1.48 מיליון שקל.

ההלוואות שנתן הבנק גדלו ב–6.1 אחוזים בשנה האחרונה והן גיעו ל–710.7 מיליון שקל. הגידול נבע בעיקר מפעילות מגבוה של הבנק, במתן הלוואות חופשיות לדיור, למי שאינם זכאים לסיוע ממשלתי.

העורך: נחמיה שטרסלר

רשות החברות משלימה מזכר, בניסיון נוסף למכור את מנועי בית שמש

מאת יונתן שרמן

במשרד האוצר מתכוונים להתחיל במגעים למכירת מפעל מנועי בית שמש בתוך כמה ימים, מיד לאחר השלמת מזכר, המתאר את החברה ואשר יוצג בפני הקונים־בכוח.

כד בבד עם המשא ומתן למכירת החברה, תמשיך בפעילותה הוועדה המיוחדת שהוקמה לטפל במפעל, שבראשה סגן עדיפותיה כיום עומדת השלמת תהליך הפיטורים של העובדים במפעל. במפעל מנועי בית שמש יש למעלה מ–200 עוב־דים המקבלים שכר מבלי שלחברה יש עבודה בעבורם, וממתינים לפי־טוריהם. כיום קיימת הסכמה על הצורך בפיטורי עובדים אלה, ו־השאלה היחידה שעדיין נדונה היא גובה הפיצויים שישולמו להם.

מדוע כי עד עתה פנו כמה גופים למשרד האוצר והביעו התעניינות באפשרות של רכישת החברה. שלוש המועמדות הרציניות לרכישת החברה בסיבוב הקודם — קונצרן "כור", התעשייה האווירית והתעשיין סטף ורטהיימר — אינן מתעניינות עוד במפעל. אך מאידך חברת "ארמת מורבינות" עדיין מתעניינת ברכישת החברה וכן כמה גופים אחרים בארץ ובחו"ל.

יצוין, כי בעבר הנטייה היתה לבצע במפעל תוכנית הבראה ולב־סות למכור את החברה לאחר כשנה, כאשר תיתן התוכנית את פירותיה. כיום המגמה היא לנסות ולמכור את המפעל גם במצבו הנוכחי.

מתשבה קדימה בע"מ
יום עיון לסוכני ביטוח
21.3.88 יום ב'

יקבי הגולן ייצרו שמפניה ויין שרדונה

מאת אבי גנאור

יקבי הגולן החלו השנה בייצור יין שרדונה ושמפניה מענבי שר־דונה ופינו־נואר, ששיווקם בישראל יחל בעוד שבועות מספר. כרמי הענבים המשמשים להכנת היינות החדשים ניטעו בגולן כבר ב–1984, על כ–800 דונם.

שמשון חלנר, מנכ"ל יקבי הגולן, בישר השבוע כי בסוף אפריל '88 ישווקו היקבים קרוב ל–40,000 בקבוקי יין שרדונה, הנחשב אחד היינות המבוקשים ביותר בארה"ב. יין השרדונה הישראלי יהיה ללא גז, דבר המבטיח למוצר הגדרה היינות האיכות ל–יין ארוכים.

יקבי הגולן מייעדים כמותצית הכמות של יינות השרדונה לשיווק בשוק המקומי, בבתי מלון, במסעדות ובמסעדות יוקרה, ומחצית ליצוא.

השמפניה שתשווק על־ידי יקבי הגולן רק לקראת סוף השנה, תיוצר בשלב ראשון בכמות ניסיונית של כ–500 קרטונים, שיכילו כ–6,000 בקבוקים בלבד.

לאחר שנתיים של פיטורים:

"מרכבים" מתכוון לקלוט עובדים עקב הזמנה גדולה של אוטובוסים

מאת יונתן שרמן

מפעל "מרכבים" להרכבת אוטובוסים מתכוון לקלוט עובדים חדשים במפעל, לאחר שבמשך השנתיים האחרונות פיטר כמחצית מעובדיו והמצבת כוח האדם בו ירדה מכ–400 איש לקצת יותר מ–200.

קליטת כוח האדם תיעשה כדי לעמוד על הצרכים הנובעים מהזמנת האוטובוסים הגדולה של "אגד", שפרטיה סוכמו לפני חו־דשים מספר במשא ומתן בין "אגד" ובין משרד האוצר.

על־פי אותם סיכומים, "אגד" יצטייד ב–2,600 אוטובוסים חדשים במהלך 10 השנים הבאות, ש–600 מהם ימומנו על־ידיו והיתרה על־ידי משרד האוצר בהשתתפות "אגד".

הואיל וכל עבודות ההרכבה של אוטובוסים נעשות בארץ על־ידי שני מפעלים, "מרכבים" ו"האורגד", המחלקים את העבודות ביניהם שווה בשווה, צופה "מרכבים" כי הזמנת "אגד" תביא לגידול משמ־עותי בהיקפי ההזמנות שלה ב–88. "מרכבים" מרכיבה כבר כיום 17 אוטובוסים בחודש, והתחזיות הן שאפשר יהיה להגדיל את תפוקת המפעל בחודשים הבאים למספר הרכבות גדול יותר.

קונים זהב מהציבור
ויהלומים גדולים
ZAMLER
קו פתוח
03-235924 :טל

קשה להאמין - אבל יש הפתעה:
אדור 3
תוכנה פיננסית
לניהול עסק, הנה"ח, מלאי, גביה ושיווק -
במחירי פריצה מיוחדים:
500 ש"ח ★ 800 ש"ח ★ 1,200 ש"ח
קלה מאד להפעלה ■ ידידותית במיוחד ■ מתאימה לעסקים קטנים וגדולים ■ הדגמה והסברים לכל מעוניין
30 יום נסיון - ללא התחייבות!
אדור מחשבים:
תל־אביב, בוקי בן יוגלי 8, טלפון: 282059, 03-297855
חיפה והקריות - אמדן, 04-763359
באר־שבע - קשת מערכות, 057-37741/51
כרמיאל - מגהבייט, 04-987542

יש ל-IBM-36
אמן 2001
תוכנה נבונה בה הצמדה כבר נתונה
"אמן 2001"– התוכנה הפיננסית הטובה ביותר בישראל הכוללת הצמדה למדד ושערוך למטבע אחיד.
"אמן 2001" מאפשרת ניהול פיננסי באמצעות הפעלה קלה, ללא כח אדם מקצועי וללא שעות הדרכה אחוכות ומייגעות. בימים אלה של סיכומים שנתיים עתירי נתונים, מהווים יתרונותיה הבלעדיים של "אמן 2001" – הצמדה למדד ושיערוך למטבע אחיד – כלים ללא תחליף לעיבוד הנתונים והמאזנים בזמן אמיתי ומאפשרים חסכון גדול בזמן ובכסף. "אמן 2001" נבנתה, פותחה והותאמה בצורה מושלמת למציאות החשבונאית הפיננסית בישראל. לכן אין כ"אמן 2001" להקל על משימותיו של החשב והמנהל.
"אמן 2001" – יש את מי לשאול...
את "אמן 2001" כבר רכשו:
רותם דשנים • קרסו • ברנוביץ • הוד לבן • טיתביות • בבלי ציון • מעבחת טרבינול • ג'רוזלם פוסט • והיטי ברג • בית מחת • ועד קבוצה מטבחת ומרשימה של חברות ונוספים.
יש עניין בהדגמה או במידע נוסף בא לחייג עוד היום
03-256355-6-7
אמן מחשבים בע"מ – דרך השלום 7, תל־אביב 67892
סימן שחושבת

חוק התכנון והבניה התשכ"ה - 1965
מרחב תכנון מקומי נצרת
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר
עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון

ליוסף בהט
ולכל הצוות ב"הרץ"
ברכות מכל הלב לזכיתכם בתואר
הסניף המצטיין
של חברת "הרץ" באירופה.
אתכם לאורך כל הדרך
כולנו בבית פורד
Ford
חברה ישראלית לאוטומובילים בע"מ
מפיצי פורד בישראל.

נציבות שירות המדינה
לשכת הדובר
התנצלות
עקב תקלות חוזרות ונשנות, בשל התיישנות הציוד, קשה בעת האחרונה להתקשר עם נציבות שירות המדינה בירושלים באמצעות המרכזיה.
עד להתקנת מרכזיה חדשה, מתבקש הציבור להתקשר באמצעות הטלפונים הישירים של היחידות השונות בנציבות, או לחילופין, להיעזר בשירותי המרכזיה שמספרה 02-693211.

בנק ברקליס דיסקונט בע"מ

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד דצמבר 1987 (באלפי שקלים חדשים)

נכסים	31 בדצמבר 1987	31 בדצמבר 1986
מזומנים בקופה ופקדונות בבנק ישראל	285,275	306,921
פקדונות בבנקים	122,792	134,509
אגרות חוב להשקעה	101,288	105,390
מניות להשקעה	327	326
ניירות ערך למסחר	8,043	3,122
הלוואות לממשלה	252,952	249,361
הלוואות לציבור	537,331	383,623
בניינים וציוד	42,220	45,842
נכסים אחרים	11,681	12,410
	1,361,909	1,241,504

התחייבויות	31 בדצמבר 1987	31 בדצמבר 1986
פקדונות הציבור	1,102,436	1,028,366
פקדונות מבנקים	79,480	54,241
פקדונות לממן הלוואות	38,942	48,381
שטרי הון נדחים	23,079	25,891
התחייבויות אחרות	23,201	15,524
סך הכל התחייבויות	1,267,138	1,172,403
זכויות המיעוט	27	23
הון קרנות ועודפים	94,744	69,078
	1,361,909	1,241,504

תמצית דו"ח רווח והפסד מאוחד לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד דצמבר 1987 (באלפי שקלים חדשים)

	1987	1986
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	56,098	32,704
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות	(28,829)	(21,731)
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	27,269	10,973
חלק המיעוט ברווח חברה בת	(4)	(3)
	27,265	10,970
רווח מפעולות בלתי רגילות (בנכוי המסים המתייחסים בסך 255 אלפי שקלים חדשים)	374	—
רווח נקי לשנה	27,639	10,970

תמצית דו"ח מאוחד על השינויים בהון, קרנות ועודפים לשנה שנסתיימה ביום 31 לדצמבר 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד דצמבר 1987 (באלפי שקלים חדשים)

	1987 הון וקרנות הון	1987 עודפים	1987 סה"כ הון עצמי	1986 הון וקרנות הון	1986 עודפים	1986 סה"כ הון עצמי
יתרה לתחילת התקופה	25,016	44,062	69,078	25,016	34,971	59,987
רווח לשנה	—	27,639	27,639	—	10,970	10,970
דיווידנד ששולם	—	(1,973)	(1,973)	—	(1,879)	(1,879)
יתרה לסוף שנה	25,016	69,728	94,744	25,016	44,062	69,078

הדו"ח הכספי המלא נמצא לעיון בכל סניף של הבנק

שונים: תפנית בגישה התעשייתית בקיבוצים:

שני מפעלים קטנים נסגרו

מאת יונתן שרמן

שתי סגניות ראשונות מבשרות בימים אלה על שינוי בגישה התעשייתית בקיבוצים. בשני קיבוצים שונים הוחלטו בעת האחרונה על סגירת מפעלים קטנים ובלתי רווחיים, שהופעלו על־ידם עד עתה.

שני הקיבוצים מצויים בגליל. אחד מהם מייצר מכשירים ומערכות חשמליות והשני קשור לתחום האופטיקה.

בתנועות הקיבוציות חוזר ודנו לאחרונה בצורך להכניס ראציונ־אליזציה במערכת התעשייתית הקיבוצית. המגמה בתנועות כיום היא להקטין את מספר המפעלים הקטנים, שהיקפי מכירותיהם מצומצם ואין להם פוטנציאל צמיחה.

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ

8.3.88

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.53	1.60	1.5628	1.5822	1.53	1.60	1.5617	1.5812	1.53	1.60	1.5623	1.5819	1.5826	0.0017
1 לי"ש	2.79	2.92	2.8552	2.8907	2.80	2.94	2.8546	2.8902	2.81	2.95	2.8628	2.8988	2.8747	0.0315
1 מארק גרמני	0.91	0.96	0.9330	0.9446	0.92	0.96	0.9338	0.9454	0.91	0.96	0.9346	0.9463	0.9391	0.0025
1 פרנק צרפתי	0.27	0.28	0.2756	0.2790	0.26	0.28	0.2752	0.2787	0.27	0.28	0.2754	0.2788	0.2774	0.0006
1 גולדן הולנדי	0.81	0.85	0.8308	0.8411	0.81	0.85	0.8298	0.8402	0.81	0.85	0.8306	0.8411	0.8364	0.0018
1 פרנק שווייצרי	1.11	1.16	1.1288	1.1428	1.11	1.16	1.1299	1.1440	1.11	1.17	1.1328	1.1471	1.1392	0.0073
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.2633	0.2665	0.25	0.27	0.2632	0.2665	0.25	0.27	0.2631	0.2664	0.2647	0.0004
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2477	0.2507	0.24	0.25	0.2474	0.2505	0.24	0.26	0.2473	0.2504	0.2491	0.0002
1 כתר דני	0.24	0.25	0.2444	0.2475	0.24	0.25	0.2443	0.2473	0.24	0.25	0.2441	0.2472	0.2460	0.0007
1 מרק פיני	0.38	0.40	0.3876	0.3924	0.38	0.40	0.3871	0.3920	0.38	0.40	0.3871	0.3920	0.3900	0.0015
1 דולר קנדי	1.22	1.28	1.2458	1.2612	1.22	1.28	1.2447	1.2603	1.22	1.28	1.2443	1.2599	1.2534	−0.0080
1 דולר אוסטרלי	1.08	1.19	1.1393	1.1534	1.10	1.18	1.1395	1.1537	1.10	1.18	1.1388	1.1532	1.1478	−0.0049
1 ראנד דרא"פ	0.47	0.56	0.7303	0.7393	0.44	0.74	0.7291	0.7382	2.14	2.96	3.3479	3.3900	0.7342	−0.0013
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4465	0.4521	–	–	0.4457	0.4513	–	–	0.4460	0.4516	0.4492	0.0010
10 שילינג אוסטריים	1.30	1.36	1.3282	1.3447	1.30	1.37	1.3282	1.3447	1.30	1.37	1.3278	1.3445	1.3372	0.0034
1000 לירטות איטלקיות	1.23	1.30	1.2644	1.2801	1.24	1.32	1.2647	1.2805	1.24	1.33	1.2649	1.2808	1.2719	0.0010
100 ינים יפניים	1.19	1.25	1.2181	1.2332	1.20	1.26	1.2201	1.2353	1.20	1.26	1.2219	1.2373	1.2275	−0.0018

190 אנשי "אל על מטענים" בסניפי החברה בעולם –
יטפלו אישית במטעני היצוא והיבוא שלך.
EL AL אל על

שערי המניות 8.3.88

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי ש"ח ע"נ בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אגוד ש	17500		21	−150	−0.9	−21
הספנות 0.1	1042	תב	1125	−73	−6.6	−3314
הספנות א 0.5	625		1000			
כללי לא בהסדר	14999		14	−170	−1.1	−227
ט.ב.ב. 0.5	6840		1367	+68	+ 1	−552
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88						
אידיבי רג 100.0	106303		449	−1200	−1.1	−926
אידיבי ב 100.0	105650		1	−3000	−2.8	−101
אידיבי בכ א	644500	שב				
אגוד 0.1	79202					
דיסקונט ב	136800		151	−800	− 1	−250
דיסקונט א	135724		1	−1600	−1.2	−80
דיסקונט שה ב	13811		266	−1400	− 1	−503
המזרחי ש	43751			−180	−0.6	−3
המזרחי מ	44150		981	−450	− 1	−1796
הפועלים מבב	95005		55			−62
הפועלים ש	72000			−4994	− 5	−5
הפועלים מ	72600		1765	−1100	−1.5	−3240
כללי א 1.0	184000		86	−1100	−1.5	−384
כללי שה 7	8885		82	−2000	−1.1	−277
כלל 0.1	45730		100	−50	−0.6	−382
כלל שה 11	17190		3218	−750	−1.6	−6233
מימון וסחר 1.0	61506		72	−200	−1.2	−577
מימון וסחר 5.0	31200	שב	142	+350	+0.6	+194
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89						
אידיבי רג 100.0	129150		45	−800	−0.6	−15
אידיבי ב 100.0	127600		8	+600	+0.5	+39
אידיבי בכ א	779100		1	+100		+5
אגוד ו ש"ח	95650		6	−1500	−1.5	−11
דיסקונט ב'	163100		5	+2100	+1.5	+34
דיסקונט א'	166550	שב				
מזרחי ש'	53450		98			+76
מזרחי מ'	53000		13	−1000	−1.9	−13
הפועלים ש'	88000		45	−700	−0.8	−18
הפועלים מ'	88000		2	−500	−0.6	−2
כללי א'	225150			−3500	−1.5	−3
בל"ל סטוק	56100		219			+17
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	22200		1			−1
לאומשכן ש	6330		197			−117
לאומשכן מ	6650	שב				
כרמל ש	5400		72			−228
כרמל שה 1	4415			+2	+0.1	+500
פת מסב ש	1720		101	+10	+0.6	+199
משכן ב ש	2754		4			−4
עצמאות 0.1	16250	שב				
בית 1.0	6240		100			−100
טפחות מסב ש	17505	תב	17	−1945	− 10	−17
טפחות רג ש	18495		6	+100	+0.5	+3
טפחות שה 2	5699		140	+1		+361
יעסר 1.0	2138	בב		−112	− 5	−212
יעסר 5.0	1502	בז	35	−167	− 10	−399
מוסדות מימון						
הלוואות מבב א	380000		5			−5
הלוואות מבב ג	209600			−1000	−0.5	−1
לאומי תעש א ש	9805					
פתוח תעש מבב	128500	שב				
פת תעש בב ג	496000	שב				
פת תעש בב גג	296230		3	+8650	+ 3	+3
פת תעש בב גגג	296200		3	+8600	+ 8	+3
פת תעש בב ד	288500		1	+400	+0.1	+4
פת תעש בב דד	61444	תב		−6827	− 10	−15
מרכז קבלנים 5.0	1718	תב	2176	+112	+ 7	+3459
תיירות בב	231500			+400	+0.2	+5
כלל ליסינג א 0.1	18395		31	−150	−0.8	−31
כלל ליסינג ב 0.5	18810		32	−190	− 1	−32
שלמן אופ	641	שב	1726			−2372
ביטוח						
איילון	114					
איתן	113		1000	−1	−0.9	−1000
ארדום 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
ארדום א 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
בטוח משנה 0.1	317		600			
בטוח משנה 0.5	167.5		250	−1	−0.6	−250
משנה אופ	196					
משנה הש	102		17100			+2900
הדר 1.0	111	תב	17485	+10	+9.9	+58638
הדר 5.0	92	תב	10000	+5	+5.8	+18956
הדר אופ סד 2	82	שב				
המניקס 0.1	393					
המניקס 0.5	322		1137	−8	−2.4	−1237
המסנה־הראל 1.0	3740		30			−30
המסנה־הראל 5.0	3375		288	−5	−0.2	−288
מנורה 1.0	980		361	−50	−4.9	−861
מנורה 5.0	871	שב				
[illegible]	[illegible]		[illegible]			[illegible]
[illegible]	[illegible]		[illegible]			[illegible]
ציון השקעות 1.0	[illegible]		[illegible]			[illegible]
ציון השקעות 5.0	743			−2	−0.3	−150
מסחר						
אלגור באבא 1 ש	750	תב	880	+45	+6.4	+1000
אלגור באבא 5 ש	530		3450	−13	−2.4	−1950
מאיר עזרא 1.0	520		1553	−10	−1.9	−2053
מאיר עזרא אופ	339	שב				
בלל אופ 4	260		4250	−5	−1.9	−5170
בלל אגח 2	130		2000			
קריסטל 1.0	735		1100	+15	+2.1	+2461
רסק 0.1	13100	שב				
רסק 0.5	17000	שב				
שופרסל א 2.0	860		790	+5	+0.6	+2070
שופרסל אופ	3210		560			−261
שופרסל אגח	103		3950	+3	+ 3	+158950
שירותים						
אמנות	315		1600			−2100
סבנות הספקה 0.1	646		900	−3	−0.5	−1400
סבנות הספקה 0.5	209		4562			
קידר 0.1	620		1150	−30	−4.6	−1150
קידר 1.0	187		1444			−1380
מחסני ערובה 0.1	985		486			−586
מחסני ערובה 0.5	795		850			−850
מלונאות ושירותי תיירות						
גלי זהר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מלונות רן 1.0	1169		105	−29	−2.4	−105
מלונות רן 5.0	884					−130
חוף האלמוג 1.0	6090		33			−33
מלונות הירדן	2050	תב	5	−210	−9.3	−189
0221010	197.5		4450			−880
0221317	104	תב	9799	−7	−6.3	−4168
מחשבים ושירותי מחשבים						
תי.לן 1.0	190		5901	−5	−2.6	−4901
תי.לן אופ	50		23115	−5	−6.5	−13885
תי.לן אג"ח	97.5	שב				
יפאו 1.0	3951	שב				
מ.ל.ל. 1.0	6745	בב		−355	− 5	−16
מ.ל.ל. 5.0	1261		150			+150
ניקוב מחשבים 1	601	תב	2224	−63	−9.5	−1904
ניקוב מחש' 5	230		2120	−1	−0.4	−2450
ניקוב אופ סד 2	399		3330			−6
תים מחשבים 1.0	620		432			−232
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אזורים אופ	479		495	−1	−0.2	−817
אזורים אגח	128		9520			−4320
אילון 1.0	96		14069			+4051
אל־רוב 1.0	302		1200			−264
אפריקה 0.1	33720	שב				
אפריקה אופ	13400		38	+500	+3.9	+64
ארזים	709	תב	4100	−125	− 15	−3500
אילדן 0.1	2310		1177			−852
אילדן 0.5	1879		592			−592
ברנוביץ 1.0	2680		238	−10	−0.4	−238
ברנוביץ 5.0	2110		200	−5	−0.2	−200
דנקנר 1.0	4467	תב	25	+300	+7.2	+185
הדער 0.1	166		3840	−5	−2.9	−3840
הדער 0.5	128		1450	−2	−1.5	−1450
מילו 1.0	1500		296			−196
המכלול 1.0	720	תב	225	−80	− 10	−196
המכלול 5.0	436	בז	300	−49	−10.1	−850
ת.ג.ב. 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
ת.ג.ב. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
ירושלים אופ	77		1600			
נבים 0.1	3140		390	+35	+1.1	+261
נבים 0.5	2533		90			
ישפרו 0.1	2891		43	−9	−0.3	−113
ישראלום 1.0	1050		1100	−10	−0.9	−1152
ישרס 10.0	15050		187	+50	+0.3	+482
כנף פיתוח 1.0	4500	תב	47	−441	−8.9	−136
לוסיר 1.0	5229	תב	102	−450	−7.9	−177
לוסיר 5.0	1809	שב				
מ.ת.ב. 1.0	235		11204	−10	−4.1	−12704
מ.ת.ב. אופ 2	74	בז	6000	−10	−11.9	−2000
מ.ת.ב. אגח	117		20000	−5	−0.4	−58378
מוצרי בניה 1.0	401		3069	−10	−2.4	−3819
מישכל 3.0	145		6206	+5	+1.1	+7316
מישכל אופ	134.5	בז	3800	−3	−2.2	−11046
מגרב 5.0	1180		180	−20	−1.7	−105
ליבנשטין 1.0	291		340	−8	−2.7	−340
ליבנשטין 5.0	113.5		7643			+2183
ליפשיץ 1.0	221		515			
ליפשיץ 5.0	115.5		3000	−2	−1.7	−10136
ליפשיץ אופ 1	75		4000			+8580
ליפשיץ אגח	91.5		30000			
נאות אביב 0.5	2660		475	−40	−1.5	−425
נכסי אזורים	221		3600	+5	+2.5	+2262
סהר השקעות 1.0	594		100	−1	−0.2	−100
סקף 1.0	1245		200	−1	−0.1	−146
עמר וסלע סד 1 ש			—	הפסקת	מסחר	—
קיסריה 0.1	3000		200	+72	+2.5	+256
קיסריה 0.5	1010			+12	+1.2	+210
רומבין 1.0	221		3300			−1800

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי ש"ח ע"נ בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
רוגבין 5.0	137			−5	−0.4	−2174
רוגבין אופ	648	שב				
רוגבין אג"ח	121	בז	18000	−1	−0.8	−20000
חברה לירושלים	249	שב	4322			−4322
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2090	שב				
מטעי הדר 0.5	1750	שב				
מהדרין 0.1	4390		30			−80
מהדרין אופ	1900	בז	128	+57	+3.1	+568
נכסי הדרים 1.0	1400					
פריאר 0.5	1985	שב				
מזון וטבק						
דובק מב ש	2560		150	+120	+4.9	+150
דובק מב מ	2660		141	+120	+4.7	+256
עלבל 1.0	330		116	+2	+0.6	+184
עלבל 5.0	283		1507	−6	−2.1	−1307
עלבל אגח	99	שב				
סנמר בירה 1.0	24300		20			
סנמר בירה 5.0	17520	בז	25	+175	+ 1	+3
יצור 1.0	940	שב				
יצור א 5.0	580	בז	400	+10	+1.8	+420
יצור אפ 2	240		124			
מן 1.0	400	בז		+1	+0.3	+100
מן 5.0	231	תב	250	−26	−10.1	−259
סנפרוסט 1.0	14600		50	−300	− 2	−50
עסיס ב 0.5	275		6605	−1	−0.4	−4413
אנגל שקל 1	1620	תב	211	−180	− 10	−417
שמן סבב א	1281	בז	127	+13	+ 1	+169
טכסטיל והלבשה						
אתא סר 1 ש	277		600			−350
אתא אופ	117		7086	+3	+2.6	+6686
אתא אגח	104.5		8000	−5	−0.5	−8000
אופים 1.0	380		84			
אופנת כתר 1.0	261	שב				
אופנת כתר 5.0	206		483	−1	−0.5	−235
אופ א	259			+4	+1.6	+100
ארגמן רג ש	7600		83	−100	−1.3	−113
דלתא־גליל 1.0	1050		1000	−30	−2.8	−2699
דלתא־גליל א 5.0	888		441	−12	−1.3	−516
כיתנית מאוחד 1	1275	שב				
כיתנית מאוחד 5	530	שב				
ויטלס 1.0	278		300	−1	−0.4	−300
ויטלס 5.0	212	שב				
הדרנן 1.0	3945	שב				
זיקית 1.0	1255		144	+40	+3.3	+727
זיקית 5.0	1110		492	+15	+1.4	+992
זיקית אופ	377		290			+10
כותר	140	שב				
כותר אופ	58.5	תב		+5	+ 7	+6000
לודזיה 0.1	617	תב	896	−33	−5.1	−1619
לודזיה 0.4	380					
ליבנת 1.0	158	תב	778	−11	−6.5	−2224
עית 1.0	309		522			−22
עית 5.0	150		705	+5	+3.5	+705
עית אופ	98		7138			
עית אגח	107.5	שב				
עמק פרימה 1 ש'	149	תב	4151	−15	−9.2	−11753
עמק אופ	65		6034			+7534
פוגלת א			—	הפסקת	מסחר	—
פולינון א 0.5	9000		37			−42
פרגוד	1150	שב				
ביגוד סבריגה	5450					
מתכת ומוצריה						
אורדן 0.1	4900		74	+60	+ 1	+289
אורדן 0.5	3950	שב				
אלומה 1.0	6490			−60	−0.9	−10
אלומה 5.0	4700	שב				
כבלים ש	244		3000	−7	−2.8	−2817
כבלים אופ	68		6580	−2	−2.9	−6809
כבלים אג"ח	86		10000	−2	−2.2	−15508
כבלים אגח	93		24148			
התכוף 1.0	465	תב	110	−30	−6.1	−110
התכוף 5.0	263		1200	−7	−2.6	−1900
התכוף אופ	2200	שב				
זיקה 1.0	1978	שב				
זיקה 5.0	1151		48	−9	−0.8	−22
קומסאת מת 5.0	2863	בז	234	+28	+ 1	+196
בכלי צין 1.0	2030			+10	+0.5	+300
בכלי צין 5.0	970		90			−90
[illegible]	383		1844			+1640
[illegible]	114		11652			+1472
מושון 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מושון 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
מכר פלדה 1.0	1543		1145			
קינג 1.0	610	תב	350	+30	+5.2	+330
קינג 5.0	330	שב				
קליל 1.0	2260	שב				
קליל 5.0	1800		395	−80	−4.3	−778
קליל אופ	875		780	+20	+2.5	+625
קליל אגח	118		12000			
שלדות 5.0	4180	תב	125	−400	−8.9	−123
תעשיות לביש 1.0	533	שב				
תעשיות לביש 5.0	317	תב	41	−3	−0.9	−41
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	255000		7			+7
אלקו 0.1	8165		6			
אלקו 0.25 ש	3500	תב	25	−270	−7.2	−25
אלקו 0.25 ב	3775	שב				
אלקטרה 0.1	1620		593	−40	−2.4	−774
אלקטרה א 0.5	1100		453	−55	−5.1	−455
אופ 5	680		345	−5	−0.7	−155
אגח 3	123		1452	−2	−1.6	−2400
אורית 1.0	12100		10			−10
כבל אלקטרוניקה	480		2170			−1654
כלל אלקו אופ	95		1450	−1	− 1	−5638
סקטרוניקס 1.0	900		1137			−1137
סקטרוניקס 5.0	680		1735			+70
פיננסנר 1.0	368		1400			+100
פיננסנר 5.0	305		5000	+10	+3.4	+5000
ציקלון 1.0	1895		100	−45	−2.3	−140
ציקלון 5.0	1090		100			
קבוצת אלרן 1	2725			−5	−0.2	−53
קבוצת אלרן 5	2155	שב				
ת.א.ת. 1.0	756		220	+16	+2.2	+114
ת.א.ת. 5.0	350		800			+800
תדיראן	640		1851	−15	−2.3	−2318
כלל תעש אלק'	1657		757	−6	−0.5	−83
מוצרי בניה						
א.ב. תעשיות 1	153.5		18391	−5	−1.6	−24430
א.ב. אופ	530		3051	−10	−1.9	−2751
א.ב. אגח	122.5		57000			+12000
אקרשטיין 1.0	389		1333	+11	+2.9	+3256
אקרשטיין 5.0	264		2263	−6	−2.2	−5265
אקרשטיין אופ	330		455			+455
אקרשטיין אגח	125		24800			+12490
אחים בלוס	95		7940			−6144
בלוס אופ	55.5		12750			+9750
מגדל השק בתעש	800		1383			+2217
מוזאיקה ולטבן 1	1715		20			−20
מוזאיקה ולטבן 5	1415	שב				
נגב קרמיקה	265		5568			−868
נגב קרמיקה אופ	115	תב	1905	−15	−11.5	−1905
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	1300		92	+30	+2.4	+192
אליאנס ב	761	בז		−40	− 5	−758
גל תעשיות 1.0	345	שב				
גל תעשיות 5.0	225	תב	384	−17	− 7	−384
גל אופ	86.5		2425	+4	+4.9	+1425
גל אגח	97	שב				
דשנים 0.1	4500		456			−456
דשנים 0.5	1555		287	−10	−0.6	−172
חיפה כימ' 10.0			—	הפסקת	מסחר	—
ליפסקי 1.0	1820					
מקסימה 1.0	614	בז	210	+6	+ 1	+180
מקסימה 5.0	445	שב				
סנו 1.0	19410		50	−1		−100
סנו 5.0	15161	בז	50	−220	−1.4	−170
פרוקלאס	493		4541			+469
פרוקלאס אופ	123		4000	+5	+4.2	+8743
קים ביטקל 1.0	3910			+10	+0.3	+100
קים אופ	1960	שב				
קים אגח	106					
תיא 5.0	3465		39	−25	−0.7	−88
פרוטארום 10.0	51900		39	−200	−0.4	−49
עץ, נייר ודפוס						
כתר	135		3129	−1	−0.7	−2629
רפרון 1.0	5802		15	−30	−0.5	−15
רפרון 5.0	3950	שב				
תמב. 1.0	7000	תב	265	−400	−5.4	−207
יער 1.0	1796		1160			−360
לביד אשקלון 1	785		1360	−10	−1.3	−1360
מילס ב 0.5	23800		18			
קרגל	720		1430			−930
קרגל אופ	379		1900			+170
רים 0.1	319	תב	1756	−23	−6.7	−1525
רים 0.4	158	תב	1400	−17	−9.7	−1400
תעל ב 0.2	14259		22			−22
תעשיות שונות						
אגרין 1.0	181.5		3130			+1081
אגרין 5.0	102.5		5570	+5	+2.4	+3963
תנופה יזי	1962	שב				
הנפלק 1.0	980					−4
הנפלק 5.0	930		208	−9	− 1	−208

השקעות בתעשיה

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי ש"ח ע"נ בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
כור בב ש	6100		120	−40	−0.7	−103
תעשיות אופ	117.5		4897	−5	−2.1	−4497
תעשיות אגח	103		13600			
חברות השקעה						
אמפיק ש	5555	תב	100	−295	− 5	−200
אי.די.בי. אופ	2220		200	+30	+1.4	+1053
אי.די.בי. אג"ח	97.5		13825			−12325
אלגד ש	845		550	+40	+ 5	+544
גולת 1.0	990	שב				
גולת אופ	790		50			−50
גולת אגח	104.5	שב				
דנבאר 1.0	424	תב	500	+39	+10.1	+500
דנבאר 5.0	335					
חברה לישראל 5.0	2825		1120	+45	+1.6	+883
הלפסון 0.1	116000	שב				
הלפסון ש 1.0	20300	שב				
אמפא א 0.5	17500		21	+400	+2.3	+15
דיסקונט השק אופ	795		2996	+8	+ 1	+2804
דיסקונט השק אגח	104		6440			
מודר השק ש	34550		13	+351	+1.5	+51
מור השקעות 124	15482	שב				
הדרן 1.0	1465	תב	500	+70	+ 5	+289
הדרן 5.0	540		600			−200
יצוא ש	12500		79			+56
יקרן א 0.1	1077		220	−20	−1.8	−320
כלל 50.0	925		410			
מגדר 0.1	339		150	−5	−0.9	−150
מגדר א 0.5	357	שב				
מגדר אופ	119.5		730	+12	+11.2	+400
מבנה 1	124.5		3025			
מ השק ש	2325		429			−527
פנה א 0.1	4899	תב	103	−544	− 10	−103
פנה 0.5	3420		212	−44	−1.3	−166
פריון ב 2.5	10000		320	+200	+ 2	+235
קידן 1.0	105.5		66655			+1345
קידן 5.0	65	תב	10116	+5	+5.7	+20358
קידן אופ	46		31700			−9830
קידן אגח	103		4100			−4100
פועלים השק ש	555		2213	+4	+0.7	+984
נסחרות במט"ח						
בית ב	265					

רשימה מקבילה

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי ש"ח ע"נ בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מסחר שרותים מלונאות מחשבים						
הראל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
יסקל	228		1340	+4	+1.8	+1046
קונסורטים 0.1	1220		117	+33	+2.8	+283
קונסורטים 0.5	255	תב	1140	−26	− 10	−592
קונסורטים אופ	60		2946	−6	−9.1	−2946
קרקל 1.0	556		1286			
תבל	183		1000	−5	−8.8	−1000
בני הדר	103		6500	+5	+0.5	+3690
בני הדר אופ 1	76		2000	−5	−0.7	−2000
החברה הישראלית	54		9437			
כנס סר 1 ש	1540	שב				
איכות מחשבים	233	תב	250	−15	−6.1	−250
דסה מיכון 1.0	296	שב				
דסה אופ	695	שב				
כלל מחשבים 1.0	4151	תב	27	−409	− 9	−29
משוב מחשבים 1.0	189	בז	118	−8	−4.1	−221
רשף	420		1467			+833
נדל"ן בינוי חקלאות						
אדן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אדן 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
אגמים 1.0	485					
בן־יקר בת 1.0	2521			+1		+20
דודקר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
דודקר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
עוד 3.0	1095		500	+5	+0.5	+373
רסקו מבנב	1344	בב		−71	− 5	−565
רסקו רג	1031		100	−10	− 1	−11
שמר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
שמר אופ			—	הפסקת	מסחר	—
אכאס	1190		960	−30	−2.5	−1429
מלרפרסט 1.0	750					
מלרפרסט 5.0	366		353			
תעשייה						
יוגודים	235		1500	−5	−2.1	−1500
מקט 0.1	2457		45			−65
מקט 0.5	1021			−19	− 1	−228
תעש הנגון 1.0	1870					−40
אוקטגון 5.0	967					
מודגן 1.0	628		260	+1	+0.2	+315
משאבות סלע	79.5		500	−5	−0.6	−500
מתכת טרום 1.0	72		9131	−5	−5.4	−7631
מתכת טרום אופ	28.5		4002	−5	−1.7	−11998
אלקול			—	הפסקת	מסחר	—
אלקול אופ 2			—	הפסקת	מסחר	—
בר־כון 1.0	2680	בז		−138	− 5	−464
בר־כון 5.0	1300	תב	880	−145	− 10	−880
[illegible]	[illegible]	שב				
[illegible] 5.0	958		510	+4	+0.4	+328
מ.ל.ב. 1.0	675		246	−3	−0.4	−246
מ.ל.ב. 5.0	357	בז	200	−4	−1.1	−294
אלרן־טק	143	בז	834	−5	− 1	−166
רקמר 1.0	2396		4	−4	−0.2	−34
נקה כימיקל 1.0	3717			−100	−2.6	−155
ת.ג.ל. 1.0	1722	בז	91	−20	−1.2	−300
ת.ג.ל. 5.0	1603					−163
תוך א 5.0	4893	שב				
אורדע מינט	612	תב	1000	+56	+10.1	+549
סקופריה 1.0	5642		106	−1		−31
בלן	402			−2	−0.5	−240
מ זן	330		220	+1	+0.3	+170
מאור טכנולוגיה	99	תב	2975	−6	−5.7	−5925
השקעה						
אינקהה 0.1	36		19284	−1	−2.7	−19969
אינום	234	שב				
אינום אופ	75		300			
אבישר בב'	622	בז		−33	− 5	−1594
אפיק 1.0	485	בז		−25	−4.9	−23049
אפיק 5.0	239	בז		−13	−5.2	−27120
בזק ב' 5.0	9240	שב				
ישום השקעות	65		2557	−5	−2.3	−4699
ישום אגח־אופ	82		1000			−1000
לבוקי 0.1	1900	תב	90	+225	+13.4	+346
לבוקי 0.5	333	בז	152	+5	+1.5	+389
עוז השק ב 0.1	1399	בב		−84	− 5	−278
עוז השק ב 0.5	902	בב		−48	−5.1	−528
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	1668		180	+5	+0.3	+5
דלק נפט 5	752		1250	−28	−3.6	−1341
מן חיפושי נפט	17800		28			
יו.ג.אל אופ	71		15270	+4	+ 6	+21140
מ.ג.ג. 1.0	3279		70	−20	−0.6	−55
מ.ג.ג. 5.0	1610		78	−30	−1.8	−187
פראיל ב 0.5	5271	בז	30	−586	− 10	−44
נפטא ש	290	בז	3660	−6	− 2	−7347
יואל	274		12305	+4	+1.5	+2919

משתנים

שם נייר ערך	סה"כ מחזור	שער קובע	שער	שינוי %	מס' עסקאות
בנק בינלאומי 05	1951	5552	5648	1	9
ט.ב.ב.	3167	6772	1		
הבנק	7415	151	149.5	1	1
שלמן	1726	641			
כלל סחר	29171	341	338	0.89	8
שטרסל ב 10.0	920	792	794	1.02	1
דלק 1 ש	2808	1765	1761	0.23	4
אמריקה 1.0	44	25144	25144		
אורים 1.0	2280	746	739	0.95	2
נכסים ובנין	1040	2136	2189		2
ובשת הישוב		54268	54268		
חברה כלכלי	4322	249			
כלל בולן	2242	536	536		
עלית		10955	10955		
פלות ב 4		645	645		
קונסוט מה 1.0	704	3095	3109	−0.51	1
כלל תעש אלק'	1957	1665	−0.48		
אדרון 1.0	48	196749	196749		6
טבע ש	1489	7178	7213	1.5	6
ים המלח	2815	1785	1767	1.02	3
[illegible] 10.0	9002	774	778	8.52	10
[illegible] 10.0	48	222102	220997	0.5	11
כלל תעש 1.0	68372	1645	1645		11
אידיבי פתח 2.8	1718	5226	5343	0.25	8
אלון ש	1972	701	698	0.43	3
חברה לישראל 1.0	4082	3079	3110	0.98	10
פועלים השק	3813	554	0.73		
דיסקונט השק ש	6758	1922	1922		12
כלל 10.0	11262	931	931	0.54	8
יואל 5.0	14005	276	148		

שף נאמנות
בטחה כלל
ניהול תיקי השקעות, ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל

שערים בין־בנקאיים

אתמול, בצהריים, 8.3.1988, באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.8315/1.8325	ליד שטרלינג
מרקים גרמניים	1.6715/1.6725	ליד ארה"ב
פלורינים הולנדיים	1.8800/1.8807	"
פרנקים שווייצריים	1.3790/1.3800	"
פרנקים בלגיים	35.0000/35.0250	"
פרנקים צרפתיים	5.6600/5.6720	"
לירות איטלקיות	1235.00/1236.00	"
ינים יפניים	127.85/127.95	"
$ ארצות הברית	1.3416/1.3421	לש.ד.ר.

שער הזהב $ 435.70 ארה"ב אונקיה לזהב (לונדון) פיקסינג

מסירה עתידית (פורוורד)

	$/ליש"ט	מ"ש/$	מ"ג/$
1 ח'	1.8285/1.8296	1.3726/1.3738	1.6664/1.6676
3 ח'	1.8225/1.8238	1.3617/1.3630	1.6568/1.6581
6 ח'	1.8142/1.8157	1.3465/1.3480	1.6421/1.6436

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

גלגל הבורסה / אריה לביא

המחזור לשפל

הירידות בשוק המניות נמשכו גם אתמול אף כי בעוצמה קטנה מהירידה שלשום אך עובדה זו מדאיגה את פעילי השוק פחות מעובדה צורמת אחרת: המחזור בשוק המניות החופשיות ירד לשפל חדש: 3.7 מיליוני שקל. יש בזה להצביע חד־משמעית על חוסר־העניין במתרחש בשוק זה עתה. ותיקי הבורסה נזכרים כי לפני כשנתיים נרשם מחזור דומה ומאז היו המחזורים גדולים יותר.

הירידות הקיפו את רוב הענפים והגיעו בממוצע לכשני אחוזים. אומנם בתחילת המסחר נראה היה שיש סיכוי לשיפור באווירה אך תוך זמן קצר התברר שהתקוות מבוססות יותר על רחשי לב.

173 ניירות־ערך ירדו, 30 מהם בשיעור חמישה אחוזים ויותר. עשרה ניירות־ערך נרשמו מוכרים בלבד. במקביל, נרשמו עליות ב־187 ניירות־ערך, 98 מהם עלו בחמישה אחוזים ויותר. ב־187 ניירות־ערך לא נרשם שינוי.

מנהלי הקרנות נאלצים למכור ניירות־ערך

הפדיונות בקרנות־הנאמנות נמשכים ומעוררים דאגה עמוקה בקרב מנהלי הקרנות. הם צריכים לפדות מדי יום ניירות־ערך במיליוני שקלים, ואין רואים את סופה של התופעה. רוב הכספים מופנים לפיקדונות שקליים, אף שהריבית על פיקדונות אלה יורדת שוב. מנהלי הקרנות אומנם מודיעים בדרך־כלל על פדיונות קטנים־יחסית — שלושה עד חמישה מיליוני שקל ביום — אך חוגים בבורסה מעריכים שבפועל הפדיונות גדולים יותר. אתמול הגיעו הפדיונות — לדברי מנהלי הקרנות — לכשלושה, ארבעה מיליוני שקל.

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	92.42	−0.89
כללי ללא בנקים	75.12	−0.11
מדד אג"ח כללי	102.83	−0.07
אג"ח צמוד מדד	102.82	−0.03
אג"ח צמוד מט"ח	103.57	−0.51

הצלחה להנפקת מבני תעשיה

ההנפקה הראשונה של החברה הממשלתית מבני תעשיה נחלה הצלחה לאחר שהחתימה על ההנפקה היתה פושרת. ביום הראשון נמכרה כל ההנפקה והחברה גייסה 31 מיליון שקל. נקבעו שלושה ימים לרכישת הניירות, אך זה התגלה כמיותר.

ירידות קלות במניות ההסדר

במניות הבנקאיות היו בדרך־כלל ירידות. במניות שמחוץ להסדר נרשמו ירידות עד אחוז אחד ואילו במניות ההסדר נרשמו ירידות עד 1.5 אחוזים. המחזור במניות ההסדר הגיע ל־4.7 מיליוני שקל.

	פדיון אוק' 88	פדיון אוק' 89
תשואה שנתית דולרית ב־%		
בל"ל 0.1	11.14	7.65
הפועלים ש	11.74	7.86
אי.די.בי. רג	11.20	8.04
דיסקונט א	11.14	7.38
המזרחי ש	11.19	7.67

הוגשו 736 הזמנות לקניית ניירות המלווה להקצאת 99.85 אחוז לכל מזמין.

נטייה לירידות גם באיגרות־החוב

בשוק הצמודים היתה מגמת המסחר מעורבת עם נטייה ברורה לירידות שערים — ירידות קלות, בדרך־כלל. המחזור בצמודים הגיע לכתשעה מיליוני שקל.

עלייה חדה בפעילות במ.ק.מ.

בהיקף הפעילות במ.ק.מ. נרשמה אתמול עלייה חדה והמחזור עלה לכ־45 מיליון שקל, לעומת כעשרה מיליוני שקל שלשום.

הפדיון	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
338	7	99.71	16.35
348	14	99.40	17.10
358	21	99.09	17.25
418	28	98.48	17.20
428	35	98.48	17.35
438	42	98.16	17.55
448	49	97.85	17.55
518	56	97.54	17.60
528	63	97.23	17.65
538	70	96.88	18.00
548	77	96.55	18.10
618	84	96.24	18.10
628	91	95.95	18.05
638	98	95.63	18.10
648	105	95.33	18.10
658	112	95.00	18.20
718	119	94.66	18.35
728	126	94.34	18.40

הודעות לבורסה

● דלק — הושלמה העסקה שבה רכשה דלק השקעות עם כלל שיווק 52 אחוז ממניות גרות פטרוכימיה.

● הבורסה תבדוק עסקה שבה ישאר שמעון קליר, מנכ"ל ארגמן, שותף בחברה העוסקת בתקשורת מחשבים. חברה זו נמכרה לקבוצת עובדים שפרשו מהחברה.

מיכפל
התוכנה למשכורות ב־IBM/PC

03-333307/17
מיכפל השרות האישי ב־IBM/PC

פקסימיליה MURATA
מורטה
מהירה ביותר!
נציגים מקבוצת כלל

דחפון
שירות הודעות
03-611001

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5069.61	4996.72	−0.92	−0.02
אבוקה	398.40	390.68	−0.96	−0.25
אגה	264.05	259.01	−0.38	−0.15
אגם	102.38	100.40	−0.34	−0.34
אדיר	1722.12	1709.25	−4.67	−0.27
אודם	149.35	147.86	−4.22	−2.77
אומיר	163.66	162.53	0.13	0.08
אור	434.00	430.27	−3.02	−0.70
אורין	134.46	131.79	−0.57	−0.43
אדליב	290.54	288.39	−0.47	−0.16
ארנן	801.21	785.67	−1.56	−0.20
אייל	5307.99	5204.47	−6.66	−0.13
אירים	5599.09	5481.91	−17.32	−0.31
איתן	782.14	766.64	−1.45	−0.19
אלון	645.32	632.18	−1.96	−0.31
אלמגן	688.16	674.75	−0.04	−0.01
אליטס	97.18	94.92	−0.37	−0.39
אביה	103.81	102.45	−0.12	−0.12
בניות	82.38	80.43	0.09	0.11
ארז	286.44	280.86	0.75	0.27
אש	125.91	123.16	0.27	0.22
אשל	188.15	184.47	−0.43	−0.23
אתגר	80.79	79.26	0.55	0.70
אתרוג	258.61	256.10	−1.67	−0.65
בדולח	150.87	149.43	−3.59	−2.35
ברוש	496.04	486.52	−0.04	−0.01
ברק	448.62	439.82	−0.08	−0.02
בריכה	322.04	319.75	−2.46	−0.76
גביש	1528.20	1517.51	−11.50	−0.75
גבעול	115.23	113.52	0.20	0.18
גורן	457.32	448.65	−0.84	−0.19
גיא	104.27	102.72	−0.69	−0.67
גיל	3181.26	3119.11	−3.49	−0.11
גלית	656.66	648.78	−4.10	−0.63
דוכבן	330.97	327.88	−0.54	−0.16
דוכיפת	491.05	481.48	−0.30	−0.06
דולב	251.78	246.59	−1.43	−0.58
דורון	1593.93	1565.10	−3.71	−0.24
דותן	274.05	269.25	−0.65	−0.24
דליה	572.97	562.94	−2.35	−0.42
דרור	312.65	306.92	0.20	0.07
דקל	328.25	322.37	0.22	0.07
הדס	371.30	369.72	0.55	0.15
הילה	408.10	406.28	−1.01	−0.25
ורד	553.64	544.22	−1.84	−0.34
זהבית	2058.30	2016.51	0.82	0.04
זוהר	110.29	108.65	−0.22	−0.20
זיו	135.89	133.88	−0.28	−0.21
זינוק	102.45	100.43	−0.12	−0.12
זמיר	411.99	403.99	0.25	0.06
חוחית	165.53	161.89	−0.72	−0.44
חליפין	146.17	145.76	−0.29	−0.20
חלמיש	217.01	215.55	−0.05	−0.02
חן	152.56	151.95	−0.06	−0.04
טופז	114.82	113.74	−0.51	−0.45
טל	6443.53	6361.89	−16.26	−0.25
יובל	463.66	454.73	−0.44	−0.10
יהלום	156.16	154.67	−3.08	−1.95
ישרות	342.47	339.37	−1.27	−0.37
יערה	454.27	445.56	−0.51	−0.11
כוכב	279.26	273.90	0.68	0.25
כחל	134.55	131.94	−0.36	−0.27
כלנית	626.90	615.88	−2.55	−0.41
כספית	266.96	264.98	−1.79	−0.67
כרמל	139.61	137.43	−0.59	−0.43
כתר	1212.29	1195.13	−2.60	−0.22
להב	4664.90	4573.79	−10.05	−0.22
למשקיע	130.60	129.05	0.09	0.07
לפיד	326.46	320.10	−0.32	−0.10
לשם	1934.85	1919.63	−3.36	−0.17
לשם	384.13	381.57	−0.43	−0.11
מבחר	1395.88	1369.19	−3.76	−0.27
מכמן	4031.97	3996.58	−11.54	−0.29
מגד	262.62	258.92	−1.50	−0.58
מגן	3772.49	3739.59	−21.07	−0.56
מור	1528.11	1506.35	0.57	0.04
מורן	847.57	839.48	−2.86	−0.34
מטה	24990.94	24607.54	−168.95	−0.68
מימי	1060.09	1039.84	−7.19	−0.69
מעוז	4461.42	4376.62	40.82	0.94
מעיין	770.71	756.36	−2.25	−0.30
מקשה	391.40	388.89	0.40	0.10
מבלול	90.34	89.55	−1.98	−2.16
מרווח	127.68	127.17	−0.12	−0.09
מרום	1386.67	1360.78	−4.61	−0.34
נתה	147.00	144.82	−0.30	−0.21
נטיף	254.32	252.71	0.63	0.25
נטע	442.57	436.00	0.02	0.00
נילי	126.10	124.25	−0.43	−0.34
סביון	626.72	615.54	−3.15	−0.51
סגולה	138.64	137.59	−0.50	−0.36
סלע	381.53	378.97	0.15	0.04
סנונית	547.27	536.59	−0.62	−0.12
סער	370.31	363.34	0.29	0.08
ספיר	175.02	174.58	−1.19	−0.68
עדיף	349.82	343.31	0.03	0.01
עדית	720.06	715.21	1.07	0.15
עידן	493.03	485.74	−1.35	−0.28
ענבר	114.16	113.13	−0.67	−0.59
ענת	2318.74	2301.03	−4.33	−0.19
עפרוני	513.20	503.16	−0.31	−0.06
ערמון	129.84	127.39	−0.21	−0.16
פאר	1546.46	1535.27	−22.72	−1.46
צבר	557.54	546.38	−1.75	−0.32
צופית	461.23	452.19	−1.10	−0.24
צוק	128.69	128.18	−0.01	−0.01
צמיד	1135.44	1126.39	−3.33	−0.29
צמיחה	511.43	503.95	−2.30	−0.45
צמרת	148.71	147.61	−1.20	−0.81
צריח	102.83	101.47	−0.07	−0.07
קלע	163.85	163.44	−2.01	−1.21
קשת	102.92	100.89	−0.55	−0.54
רוזית	17104.60	16958.15	−13.19	−0.08
רימון	135.32	135.08	−0.38	−0.28
רקפת	836.75	823.33	−2.04	−0.25
רשף	425.72	417.00	−1.51	−0.36
שבים	460.28	451.44	−0.51	−0.11
שהם	351.07	347.98	−1.46	−0.42
שחף	104.27	102.24	−0.19	−0.19
שירה	437.30	434.05	−0.87	−0.20
שמיר	411.54	408.59	−0.90	−0.22
שנהב	651.80	642.51	−1.06	−0.16
שקד	641.46	629.20	0.46	0.07
שקמה	188.90	185.24	−0.35	−0.19
תאנה	233.06	230.86	0.29	0.13
תדהר	480.04	477.65	0.25	0.05
תירוש	566.80	550.15	−2.28	−0.41
תנופה	102.86	102.06	−0.47	−0.46
תמר	254.91	249.98	−0.32	−0.13
תפוח	197.65	196.23	−0.54	−0.27
תרשיש	114.87	114.10	−0.09	−0.08
תשרי	536.84	532.45	−0.93	−0.17

שערי איגרות החוב

סידרה	שער	שינוי בנק'
שגיא 4.25%		
4101	418.5	+0.2
4102	165.5	−−
4103	159	+0.1
4104	154	−−
4301	154	−−
4302	146.7	−−
4303	145.8	+0.1
4304	145.6	−−
4105	128.6	+0.1
4106	125.3	−−
4107	121.6	+0.1
4108	119.5	+0.1
4109	116	−0.3
4110	114.7	−0.4
4201	143.2	−0.2
4204	137.2	−0.2
4205	134.7	−0.2
4206	131.9	−0.1
4207	131.5	−0.1
4208	129.8	−0.1
4209	127.1	−0.1
4210	123.8	−0.1
4211	120.1	−0.1
4212	117.9	+0.1
4213	115.1	−−
3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)		
3601	44605	+265
3602	41123	+245
3603	38257	+237
3604	34820	−203
3605	31526	−191
3606	29511	−186
3607	27578	−166
3608	26100	−162
3609	24861	−158
3610	22241	+75
3611	21910	+76
3612	21270	+75
3613	20024	−103
3614	19221	−101
3615	17744	−96
3616	16247	−207
3617	15296	−151
3618	14488	−142
3619	13493	+7
3620	12644	+85
3621	11989	+29
3622	10923	+5
3623	10482	+10
3624	9910	+5
3625	9135	−3
3626	8361	+8
3627	7851	+86
3628	7154	+28
3629	6706	+27
3630	6347	+9
3631	5834	+8
3632	5308	+3
3633	5205	+2
3634	4578	+2
3635	4417	+3
3636	4239	−2
3637	3982	−2
3638	3709	+2
3639	3396	+2
3640	2805	−35
3641	2430	−31
3642	2141	−37
3643	1858	−55
3644	1676	+13
3645	1512	+12
גליל 4.25%		
3701	1345	+65
3702	1015	−20
3703	886.4	+10.5
3704	759.5	+9.1
3751	397.5	−4.2
3752	159.5	−0.6
3753	152.9	−0.6
3901	147.9	−0.9
3902	140.9	−0.9
3903	139.9	−0.9
3904	137.7	−0.9
3754	137.5	−−
3755	132.5	−0.1
3756	131.7	−0.1
3757	129.3	−−
3758	126.2	+0.1
3759	125.8	−−
3760	124.1	−−
3761	121.4	−−
3762	118.3	+0.1
3763	114.7	+0.1
3764	115	−0.1
3765	110.3	−0.1
3766	109	−0.1
3791	116	−−
3792	114	+0.1
3826	137.4	−0.1
3827	134.9	−0.1
3828	134	−0.1
3829	131.5	−0.1
3830	129.6	+0.1
3831	129.2	+0.1
3832	127.5	+0.1
3833	124.8	+0.1
3834	121.6	+0.1
4% ,6% ,7% פיתוח (הצמדה 80%)		
3523	159505	−−
3524	158100	−−
3525	155500	−−
3526	155500	−−
3527	153050	−−
3528	149610	+110
3529	148810	+410
3530	145000	+300
3531	147305	+1400
3532	141100	−−
3533	140980	−−
3534	133310	−−
3535	136000	+2800
3536	135150	+2200
3537	135450	+2700
3538	125100	−−
3539	125600	−−
3540	125105	−−
3541	122308	−−
3542	121388	−122
3543	115205	+105
3544	115105	+205
3545	112700	−−
3546	112650	+100
3547	112400	−−
3548	112380	−−
3549	107200	+1100
3550	106500	−−
3551	106000	−54
3552	97500	−−
3553	102400	+100
3554	103000	+100
3555	102950	+50
3556	97950	+50
3557	98000	−−
3558	97650	−−
3559	94100	−−
3560	89000	−−
3561	88710	−−
3571	88244	−−
3572	89900	+100
3573	88750	−−
3574	81900	+250
3575	82000	+600
3576	81100	−−
3579	75000	−700
3577	81700	+100
3578	75600	−−
3580	70000	−−
3581	63640	−−
3582	59150	−−
3583	55799	−−
3584	53109	+25
3585	50456	+24
3586	45720	+539
3588	47668	+563
3589	43528	+515
3587	47351	−260
3591	43212	−247
3592	43173	−248
3593	43115	−249
3590	42804	+245
3595	40844	+242
3594	41578	+193
5% מלווה פיתוח (בריבה כפולה)		
2004	167000	−−
2005	158300	+200
2006	156550	+280
2007	154400	+180
2008	152100	+100
2009	155700	+1050
2010	155000	+1350
2011	150900	+99
2012	152200	−−
2013	150800	−−
2014	146700	+100
2015	144918	−−
2016	147500	−−
2017	147450	−−
2018	146000	−−
2019	143400	−280
2020	140579	−−
2021	141200	−−
2022	134500	+1500
2023	151700	+300
2024	124900	−−
2025	125900	+2000
2026	123400	+200
2027	123500	−−
2028	120600	+1469
2029	113500	−1200
2030	115900	−−
2031	112450	−−
2032	111650	−1800
2033	104800	−−
2034	104700	−−
2035	97915	−−
2036	102200	+1600
2037	104238	−−
2038	94600	−−
2039	96201	+801
2040	94245	−−
2041	83600	−−
2051	88580	−−
2052	80715	−−
2053	85000	−−
2055	73580	−500
2054	75087	−−
2056	71192	−−
2057	71600	+2008
2059	70538	+2000
2058	67218	+700
2060	81686	+2235
2061	54655	+15
2062	46141	+1356
2063	45176	+14
צמודות דב		
5 יוד	106.9	+2.1
רמון		
7006	192.9	−0.9
7007	180.2	−0.2
7008	176.8	−0.4
7009	171.5	−0.5
7010	162.6	−2.1
7011	154.8	−0.9
7012	149.4	−0.9
7013	141.7	−1.3
7014	122.2	−0.7
7015	102.3	−0.5
7016	104.7	−0.5
7017	104	−0.5
7018	103.8	−0.5
7019	104.2	−0.6
7020	104	−0.6
7021	103.1	−0.5
7201	101.6	−0.7
גלבוע		
6101	13796	−67
6102	8161	−−
6103	7458	−36
6104	6857	−35
6105	6504	−32
6106	6260	−30
6107	6817	−29
6108	4336	−7
6109	4122	−6
6110	4051	−6
6111	3414	−6
6112	3315	−6
6113	2210	−34
6151	844.5	−14.7
6152	818.9	−14.1
6153	718.4	+4
6154	705.9	+4
6155	455.9	+1.9
6156	362.9	−5.5
6157	274.3	−5.9
6158	259.4	−5.6
6159	226.5	−1.1
6160	206.4	−0.7
6161	199.2	−0.7
6162	188.4	−0.8
6163	168.4	+1.2
6164	161.8	+1.1
6165	150.4	+2.5
6166	144.3	−2.3
6167	140.7	−2.3
6168	138.3	−2.2
6169	130	−3.4
6170	123.7	−0.2
6171	87.2	−2.5
6172	86.1	−2.4
6801	94.4	−0.5
100% מט"ח		
אל אופ	1570	−20
אלביט	219.8	−6.2
אלונא	1180	−12
אלסינט	2529	+8
מאיסקו	1176	+6
תור 84	93.5	−0.3
תור 85	391	−−
חב הים	255.8	−0.7
רים הש	190.6	−0.1
כור	159.2	−−
כלל	444	−−
מלגם ד	180	+1.8
מלגם מ	255.7	−−
מלגם י	279.8	−2.2
דן	143.2	−−
סל בנכ	187.9	−−
תיעוש	256.3	−0.5
מדד/מט"ח		
בל.ת.	150.3	−0.2
רים הש	160.2	−−
כור	149.7	−0.5
כלל	181.6	−0.1
בנ רים	154	−0.2
משא בנ	149.7	−−
משא בנ	146	−−
משא בנ	134.3	−0.8
לאומי	140.7	−−

בלעדי לחברי Memo ודיינרס קלוב ישראל.

מישהו מטפל בך!

מעתה תוכל להצטרף ל"מפונקים" הזכאים לקבל את שרותי Memo בשיחת טלפון אחת, מכל מקום. מהבית, מהמשרד, מהרכב או מחו"ל. תוכל להזמין מקום לבילוי ונופש, לשכור רכב, להזמין שולחן במסעדה, לקנות כרטיס לתיאטרון או מופע, לארגן ולהפיק עבורך כל ארוע פרטי או עסקי, ועוד, ועוד.
כל אלה ללא עמלת שרות, במחיר השוק ובד"כ נמוכים מהם.

משלוחי יין ומעדנים לחו"ל - בשיחת טלפון אחת!

הפתע את עמיתיך בחו"ל ובביתם, ושלח להם יינות ומעדנים בחבילת שי מהודרת.
להזכירך: חג הפסח/א חל השנה ב־3.4.88, הקדם הזמנתך!
Memo - רח' המעפילים 27, הרצליה פיתוח 46543
052-555215 ;574736

صكنا من الاهل

[illegible]

מכתבים למערכת הארץ

מדינה פלשתינית — בירדן

נחמיה שטרסלר הכתיר את מאמרו ("הארץ" 21.2) בשאלה: מדוע לא מדינה פלשתינית? בעל המאמר מנתח בצורה תמציתית אופציות אחרות להסדר באזורנו ומסכם כי מדינה פלשתינית ממערב לירדן ולצד ישראל עשויה להיות הפתרון הנבון והישים ביותר.

מן ההגיון היה להרחיב מעט את שאלת הכותרת של בעל המאמר. יותר נכון, להוסיף וריאציה: מדוע לא מדינה פלשתינית אשר בירתה רבת-עמון? לפי פרמטרים גיאוגרפיים היסטוריים רבים, חלקם מוצגים במאמר — אלה הנוגעים להרכב וזהות האוכלוסייה הערבית משני גדות הירדן — משלוש הישויות הלאומיות התופסות את המרחב שבו מדובר, קרי: מדינת ישראל, ההגדרה העצמית של הערבים הפלשתינאים (בלשון הסכמי קמפ-דייוויד) וממלכת ירדן, זו האחרונה היא בעלת הזיקה הנחותה ביותר וראשיתה לכל המוקדם בתום מלחמת-העולם הראשונה.

השושלת ההאשמית הובאה לעבר-הירדן בתוקף נסיבות ואינטרסים קולוניאליסטיים לתקופה ואשר ספק רב אם עודם קיימים, קל וחומר — ידי סיפו להתקיים. כלום ניתן להצביע בצורה מובהקת על עם ירדני, היסטוריה ירדנית, תרבות ירדנית ייחודית וכיו"ב? ספק רב אם פלשתינאים רבים החיים כיום תחת שלטון ירדני או ישראלי מתייחסים אל מלך ירדן כבעל הסמכות לשאת ולתת עם ישראל על עתידם, ועל הסדר כלשהו.

מאיר בריינצוק

תל אביב

תשומת לב ממשלתית לבעיית הסמים

נתן דונביץ ("המוסף שלי", 26.2) משתלח קשות בממשלה על כך שאין בה לכאורה תשומת לב לנושא הסמים.

בעוד שלא הייתי רוצה לצייר תמונה ורודה של שביעות רצון מכל הנעשה בתחום זה, ובהחלט הקומץ התקציבי רחוק מלהניח את הדעת, אמירה כי אין הממשלה נותנת דעתה לנושא (בלא קשר לתוכנית טלוויזיה כזאת או אחרת, בכל הכבוד), רחוקה מן האמת.

בפועל נכתב מכתב זה ביום שבו מגיש ראש הממשלה לקריאה ראשונה בכנסת הצעת חוק שלפיה תוקם רשות ממלכתית למאבק בנגע הסמים. הצעה זו היא, בין השאר, תוצאת דיון נרחב שנערך בממשלה בנושא זה באוגוסט 1987, שבעקבותיו הוקמו ועדת שרים וועדה בין-משרדית לעניין זה. הוועדה הבין-משרדית, בהנחיית ועדת השרים, הכינה בתיאום בין משרדי הממשלה את הצעת החוק. לכשתוקם הרשות, תעסוק בתיאום ובקידום הפעילות במדינה במאבק בסמים, ומועצתה, שתכלול אנשי ממשל וציבור, תהיה מן הסתם שדולה לקידום הטיפול.

לא למותר לציין, כי הגם שכאמור המצב רחוק מאידאלי, עוול יהיה שלא להכיר את מאמציהם של משרדי ממשלה רבים (החינוך והתרבות, הבריאות, העבודה והרווחה, המשטרה, המשפטים והביטחון), כל אחד בתחומו, בקידום מאבק זה, שהוא בתבל ומלואה קרב במעלה ההר. גם אם הצרכים מרובים מן המשאבים ויש הרבה מקום לשיפור בעשייה, הצגת תמונה של "שאננות" ממשלתית אינה מדויקת.

אליקים רובינשטיין

מזכיר הממשלה

ירושלים

ההוצאות הנלוות להלוואה — לא רלוונטיות

ב"כספת" (3.4) מציג "הארץ" בספקנות שאינה במקומה תוכנית הלוואות חדשה לרוכשי מכוניות. התוכנית, המוצעת על-ידי חברת "אוסיף", מותאמת במיוחד לצרכים המעוניינים לרכוש רכב חדש ומציעה הלוואות בגובה 85 אחוז משווי הרכב, ללא מע"מ. אין עוד גורם אחר בארץ המציע הלוואות בגובה כזה, לתקופות כה ארוכות (עד שלוש שנים) ובתנאים נוחים שבהם הרכב משמש ביטחון עיקרי.

כמקובל לגבי כל הלוואה — גם ההלוואה של "אוסיף" כרוכה בהוצאות נלוות: דמי ביול, דמי גבייה וכו'. כיוון שההוצאות הנלוות אינן מיוחדות לתוכנית שמציעה "אוסיף" ואינן משמעותיות ביחס לגובהם של סכומי ההלוואות, הן לא צוינו בהודעה לעיתונות. "הארץ" הפך את את הנושא השולי הזה לכותרת ומוציא את עיקר העניין. לפי "הארץ" עצמו, "בהלוואה קטנה תוספת זו משמעותית", אלא שהלוואות לרכישת רכב חדש מעצם טבען אינן קטנות, ובהלוואות גדולות לתקופות ארוכות, ההוצאות הנלוות הן עניין חד-פעמי שולי ולא רלוונטי.

מרגלית מולדר

"מטרה" יחסי ציבור

תל אביב

בדיחת פורים ירושלמית

עירנותם המופלגת של שוטרי ירושלים מנעה שם, ערב פורים, פגיעה חמורה בסדר הציבורי. היא הפסיקה תהלוכת פורים המונית, של 27 סטודנטים של "בצלאל", ואף עצרה חלק מהמשתתפים. הסיבה: הם נשאו כרזות עם הכתובת "לא לאבד צלם אנוש". המשטרה ראתה בכך הפגנה תנאי הרישיון לקיום התהלוכה, תוך ניסיון לנצל את תמימותם של שומרי החוק.

וכבר היו דברים מעולם. בימיה העליזים של וינה טיילו שני יהודים ודיברו על "הזקן הטיפש שאינו מבין שום דבר, ומתערב בכל דבר". שוטר עירני, שנזדמן למקום, ניגש אליהם והודיע להם שהם עצורים בעוון פגיעה בכבודו של הקיסר.

איזה קיסר? טענו היהודים, אנחנו ניסים ודיברנו על הזקן שלנו. תשובת השוטר: אל תספר מעשיות, אם מישהו מדבר על זקן טיפש שאינו מבין שום דבר ומתערב בכל דבר, הוא יכול להתכוון רק לשליטנו הנערץ, קיסרנו פרנץ יוזף הראשון, ירום הודו.

אלחנן שמן

תל אביב

הבימה
התיאטרון הלאומי
הארץ
עיתון לאנשים חושבים

עידית תל-אביב יפו
מקיימים בשבת 12.3.88 ב-11.00
מוספשבת
- מנכ"ל משרד החינוך והתרבות ד"ר **שמשון שושני** – על התמודדות מערכת החינוך עם נושאים אקטואליים
- פרופ' **יהודה ואלך** – חבר ועדת ההיסטוריונים שחקרה את עברו של קורט ולדהיים
- לקראת הצגת **"גון גבריאל בורקמן"** של איבסן ב"הבימה" – **מרים זוהר, ליא קניג**, הבימאי ג'ק מסנג'ר והמתרגם גד קינר.
- **טורלב מרשטד** – מבכירי שחקני נורבגיה
- פרופ' **זאב שטרנהל** עם צאת ספרו "לא ימין ולא שמאל" והמחשבה הפשיסטית בצרפת
- **אמנון בירמן**, עורך ספר "עד העצם" – ארבעים שנות סאטירה בישראל – של הוצאת "כתר"
- לקראת הצגת "נידוני אלטונה" של סארטר בתיאטרון בית לסין עם הבימאי **יורם פאלק** והשחקנים **סטיאנה קנליס-אוליאר, מיכל בת אדם ושמואל וילוז'ני**

כרטיסים בקופת "הבימה" בימים א'-ה'.
אין מכירת כרטיסים במקום בשבת.
דמי כניסה: 10.- ש"ח.
הנחה 50%
למנויי "הארץ" ו"הבימה" ולבעלי תעודת תושב או תעודת קשיש של ת"א.

הארוע באדיבות
בית היוצר לספר הטוב
תנות הספרים בהבימה
פתוחה מ-11 בבוקר עד 11 בלילה

ליהודים בלבד

בגיליון האחרון של העיתון "בבית", ביטאון ההנהלה ועובדי הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית, מסופר, בשמץ של גאווה, כי המחלקה להתחדשות שכונות נערכת לאתגר חדש: התחדשות שכונות מעורבות יהודיות–ערביות. כאילו העם היהודי פתר כבר את כל הבעיות שלו וכעת נפנה לטפל בבעיותיהם של הערבים. ארבעים שנה המדינות הערביות לא נקפו אצבע עבור הפליטים הערבים ואפילו גרמו להם נזק על ידי התנגדותן לחלוקה ותקומת מדינת ישראל.

הסוכנות קמה בשעתו כדי לטפל בבעיות של העם היהודי וכך היא צריכה להישאר. אסור לה לגלוש לטיפול בשום נושא אחר פרט לדאגה לצרכי העם היהודי בארץ ובחו"ל. לכמה זוגות צעירים אפשר היה לעזור בכספים שיילכו לשיקום שכונות ערביות?

הבה נחדל מלהיות יותר צדיקים מהאפיפיור ונדאג לעשות לביתנו.

שאול קציר

חיפה

יהודותם של הרפורמים

לידיעה במדור "ראיתי שמעתי" ("הארץ" 29.2) הד"כים מהמפד"ל הרפורמים אינם יהודים, אבקש להבהיר:

הד"כ הרב אליעזר ולדמן הוא ח"כ של תנועת התחייה, שאחד ממדרפיניה הוא הליכה ביחד עם של דתיים ועם של חילוניים.

תנועתו של ח"כ ולדמן היא, שהיהודים הרפורמים הם בהחלט יהודים, ומעולם לא אמר אחרת. הנכון הוא שהרב ולדמן סבור שגיורים ש"הותגיירו" בגיור רפורמי בחו"ל אינם יהודים.

אבי פרחן

דובר סיעת התחייה

ירושלים

תיאטרוני ישראל
הערב יום ד' 9.3
התיאטרון הבימה:
"מירלה אפרת": 20.30
"בן ויקרי" — בימתון: 20.30
התיאטרון הקאמרי:
"עלובי החיים": 16.00, 20.30
"נחשת" — בצוותא: 16.30, 20.30
"חבל משחק" — אולם ... דוזל

רדיו / גדעון לוי

מנחם גולדשטיין: זירת-פעולה פופולארית

פרשננו הביטחוני

בדרך כלל אנו זוכים לשמוע ממנו בעניינים ספורט. כמו יוסי שריד ואהוד אולמרט לפניו, הבין גם הוא שזו זירת-פעולה פופולארית, נקייה מתחרות כמעט. בעטמדי הספורט גם קל יחסית להשיג כותרת טובה, קל הרבה יותר מאשר בכמה עמודים קודם לכן. שם גם מפרסמים, לא אחת, תמונה — פתח דיוקן ארכיון טוב במקרה הרע, לעתים מבט מיציע המכובדים, לא אחת ממש לצדו של נשיא המדינה. עגלגל, חייכני, טובלב ושופר מבט הוא ניבט אלינו, ח"כ פנחס גולדשטיין, מהתמונות הללו. מדי פעם גם מודעת נסיעה טובה לחו"ל — עם הטניסאים להודו, למשל.

אלא שכבר הפעילות הספורטיבית המבורכת הזו, גולדשטיין הוא גם, לא תאמינו, חבר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ממש כמו אבא אבן, לא פחות ממוטה גור. בכך אין כמובן להקל ראש. כך יש משקל ניכר לדבריו לא רק בענייני ספורט. כך הוא גם זכאי ורשאי ומחויב להביע דעתו בעניינים שוטפים שעומדים ממש ברומו של עולם. בכפר סבא, עירו, גאים בו, אין ספק, עד למאוד.

בזמן האחרון הוא אינו מרוצה כל-כך מאלוף פיקוד המרכז. ב"במצב הנוכחי" (גלי צה"ל, שבת, 11.05) הוא מזמן לפרט את עמדתו בנושא, כמה דקות. איזה צירוף מקרים מופלא. לאחר שמורו ורבו יצחק מודעי סיים להמטיר שם את עמדתו בדבר הצורך בסגירת השטחים לתקשורת. העניין הוא, איפוא, ביקורתו של ח"כ גולדשטיין על האלוף עמרם מצנע. פריון באה של עשר דקות של ראיון בלעדי בגלי צה"ל, בפריים טיים.

כמו תמיד הוא ישיב שם במיטב המליצות הריקות, בעברית עתירת השגיאות שלה. (לו דיבר קצת בצורה נבלך פחות, היה מתאים ודאי את רמת דיבורו לרמת הידע הלשוני שלו, והיה חוסך לעצמו ולנו שגיאות לא מעטות). כמו תמיד הוא יישמע חביב ומתקתק וחייכני, ואריב ונדיב, ומתחסד כל-כך. "קודם כל ברצוני להודות מקרב לבי לגלי צה"ל שהזמינו אותי לראיון הזה". כמה חביב. "שנית — לא השתלחתי באלוף, כאשר התמנה עמרם מצנע לתפקידו, בירכתי על כך". (הידעתם, הידעתם שגולדשטיין בירך בדמנו על מינוי מצנע? תנאי הכרחי לכל מינוי). "בירכתי על כך כי חשבתי שהוא מפקד מעולה.

בלקסיקון הצבאי הפרטי שלי יריתי במטרת נקודה לא על-מנת להרוג, חלילה". (בכל זאת למד משהו בוועדת החוץ והביטחון). "מי שניסה לומר, ולו במשיכת כתף, כשהוא מפנה אלי האשמה שפגעתי בצה"ל — אני דוחה זאת מכל וכל, ואומר: זה לא רק רועלב אלא רשעות אמיתית". (לא רק רועלב, אלא אפילו רשעות אמיתית).

גולדשטיין על גולדשטיין: "כך צריך להגיב איש ציבור. חיילי צה"ל עשו מעשה שלא יעשה וראה זה פלא, ארבעתם נעצרו". (אל "ראה זה פלא" עוד נחזור בהמשך). "ומאידך, שני הפורעים, שני המחבלים, שירקו על חיילי צה"ל וזרקו עליהם אבנים על-מנת להרוג — הם חופשיים. אותם ערבים משוחררים (היה צריך לומר מה שנותר מאותם ערבים, לאחר הככות — ג"ל) וסרת, סגן מפקד היחידה, מושעה מתפקידו".

אלא שהתנוסס האפוקליפטי הזה של ח"כ גולדשטיין טרם הגיע לשיאו הנורא — הנה זה בא: "והאלוף מצנע עוזב הכל בזמן קשה ביותר ומגיע לאולפן הטלוויזיה (!) ואומר שצה"ל לא יהיה אספסוף. ואני שומע את הדברים ומתקוממתי בשם חיילי צה"ל". שומו שמים והאזיני ארץ. ומיד חוזר הפלא של גולדשטיין: "וראה זה פלא — החיילים שהורידו הפורעים נעצרו. בוצע את אשר הבעתי. כלומר שדברי נפלו על אוזניים קשובות".

לא בכל יום, צריך להודות, זוכה איש ציבור לחותם ברור ומיידי שכזה על מהלך דבריו הדמים. בכל זאת, שאל המראיין יוסי עברי, עידבת אלוף בצה"ל בוויכוח פוליטי. "חס וחלילה חס ושלום, צה"ל הוא צבא העם". בכל זאת, מנסה עברי לנער מעליו את כל החס והחלילה והחס ושלום והדביקים, תקפת את האלוף עלפי תפיסתך הפוליטית. "לא ולא, מדובר רק בתפיסתי את שקרה ביהודה ושומרון".

מרס שנפרדו לא הומיצו בגלי צה"ל את ההזדמנות בתהלוף לשמוע את הספקטרום הרחב יותר של השקפתו של ח"כ גולדשטיין על כל מה שקורה בכלל: "המהומות אינן מתחסלות משום שנוקטים יד רכה מדי. מדוע יש לייחס את העניין בכלל לגורמות? כששר הביטחון הביא את שיטת האלה, אני קיבלתי אותה". בכל זאת המהומות לא שככו? "אני מבין שאילו היו פועלים בתקיפות ובהתקפנות, העניינים היו מסודרים". איזה כבוד לכפר סבא.

פגישה יומית עם ג'וק

החדשות מעיקות, היומנים מכבידים. צריך לפעמים למצוא מפלט. אפשר פשוט לסגור את המקלט, אפשר לכוון לקול המוסיקה, אפשר גם להאזין מדי יום ל"פגישה יומית" בגלי צה"ל (יום יום ב-14.05). אורלי יניב ויצחק ברנר מראיינים שם, לסירוגין, מדי יום מראיין אחר — פעם רקדן ופעם טייל, פעם שחקן ופעם דוגמנית עירום. את השטחים טרם הכניזו שם, על ערבים ויהודים, מתנחלים ומחבלים לא דיברו כלל. פגישה יומית עם טיפוסים בשולי חיינו, איש איש וסיפורו המופלא, אלמוני בדרך כלל, בשיחה נעימה עם יניב או ברנר, שני מראיינים רבי חן.

השבוע שהתה שם יניב עם פנחס אמיתי, חובב הירקים והחלים ושאר שרצים. הג'וקים, סיפר בהתלהבות, הם בסך הכל יצורים האוהבים את עצמם. במאוריציוס הרחוקה יש ג'וק ענק, אצלנו נעלם. מין אחר הפרפר לפתע מין אחר.

הם, הג'וקים, יישארו כאן הרבה אחרינו. אנחנו כולנו בני מין אחד והירקים יש מבליך הרבה מינים, מיליון ורבע. איזה סיכוי יש לנו. הם, התפעל אמיתי, יודעים להסתגל לכל מצב — אישם יש אפילו הדרושית שחיה בנפט. מישהו מכל אלה ודאי יישאר, איפוא, בחיים גם אחרי הפצצה ההיא.

באיזו אהבה דיבר האיש המקסים הזה על הירקים, באיזו התלהבות ושמחת חיים התמימות סיפר על שרצים. לפנים היה חשמלאי, לא תואר אקדמי לו ובכל זאת נעשה מומחה בעל שם לבנין אלה. "אני אוהב אותם" העיד על עצמו. "אין אצלם שום אינטריגות — אם צריך לעקוץ יעקצו. תמיד אמצא משהו מעניין בהם, גם אצל הפשפשים, גם אצל הפרעושים".

לעקרבים, דרך משל, הקדיש האיש שלוש שנים עד שגילה את דרך הרבייה המופלאה שלהם. הוא כתב גם רשימות בפנקסו כדי להשתכנע שאינו חולם: הם הולכים קודם יד ביד, אחר-כך. לא להאמין, רוקדים, לבסוף גם מתנשקים.

מה שמפחיד אותי, הוסיף, זה אנחנו. אנחנו רק רוצים לרמוס את רגליהם של אחרים. את יודעת מה יקרה מחר בבוקר אם לא יהיו הירקים? שקט יפתח אם לא יהיו הירקים, לא יהיו ציפורים ולא יהיו פרחים ואולי גם אנחנו לא נהיה. הם חייבים להישאר אתנו.

הכל, קשה להאמין, ביום של אוטובוסים הרמים. ורק מבוק עם שמעון פרס באמצע. שאמר שאש"ף זה אסון לערבים ואסון ליהודים ואש"ף מאחר כל רכבת וכל גמל, כך אמר, קילקל קצת את השעה.

אימת הבגידה

בכל מקום מדברים על חיזור גורלי, הסרט. בבוקר במקלחת של מועדון הספורט, בבית הקפה, בעבודה, בטלפון, בערב עם החברים — "הייתם בחיזור גורלי" "סרט חזק". "סוף רע". "הסוף קילקל הכל" וגו'. כל-כך הרבה מדברים שגם לרדיו הגיעו הדברים — כתבה מסיימת ב"יומן השבוע" (כתבתו של אבי וייגברג, רשת ב', שבת, 10.05) הוקדשה לחיזור גורלי.

אהבה ללילה אחד של גבר נשוי ומסודר עם אשה רווקה ולא מסודרת מסבכת את חייו וחיי משפחתו — זה הסיפור. אמריקה יצאה מגדרה בספרויות, במכירת כרטיסים. גם אצלנו. שם וכאן אומרים שזו הרתיעה מהאיידס, שזה האות לחזרה לשמרנות.

הפסיכיאטר פרופ' שמואל טיאנו אומר כאן, שראה קהל עם מעורבות עמוקה, מבוגרים עם מעורבות של מתבגרים במערכון. מגיע לו, מגיע לה, צועק הקהל. אין כאן, פוסק הפסיכיאטר, רופאים פסיכוטיים של קהל הרוצה למצוא את הענישה או להפש את האיום. הקהל בא לקולנוע ללמוד את חוקי המשחק החדשים. זה סרט של תקופת האיידס ושל השמרנות החדשה. הסרט מתאים מאוד לתקופה במשמעות הרתיעה. אישה תיקח את בעלה לקולנוע ותאמר לו: תראה מה יקרה לך.

ואחר-כך עוד הוסיף הפסיכיאטר: "מתוך מה שאנחנו מכירים מטיפולים ומפגשים עד לה, שסוג הקשרים שהסרט הזה דן בהם קיים אצל כל אחד מבני-האדם, ברמה מציאותית או ברמה דמיונית, והשאלה מה האסוציאציה שמתעוררת".

לא יודע מה אצל מטופלי הפסיכיאטר — ביציאה מהסרט שמעתי גבר אומר לחברה: תמיד אמרתי לך — רווקים מתוצ, רק עם נשואות. וגם זה, תודו, מסר מוסרי.

הארץ ממליץ

הזעקה לחופש (ת"א, חיפה) — מאבק הכושים בדרום אפריקה על זהות וכבוד עצמי, מתואר בדרך דרמטית ומוחצת, ומעורר מחשבות קשות על המתרחש אצלנו. סרטו של ריצ'רד אטנבורו ("גנדי").

מוריס (ת"א, חיפה) • אהבה הומוסקסואלית באנגליה בראשית המאה, מתוארת בחום ובנעימות ע"י הבימאי ג'יימס אייבורי ("אבק לוהט", "הבוסטונים", "זכרונות אהבה מפירנצה"), עפ"י ספרו של א. מ. פורסטר ("המעבר להודו").

עיניים שחורות (ת"א) • סיפור אהבה אירוני ומריר המבוסס בעיקר על "הגברת עם הכלב" אך גם על סיפורים אחרים של צ'כוב. נעשה במערב ע"י הבימאי הרוסי ניקיטה מיכלקוב. בכיכובו של מרצ'לו מסטרויאני. עם סילבנה מנגנו, אלנה סופונובה, ומארת קלר.

נערות עובדות (ת"א) • מין כעיסקה מסחרית הוא נושא סרטה של ליזי בורדן, העוקב אחר יממה לא זוהרת ואף לא מרגשת בבית בושת אמריקאי, במרכז מנהטן.

מלאכים בשמי ברלין (ת"א) • שני מלאכים מובטלים עוקבים אחר מחשבותיהם של תושבי ברלין, ומתגעגעים לחיים כבני אדם. סרטו של וים ונדרס ("פריז טכסס").

תקווה ותהילה (ת"א, ירושלים) • מלחמת העולם השנייה מוצגת כהרפתקה דרך עיני ילד לונדוני. סרט אוטוביוגרפי של ג'ון בורמן ("גברים במלכודת", "יער האזמרגד").

הקיסר האחרון (ת"א, חיפה) • סיפור חייו של הקיסר הסיני האחרון, משמש לבימאי האיטלקי ברנרדו ברטולוצ'י ("הקונפורמיסט", "הטנגו האחרון בפריז") כהזדמנות לעסוק בנושא האפשרות לשנות ולהשתנות.

מטמפה (ת"א) • קומדיה יפנית חביבה על אוכל איטלקי ובישול איטלקי, ועל אמנות בכלל.

סרטי בידור

חשוד (ת"א, חיפה, ירושלים) • מתח, דרמה של בית-משפט ופרשת שחיתות, בסרטו של פיטר ייטס ("בוליט", "המלבישים"). עורכת-דין יפה ונרבנית לב (שר) מגינה על נאשם ברצח, ובעזרתו של אחד המושבעים (דניס קווייד) חושפת שחיתות בבית-המשפט.

מעקב צמוד (ת"א, חיפה, ירושלים) • סרט פעולה, מתח, קומדיה ורומנטיקה של ג'ון בדהם ("העם כוזל", "משחקי מלחמה"), על בלש העוקב אחר נערתו של פושע נמלט, ומתאהב בה.

תרגילים בחיזור (ת"א) — סרט נעורים חביב בבימויו של ג'יימס טובאק ("אצבעות"), על הודף שמגלות צעיר (רוברט דאוני) ונערה המשיבה מלחמה שערה. (מולי רינגוולד).

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ-6 בערב עד למחרת ב-7 בבוקר בחתנת מד"א טל' 101.

מגן דוד אדום:

ירושלים 523133; תל-אביב 5460111; חיפה 512233; גוש דן 781111; הרצליה 052-541333; נהריה 923333; רחובות 08-451333; בני-ברק(?) 5511111; חולון 803133; לוד-רמלה 08-221022; באר שבע 057-74767

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'-ה' — 20.00–8.00; ביום ו' — 15.00–8.00; טלפונים: 03-433380

שח"ר • שירות רפואי חירום (24 שעות ביממה, כולל רופאות שיניים): ירושלים, מוקד יום • 660585, 669551; מוקד לילה, שבת, חג • 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן; תל-אביב, מוקד יום • 218820, 218898; מוקד לילה • 651011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ביה"ח "שקמ" — שירות רפואי לקטן (ת"א)

שירות ביקורי בית של רופאים מוסמכים לילדים ותינוקות בשעות 24–19: טל' 03-7549111 "שקמ" מנוי 222

שלו"ת — שירות רפואי לקטן (חיפה) בימי חול בשעות 19–24 ימי ששי 24–14, בשבת 24–08 טל' 04-380541 קוד מנוי 1665

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה תל-אביב:

דיונגוף סנטר שער 3 (ליד המעבר) טלפון: 294869, 03-285822 המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות בר כוכבא 49 טל. 03-284649 פתוחה בימים א'-ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ-

24.00 עד 18.00

שבתות וחגים מ-15.00 עד 21.00

ירושלים: ביה"ח הדסה ע"כ — 16–22

קופ"ח לבית —

שרות מיטיים לרפואה, סיעוד וסיעוד בבית.

מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052-548575

1600 איתורית 7549111

ער"ן — עזרה ראשונה נפשית (24 שעות):

ירושלים 227171; תל-אביב 5461111; ילדים ונוער 03-261113; חיפה 672222/3; נתניה 053-335316; באר-שבע 057-418111; כרמיאל (גליל מערבי) 04-988410; כפר סבא 052-913999; מרכז רפואי באר-יעקב 08-223958

מרכז סיוע לנפגעות אונס (24 שעות): תל-אביב טל' 234819; ירושלים טל' 02-245554; חיפה טל' 04-382611

מרכז סיוע למכורי לחץ במקום "מטעלים(?)": א דרה 11.00–15.00; ב רד 16.00–18.00; טל: 220031

רח' מאפו 13 תל-אביב

יד ביד • אוזן קשבת לילד ולהורים תל אביב • לילד 226822-03 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ-20.00–17.00, 222732

ירושלים • 245358

חיפה והגליל — 229488 מ-20.00–11.00

הגליל המערבי • 04-922222

קו אל"י • האגודה להגנת הילד עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261078 א'-ה' 16.00–20.00

ארם לשירות אדם — חברה מיוחדת לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות ביממה 03-5461727/8

שח"ל • שירות מיוחד בטיפול בטרים לחולי לב (פרטי) 838848

ויצו — 24 שעות קו אדום לנשים מוכות

טל. 03-5461135, 08-550506

הזוהר למלחמה באיידס — הסברה וסיוע לחולים, מידע מוקלט 24 שעות בטלפון: 290101, 203121. קו פתוח בכל יום ב' 19.30–23.00 ת.ד. 33602 ת"א

תורנות מרקחות בטלפון — דחוף וג"א 611011, 246363, 259952

דחוף ירושלים 226335

דחוף חיפה 645334

תורנות בתי-חולים

תל אביב רופא — (ילדים, פנימית, כירורגיה)

ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, כירורגית, נשים, עיניים)

הדסה הר"צ — (אורתופדיה)

ביקור חולים — (א.א.ג)

ש"צ — (ילדים)

תורנות בתי-מרקחות

תל-אביב בן פרימן 66 237326

קופ"ח מכבי השל"ה 7 463371

ירושלים מרקחת וחמלה הג"ג 28 523191

חיפה קופ"ח מכבי יל"צ 6 672472

חולון אהרון המטייך 52 889153

עין יהב עין יהב 2 884854

בת ים מור חביבה רייך 20 583360

רמת גן כללית המתור 25 782537

פתח תקוה כללית חיים עוזר 905271

נתניה הרשה הרצל 24 22243

הרצליה הזמן ממבת מדינייר 715136

חדרה בחורה ה. סמואל 335805

רחובות כללית בני משה 452381

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברה, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 16.00–19.00.

רוטב"ס 9 5101511/2

חיפה: ימים א' ד"ר 19.00–16.00 רח' הטפחו 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגר

02-504304 03-452777 04-549121

הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ
מוגש כשירות לציבור על ידי

טלוויזיה

לימודית

08.00 עד כאן
08.05 שעת כושר
08.15 באנציקלופדיה של אלי
08.40 אנגלית ד'
09.00 מדעי הטבע יסודי
09.20 אנגלית ד'
10.10 מדעי הטבע ה'-ו'. הגוף האדם (ב)
10.30 פרשר מחוד
11.00 חשבון ה'. האלוף
11.15 אנגלית יא-יב
11.30 מושגים ביהדות
12.00 אנגלית ה'
12.25 אנגלית י'
13.00 מדעי הטבע על יסודי
13.30 באנגלית כללית
14.00 עד כאן
14.05 האוניברסיטה הפתוחה
15.00 טוב טוב הגמד
15.25 רתחיקה
15.40 שעת כושר
15.50 דפי מידע, מבואות ים
15.55 גבורת פלסלת
16.05 שביל באמצע שביל בגב. טול צלמון
16.20 פיצוחים, שעשועון
16.50 40 עד כאן
40 שנות המדינה
17.00 ערוץ תרש

כללית

17.30 שמינית באוויר
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.38 (ע) על סדרות ותרבות
19.00 (ע) בקר הבריאות
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 משהו מהסרטים
20.30 בין הכבאות
21.00 מבט לחדשות
21.30 תשדיר שירות
21.35 מוקד
22.05 משחקי המטרה
22.30 תרגיל בישראן
00.05 פסוקו של יום החדשות

ערוץ 2

18.30 ההתול שמיל. אורנה
19.00 להקת המגל של אלוהין איילי
20.30 התשבץ האנושי
21.00 מלהשי סטינג הבראיין ארמס
21.30 הים, מרדת מנגו

ירדן ערוץ 6

17.30 תכנית בירור
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
19.45 מאגזין ספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 צ'ארלס אנד אי (קומי)
21.00 בקר הבריאות (תיעודי)

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 ילדי ההבובות (מצויר)
15.30 מעגבוק (מצויר)
16.00 שובר הגלים
16.30 סרט: "שני כרטיסים לברודווי" עם ג'נט לי
18.00 תרדד מכבי (קומי)
18.30 משפחת קסבל (סדרה)
19.00 חדשות בערבית
19.30 חדשות באנגלית
20.00 רצח במשימת קולמוס
21.00 מלך הכיתה (סדרה)
21.30 נידהאוס (קומי)
22.00 המשווה (כלש)
23.00 מועדון 700
23.30 חיים אחרים (סדרה)
21.35 אלפרד היצ'קוק (מתח)
22.00 חדשות באנגלית
22.20 היורשת (סדרה)

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 בנעמה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 קיה השיר
13.00 אמנים באולפן
13.05 בנעמה נינוחה
15.00 מוסיקה יהודית
16.00 מוקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים
18.00 שעה עם מאזינייך
19.00 מוסיקה אהובה עליכם
20.05 אינטרלוד
20.30 מאולמי הקונצרטים
22.30 מלאו והלאה
23.30 מחזורי יצירות

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת
16.05 מושגים — הגיון של הציון
17.10 צבעי הקשת
18.06 סיכת ערב
19.20 פריקה
19.30 מעיד היום בארץ
20.30 עולמם של יהודים
22.05 אבר מאשר כוכב
19.00 היום הזה
19.35 מוקד לענייני צבא וביטחון
20.05 ציטוטים ושקרים
22.05 היה או לא היה
23.05 הרי ארצי מולדתי
00.05 יומן חדשות
00.15 באו ונעו

רשת ב'

18.06 יש שאלות
18.45 היום בספורט

רשת ג'

18.06 מבצע המצעדים
... לקראת יום העצמאות עם לוחמים, מתנדבים ומגבל
20.05 כטוב באמציכם, שירי הקרנה לשתשטם
21.05 צליל מכוון
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

18.05 יער משוחד
18.45 מעבר לגבול
19.05 שירים מכאן
20.05 בעיקר מוסיקה
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הדבש ועל העוקץ, שירים
22.35 לא מכים
23.05 עשרים וארבע, היום
23.35 שירות חגות
00.05 ציפורי לילה
02.00 לא הדבר לישון
05.00 צלילי בוקר, שירים עבריים

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיויקל, עברית קלה
08.05 הזמה עם בני הצנל
09.05 טלרדיו שירות מידע
10.05 סירקה, מתלות ושירים
11.05 מכוני בוקר
12.05 מעורב ירושלמי
13.05 שירים עבריים
14.06 בראש צעיר, מאגזין לילדים

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 עשים עניין
09.05 ביקור בית
10.05 כל צבעי הקשת
12.10 אקולאלף בב.

רשת ג'

06.04 בחורה לאשר, להיטים
07.07 שירי בבוקר-בבוקר
09.05 גינלים, עם מיכל שמאלי
10.05 דברים מכנים, עם שמחה אימבר
11.05 שבעים מי יודע שירי שנת השבעים
12.05 אהבה יומיומית, עם יוסי מאוס
13.05 רק ביום חול, עם מנחם פרי
14.00 לי ולך שיר וברכה
15.05 תרים ובין המהות, עם שוש עטרי
16.05 הבנה יומית, עם יוסי אביב
13.05 בוקר היום, חדשות והמסגרת
14.06 להתות או לא להיות
14.30 בדצחוק, הדי הפצה
15.05 שירים ושיקורים
15.55 קראוי ספר, קראים מבליגים
16.05 יומן כלכלה
16.30 על מספרים ואנשים
17.05 הנפיקסם

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 מקומם עין-חרשת
07.07 שבע אפס שבע
08.00 בוקרשות ישראל — אקטואליה
09.05 מוסיקה, עם אורלי יניב
10.05 עכבר, שירים עבריים
11.05 נבון לעכשיו
13.05 הסקת צהרים
13.55 40 לאוזה. סיפור היום בתש"ח
14.05 פגישה יומית
15.05 שירים לתכ, עם ארז טל
16.05 ארבע אחר-הצהריים
17.00 שיר טוב ישראלי

שידורי צה"ל 2

19.05 היה, רדיו
20.05 צו 8
21.57 חדשות לחיילים
22.05 הסקת עשר
23.05 קול הג'אז הזה

קולנוע

תל-אביב

אורלי — הזעקה לחופש 5.45, 9.15
אסתר — אבא רד סכבי 5.00, 7.30, 9.40
בית לסין — שבעון בחול 11.15
בן יהודה — היחור גורלי 4.30, 7, 9.30
גורדון — אהבה במנחות 4.30, 7.15, 9.30
גת — הקיסר האחרון 6.00, 9.00
דיזנגוף 1 — דאן ההשלולים 11.00, 15.45, 4.30, 7.15, 9.45
דיזנגוף 2 — מוריס 11.00, 15.45, 4.30, 7.15, 9.45
דיזנגוף 3 — תקוה ותהלה 11.00, 13.45, 4.30, 7.15, 9.45
דקל — חשוד 7.00, 9.30
דרייב אין — עכבר הבאים 7.15, 9.30, 12.00 סרט סקס
הוד — אורות הכרך 5.00, 7.15, 9.30
הקולנוע: בית ציוני אמריקה — הערב אין הקרנת סרט
חן 1 — מעקב צמוד 2, 5, 7.30, 9.50
חן 2 — תרגילים בחיזור 5.00, 7.25, 9.50
חן 3 — אי אפשר לקנות אהבה 5.00, 7.25, 9.50
חן 4 — יום במלכודת 2, 5, 11, 7.25, 9.50
חן 5 — משחק הלכבות 2, 5, 11, 7.25, 9.50
לימור — ללא מוצא 7.15, 9.30, לב 1 — נערות עובדות 2, 5, 8, 10.00
לב 2 — מלאכים בשמי ברלין 2.00, 4.45, 7.30, 9.50
לב 3 — מגיל להודים 5.00, 7.30, 9.50
ריקוד בחושכה 2.00, 9.50
לב 4 — מטמפה 2, 5, 7.30, 9.50
מוזיאון ת"א — עיניים שחורות 4.30, 7.00, 9.30
מקסים — הבלתי משוחדים 7.30, 9.30
התזיה הישראלית — שבעון של לילה 10 מיון — וידאו האני 5, 7.30, 9.40
סינמטק ישראלי — חוקי לחיים 7.00
סרטים קצרים מאת הגר נקס 9.30
פאר — יופיו של הזמא 4.30, 7.15, 9.30
פריז — הדשה הדשע 12, 2, 7.15, 9.30
היו הם בצבים באמריקה 11.30 בלילה
צפון המחודש — מאנון 4.30, 7, 9.30
שחף — הזעקה לחופש 5.45, 9.15
תמר — קן הקוקיה 7.00, 9.30
תכלת — עשבי בר 5.00, 7.25, 9.45
ת"א — צוק הלהוה 5.00, 7.15, 9.30
פוקס (רמת-אביב) — קיפון 8.00
הטכל האהבת המאוהבת 10.00

ק. אונו

מרכז קולנוע — קרקר מכוכב אחר 4.30
מבגלים מאישתר 6.30, שיחות מלוכלכות 9.00

ירושלים

אדיסון — הזעקה לחופש 5.45, 9.00
אוריה — מעקב צמוד 4.30, 7.00, 9.15
ארנון — לילה בנבינ 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון — נחס מכוכב אחר 3.30
אני התבגרה 5.30 מגדר פיטון — בריל 7.15 חכים ומעים 9.45
כפיר — חיזור גורלי 4.30, 7, 9.30
כרמל — אורות הכרך 7.00, 9.00
רון — חשוד 4.30–7, 9.15
תיאטרון ירושלים — תקוה ותהלה 7.00, 9.30
עדן — אבא רד סבבי 4.30–7, 9
סמדר — נערות עובדות 7.00, 9.15
סינמטק 1 — אבה קרניבה 19.00 מעלית לגרדום 21.30
סינמטק 2 — מרטים אקספריונטליים קצרים 20.00 מאוכלוה 21.45

עפולה

מתחדש — הפשיטה על הפשע 9.00

חולון

מגדל — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
רינה — עכבר הבאים 7.15, 9.30
סביל — הקיסר האחרון 6.00, 9.00
אנגון — יופיו של הזמא 7.15, 9.30

ראשל"צ

ג.ב. רון 1 — חיזור גורלי 4.30, 7, 9.30
ג.ב. רון 2 — הפשיטה על הפשע 5.00, 7.15, 9.30

רחובות

בית העם — מאנון 8.30
הוד — בארין 7.15, 9.15
חן — לבבכה 4.30, 7.15 להוחזק שגית 9.15

בת-ים

אורמים — השחר מלוס אנגלוס 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30

נהריה

הוד — דאן הם פלורס 7.00, 9.15
רון — אבא גבה 9–7
היכל התרבות — ריקוד מושחת 7.00, 9.15

כפר סבא

חן — ללא מוצא 7.00, 9.15
שפל — ריקוד מושחת 7.00, 9.15

צפת

בית אלון — ללא מוצא 9.15

פתח-תקוה

היכל 1 — היזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
היכל 2 — הזעקה לחופש 6.00, 9.00
היכל 3 — שבעון בחול 5, 7.15, 9.30

נתניה

שרון — זעקת הבצרים ג"נ 9.15

חיפה והסביבה

אורה — זעקת הנשרים 4.30–7, 9.15
אורלי — משחק הלכבות 6.45, 9.00
בית העם — הפשיטה על הפשע 9.15
חן — מעקב צמוד 4.15, 6.45, 9.15
סינמטק — יוליוס 7.00 כל שרצית לדעת על הגזע 9.30
עצמון 1 — חיזור גורלי 4.15, 6.45, 9.00
עצמון 2 — חתוך משפטים 4.30, 7, 9.15
עצמון 3 — ללא מוצא 4.30, 6.45, 9.15
פאר — אבא רד סבבי 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור הכמודים — יופיו של הזמא 4.30, 7.00, 9.15
ציון — שבעון בחול 7.00, 9.15
רון — הזעקה לחופש 6.00, 9.00
רב גת 1 — השחר 4.00, 4.30, 9.00
רב גת 2 — הקיסר האחרון 5.00, 8.15
אורות — ריקוד מושחת 9.15
מביון — הציד 7.00, 9.15
מפיר — יהושע יהושע 7.00, 9.15
כוכב — הבלתי משוחדים 9.00
שביט — מוריס 7.00, 9.15
זוהר — יום במלכודת 7.00

הרצליה

דוד — עכבר הבאים 7.15, 9.30
דן אכדיה — המכשפות מאיסטוויק 7.00, 9.50
מלון דניאל — מלאכים בשמי ברלין 7.00, 9.30
היכל — חיזור גורלי 4.30, 7, 9.30
תפארת — לילה מגנ"ב 7.15, 9.15

רמת גן

ארמון — מעקב צמוד 7.25, 9.45
אורדע — הזעקה לחופש 6.30, 9.15
הוד — היזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
לילי — יופיו של הזמא 7.15, 9.30
שביט — מלון הוד הגיטות 7.15, 9.30
רב גן 1 — הקיסר האחרון 6.00, 9.00
רב גן 2 — ריקוד מושחת 5.00, 7.30
רב גן 3 — אי אפשר לקנות אהבה 5.00, 7.25, 9.55
רב גן 4 — ללא מוצא 5.00, 7.25, 9.55

בית שאן

מוכ"ס — יום במלכודת 9.00

חדרה

חדרה — ריקוד מושחת 7.00, 9.15
חן — יום במלכודת 7.00, 9.15

רמת-השרון

כוכב — הכבי הבגש 7.00
הבלתי משוחדים 9.30

עכו

אודיטוריום — דאן הם פלורס 7.00, 9.00